

ข้อจับที่มีผลต่อการตัดใจในเดือนกุมภาพันธ์ที่ตำบลวิมแห่
ตมัทตะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลวิมแห่
อำเภอแม่วิม จังหวัดเชียงใหม่

รวมุช คำวี่ระ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตรัการปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๖

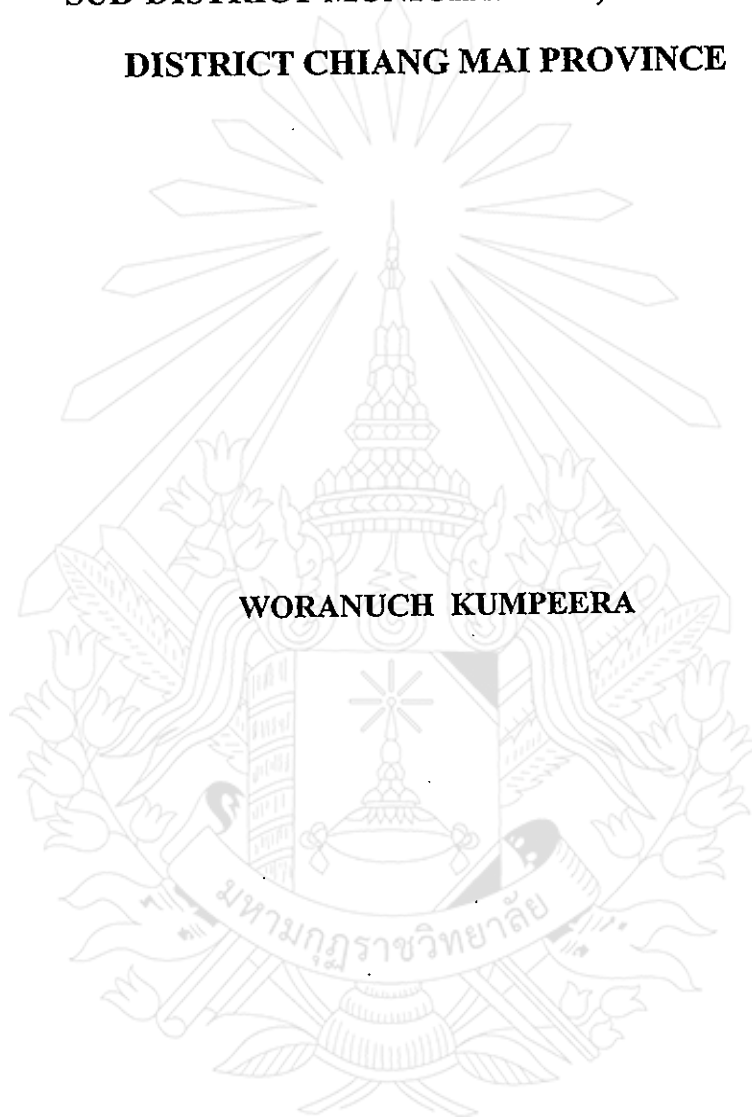
ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ
ตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ
อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2555

B 15715

**FACTORS AFFECTING DECISION-MAKING IN ELECTION OF
THE MAYOR OF RIM NUEA SUB-DISTRICT MUNICIPALITY
ACCORDING TO PEOPLE'S ATTITUDE IN RIM NUEA
SUB-DISTRICT MUNICIPALITY, MAE RIM,
DISTRICT CHIANG MAI PROVINCE**

WORANUCH KUMPEERA

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2555 (2012)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกกายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ตาม
ทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม
จังหวัดเชียงใหม่

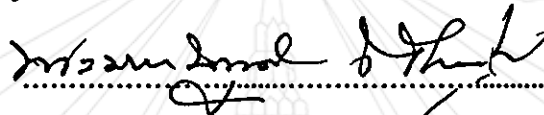
ชื่อนักศึกษา : วรรณุช คำภีระ

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ รุ่งวิสัย

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร.ศิริโสภา สันติทฤษฎีกร

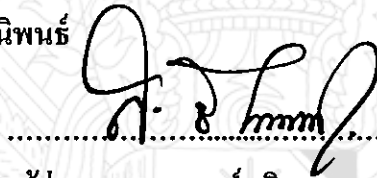
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(พระมหาบุญศรี ญาณวฑฺฒโน (ผศ.ดร.))

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ รุ่งวิสัย)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร.ศิริโสภา สันติทฤษฎีกร)

กรรมการ

(ดร.ศุภกฤษ เมธีโศคพงษ์)

กรรมการ

(ดร.จันทนา สุทธิจาวี)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : Factors Affecting Decision-Making in Election of the Mayor of Rim Nuea
Sub-district Municipality according to People's Attitude in Rim Nuea
Sub-district Municipality, Mae Rim District, Chiang Mai Province

Student's Name : Woranuch Kumpeera

Department : Government

Advisor : Assoc.Prof.Dr. Suvit Rungvisai

Co-Advisor : Dr.Sirisopa Santitissadeekorn

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P.S. Nānavuddho
..... Dean of Graduate School
(Phramaha Boonsri Nānavuddho(Asst.Prof.Dr.))

Thematic Committee

S. Chaimusik
..... Chairman
(Asst.Prof.(Emeritus).Dr.Sukit Chaimusik)

Suivit Rungvisai
..... Advisor
(Assoc.Prof.Dr. Suvit Rungvisai)

JK
..... Co-Advisor
(Dr.Sirisopa Santitissadekorn)

Dr. Supakrit Meteebhokpong
..... Member
(Dr.Supakrit Meteebhokpong)

Jantana Suttijaree
..... Member
(Dr.Jantana Suttijaree)

หัวข้อสารนิพนธ์	: ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อนักศึกษา	: วรนุช คำภีระ
สาขาวิชา	: รัฐศาสตรการปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิทย์ รุ่งวิสัย
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร. ศิริโสภา สันติทฤษฎีกร
ปีการศึกษา	: 2555

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ตามทัศนนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ตามทัศนนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพครอบครัวแตกต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ตามทัศนนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนตำบลริมเหนือ ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 400 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test และ F-test ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least-Significant Different) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจตามทัศนนะของประชาชนในการใช้สิทธิ์เลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรก ได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว รองลงมา คือ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านภูมิหลัง ตามลำดับ ซึ่งทุกด้านมีค่าแปรผลอยู่ในระดับมาก

2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจในการเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนประชาชน

ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจในการเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ไม่แตกต่างกัน

3) ข้อเสนอแนะ

3.1 ปัญหาจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า 1) ประชาชนไม่ค่อยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอแนะนโยบายหรือการร่วมรับฟังการประชุม 2) ผู้บริหารงานและการแก้ไขปัญหาโดยเลือกแต่พวกพ้อง 3) ผู้บริหารที่เคยมาจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านมาก่อน การให้ความช่วยเหลือจึงเป็นเฉพาะในหมู่บ้านที่เคยเป็นผู้ใหญ่บ้านเท่านั้น 4) ผู้บริหารไม่ค่อยสนใจระเบียบของทางราชการ เช่น ด้านการเงิน

3.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า 1) เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมให้มากขึ้น และควรส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนิน โครงการ/กิจกรรม 2) ผู้บริหารควรบริหารงานและแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริงไม่เลือกเฉพาะพวกพ้อง 3) ควรมีความยุติธรรมในการช่วยเหลือประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน 4) ผู้บริหารต้องปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบและให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบเข้าตรวจสอบอย่างแท้จริง

Thematic Title : Factors Affecting Decision-Making in Election of the Mayor of Rim Nuea Sub-district Municipality according to People's Attitude in Rim Nuea Sub-district Municipality, Mae Rim District, Chiang Mai Province

Student's Name : Woranuch Kumpeera

Department : Government

Advisor : Assoc. Prof. Dr. Suvit Rungvisai

Co-Advisor : Dr. Sirisopa Santitissadeekorn

Academic Year : B.E. 2555 (2012)

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were as follows : 1) to study factors affecting decision-making in election of the mayor of Rim Nuea Sub-district Municipality according to people's attitude in Rim Nuea Sub-district Municipality, Mae Rim District, Chiang Mai Province, 2) to compare factors affecting decision-making in election of the mayor of Rim Nuea Sub-district Municipality according to people's attitude in Rim Nuea Sub-district Municipality, Mae Rim District, Chiang Mai Province, who differed in sex, age, and level of education, occupation and family status, and 3) to study problems and suggestions regarding the decision-making in election of the mayor of Rim Nuea Sub-district Municipality according to people's attitude in Rim Nuea Sub-district Municipality, Mae Rim District, Chiang Mai Province. The research sampling subjects were the people in Rim Nuea Sub-district, aged 18 and over, totaling 400. The research tools were questionnaires. The statistics for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. If statistical difference was found, it would be tested in pair by means of LSD (Least-Significant Different). The analysis results were presented in descriptive tables.

The results of research were found as follows :

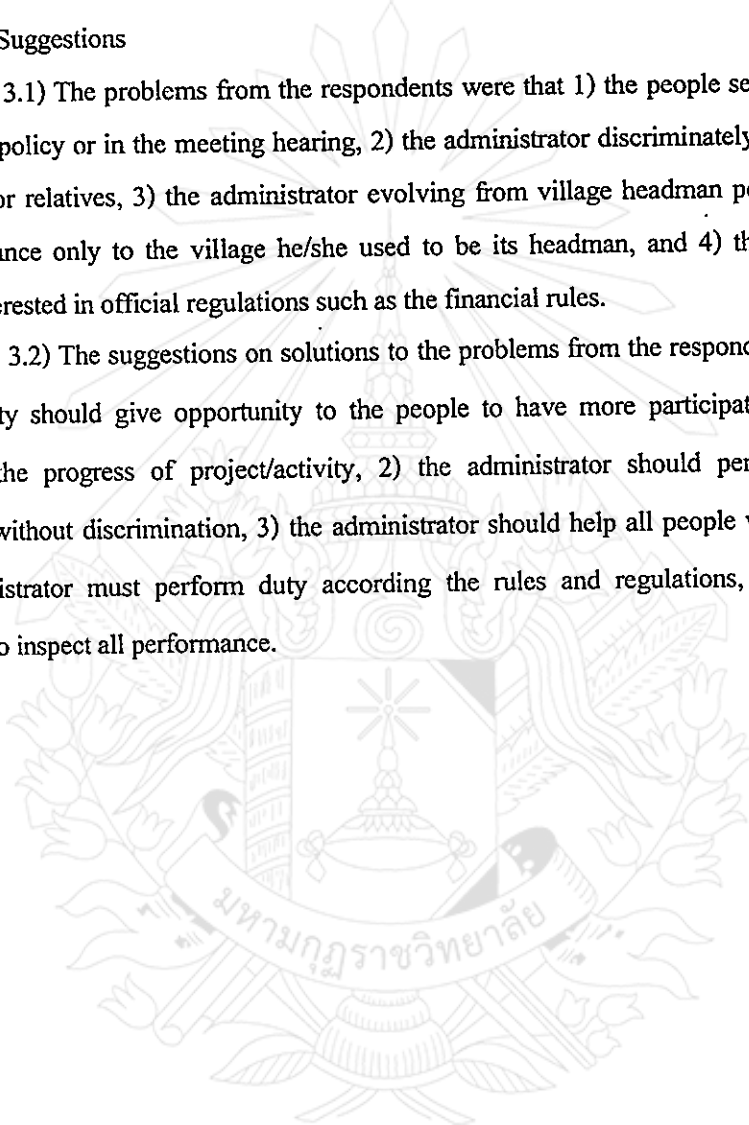
1) The factors affecting decision-making in election of the mayor of Rim Nuea Sub-district Municipality according to people's attitude in Rim Nuea Sub-district Municipality, Mae Rim District, Chiang Mai Province in all four aspects were rated at a high level. When considering by aspect, it was found that the foremost mean was ascribed to the personal attribute, followed respectively by knowledge and capability, moral and ethical value and personal background, all being rated at a high level.

2) Results of the hypothesis test showed that the people who differed in occupation did differ in their attitude towards decision-making in election of the mayor of Rim Nuea Sub-district Municipality, with statistical significance at .05 while those who differed in sex, age, level of education and income did not differ in their attitude towards decision-making in election of the mayor of Rim Nuea Sub-district Municipality.

3) Suggestions

3.1) The problems from the respondents were that 1) the people seldom participated in submitting policy or in the meeting hearing, 2) the administrator discriminately solved the problem of friends or relatives, 3) the administrator evolving from village headman position was prone to give assistance only to the village he/she used to be its headman, and 4) the administrator was seldom interested in official regulations such as the financial rules.

3.2) The suggestions on solutions to the problems from the respondents were that 1) the Municipality should give opportunity to the people to have more participation, and promote to publicize the progress of project/activity, 2) the administrator should perform and solve the problems without discrimination, 3) the administrator should help all people with fair play, and 4) the administrator must perform duty according the rules and regulations, and truly allow the inspector to inspect all performance.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย ในการให้คำแนะนำ ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขสารนิพนธ์ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก ที่ได้กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบ และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิทย์ รุ่งวิสัย อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. ศิริ โสภกา สันติทฤษฎีกร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และขอกราบขอบพระคุณพระคุณพระมหาวิรัชศักดิ์ สุรมณี ที่ให้คำแนะนำในการแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูล เสียดสะดูแลเอาใจใส่ และให้ความเมตตาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง จนทำให้สารนิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. ภูมิินทร์ สันติทฤษฎีกร อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ดร. ตระกูล ชำนาญ หัวหน้าฝ่ายจัดการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และ สิบเอก ณรงค์ สิงห์ศักดิ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แรม ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้คำแนะนำปรับปรุงเนื้อหาสาระเพื่อให้งานมีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามได้อย่างครบถ้วน

ขอกราบขอบพระคุณท่านคณาจารย์สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครองที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และประสบการณ์ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา เพื่อนนักศึกษาปริญญาโท รหัส 53 สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครองทุกท่านที่เป็นกำลังใจ คณะผู้บริหารและพนักงานเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนาทุกท่าน รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้กำลังใจให้บุตรสาวคนนี้ตั้งใจเล่าเรียนจนสำเร็จ คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอบเป็นกตัญญูตราบวชา แต่บิดา มารดา ครูบา อาจารย์และผู้มีอุปการคุณทุกท่าน

วรนุช คำภีระ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ต
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
1.6 คำนียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัย	6
2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ	13
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจ	17
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	38
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง	47
2.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจไปเลือกตั้ง	56
2.7 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	63

	๗
2.8 บริบทพื้นที่ศึกษา	68
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	69
2.10 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	89
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	90
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	90
3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	91
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	92
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	93
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	95
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	95
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	96
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
4.1 สัญลักษณ์ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	98
4.2 ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	98
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	99
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	99
ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่	102
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย	107
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผล ต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือของประชาชน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่	134

	๗
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	138
5.1 สรุปผลการวิจัย	139
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	142
5.3 ข้อเสนอแนะ	159
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	159
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	163
บรรณานุกรม	164
ภาคผนวก	171
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	172
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	174
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	178
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	181
ภาคผนวก จ วิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถาม	187
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของเครื่องมือ	192
ประวัติผู้วิจัย	194

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 2.1	ชื่อหมู่บ้านและจำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลริมเหนือ	69
ตารางที่ 3.1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบล ริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่	91
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	99
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	99
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับ การศึกษา	100
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ	101
ตารางที่ 4.5	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ ครอบครัว	101
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการ ตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนใน เขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน	102
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการ ตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนใน เขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้าน คุณลักษณะส่วนตัว	103
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการ ตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนใน เขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้าน คุณธรรม จริยธรรม	104
ตารางที่ 4.9	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการ ตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขต พื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง	105

ตารางที่ 4.10	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ	106
ตารางที่ 4.11	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ	107
ตารางที่ 4.12	แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ	107
ตารางที่ 4.13	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามเพศ	108
ตารางที่ 4.14	แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามเพศ	108
ตารางที่ 4.15	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามเพศ	109
ตารางที่ 4.16	แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม จำแนกตามเพศ	109
ตารางที่ 4.17	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามเพศ	110

- ตารางที่ 4.18 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี
ตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ
อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามเพศ 110
- ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการ
ตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนใน
เขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้าน
ความรู้ความสามารถ จำแนกตามเพศ 111
- ตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี
ตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ
อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามเพศ 111
- ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการ
ตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนใน
เขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวม
ทั้ง 4 ด้านจำแนกตามอายุ 112
- ตารางที่ 4.22 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี
ตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ
อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ 112
- ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการ
ตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนใน
เขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้าน
คุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามอายุ 113
- ตารางที่ 4.24 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก
นายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่
เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะ
ส่วนตัว จำแนกตามอายุ 113
- ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการ
ตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนใน
เขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้าน
คุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอายุ 114

- ตารางที่ 4.26 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม จำแนกตามอายุ 114
- ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามอายุ 115
- ตารางที่ 4.28 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามอายุ 115
- ตารางที่ 4.29 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามอายุ 116
- ตารางที่ 4.30 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามอายุ 116
- ตารางที่ 4.31 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา 117
- ตารางที่ 4.32 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา 117

- ตารางที่ 4.33 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามระดับการศึกษา 118
- ตารางที่ 4.34 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามระดับการศึกษา 118
- ตารางที่ 4.35 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา 119
- ตารางที่ 4.36 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา 119
- ตารางที่ 4.37 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามระดับการศึกษา 120
- ตารางที่ 4.38 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามระดับการศึกษา 120
- ตารางที่ 4.39 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามระดับการศึกษา 121

- ตารางที่ 4.40 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามระดับการศึกษา 121
- ตารางที่ 4.41 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ 122
- ตารางที่ 4.42 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ 122
- ตารางที่ 4.43 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามอาชีพ 123
- ตารางที่ 4.44 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการพัฒนาสังคม จำแนกตามระดับการศึกษา 124
- ตารางที่ 4.45 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ที่มีอาชีพแตกต่างกัน ด้วยวิธีการของ LSD (Least-Significant Different) 125
- ตารางที่ 4.46 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอาชีพ 126

ตารางที่ 4.47	<p>แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม จำแนกตามอาชีพ</p>	126
ตารางที่ 4.48	<p>แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามอาชีพ</p>	127
ตารางที่ 4.49	<p>แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามอาชีพ</p>	127
ตารางที่ 4.50	<p>แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามอาชีพ</p>	128
ตารางที่ 4.51	<p>แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามอาชีพ</p>	128
ตารางที่ 4.52	<p>แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพครอบครัว</p>	129
ตารางที่ 4.53	<p>แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพครอบครัว</p>	129

ตารางที่ 4.54	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามสถานภาพครอบครัว	130
ตารางที่ 4.55	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามสถานภาพครอบครัว	130
ตารางที่ 4.56	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามสถานภาพครอบครัว	131
ตารางที่ 4.57	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามสถานภาพครอบครัว	131
ตารางที่ 4.58	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามสถานภาพครอบครัว	132
ตารางที่ 4.59	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามสถานภาพครอบครัว	132
ตารางที่ 4.60	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามสถานภาพครอบครัว	133

- ตารางที่ 4.61 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามสถานภาพครอบครัว 133
- ตารางที่ 4.62 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว 134
- ตารางที่ 4.63 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม 135
- ตารางที่ 4.64 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง 136
- ตารางที่ 4.65 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ 137

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารจัดการบ้านเมืองของรัฐในระบอบประชาธิปไตยเป็นการจัดความสัมพันธ์ทางอำนาจหน้าที่ระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไปโดยสังคมมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ มีความต้องการ ความคาดหวังและเรียกร้องบริการจากรัฐเพิ่มขึ้น ในขณะที่รัฐมีขีดความสามารถและทรัพยากรที่จำกัดในการตอบสนองปัญหาและความต้องการที่เกิดขึ้นในแต่ละท้องถิ่น ได้ทันต่อเหตุการณ์ จึงต้องมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่ การเลือกตั้งจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพราะประชาชนได้แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งโดยไม่มีการบังคับ แต่ที่ผ่านมาพบว่าการเลือกตั้งมักเกิดปัญหาการทุจริตไม่ว่าจะระดับประเทศหรือท้องถิ่น มีการซื้อสิทธิขายเสียงในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแจกเงิน การแจกสิ่งของอุปโภคหรือบริโภค การสัญญาว่าจะให้ การจัดงานรื่นเริง ปัญหาดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่สำคัญต่อการพัฒนาระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีผลกระทบต่อการเมืองการปกครองทั้งในระดับชาติและในระดับท้องถิ่น

เทศบาลตำบลริมเหนือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ ในด้านของเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณสุข ด้านส่งเสริมการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และด้านอื่นๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ซึ่งการมีผู้บริหารงานที่ดี ยึดมั่นหลักธรรมภิบาล มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนร่วม ทำให้ท้องถิ่นเกิดการพัฒนา ตอบสนองความต้องการและสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในท้องถิ่น และทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้นั้น นายกเทศบาลหรือผู้บริหารเทศบาลจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างมากที่จะช่วยผลักดันทำ

ให้เกิดขึ้นจริงได้ ฉะนั้น ผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งนายกเทศบาลหรือผู้บริหารจึงต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถไม่ว่าจะเป็นการศึกษา หรือด้านการปกครอง มีคุณธรรมจริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต มีชีวิตครอบครัวที่ดีเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นต้น คุณลักษณะดังกล่าวเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือกผู้บริหารหรือนายกเทศบาลเพื่อให้ทำหน้าที่บริหารงานของท้องถิ่นไปสู่การพัฒนา เทศบาลตำบลริมเหนือ ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลเมื่อ พ.ศ. 2552 และได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล เมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2553 โดยแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น 2 เขตเลือกตั้ง มีประเด็นที่น่าสนใจหลายประการ คือ ประชาชน ไปใช้สิทธิเลือกตั้งถึง 2,167 คน คิดเป็นร้อยละ 81.59 ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมดจำนวน 2,656 คน มีจำนวนบัตรเสียที่ได้จากคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำนวน 115 บัตร คิดเป็นร้อยละ 5.31 และมีประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งประสงค์ไม่ลงคะแนน จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละเพียง 2.26' หลังการเลือกตั้งแล้วเสร็จ ยังพบปัญหาการเลือกตั้ง ได้แก่ ขั้นตอนการเลือกตั้ง จำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวนบัตรเสีย มีการร้องเรียนการเลือกตั้งที่ไม่โปร่งใส การซื้อสิทธิขายเสียง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้เกิดปัจจัยในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือหลายด้าน

จากปัจจัยการเลือกตั้งดังกล่าว จึงควรมีการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาคือการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบล ริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้สมัครเลือกตั้งได้รับทราบความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านภูมิหลัง และด้านความรู้ความสามารถ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปพัฒนาจิตสำนึกเรื่องการเมืองท้องถิ่น ตามระบอบประชาธิปไตยของประชาชนตำบลริมเหนือให้มีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นยังสามารถนำข้อมูลผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำแผนนโยบายและยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมประชาธิปไตยให้ความรู้ด้านการเมืองท้องถิ่นแก่ประชาชนได้อย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่นต่อไป

'สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเทศบาลตำบลริมเหนือ, "รายงานผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลริมเหนือ", เชียงใหม่ : เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม, 2553, (อัดสำเนา).

ดังนั้น ด้วยสาเหตุที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยในฐานะ เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น และภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ตำบลริมเหนือ เล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าว จึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ ผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ เพื่อปรับปรุงและหาแนวทางแก้ไขการเลือกตั้งของเทศบาลตำบลริมเหนือให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพครอบครัวแตกต่างกัน

1.2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ประชาชนที่มี เพศ ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ แตกต่างกัน

1.3.2 ประชาชนที่มี อายุ ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ แตกต่างกัน

1.3.3 ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ แตกต่างกัน

1.3.4 ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ แตกต่างกัน

1.3.5 ประชาชนที่มี สถานภาพครอบครัว ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัด เชียงใหม่ ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 2,755 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนเป็น 4 ด้าน คือ

- 1) ปัจจัยทางด้านคุณลักษณะส่วนตัว
- 2) ปัจจัยทางด้านภูมิหลัง
- 3) ปัจจัยด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 4) ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถ

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ พื้นที่ในเขตเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัด เชียงใหม่ จำนวน 5 หมู่บ้าน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตาม ทิศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

1.5.2 ทำให้ทราบถึงการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี ตำบลริมเหนือตามทิศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัด เชียงใหม่ ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพครอบครัวแตกต่างกัน

1.5.3 ทำให้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก นายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทิศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอ แมริม จังหวัดเชียงใหม่

1.5.4 ทำให้สามารถนำข้อมูลไปปรับประยุกต์ใช้ในการส่งเสริม และพัฒนาฐานข้อมูลการ เลือกตั้งและ จัดทำข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงและหาแนวทางแก้ไขปัญหาการเลือกตั้งของเทศบาล ตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็น ความเชื่อ การแสดงออกของทัศนคติ และการแปลความหมายข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยการแสดงออกด้วยการพูดหรือการเขียน

ปัจจัย หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดอะไรก็ตามที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ

การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกแนวทางหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีอยู่มากมายเพื่อช่วยให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี หมายถึง เหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลริมเหนือ โดยศึกษาจากปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัว ปัจจัยด้านคุณธรรมจริยธรรม ปัจจัยด้านภูมิหลังและปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของนายกเทศมนตรี ได้แก่

ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัว หมายถึง คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัวของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลริมเหนือ ที่ปรากฏแก่สายตาของบุคคลทั่วไป เช่น สุขภาพร่างกาย นุคลิกภาพ กิริยาวาจา ศิลปะในการพูด มนุษย์สัมพันธ์ คนเปิดเผยตรงไปตรงมา ความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ ความสนใจและการเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของประชาชน การมีอุดมการณ์ของตนและการเคารพระเบียบวินัย เป็นต้น

ปัจจัยด้านคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง การมีความซื่อสัตย์สุจริต มีศีลธรรม การเสียสละต่อส่วนร่วม การมีวินัยในตนเอง การซื่อสัตย์ขบถเป็นคนคมีคุณธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม การเข้าใจและกล้าแก้ปัญหาด้วยความกล้าหาญทางจริยธรรม มีการบริหารงานด้วยความเท่าเทียมกัน การจัดสรรโครงการให้แก่หมู่บ้านอย่างเหมาะสม และการยึดหลักศาสนาธรรมเป็นหลักในการทำงาน เป็นต้น

ปัจจัยด้านภูมิหลัง หมายถึง คุณสมบัติเกี่ยวกับตัวผู้สมัครนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลริมเหนือ เช่น ระดับการศึกษา ครอบครัว คู่สมรส ฐานะครอบครัวที่มั่นคงไม่มีหนี้สินส่วนตัว ถิ่นกำเนิด การประกอบอาชีพ ชาติตระกูล การเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การช่วยเหลือแก่ท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น

ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง ความรู้ความสามารถในด้านการปกครอง ด้านบทบาทหน้าที่การเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การทำงานด้วยความจริงใจ ความชัดเจนในนโยบาย การทำงานที่ชัดเจนสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันเหตุการณ์ และการบริหารที่ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัย
- 2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจ
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง
- 2.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจในการไปเลือกตั้ง
- 2.7 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
- 2.8 บริบทพื้นที่ศึกษา
- 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.10 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัย

2.1.1 ความหมายของปัจจัย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมาย คำว่า ปัจจัย ไว้ว่า “เหตุอันเป็นทางให้เกิดผล หนทาง เช่น การศึกษาเป็นปัจจัยให้เกิดความรู้ความสามารถ, คำ “ปัจจัย” กับคำ “เหตุ” มักใช้แทนกันได้¹

¹ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, พิมพ์ครั้งที่ 6, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด, 2546), หน้า 519.

เชียรชัย เอี่ยมวรเมธ ให้ความหมายว่า ปัจจัย คือ ส่วนประกอบหรือองค์ประกอบที่สำคัญของเรื่องราว²

สำนักพิมพ์มติชน ให้ความหมายว่า ปัจจัย คือ เหตุอันเป็นทางให้เกิดผล, เครื่องยังชีพ, เครื่องอาศัย, บางครั้งใช้หมายถึง เงิน เช่น ไปสวดแล้วโยมลืมถวายปัจจัย³

ดังนั้น สรุปได้ว่า ปัจจัย หมายถึง เหตุหรือส่วนประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความคิด ความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือทำให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.1.2 ชนิดของปัจจัย

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ ได้กล่าวถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่ผลักดันให้สังคมเปลี่ยนแปลง ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ นั้นมีอยู่มากมายสุดแต่จะหยิบยกมาอธิบาย ที่นักสังคมวิทยาถกตัวอย่างกันทั่วไป ได้แก่ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ปัจจัยทางประชากร และปัจจัยทางวัฒนธรรมและอารยธรรม สามารถจำแนกรายละเอียดได้ ดังนี้

1. ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ เป็นความเชื่อที่เก่าแก่ของมนุษย์ที่ว่า ดวงดาวและดวงอาทิตย์มีอิทธิพลต่อชีวิตของมนุษย์ ทั้งในทางดีและทางเลว และสามารถกำหนดความเป็นไปแห่งชีวิตของมนุษย์ได้ ฉะนั้น เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในดวงอาทิตย์และดวงดาวเมื่อใด จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่มนุษย์ทุกครั้งด้วยความเชื่อในเรื่องนี้ แม้จะไม่มีเหตุผลหรือค่อนข้างเป็นเรื่องเหลวไหลอยู่บ้าง แต่มนุษย์ทั่วโลกก็ยังเชื่อว่าเป็นความจริง ถ้าเราเชื่อในโหราศาสตร์เกี่ยวกับการผูกดวงชะตาอยู่ ทฤษฎีนี้ก็ไม่น่าหนัก ถ้าไม่เชื่อ ทฤษฎีนี้ก็เป็นเรื่องเหลวไหล อยากรู้ก็คิด โดยทั่วไปแล้ว นักสังคมวิทยาสสมัยใหม่ไม่ถือว่าปัจจัยทางภูมิศาสตร์อันเกี่ยวกับดวงอาทิตย์และดวงดาวนี้จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างจริงจังและโดยตรงนัก

2. ปัจจัยทางประชากร ทฤษฎีปัจจัยได้อธิบายให้เห็นว่า ประชากรเป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยชี้ให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงในด้านจำนวนประชากร กล่าวคือ สังคมที่มีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างมากมายนั้น จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชน เช่น เกิดการว่างงานมากขึ้น ขาดแคลนที่อยู่อาศัย การแย่งกันทำมาหากิน รวมทั้งขาดแคลนที่อยู่อาศัย สถานศึกษา รวมทั้งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในส่วนรวมด้วย ฉะนั้น การเพิ่มของประชากรที่ไม่ได้สัดส่วนกับการพัฒนาเศรษฐกิจ จะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น

²เชียรชัย เอี่ยมวรเมธ, พจนานุกรมไทย ฉบับใหม่, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทรวมสาส์น (1977) จำกัด, 2537), หน้า 646.

³สำนักพิมพ์มติชน, พจนานุกรม ฉบับมติชน, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน), 2547), หน้า 548.

3. ปัจจัยทางวัฒนธรรม การขยายตัวของวัฒนธรรม การเลียนแบบ และการยืมวัฒนธรรม รวมทั้งการผสมผสานทางวัฒนธรรมจะเป็นผลให้โครงสร้างของสังคมเปลี่ยนแปลงไป สิ่งที่มีมองเห็นได้ชัด ได้แก่ การที่คนในชาติหนึ่งไปศึกษาวิชาการต่าง ๆ ในอีกประเทศหนึ่ง เมื่อกลับมายังประเทศแห่งตนแล้ว มักจะนำเอาวัฒนธรรมต่าง ๆ ของชาตินั้นคิดตัวมาด้วย เพราะขณะที่อยู่ในต่างประเทศต้องปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของประเทศนั้น ๆ จึงเท่ากับยอมรับวัฒนธรรมของต่างชาติ ซึ่งมีผลให้นิสัยใจคอและความรู้สึกนึกคิดตลอดจนรสนิยมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม บางกรณีถึงกับนำวัฒนธรรมของต่างชาติมาปฏิบัติในประเทศตน ทั้งวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุและมีใช้ เช่น แบบของอาคารบ้านเรือน ภาษา เครื่องแต่งกาย ความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อต่าง ๆ เป็นต้น สิ่งดังกล่าวล้วนแต่เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนทางสังคมตามมา ปัจจัยทางวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมนั้น เกิดขึ้นได้ 2 ทาง คือ การที่บุคคลติดต่อกันโดยตรงทางหนึ่งกับอีกทางหนึ่งติดต่อกันทางสังคม โดยอาศัยสื่อสารมวลชน ปัจจัยทางวัฒนธรรมทำให้สังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป ที่มองเห็นได้ชัด เช่น คนไทยรู้จักเล่นกีฬาต่าง ๆ มากขึ้น รู้จักเล่นดนตรีโดยให้เครื่องมือสากล รู้จักใช้เครื่องจักรกลและเครื่องมือที่ทันสมัย เป็นต้น⁴

สุทธิชัย หวันแก้ว และคณะ ได้กล่าวว่า การที่สังคมจะเปลี่ยนแปลงต้องอาศัยเหตุปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน ไม่ใช่ปัจจัยเพียงอย่างเดียวก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ เหตุปัจจัยเหล่านี้ได้แก่

1. ปัจจัยทางประชากร

ได้แก่ การโยกย้ายถิ่นฐานของประชากร เช่น ประชากรจากภาคเกษตรกรรมในชนบทอพยพเข้ามาสู่เมืองหลวง เพราะไม่มีงานทำ ผลที่เกิดขึ้นคือ ขาดแรงงานเกษตรในระยะยาว และการให้สวัสดิการทางสังคมแก่ผู้โยกย้ายเข้ามาทำได้ไม่ทั่วถึง

2. ปัจจัยทางวัฒนธรรม

ได้แก่ การแพร่กระจายทางวัฒนธรรมด้วยวิธีต่าง ๆ เช่นการค้าขายติดต่อกัน การรุกรานโดยสงคราม การแสวงหาอาณานิคม และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ทำให้ผู้คนรับรู้และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกัน เมื่อมีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมก็เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมตามมา เช่น การรับนับถือศาสนาคริสต์ของชาวโรมันหลังจากที่ยึดครองดินแดนแถบปาเลสไตน์ได้ เป็นต้น

⁴ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, พหุติกรรมองค์การ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์, 2541), หน้า 94.

3. ปัจจัยทางเทคโนโลยีและวิทยาการ

การค้นพบและการประดิษฐ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องจักรไอน้ำ เครื่องพิมพ์ ปรมาณู ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพราะสิ่งเหล่านี้มีผลต่อแบบแผนการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคม

4. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

การผลิตและความสัมพันธ์ทางสังคมในการผลิต เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น ในสังคมเกษตรกรรมกับสังคมอุตสาหกรรม สภาพความแตกต่างเกิดขึ้นจากวิธีการผลิตที่ต่างกัน และความสัมพันธ์ทางสังคมในกระบวนการผลิตก็ต่างกันด้วย

5. ปัจจัยด้านอุดมการณ์และศาสนา

ความเชื่อด้านอุดมการณ์และศาสนาจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมทั้งโดยตรงและโดยอ้อม โดยตรงคือ การยอมรับนับถืออุดมการณ์หรือศาสนาใหม่ซึ่งมีผลต่อโครงสร้างสังคม โดยอ้อมคือการที่อุดมการณ์และศาสนาได้ส่งผลกระทบไปยังปัจจัยด้านอื่น ๆ แล้วทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอีกทอดหนึ่ง เช่น มีความเชื่อว่า ศาสนาของประเทศในเอเชีย เช่น พุทธศาสนา ลัทธิขงจื้อ ลัทธิเต๋า ทำให้คนมุ่งหน้าสู่ความหลุดพ้น มากกว่ามุ่งทำงานหนักเพื่อชีวิตในปัจจุบัน

6. ปัจจัยทางจิตวิทยา

จิตใจและค่าของคนแต่ละยุคแต่ละสมัยและแต่ละชนชั้นไม่เหมือนกัน อาจถ่ายทอดไปสู่กันและกัน หรือไม่ถ่ายทอดและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในที่สุด เช่น คนรุ่นพ่อแม่มีความคิดแบบอนุรักษนิยม คนรุ่นลูกคิดแบบก้าวหน้า ถ้าถ่ายทอดค่านิยมของกันและกันได้ ก็อาจเกิดการเปลี่ยนแปลงแบบพัฒนาการ แต่ถ้าถ่ายทอดกันไม่ได้ก็อาจเกิดการเปลี่ยนแปลงแบบปฏิวัติ

7. ปัจจัยทางภูมิศาสตร์และดาราศาสตร์

เช่น บางคนเชื่อว่าภูมิอากาศอบอุ่น เป็นปัจจัยที่ทำให้พัฒนาอุตสาหกรรมได้สำเร็จ นักดาราศาสตร์บางคนเชื่อว่า การโคจรของดวงดาวมีผลต่อชีวิตของมนุษย์ในสังคม การเกิดจุดดับในดวงอาทิตย์ การพุ่งชนของดาวหางต่อดาวต่าง ๆ มีผลต่อชีวิตมนุษย์ เช่นเดียวกัน ความคิดเช่นนี้อาจเชื่ออยู่ในบางกลุ่มเท่านั้น

8. ปัจจัยทางชีววิทยา

เช่น การถ่ายทอดทางพันธุกรรมในเรื่องของความสามารถ ความถนัด และสติปัญญา บทบาทของกลุ่มเชื้อชาติในการสร้างอารยธรรมของมนุษย์ความเหนือกว่าและด้อยกว่าพันธุกรรม มีผลต่อความสามารถของสังคม ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น นโยบายการปกครองกีดกันแบ่งแยกผิว นโยบายส่งเสริมการมีบุตรในหมู่ปัญญาชน แต่คุมกำเนิดในหมู่ประชากรที่มีการศึกษาต่ำของรัฐบาลสิงคโปร์ของนายลีควนยู การฆ่าล้างเผ่าตู่ตู่ เป็นต้น

9. ปัจจัยทางการเมืองและการทหาร

ในการศึกษาประวัติศาสตร์ บางสำนักที่ผ่านมามักจะเน้นถึงบทบาทของสงคราม การพิชิต บางทีก็เน้นการเปลี่ยนแปลงของสังคมว่าเกิดจากบทบาทของมหาบุรุษ และผู้นำ

ปัจจัยเหล่านี้อาจมีบทบาทมากน้อยต่างกันในแต่ละสถานการณ์ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน จะอาศัยปัจจัยใด โดยลำพังย่อมไม่ได้ จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ตามสภาพและเงื่อนไขความเป็นจริงมากกว่าจะกำหนดเป็นกรอบตายตัว

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่า ปัจจัยต่าง ๆ มีอยู่หลากหลายชนิด แล้วแต่ว่าจะนำมาใช้เพื่อการอธิบายเหตุผลที่ก่อให้เกิดความชอบธรรมหรือถูกต้องในการพิจารณา ซึ่งก่อให้เกิดการยอมรับหรือสอดคล้องกับการตัดสินใจเป็นปัจจัยที่สำคัญในการบริหารงาน และเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมียปัจจัยมาเกื้อหรือสนับสนุนเพื่อให้งานนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นแล้วยังต้องมีกระบวนการบริหาร ซึ่งเป็นขั้นตอนการจัดการที่ช่วยให้งานดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

2.1.3 องค์ประกอบของปัจจัย

ฮิลล์แมน (Human Behavior) กล่าวถึง แรงผลักดันจากภายในที่ทำให้มนุษย์เกิดพฤติกรรมตอบสนองอย่างมีทิศทางและเป้าหมาย เรียกว่า แรงจูงใจ คนที่มีแรงจูงใจ ที่จะทำ พฤติกรรมหนึ่งสูงกว่า จะใช้ความพยายามนำการกระทำไปสู่เป้าหมายสูงกว่า คนที่มีแรงจูงใจต่ำกว่า แรงจูงใจของมนุษย์ จำแนกได้เป็น 2 ประเภทหลัก ประเภทแรก ได้แก่ แรงจูงใจทางกาย ที่ทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมสนองความต้องการ ที่จำเป็นทางกาย เช่น หาน้ำ และอาหารมา ค้มกิน เมื่อกระหายและหิว ประเภทที่สอง ได้แก่ แรงจูงใจทางจิตซึ่งเกี่ยวข้องกับ ความต้องการทางสังคม เช่น ความต้องการความสำเร็จ เงิน คำชมอำนาจ กลุ่มและพวก เป็นต้น ปัจจัยที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในมนุษย์ ประกอบด้วย

1. ปัจจัยทางชีวภาพ ได้แก่ ความต้องการจำเป็นของชีวิต คือ อาหาร น้ำ ความปลอดภัย
2. ปัจจัยทางอารมณ์ เช่น ความตื่นเต้น วิตกกังวล กลัว โกรธ รัก เกลียด และความรู้สึกอื่นใด ที่ให้คนมีพฤติกรรม ตั้งแต่เอือเพื่อเพื่อแผ่จนถึง การฆ่าผู้อื่น
3. ปัจจัยทางความคิด เป็นปัจจัยที่กำหนดให้บุคคลกระทำในเรื่องที่คิดว่า เหมาะสมและเป็นไปได้ และตามความคาดหวังว่า ผู้อื่นจะสนองตอบ การกระทำของตนอย่างไร

⁵ สุริชัย หวันแก้ว และคณะ, “ปัจจัยของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม”, 6 เมษายน 2555. <http://www.dhamma.mbu.ac.th/th/index.php?option=com_content&task=view&id=34&Itemid=56> (6 April 2012).

4. ปัจจัยทางสังคม เป็นปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ เพื่อให้สอดคล้องกับสังคม และเป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคมนั้นด้วย การกระทำของผู้อื่นและผลกรรมที่ได้รับจึงทำให้เกิดการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคม ซึ่งเป็น ไปกฎระเบียบ และตัวแบบทางสังคม⁶

สมชัย ตั้งพร้อมพันธ์ ได้กล่าวว่า สำนึกของความคิดและอิทธิพลของสังคม มีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคน ก่อให้เกิดการกระทำที่ดีและรับผิดชอบต่อผู้อื่น หากแต่ผู้ที่มีคุณธรรมนำการกระทำจะทำให้เกิดจริยปฏิบัติแบบยั่งยืน ส่วนผู้ที่อิงบทลงโทษของสังคมก็สามารถเกิดจริยปฏิบัติได้แต่มักจะไม่ยั่งยืน เมื่อมีโอกาสก็จะกลับไปทำผิดอีก ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของคน ได้แก่

1. ปัจจัยภายใน (Intrinsic factor) ได้แก่ อารมณ์ แรงปรารถนาและความต้องการ (Need) และความรู้สึกผิดชอบชั่วดี (Moral)
2. ปัจจัยภายนอก (Extrinsic factor) ได้แก่ โอกาส (Opportunity) และระบบการควบคุมของสังคม (Law)⁷

สุพานี สฤษฏ์วานิช ได้กล่าวว่า ปัจจัยระดับบุคคลเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ เราจะต้องศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ อันได้แก่ คุณลักษณะส่วนตัวทางชีวภาพ คุณลักษณะทางกายภาพ ความรู้ความสามารถ และทักษะเพราะจะเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้คนเราแตกต่างกันได้ในส่วนของบุคลิกภาพ ทักษะสติ การเรียนรู้ การรับรู้และแรงจูงใจในการทำงาน

คุณลักษณะส่วนบุคคลพื้นฐานที่เราควรจะเริ่มต้นในการวิเคราะห์ ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ เพศ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร อายุงานในองค์กรและระดับการศึกษา

1. อายุ อายุของคนเราจะมีส่วนในการมองปัญหาและกำหนดรูปแบบความคิดของเราได้ในระดับหนึ่ง ดังจะเห็นได้ว่า วัยรุ่น วัยกลางคน และวัยผู้ใหญ่ ก็มักจะมีความคิดความอ่านแตกต่างกันออกไป มีวุฒิภาวะและวิจารณ์ญาณต่างกัน

2. เพศ ปัจจัยบุคคลในด้านเพศนั้นพบว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างผู้ชายกับผู้หญิงในเรื่องความสามารถในการแก้ไขปัญหา ความสามารถในการวิเคราะห์ แรงจูงใจในการทำงาน ความเป็นผู้นำ ความสามารถในการเข้าสังคม และความสามารถในการเรียนรู้

⁶Human Behavior, “พฤติกรรมมนุษย์-ปัจจัยพื้นฐานด้านจิตวิทยา”, 10 มีนาคม 2555. <http://www.novabizz.com/NovaAce/behavior/Factor_Psyco.htm#ixzzlobvntvgz> (10 Mach 2012).

⁷สมชัย ตั้งพร้อมพันธ์, “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของคน”, 28 มีนาคม 2555. <http://www.novabizz.com/NovaAce/Relationship/Ethical_Behavior.htm> (28 Mach 2012).

3. สถานภาพสมรส แม้ว่าในงานวิจัยเรื่องสถานภาพการสมรสนั้นยังไม่ค่อยมีมากนัก แต่ผลที่ค่อนข้างสอดคล้องกันว่า พนักงานที่มีครอบครัวแล้วนั้น มักจะมีการขาดงาน โดยเฉพาะการขาดงานที่อาจหลีกเลี่ยงได้น้อยกว่าพนักงานที่ยังโสด และยังมีภาระงานที่ต่ำกว่าด้วย ตลอดจนมีความพอใจในงานมากกว่า เหตุผลอธิบายนั้น คือ การแต่งงานนั้นจะทำให้มีวุฒิภาวะและความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น ทำให้การทำงานที่มั่นคงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อเขา

4. จำนวนบุตร ยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับจำนวนบุตรที่จะมีผลกระทบต่อผลผลิตมากนัก แต่จะมีการศึกษาค่อนข้างมากเกี่ยวกับการขาดงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มพนักงานหญิงจะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับจำนวนบุตร คือ ถ้ามีบุตรมากก็จะขาดงานมาก

5. ระยะเวลาในการทำงานหรืออายุงาน ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการทำงานที่ยาวนานกับผลผลิตนั้นยังไม่ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน เพราะคนที่ทำงานมานานก็ไม่ได้หมายความว่า จะมีผลงานมากกว่าที่เพิ่งเริ่มทำงานเสมอไป เพราะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้ผู้ปฏิบัติงานที่มีอายุงานน้อยอาจมีผลงานตามทันผู้ที่มีอายุงานมากได้

6. ระดับการศึกษา ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน เช่น ระดับ ปวส. ระดับ ปวช. ระดับปริญญาตรี ระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีย่อมทำให้พนักงานมีความรู้ความสามารถ ทักษะคิดและความพร้อมในการทำงาน ตลอดจนความพร้อมในการฝึกอบรมพัฒนาแตกต่างกันไป และพนักงานที่มีความรู้ความสามารถสูงมักจะมีโอกาสทำงานได้สำเร็จ และมีหน้าที่การงานสูงกว่าจึงมีความพอใจในงานสูงกว่าด้วย ยกเว้นในกรณีที่พนักงานมีการศึกษาสูงแต่อาจปฏิบัติงานต่ำกว่าคุณวุฒิ⁸

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของปัจจัยที่ทำให้มนุษย์เกิดพฤติกรรม มีทั้งเกิดจากภายในซึ่งทำให้เกิดตอบสนองแรกผลักดันจากภายในของมนุษย์ ส่งผลทางจิตซึ่งเกี่ยวกับความต้องการทางสังคมและภายนอกได้แก่ สังคม ประสิทธิภาพที่ได้พบเจอ กฎระเบียบ กฎหมายหรือแบบอย่างทางสังคม

⁸สุพานี สุธงษ์วานิช, พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่ : แนวคิดและทฤษฎี, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด, 2552), หน้า 32-35.

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ซึ่งการตัดสินใจของแต่ละบุคคล ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แม้เป็นเรื่องเดียวกัน ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันเสมอไปและอาจแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับมามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ซึ่งมีทฤษฎีการตัดสินใจ ดังนี้

2.2.1 ทฤษฎีแบบใช้หลักสมเหตุผล (Rational decision making theory)

เฮอร์เบิร์ต ซิมอน (Herbert Simon) อังใน รศ.ดร.สมพร เฟื่องจันทร์ กล่าวว่า ทฤษฎีนี้มุ่งไปที่ต้องมีความสมเหตุผล (rational) ของการตัดสินใจ และพยายามให้เกิดประโยชน์สูงสุด (maximization of outcome) จากการเลือกใช้ทางเลือกนั้น ๆ เป็นหลัก สำหรับความสมเหตุผลนั้น Simon ได้อธิบายไว้ว่าความสมเหตุผลนั้นเกี่ยวข้องกับการเลือกทางเลือกของการตัดสินใจในรูปบุคคลผู้นั้นใช้ค่านิยม (values) ของคนเป็นหลักตัดสินใจ โดยจะวัดผลของพฤติกรรมที่ออกมา Simon ได้เสนอไว้ว่าเพื่อหลีกเลี่ยงความสับสน การเติมคุณศัพท์ไว้บ้างก็อาจช่วยให้กระจ่างขึ้น กล่าวคือการตัดสินใจนั้น ๆ มีความเป็นรูปธรรม (objectively rational) เมื่อจริง ๆ แล้วเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องสำหรับคุณค่าหนึ่ง ๆ และในสถานการณ์หนึ่ง ในทำนองเดียวกันกับความสมเหตุผลที่รู้ตัวอยู่ตลอด (consciously rational) ในการปรับเปลี่ยนเป้าหมาย (end) กับวิถีทาง (means) ซึ่งเป็นกระบวนการที่รู้ตัวตลอดเวลา

กิจกรรมสำคัญของทฤษฎีนี้มี ดังต่อไปนี้

1. ผู้ตัดสินใจเผชิญกับปัญหาหรือประเด็นที่จะต้องตัดสินใจ
 2. ผู้ตัดสินใจระบุเป้าหมาย ค่านิยม หรือวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าวนั้น แล้วจัดลำดับตามความสำคัญ (Priority setting)
 3. สำรวจทางเลือกต่าง ๆ (Various alternatives) ในอันที่จะแก้ปัญหาานั้น
 4. พิจารณาวิเคราะห์ถึงผลกระทบ (ในรูปของผลประโยชน์-ค่าใช้จ่าย) ที่จะเกิดขึ้นจากการเลือกทางเลือกแต่ละทางดังกล่าวในข้อ 3
 5. เปรียบเทียบผลประโยชน์-ค่าใช้จ่ายของทางเลือกทุกทางเข้าด้วยกัน
 6. ตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เห็นว่าช่วยให้บรรลุเป้าหมาย ค่านิยม หรือวัตถุประสงค์สูงสุด
- สรุปได้ว่า ทฤษฎีแบบใช้หลักสมเหตุผล เกี่ยวข้องกับการเลือกทางเลือกของการตัดสินใจในรูปบุคคลผู้นั้นใช้ค่านิยม ของคนเป็นหลักตัดสินใจ โดยจะวัดผลของพฤติกรรมที่ออกมา

2.2.2 ทฤษฎีแบบใช้หลักส่วนเพิ่มขึ้น (Incremental decision making theory)

ลินด์บลอม (Charles Lindblom) อ้างใน รศ.ดร.สมพร เพ็ญจันทร์ ซึ่งเป็นนักเศรษฐศาสตร์ที่มหาวิทยาลัย Yale ได้เสนอทฤษฎีนี้ขึ้นมาเพื่อเป็นทางเลือกใหม่ใช้แทนทฤษฎีแบบใช้หลักสมเหตุสมผลที่มีจุดอ่อนหลายประการ Lindblom ได้เสนอทฤษฎีใหม่มาแทน เขาเชื่อว่าในสภาพความเป็นจริงแล้วการตัดสินใจในการบริหารนั้นจะประกอบไปด้วยคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ประการแรก ในการตัดสินใจจะอยู่ในรูปขั้นคั่นน้อย ๆ (Incremental steps) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ไม่ใช้การก้าวกระโดดและหลากหลาย
2. ประการที่สอง การตัดสินใจนั้น ไม่ใช่เป็นการตัดสินใจอย่างครอบคลุมทุกแง่ทุกมุม ทั้งนี้เพราะผู้ตัดสินใจมีทรัพยากรอยู่อย่างจำกัด ไม่อาจเอาประเด็นทุกแง่ทุกมุมมาพิจารณาเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดได้และก็ไม่อาจเข้าใจผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเลือกทางเลือกนั้น ได้ที่ถี่ถ้วน
3. การตัดสินใจในรูปแบบนี้ เกี่ยวข้องกับการทำการเปรียบเทียบไปมาระหว่างทางเลือกต่าง ๆ (Successive comparisons) โดยการนำเอาแนวทางแคบ ๆ มาเปรียบเทียบนั้น
4. ประการที่สี่ ในความเป็นจริงผู้ตัดสินใจจะ “พอใจ” (suffices) ทางเลือกที่เปิดให้ในขณะนั้นเท่านั้นจะไม่พยายามเลือกสรรทางเลือก จนค้นได้ทางเลือกที่ดีที่สุดหรือทางเลือกที่ก่อประโยชน์สูงสุด (maximizes) นั่นคือ ผู้ตัดสินใจที่ดีจะพอใจแค่ทางเลือกที่เขาเลือกออกมาจะส่งผลสิ่งที่เขามุ่งหวัง และในขณะเดียวกันทางเลือกนั้น ๆ ไม่ได้ส่งผลในทางเลือกที่เขาพยายามหลีกเลี่ยง
5. ประการสุดท้าย แนวคิดการตัดสินใจของ Lindblom นั้น ตั้งอยู่บนความคิดที่ว่าให้คนในสังคมมีโอกาสแข่งขัน เพื่อใช้อิทธิพลของตนหรือกลุ่มตนเองเหนือผู้อื่น ในผลที่จะได้รับจากการตัดสินใจนั้น ดังนั้นการประนีประนอมจึงเป็นหัวใจของการตัดสินใจลักษณะนี้

สำหรับเนื้อหาของทฤษฎีนี้พอสรุปอธิบายได้ ดังต่อไปนี้

1. เลือกค่านิยม จุดมุ่งหมาย และการวิเคราะห์การกระทำ หรือภารกิจต่าง ๆ ที่จะกระทำไปพร้อมๆ กันหรือควบคู่กันไป
2. ผู้ตัดสินใจพิจารณาหนทางปฏิบัติเพื่อการแก้ปัญหาเพียงบางทางเลือกเท่านั้น และทางเลือกดังกล่าวนั้นจะแตกต่างไปจากเดิมบ้างเพียงเล็กน้อยเท่านั้น (Marginally)
3. ในแต่ละทางเลือกก็จะวิเคราะห์ผลกระทบ โดยจำกัดเพียงเฉพาะทางเลือกที่เห็นว่าสำคัญ ๆ
4. มีการปรับแก้ขอบเขตของปัญหาเป็นระยะ ๆ วิธีนี้เปิดโอกาสให้มีการปรับความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมาย (ends) กับวิธีการที่จะบรรลุเป้าหมาย (mean) ได้มากมายหลายทาง เป็นผลให้สามารถดำเนินการกับปัญหาได้ดีขึ้น หากมีการปรับแก้ขอบเขตของปัญหาดังกล่าว

5. เป็นการตัดสินใจในลักษณะที่มุ่งการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า (ระยะสั้น) มากกว่าที่จะมุ่งถึงเป้าหมายในอนาคตอันยาวนาน¹⁰

สรุปได้ว่า ทฤษฎีแบบใช้หลักส่วนเพิ่มขึ้น เป็นการพิจารณา จุดมุ่งหมาย และการวิเคราะห์ การกระทำ หรือภารกิจต่าง ๆ ที่จะกระทำไปพร้อมๆ กัน เพื่อเลือกวิธีการในการแก้ไขปัญหาโดยจะวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น พร้อมกับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติซึ่งเป็นปัญหาเฉพาะหน้าไม่ได้มุ่งถึงเป้าหมายในอนาคต

2.2.3 ทฤษฎีแบบใช้หลักผสมก้นกรอง (Mixed scanning decision making theory)

อามิต อิทซियोนิ (Amitai Etzioni) อ่างใน รศ.ดร.สมพร เพ็องจันทร์ ใช้การอุปมาอุปไมย (analogy) ในการอธิบาย เขากล่าวว่าในการใช้ทฤษฎีนี้ตัดสินใจ สิ่งแรกจำต้องแยกแยะการตัดสินใจ พื้นฐานออกจากการตัดสินใจในส่วนที่เพิ่มขึ้นนั่นคือ การตัดสินใจพื้นฐานก็คือ การสำรวจค้นหา ทางเลือกหลัก ๆ ที่ผู้ตัดสินใจนั้น ๆ มองว่าจะไปสู่จุดมุ่งหมายโดยไม่ลงไปในรายละเอียด เพื่อให้ การมองเห็นภาพกว้าง ๆ ได้ชัดเจนจริง ๆ จากนั้นก็ใช้หลักการตัดสินใจในส่วนที่เพิ่มขึ้น ด้วยการ ให้กรอบจากการตัดสินใจพื้นฐานเป็นหลักวิเคราะห์

หลักการตัดสินใจดังกล่าวนี้ Etzioni ใช้การอุปมาว่า ในแง่ของการมองแบบใช้หลักสมเหตุ สมผล ก็ต้องใช้กล้องถ่ายที่มีสมรรถนะสูงพอที่จะให้ได้รายละเอียดของสภาพท้องฟ้าลึกซึ่งที่สุด และถ่วงน้ำหนักที่สุด ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่า เราจะต้องลงทุนเพื่อรวบรวมรายละเอียด และทำการวิเคราะห์ อย่างละเอียด ซึ่งย่อมทำให้เราต้องใช้เวลาในการวิเคราะห์อย่างละเอียดรวมทั้งทุนอีกด้วย

ในทางตรงข้าม สำหรับผู้ตัดสินใจที่ยึดหลักส่วนเพิ่มก็จะมุ่งความสนใจไปที่บางบริเวณที่ น่าสนใจเท่านั้น เช่น มุ่งให้ความสนใจไปยังกลุ่มเมฆหรือร่องอากาศที่เคยเป็นจุดที่เกิดพายุหรือฝน ในช่วงที่เคยผ่านมาหรืออย่างมากก็ขยายไปยังบริเวณใกล้เคียงอีกด้วย

Etzioni กล่าวว่า สำหรับผู้ที่ใช้หลักทฤษฎีผสมก้นกรองแล้ว การตัดสินใจจะใช้วิธี ผสมผสานกันระหว่างหลักสมเหตุสมผลกับการยึดหลักส่วนเพิ่ม กล่าวคือจะต้องใช้กล้องสองแบบ ผสมกันคือ แบบที่มีหน้ากล้องกว้างพอที่จะครอบคลุมทุกส่วนของท้องฟ้า โดยไม่ต้องการได้ รายละเอียด และใช้กล้องอีกแบบหนึ่งที่มีสมรรถนะสูงพอไปยังจุดหนึ่งจุดใด ที่จะทำให้เราได้ รายละเอียดที่ต้องการ หรือกล่าวอย่างสรุปว่าการตัดสินใจแบบนี้ จะใช้วิธีการของหลัก สมเหตุสมผลในการพัฒนาแก้ปัญหาหลัก แล้วใช้หลักส่วนเพิ่มขึ้นในการแก้ปัญหาย่อยต่าง ๆ ¹¹

¹⁰เรื่องเดียวกัน, หน้า 54-55.

¹¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 55-56.

สรุปได้ว่า ทฤษฎีแบบใช้หลักผสมกลั่นกรอง เป็นทฤษฎีที่นำทฤษฎีการแบบใช้หลักสมเหตุสมผลและทฤษฎีแบบใช้หลักส่วนเพิ่มขึ้น มาผสมผสานในการตัดสินใจ โดยใช้วิธีการของหลักสมเหตุสมผลในการพัฒนาแก้ปัญหาหลัก แล้วใช้หลักส่วนเพิ่มขึ้นในการแก้ปัญหาย่อยต่าง ๆ

2.2.4 ทฤษฎีฮอปพอก (Hoppock Composite Theory)

ฮอปพอก (Hoppock) อ้างใน ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ กล่าวถึง แนวคิดทฤษฎีการเลือกตัดสินใจของฮอปพอกว่า ความต้องการของบุคคลและความสำคัญของข้อสนเทศเกี่ยวกับบุคคล และสิ่งแวดล้อมว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกตัดสินใจ โดยกล่าวถึง หลักการสำคัญในการเลือกตัดสินใจ ดังนี้

- 1) บุคคลจะเลือกตัดสินใจเพื่อสนองความต้องการที่จะปฏิบัติตามค่านิยมของตนเอง
- 2) สิ่ง que บุคคลเลือกมักจะเป็นการตัดสินใจที่บุคคลเชื่อว่าจะสนองความต้องการส่วนใหญ่ของบุคคลนั้น ได้ดีที่สุด
- 3) ความต้องการของบุคคลไม่ว่าจะเลื่อนกลางหรือชัดเจน ก็มีอิทธิพลต่อการเลือกตัดสินใจ
- 4) พัฒนาการเลือกตัดสินใจเริ่มเกิดขึ้นเมื่อบุคคลเริ่มตระหนักว่าการตัดสินใจที่เลือกจะสนองความต้องการของตนได้
- 5) พัฒนาการทางการตัดสินใจที่จะเลือกดีขึ้น ถ้าบุคคลสามารถคาดคะเนได้ว่าการตัดสินใจที่เลือกจะสนองความต้องการในเรื่องความเป็นอยู่ได้ดีเพียงใด
- 6) ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ค่านิยมและฐานะทางเศรษฐกิจมีผลต่อการเลือกตัดสินใจ
- 7) ข้อสนเทศต่าง ๆ มีผลต่อการเลือกตัดสินใจ ทำให้บุคคลได้ค้นพบหนทางที่จะเลือกตัดสินใจที่สนองความต้องการของตนได้
- 8) ความพึงพอใจในสิ่งที่เลือก ขึ้นอยู่กับบุคคลที่เลือกนั้น ได้สนองความต้องการที่บุคคลนั้นคาดหวังได้มากน้อยเพียงใด
- 9) ความพึงพอใจในสิ่งที่เลือก ขึ้นอยู่กับบุคคลที่เลือกนั้น ได้สนองความต้องการของบุคคลนั้นในปัจจุบันหรืออนาคต
- 10) การตัดสินใจที่บุคคลเลือกจะเปลี่ยนได้เสมอ ถ้าบุคคลนั้นเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นจะสนองความต้องการเขาได้ดีกว่าเดิม¹²

¹² ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2529), หน้า 59-60.

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการเลือกตัดสินใจของสตอพอค เป็นความต้องการของบุคคลและความสำคัญของข้อสนเทศเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งแวดล้อมว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกตัดสินใจ ได้แก่ บุคคล ความต้องการ ความรู้ความสามารถ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ในการตัดสินใจและความพอใจในการเลือกที่ต้องตอบสนองความต้องการของบุคคลได้

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจ

2.3.1 ความหมายการตัดสินใจ

สุพณี สฤษฏีวานิช กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการของการเลือกจากหลาย ๆ ทางเลือกที่มีอยู่ ณ วันนั้น เวลานั้น เพื่อให้ได้ผลลัพธ์อย่างที่ต้องการ หรือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง การตัดสินใจจึงเกี่ยวข้องกับมิติของเวลาเพราะเป็นการตัดสินใจ ณ ขณะนี้ เวลานั้น ซึ่งจะส่งผลถึงอนาคต และการตัดสินใจจะเกี่ยวข้องกับมิติของทางเลือกด้วยเสมอ เพราะถ้าเราไม่มีทางเลือก เราก็ไม่ต้องเลือก เราก็ไม่ต้องตัดสินใจ ดังนั้นเมื่อต้องตัดสินใจจะต้องมีทางเลือกเสมอ¹³

ผศ.ดร.ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ กล่าวว่า การตัดสินใจ กระบวนการของการใช้ความคิดและการกระทำในการรับรู้ ศึกษา และวิเคราะห์ปัญหา (Problem) หรือ โอกาส (Opportunity) กำหนดและประเมินทางเลือก รวมถึงเลือกทางเลือกที่เหมาะสม เพื่อจัดการกับปัญหาหรือโอกาสที่เกิดขึ้น ปกติการตัดสินใจมักจะมีความสัมพันธ์กับการแก้ปัญหา ซึ่งหมายถึงกระบวนการในการกำหนดคำตอบ แนวทางปฏิบัติและการกระทำที่เหมาะสมในการบรรเทาปัญหา โดยที่เราจะเห็นว่า การตัดสินใจเป็นองค์ประกอบสำคัญในการแก้ปัญหา และการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการตัดสินใจที่เหมาะสม ทั้งในมิติของความถูกต้อง ชัดเจน ตรงประเด็น และทันเวลา¹⁴

ไพลิน ผ่องใส กล่าวว่า “การตัดสินใจ หมายถึง เทคนิคในการที่จะพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ให้เหลือทางเลือกเดียว”¹⁵

กุลชลี ไชยนันตา กล่าวว่า “การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการของการเปรียบเทียบผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง โดยที่ผู้ตัดสินใจจะเลือกทางเลือกที่ให้ประโยชน์สูงสุด”¹⁶

¹³สุพณี สฤษฏีวานิช, พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่ : แนวคิดและทฤษฎี, อ่างแล้ว, หน้า 133.

¹⁴ณัฐพันธ์ เขจรนันท์, พฤติกรรมองค์การ, (กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2551), หน้า 138.

¹⁵ไพลิน ผ่องใส, การจัดการสมัยใหม่, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536), หน้า 155.

สรุปได้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งจากหลากหลายทางเลือกที่ได้พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่าเป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นเป้าหมาย การตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญและเกี่ยวข้องกับหน้าที่ หรือการจัดการเกือบทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การจัดการ

2.3.2 องค์ประกอบของการตัดสินใจ

เฮอร์เบิร์ต ซิมอน (Herbert A. Simon) อ้างใน รังสรรค์ อินทระชา มีแนวคิดที่ว่า มนุษย์เป็นคนที่ไม่มีเหตุผลและไม่มีเหตุผลไปพร้อมกันในทางปฏิบัติ มนุษย์จะพยายามมีพฤติกรรมที่มีเหตุผลตามหลักเศรษฐศาสตร์ คือพยายามดูว่าตนชอบอะไรมากน้อยต่างกันอย่างไร พยายามหาทางเลือกและคาดการณ์ผลของทางเลือกแต่ละทางอย่างไรก็ตามพอเอาเข้าจริงแล้วมนุษย์ไม่สามารถมีเหตุผลได้สมบูรณ์แบบ เพราะมีข้อจำกัดหลายประการ โดยเฉพาะด้วยจิตวิทยาสังคมของมนุษย์เอง ทำให้การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเป็นไปได้ยาก การตัดสินใจแบบมีเหตุผลนั้นเป็นเรื่องในอุดมคติหาได้ยากในโลกของความเป็นจริง การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล หมายถึง การที่ผู้ตัดสินใจมีระบบค่านิยมซึ่งสามารถทำการประเมินผลแนวทางต่าง ๆ ได้ว่าแนวทางใดจะส่งผลอย่างไร ผู้ตัดสินใจในนโยบายจะเลือกแนวทางซึ่งจะสามารถก่อให้เกิดผลตามที่ปรารถนาไว้ได้มากที่สุด โดยสรุปแล้วองค์ประกอบของการตัดสินใจแบบมีเหตุผลมากที่สุดได้แก่

1. ผู้ตัดสินใจต้องสามารถจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายต่าง ๆ ที่ต้องการจะบรรลุได้ว่าเป้าหมายใดสำคัญกว่าเป้าหมายใดอย่างแน่ชัดแจ่มแจ้ง
2. ผู้ตัดสินใจต้องรู้แนวทางปฏิบัติทุกแนวทางอย่างถ่องแท้ว่า แต่ละแนวทางจะส่งผลอย่างไรบ้างต่อการบรรลุเป้าหมาย และ
3. ผู้ตัดสินใจต้องมีความรู้ และมีความสามารถในทางจิตวิทยาที่จะเลือกแนวทางที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ดีที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการมากที่สุด

ในทางปฏิบัติ Simon มีความเห็นว่า การตัดสินใจมิได้ดำเนินการไปอย่างมีเหตุผลมีผลสมบูรณ์แบบเพราะ

- 1) ผู้ตัดสินใจขาดความรู้ที่สมบูรณ์ เช่น ไม่รู้แน่นอนว่าการตัดสินใจแต่ละแนวทางจะก่อให้เกิดผลอะไรกันแน่
- 2) มนุษย์ทั่วไปไม่มีความหมายที่จะคาดการณ์ได้ว่าการตัดสินใจแต่ละครั้ง จะนำมาซึ่งความพอใจแค่ไหนในอนาคต

¹⁶ กุลชลี ไชยนันตา, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ, (ลพบุรี : สถาบันราชภัฏเทพสตรีลพบุรี, 2542), หน้า 100.

3) ผู้ตัดสินใจไม่สามารถหยังรู้ถึงแนวปฏิบัติได้ทุกแนวทาง

ดังนั้น ในโลกความเป็นจริง ผู้ตัดสินใจจึงไม่สามารถตัดสินใจอย่างมีเหตุมีผลที่สุด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดซึ่งจะทำให้เขาสามารถได้ประโยชน์สูงสุดด้วย ในทางปฏิบัติการตัดสินใจเพียงแต่ทำให้เขาพอใจอยู่บ้างเท่านั้น เพราะเขาได้ตัดสินใจไปดีที่สุดในที่ที่จะทำได้¹⁷

สมพร เพ็ญจันทร์ กล่าวว่า รูปแบบโดยทั่วไปของการตัดสินใจจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบจำเป็นดังนี้

1. ผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจ ซึ่งอาจเป็นบุคคลคนเดียวหรือกลุ่มของบุคคลที่ต้องร่วมกันตัดสินใจในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจถ้าเป็นเพียงคนเดียวก็ย่อมมีอิสระมากพอในการพิจารณาทางเลือกและใช้เกณฑ์ตัดสินใจ (Decision criteria) ที่อาจจะไม่ต้องประนีประนอมมากนัก ปัญหาจะเกิดเมื่อมีคนเข้าร่วมตัดสินใจมากกว่าหนึ่งคน และคนเหล่านี้มีพื้นฐานด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน หรือแม้แต่ว่าพื้นฐานการเติบโตภายในครอบครัวจะมีผลกระทบต่อการทำงานในเรื่องหนึ่งเรื่องใดอย่างแน่นอน

2. องค์ประกอบที่สำคัญประการที่สอง คือเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของการตัดสินใจในเรื่องนั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไรเป็นเป้าหมายที่มีลู่วางสำเร็จได้ง่ายหรือยาก หนทางที่ไปสู่เป้าหมายนั้นซับซ้อนหรือโปร่งใส สิ่งเหล่านี้ต้องนำมาพิจารณาในการกำหนดเป้าหมายเสมอ

3. องค์ประกอบประการที่สามคือ ทางเลือก (Alternative) โดยทั่วไปแล้วการค้นหาทางเลือกหรือสร้างขึ้นใหม่จะผูกพันกับเป้าหมายหรือจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ก่อนหน้าแล้ว ในการค้นหาทางเลือกนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากนี้ การค้นหาทางเลือกไม่ใช่เป็นการค้นหาเพียงครั้งเดียวแต่จะเป็นการกระทำซ้ำ ๆ หลาย ๆ รอบเพื่อให้ได้ทางเลือกที่เหมาะสมและถูกต้อง

4. สภาพแวดล้อม (environment) เป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งของการตัดสินใจ ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมมีทั้งที่เป็นสิ่งผลักดันให้เกิดการตัดสินใจ หรือเป็นตัวหน่วงเหนี่ยวในการตัดสินใจนั้นบิดเบือนไป ตัวอย่างสภาพแวดล้อมที่มีส่วนผลักดันให้ตัดสินใจอย่างรวดเร็วโดยไม่พะวงที่ค้นหาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด หรือใช้ค่าใช้จ่ายถูกที่สุด เช่นในสถานการณ์วิกฤติ เช่นน้ำท่วม เกิดภัยแล้งอย่างกว้างขวาง เป็นต้น ในทางตรงกันข้ามมีสถานการณ์ที่หน่วงเหนี่ยว เช่นการตัดสินใจเลือกทางเลือกรุ่นใหม่ซึ่งให้เห็นผลดีที่เกิดจากการเลือกด้านนั้นให้เห็นอย่างชัดเจน ตัวอย่างที่

¹⁷รังสรรค์ อินทระชา, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, หน้า 17-18.

ถูกยกมาอ้างอิงบ่อย ๆ เป็นการเลือกสร้างเงื่อนไขเพื่อผลิตไฟฟ้ากับอนุรักษ์ป่าสัตว์ป่าและสิ่งมีคุณค่าทางโบราณคดีหรือทางศิลปะ¹⁸

จุมพล หนิมพานิช กล่าวว่า การตัดสินใจถ้าเป็นไปตามตัวแบบการตัดสินใจที่มีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งการตัดสินใจในลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นจะต้องมีองค์ประกอบของการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ

1. ผู้ตัดสินใจจะต้องรู้ความปรารถนาของตนเองว่าปรารถนาอะไร ซึ่งถือได้ว่าเป็นวัตถุประสงค์ที่ตนต้องการให้ความปรารถนานั้นกลายเป็นจริงนอกจากนี้ยังจะต้องสามารถจัดลำดับความสำคัญของความปรารถนาหรือเป้าหมายได้อย่างชัดเจนจนสามารถเปรียบเทียบลำดับความสำคัญได้ว่าเป้าหมายใดมีความสำคัญมากกว่ากันเพียงไร

2. ผู้ตัดสินใจจะต้องสามารถล่วงรู้ถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติว่าวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้นั้นมีโอกาสประสบความสำเร็จแค่ไหนเพียงไร นอกจากนี้ยังจะต้องรู้แจ้งถึงผลลัพธ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการเลือกตัดสินใจ

3. ผู้ตัดสินใจจะต้องมีความสามารถรู้จักนำเอาวิธีการต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิด “ความมีประสิทธิภาพ” มาประยุกต์ใช้เพื่อความสำเร็จในการก้าวไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ “ความมีประสิทธิภาพ” ในที่นี้หมายถึงการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพผลสูงสุดและประหยัดที่สุด¹⁹

สรุปได้ว่า ผู้ตัดสินใจจะต้องรู้ความปรารถนาที่เป็นไปตามความต้องการ ซึ่งจะต้องมีวัตถุประสงค์และผลที่จะเกิดขึ้นที่เป็นไปได้ โดยสามารถนำความรู้ที่มีนำมาใช้ให้เกิดความมีประสิทธิภาพ

2.3.3 รูปแบบการตัดสินใจ

สุพานี สฤษฏีวานิช กล่าวว่า รูปแบบหรือเทคนิคในการตัดสินใจมีอยู่หลายแนวทางด้วยกัน ดังนี้

1.1 รูปแบบการตัดสินใจเพื่อมุ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุด (The Optimizing Decision Making Model หรือ Rational Modal) เป็นการตัดสินใจที่มองว่าผู้ตัดสินใจมีเหตุผล และต้องการตัดสินใจเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

ขั้นตอน มีดังต่อไปนี้

1) เริ่มจากการระบุปัญหาที่ต้องตัดสินใจ ซึ่งควรเริ่มจากการวิเคราะห์สถานการณ์ ข้อมูลหรือข้อจำกัดบางอย่าง เพื่อให้เข้าใจปัญหา หรือสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ของการตัดสินใจให้

¹⁸สมพร เพ็ญจันทร์, นโยบายสาธารณะ : ทฤษฎีและการปฏิบัติ, อังแล้ว, หน้า 51.

¹⁹จุมพล หนิมพานิช, ผู้นำ อำนาจ และการเมืองในองค์กร, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547), หน้า 200-201.

ชัดเจน เช่น จากการสำรวจความต้องการของพนักงานพบว่าพนักงานมีขวัญและกำลังใจในการทำงานลดลง ผู้บริหารจึงมีนโยบายจะพาพนักงานไปพักผ่อนจึงต้องการเลือกสถานที่ไปพักผ่อนให้เหมาะสม

2) กำหนดเกณฑ์ในการตัดสินใจให้ชัดเจน เช่น มีความเป็นธรรมชาติ สงบ มีความงาม ใกล้กรุงเทพฯ ค่าใช้จ่ายเหมาะสม เป็นต้น

3) กำหนดน้ำหนักให้กับเกณฑ์เหล่านั้น เนื่องจากเกณฑ์เหล่านั้นมักจะมีค่าสำคัญไม่เท่ากัน เช่น มีความเป็นธรรมชาติ สำคัญเป็นอันดับหนึ่งจะให้น้ำหนัก 3 คะแนน จาก 10 คะแนน อยู่ใกล้กรุงเทพฯ เป็นอันดับสอง จะกำหนดน้ำหนัก 2 คะแนน เป็นต้น

4) สร้างทางเลือก/คิดทางเลือกต่าง ๆ ออกมาให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เช่น น่าจะไปที่ระยอง บางแสน ชะอำ เป็นต้น

5) เปรียบเทียบทางเลือกต่าง ๆ ไปตามเกณฑ์และน้ำหนักของเกณฑ์เหล่านั้น

6) เลือกทางเลือกที่ดีที่สุดจากข้อมูลในข้อที่ 5 นั้น

ข้อสมมติฐานตาม วิธีนี้คือ

1) ผู้ตัดสินใจมีเหตุผล และจะใช้ข้อมูลต่าง ๆ ในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

2) ผู้ตัดสินใจทราบปัญหาที่ชัดเจน หรือมีเป้าหมายในการตัดสินใจชัดเจนว่าต้องการอะไร

3) ทราบข้อมูลทางเลือกต่าง ๆ หรือมองเห็นทางเลือกว่ามีอะไรบ้าง

4) ให้ค่าเกณฑ์การตัดสินใจเป็นตัวเลขได้

5) เกณฑ์การตัดสินใจ และค่าตัวเลขต่าง ๆ จะคงที่ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ

6) ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาหรือเรื่องค่าใช้จ่าย

7) ผู้ตัดสินใจจะเลือกทางเลือกที่ให้ผลลัพธ์สูงสุด

วิธีนี้มักจะใช้กับการตัดสินใจที่มีมูลค่า เช่น จะติดตั้งระบบ Computer โดยใช้ System อะไรดี หรือจะย้ายโรงงานผลิตไปที่จังหวัดไหนดี เป็นต้น

1.2 รูปแบบเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่น่าพอใจ (The Satisficing Model) ชื่อของวิธีนี้มาจากคำในภาษาอังกฤษที่ว่า Satisfy และ Suffice มารวมกัน เนื่องจากว่าในโลกของความเป็นจริง การใช้วิธีที่ 1 มักจะมีข้อจำกัดเนื่องจากปัญหาที่ต้องตัดสินใจนี้มักจะเป็นปัญหาที่ซับซ้อนและเรามีข้อมูลที่จำกัด และมีทางเลือกมากมายที่เราคิดไม่ไหว รวมทั้งตัวทุนในการเสาะแสวงหาและพัฒนาทางเลือกอาจจะสูงมาก คนโดยทั่วไปจึงมักพอใจกับการตัดสินใจที่ได้ผลที่น่าพอใจ หรือมีเหตุผลที่ยอมรับได้ มีข้อมูลที่เพียงพอต่อการยอมรับได้ก็จะพอใจมากกว่าจะต้องไปเสียเวลา และทรัพยากรในการค้นหาจนได้คำตอบที่ดีที่สุด

ขั้นตอนที่ล้าคัญ คือ

- 1) ระบุปัญหาที่จะตัดสินใจ
- 2) (โดยธรรมชาติคนก็จะ) ย่อยปัญหาให้ง่ายขึ้น เช่น มองปัญหาที่ละส่วน หรือขีดวงของปัญหาให้แคบลง หรือมองปัญหาแค่ในระยะสั้นก่อน เช่น ต้องการที่เรียนต่อปริญญาโทก็จะกำหนดกรอบให้ชัดเจนว่าเป็นปริญญาทางบริหารธุรกิจและในประเทศไทย
- 3) กำหนดมาตรการขั้นต่ำหรือเกณฑ์ขั้นต่ำที่จะยอมรับได้เป็น Satisficing Criteria เช่น กรณีการเลือกที่เรียน 1.ควรเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง 2.มีค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงจนเกินไป 3.เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ วิธีนี้จะไม่สนใจกำหนดค่าน้ำหนักของเกณฑ์
- 4) คิดทางเลือกขึ้นมาจำนวนหนึ่ง เช่น เรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, จุฬา, นิด้า, เกษตร หรือรามคำแหง
- 5) นำแต่ละทางเลือกมาเปรียบเทียบกับมาตรการหรือเกณฑ์นั้น ๆ ถ้าได้ทางเลือกอันแรกที่เป็นไปตามเกณฑ์ ก็จะเลือกทางเลือกนั้นเลย คือ ถ้าได้ทางเลือกอันแรกที่ดีพอ (First Good Enough Choice) ก็จะตกลงเลือกเลย

การตัดสินใจตามวิธีจะมีอีกชื่อหนึ่งคือ Bounded Rationality ซึ่ง Herbert Simon ได้เสนอไว้ว่า ในความเป็นจริงผู้ตัดสินใจจะตัดสินใจบนข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น ภายใต้อเวลาที่จำกัด ข้อมูลที่จำกัด ดังนั้นจึงตัดสินใจอย่างมีเหตุผลภายใต้ขอบเขตของข้อจำกัด (Bounded Rationality) ดังนี้

- 1) จะใช้ข้อมูลที่สะดวกและเสียค่าใช้จ่ายน้อย จะไม่ไปเสียเวลาและค่าใช้จ่ายมากจนเกินไป เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือทางเลือกที่สมบูรณ์แบบ
- 2) ทิศทางในการค้นหาทางเลือก มักจะได้รับอิทธิพลจากการรับรู้ ค่านิยม บุคลิกภาพ ความเชื่อ ประสบการณ์ และภูมิหลังต่าง ๆ ของผู้ตัดสินใจ
- 3) ผู้ตัดสินใจมีแนวโน้มจะตัดสินใจ ถ้าพอใจกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ ที่ผู้ตัดสินใจไม่สามารถใช้ความเป็นเหตุเป็นผลได้สมบูรณ์ตามวิธีที่ 1 นั้นเนื่องจากว่าผู้ตัดสินใจมีข้อมูลที่จำกัดทั้งทางเลือกและผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น และแม้ว่าปัญหาที่ตัดสินใจอาจจะซับซ้อน แต่ด้วยข้อจำกัดของคนทั้งความสามารถ และการรับรู้ ทำให้ผู้ตัดสินใจไม่สามารถย่อยข้อมูลทั้งหมดที่มีได้ รวมทั้งข้อจำกัดด้านเวลา และในหลายสถานการณ์พบว่าสมาชิกทั้งหลายขององค์การต่างก็มีเป้าหมายที่ขัดแย้งกันด้วย เช่น เป้าหมายของฝ่ายขายกับเป้าหมายของฝ่ายผลิต เป็นต้น ทำให้ผู้ตัดสินใจต้องกำหนดกรอบการตัดสินใจแล้วสร้างความมีเหตุผลภายในกรอบดังกล่าว

1.3 รูปแบบผสม (Modified Optimizing and Satisficing Model)

โดยธรรมชาติเราไม่สามารถตัดสินใจไปตามกระบวนการที่สมบูรณ์แบบ ตาม Optimizing Model ได้ แต่เราจะผสมผสานกับวิธีการ Satisficing Model ด้วย เพราะจะสะดวกและขณะเดียวกันก็พยายามให้มีหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ด้วย

1.4 รูปแบบการตัดสินใจที่มีคำตอบอยู่แล้ว (The Implicit Favorite Model)

แต่อย่างไรก็ตามพบว่า การตัดสินใจนั้นอาจไม่ได้เป็นไปตาม 3 วิธีที่ผ่านมา โดยธรรมชาติคนอาจจะมีการตัดสินใจไปตามวิธีที่ 4 นี้ เนื่องจากมีความคุ้นเคยกับปัญหาหรือมี Tacit Knowledge อยู่บ้าง หรือมีประสบการณ์บางอย่างทำให้มีแนวคำตอบอยู่ในใจ

1.5 การตัดสินใจโดยใช้สัญชาตญาณ (The Intuitive Model)

จะเป็นการตัดสินใจที่เกิดจาก

- สัญชาตญาณซึ่งเป็นกระบวนการที่ไม่รู้ตัว (Unconscious Process)
- หรือจากสัมผัสที่ 6 (Extrasensory Power หรือ Sixth Sense) คือ ลางสังหรณ์ เช่น การซื้อลอตเตอรี่ เราก็มักจะใช้ลางสังหรณ์ว่าจะเลือกซื้อเลขอะไรดี เลขอะไรน่าจะถูกรางวัล

สถานะที่ทำให้คนมักใช้การตัดสินใจวิธีนี้ คือ

- 1) มีข้อมูลจำกัด หรือไม่มีข้อมูล
- 2) มีความไม่แน่นอนสูงหรือคาดการณ์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องได้ยาก
- 3) ไม่มีประสบการณ์หรืออาจมีประสบการณ์เก่าก่อนมาบ้าง
- 4) มีหลายทางเลือกที่เป็นไปได้ ซึ่งแต่ละทางเลือกก็ยากในการวิเคราะห์ให้ชัดเจน
- 5) มีเวลาจำกัดต้องตัดสินใจ หรือมีแรงกดดันให้ต้องตัดสินใจ

ตัวอย่าง เช่น เวลาที่เราเดินทางไปสถานที่ที่เราไม่รู้จักเส้นทาง แต่เราต้องตัดสินใจว่าจะเลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวาดี (ไม่มีป้ายบอกทาง) เราก็มักจะใช้สัญชาตญาณช่วย²⁰

โดนอล (Donald J. Clough) อ้างใน รั้งสรรค อินทระราชา ได้กล่าวว่าการตัดสินใจมี 2 รูปแบบคือ

- 1) การตัดสินใจโดยใช้สามัญสำนึก (Spontaneous Decision Making) เป็นรูปแบบของการตัดสินใจที่ไม่มีหลักเกณฑ์ และวิธีการที่แน่นอนตายตัวแต่ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณ หรือดุลพินิจของแต่ละคนเป็นสำคัญว่า จะตัดสินใจตกลงใจอย่างไร จึงจะถูกต้องเหมาะสม ดังนั้น ผลของการตัดสินใจ

²⁰สุพานี สฤณีวานิช, พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่ : แนวคิดและทฤษฎี, อ่างแล้ว, หน้า 135-138.

รูปแบบนี้ของบุคคลแต่ละคนจึงมักจะแตกต่างกันไปตามระดับของสามัญสำนึก สติปัญญา ประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ สัญชาติญาณ

2) การตัดสินใจโดยใช้ความสมเหตุสมผล (Rational Decision Making) เป็นรูปแบบของการตัดสินใจที่มีหลักเกณฑ์ และวิธีการที่แน่นอนชัดเจนกล่าวคือ ใช้หลักความสมเหตุสมผล (Rationalism) และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) ต่าง ๆ เข้าช่วยในการตัดสินใจ ทั้งนี้ เพื่อให้การตัดสินใจตามรูปแบบนี้มีลักษณะเป็นระบบ มีระเบียบแบบแผนที่ชัดเจนแน่นอนนั่นเอง

การตัดสินใจแบบนี้ได้รับอิทธิพลทางแนวคิดจากนักเศรษฐศาสตร์ ซึ่งมีความคิดเห็นว่ามนุษย์โดยทั่วไป เมื่อจะกระทำกรอย่างใดอย่างหนึ่งมักจะพิจารณาเปรียบเทียบถึงต้นทุนกับผลที่จะได้รับตอบแทนเสียก่อน ซึ่งจะแสดงให้เห็นได้ในรูปของตัวเลขหรือเกณฑ์ทางเศรษฐศาสตร์ ต่อเมื่อได้มองเห็นว่าผลที่จะได้รับตอบแทนมีมากกว่าต้นทุนที่ต้องใช้จ่ายไปแล้ว จึงจะยอมรับได้ว่ามีความสมเหตุสมผลที่จะตัดสินใจกระทำได้ แต่ต่อมาเมื่อการศึกษาวิชาจิตวิทยาสังคมได้เจริญก้าวหน้าจึงได้มีการศึกษาค้นพบว่ามนุษย์ไม่จำเป็นต้องกระทำกรในสิ่งต่าง ๆ อย่างสมเหตุสมผลเสมอไป ทั้งนี้ เพราะ อาจมีอารมณ์ หรือความรู้สึกนึกคิดส่วนตัวอย่างใดอย่างหนึ่งเข้ามาเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจอยู่เสมอ นอกจากนี้การตัดสินใจครั้งหนึ่ง ๆ ของบุคคลทุกคนยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่างๆ ทางสังคมอีกด้วย เช่น ค่านิยมทางสังคม สถานะทางสังคม และปทัศสถานทางสังคม เป็นต้น ดังนั้น ผู้ตัดสินใจจึงอาจจะนำเอาสิ่งที่ไม่สมเหตุสมผลเหล่านี้ มาใช้ในการพิจารณาตัดสินใจของตนได้โดยง่าย และจะเป็นผลทำให้การตัดสินใจนั้นมีลักษณะที่ห่างไกลไปจากความสมเหตุสมผลออกไปยิ่งขึ้น²¹

เฮอ์เบิร์ต ไชมอน (Herbert Simon) อังโน วิเชียร วิทยอุคม ได้ทำการสรุปและทำการแยกแยะจากความเหมือนและความต่างกันของแนวทางของการตัดสินใจซึ่งได้จำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท ประเภทหนึ่งเป็นแบบที่มีแบบแผนหรือ โปรแกรมที่สร้างไว้แล้ว (Programmed Decision) และประเภทที่สองเป็นแบบที่ไม่มีแบบแผนหรือแบบที่ไม่มีโปรแกรมรองรับ (Non Programmed Decision)

1. การตัดสินใจตามโปรแกรมที่สร้างไว้แล้ว (Programmed Decision) เป็นการตัดสินใจที่เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ และใช้กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ ซึ่งองค์การก็ได้พัฒนาวิธีหรือแนวทางที่จะมาจัดการตัดสินใจแบบนี้โดยสร้างเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ไว้เพื่อรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ กันแล้ว ตัวอย่างการตัดสินใจแบบนี้ เช่น ในการพิจารณาว่าจะเลือกสินค้าชนิดใดมาวางบนชั้นวาง

²¹ รังสรรค์ อินทระชา, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง นายกรัฐมนตรีตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, อ่างแล้ว, หน้า 18-19.

สินค้าในซูเปอร์มาร์เก็ตสำหรับการตัดสินใจ โดยใช้การจัดลำดับมาตรฐาน และเป็นการปฏิบัติที่เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำซ้ำอยู่บ่อย ๆ เป็นเช่นนี้เรื่อยไป

2. การตัดสินใจแบบไม่มีโปรแกรมรองรับ (Non Programmed Decision) เป็นการตัดสินใจในขั้นตอนเดียวมีโครงสร้างที่น้อยกว่าการตัดสินใจแบบแรก ใช้เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้นและมีผลกระทบที่รุนแรงและมีความซับซ้อนมาก และต้องการความเร่งด่วนในการตัดสินใจ เป็นเหตุการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้น ซึ่งยังไม่เคยสร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการรับมือกับปัญหานั้น ๆ ตัวอย่างการตัดสินใจแบบนี้เช่น ในซูเปอร์มาร์เก็ตควรจะเพิ่มประเภทของสินค้าใหม่เพื่อเข้าไปหรือไม่สินค้าใหม่ที่เพิ่มเข้ามานั้น จะเข้าไปแข่งขันกับสินค้าที่มีอยู่เดิมก่อนหรือไม่ หรือพิจารณาว่าจะเป็นการช่วยเพิ่มยอดขายหรือไม่ถ้าหากว่าเพิ่มยี่ห้อใหม่เข้าไปในตลาดอีก²²

สรุปได้ว่า รูปแบบการตัดสินใจมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งสามารถนำมาพิจารณาเป็นทางเลือกที่มีอยู่เพื่อปฏิบัติและให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งการตัดสินใจของผู้ที่ทำหน้าที่ตัดสินใจทุกครั้งจะมีผลกระทบหน่วยงานหรือองค์กรอาจมีผลต่อระบบการองค์กรและมีความสำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กร บางครั้งการตัดสินใจนั้นก็อาจมีผลต่อคนจำนวนมากในองค์กร ดังนั้นประเภทของการตัดสินใจจึงมีความสำคัญผู้ที่ทำหน้าที่ตัดสินใจเป็นอย่างมาก

2.3.4 ลักษณะของการตัดสินใจ

ตามรูปแบบของการตัดสินใจแบบนี้ในระยะยาวก็จะเกิดผลประโยชน์ของทั้งองค์กรและของผู้ปฏิบัติงานเอง ดังนั้น ลักษณะของการตัดสินใจมีนักวิชาการได้อธิบายไว้ ดังต่อไปนี้

วิเชียร วิทย์อุดม กล่าวว่า ลักษณะของผู้ตัดสินใจ มี 4 แบบ

- แบบการวิเคราะห์ (Analytic) บุคคลที่มีลักษณะแบบวิเคราะห์ เป็นผู้ที่ยอมรับได้มากถึง ความไม่ชัดเจนของข้อมูลเพิ่มขึ้น และพิจารณาทางเลือกอื่นๆ มาจากผู้ที่ใช้วิธีการสั่งการ ผู้บริหารแบบการวิเคราะห์จะเป็นผู้ตัดสินใจที่มีอุปนิสัยในการพิจารณาและปรับตัวหรือเข้าได้กับสถานการณ์ใหม่ ๆ

- แบบแนวความคิด (Conceptual) บุคคลที่มีลักษณะแบบนี้มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้มองภาพกว้างมาก และพิจารณาทางเลือกหลายทาง โดยเขาจะมุ่งความสนใจไปที่ภาพระยะยาวและมีความสามารถในการค้นหาวิธีแก้ปัญหาที่สร้างสรรค์

²²วิเชียร วิทย์อุดม, พฤติกรรมองค์กร, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ธนรัชการ พิมพ์ จำกัด, 2551), หน้า 278-279.

- แบบวิธีสั่งการ (Directive) บุคคลที่มีลักษณะแบบนี้ เป็นผู้ที่ยอมรับความไม่ชัดเจนได้น้อยและพยายามค้นหาเหตุผล เขาเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพและมีเหตุผล แต่ประสิทธิภาพของเขาเกี่ยวพันกับผลจากการตัดสินใจด้วยข้อมูลที่น้อยและมีทางเลือกที่น้อย นักสั่งการมักทำการตัดสินใจอย่างมีแบบแผนและใช้ระยะเวลาสั้น

- แบบพฤติกรรม (Behavioral) บุคคลที่มีลักษณะแบบนี้ เป็นผู้ตัดสินใจที่สามารถร่วมกับผู้อื่น ได้ดี และห่วงใยกับผลสำเร็จของเพื่อนร่วมงานและลูกน้อง และรับฟังข้อเสนอแนะของผู้อื่น เน้นหนักเรื่องการประชุมเพื่อสื่อสารและรับฟัง ผู้บริหารแบบนี้พยายามที่จะหลีกเลี่ยงความขัดแย้งและค้นหาวิธีการยอมรับ²³

สิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ ได้กล่าวถึง การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ทฤษฎีคุณลักษณะ (Attribution theory) เป็นการลงความเห็นเกี่ยวกับความรู้สึกของตัวเองหรือความรู้สึกของบุคคลอื่น โดยถือเกณฑ์จากการสังเกตพฤติกรรม ด้วยเหตุผลดังกล่าวเมื่อเราสังเกตคน เราจึงพยายามที่จะอธิบายว่าเหตุใดเขาจึงประพฤติเช่นนั้น การรับรู้และการมีวิจารณญาณในการตัดสินใจจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อข้อสมมติในการรับรู้

ทฤษฎีคุณลักษณะ (Attribution theory) กล่าวว่าเมื่อเราสังเกตพฤติกรรมของบุคคล เราพยายามที่จะตัดสินว่ามันเกิดจากสาเหตุภายในหรือภายนอก การตัดสินใจเหล่านั้นอยู่กับปัจจัยใหญ่ๆ 3 ประการ คือ (1) ความแตกต่าง (Distinctiveness) (2) ความสอดคล้อง (Consensus) (3) ความคงเส้นคงวา (Consistency)

สาเหตุภายในที่ทำให้เกิดพฤติกรรมของบุคคลคือความเชื่อที่ว่าพฤติกรรมจะอยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลซึ่งมาจากปัจจัยภายใน เช่น ความเชื่อ ค่านิยม ทักษะคิด ความคิด ความคาดหวัง เป็นต้น สาเหตุภายนอกของพฤติกรรมจะถูกมองว่าเป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อมภายนอก ปัจจัยทั้งภายในและภายนอกมีอิทธิพลทำให้เกิดพฤติกรรมโดยสถานการณ์ เช่น ถ้าพนักงานคนหนึ่งมาทำงานสาย ท่านอาจจะมองว่าการมาสายของเขานั้นเป็นเพราะเขาสังสรรค์กับเพื่อนจนดึกจึงทำให้ตื่นสาย ซึ่งถ้ามองในลักษณะนี้ก็จะเห็นสาเหตุจากภายใน แต่ถ้าท่านพิจารณาว่าการมาสายของเขานั้นจะเกิดจากการจราจร นั่นคือท่านตัดสินว่าเป็นสาเหตุจากนอก ซึ่งทั้งสาเหตุภายในและภายนอกมาจากปัจจัย ดังนี้

1. ความแตกต่าง (Distinctiveness) หมายถึง บุคคลจะแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน เช่น พนักงานที่มาทำงานสายวันนี้ทำให้ผู้ร่วมงานบ่นว่าอู้งาน ไซหรือไม เราต้องการรู้ว่าพฤติกรรมของเขาเป็นพฤติกรรมที่ผิดไปจากปกติหรือไม่ ถ้ามันเป็นพฤติกรรมที่

²³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 282-283.

ผิดปกติ ผู้สังเกตก็จะมองพฤติกรรมของเขาว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากสาเหตุภายนอก ถ้าการกระทำของพนักงานผู้นี้ทำเป็นประจำ อาจจะต้องตัดสินใจว่าเกิดจากสาเหตุภายใน

2. ความสอดคล้อง (Consensus) หมายถึง บุคคลที่เผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน และตอบสนองในแนวเดียวกัน เช่น พฤติกรรมของพนักงานที่มาทำงานสายอาจพบกับกรณีนี้ คือ พนักงานที่ทำงานประจำทุกคนมาสายด้วย จากมุมมองนี้ถ้าความสอดคล้องมีสูงท่านอาจคาดหวังได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากปัจจัยภายนอก แต่ถ้าพนักงานอื่น ๆ ที่ทำงานประจำเช่นเดียวกันมาทำงานทันเวลาอาจสรุปได้ว่าเกิดจากสาเหตุภายใน

3. ความคงเส้นคงวา (Consistency) หมายถึงบุคคลจะแสดงพฤติกรรมที่เหมือนกันทุกเวลา เช่น การมาทำงานสายประมาณ 10 นาที อาจจะไม่ถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมที่ผิดปกติ (เพราะเธอไม่เคยมาสายเป็นเวลาตั้งหลายเดือนแล้ว) แต่กับพนักงานอีกคนหนึ่งที่มาสายเป็นประจำจะถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมที่ปกติ (จนกลายเป็นการกระทำปกติ คือ มาสาย 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์) ถ้าการกระทำยังคงเส้นคงวามากขึ้นเท่าไร ผู้สังเกตก็จะมองว่าเกิดจากสาเหตุภายในมากขึ้นเท่านั้น²⁴

สรุปได้ว่า ลักษณะของการตัดสินใจนั้น พิจารณาจากลักษณะส่วนบุคคลของแต่ละคนมีอิทธิพลกับกระบวนการตัดสินใจในหลาย ๆ สถานการณ์ความสามารถที่จะเข้าใจรูปแบบการตัดสินใจของแต่ละคน มีผลต่อผู้มีอำนาจที่ต้องทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุดได้

2.3.5 กระบวนการตัดสินใจ (Decision Making Process)

วิเชียร วิทยอุดม กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นการเลือกเอาทางเลือกเพียงทางเลือกเดียวจากที่มีอยู่ทั้งหมด กระบวนการตัดสินใจประกอบด้วยขั้นตอนที่ผู้ทำการตัดสินใจจะต้องทำเพื่อให้ได้ทางเลือกนั้นมา กระบวนการที่ผู้บริหารใช้เพื่อทำการตัดสินใจมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อคุณภาพของการตัดสินใจ ถ้าหากว่าเราใช้กระบวนการที่มีระเบียบแบบแผนที่แน่นอน ความน่าจะเป็นที่ว่าการตัดสินใจ โดยใช้กระบวนการที่มีระบบและมีระเบียบแบบแผนมีความเหมาะสมมากกว่า กระบวนการที่ไม่มีระบบและที่ไม่มีระเบียบแบบแผนก็น่าจะมีอยู่สูงเช่นกัน

1. ต้องทำความเข้าใจปัญหา (Perceive a Problem)

เริ่มต้น ด้วยการนิยามถึงปัญหาเสียก่อน ปัญหาอันนั้นที่เกิดขึ้นมีความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่และสถานการณ์ที่ได้คาดหมายไว้ อย่างไรก็ตาม เพราะว่าการที่เราทำความเข้าใจถึงปัญหาที่แท้จริงคืออะไรทำให้ผู้บริหารสามารถหาวิธีการมาเพื่อขจัดปัญหาอุปสรรคได้อย่างแท้จริง

²⁴ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, การจัดการและพฤติกรรมองค์การ, (กรุงเทพมหานคร : ซีระพีลัม และไซเท็กซ์ จำกัด, 2550), หน้า 311-312.

เมื่อผู้ทำการตัดสินใจกำหนดนิยามของปัญหาได้แล้ว เขาต้องกำหนดเงื่อนไขของการตัดสินใจ ผู้ทำการตัดสินใจจะกำหนดว่าอะไรคือ ความสำคัญในการตัดสินใจ โดยมีการนำเอาความสนใจค่านิยม และความชอบส่วนตัวที่เหมือนกันของผู้ที่ทำการตัดสินใจ เข้ามาสู่กระบวนการนิยามอันเป็นเงื่อนไขที่สำคัญในการแก้ปัญหา เพราะว่าอะไรที่คน ๆ หนึ่งคิดว่าสำคัญ แต่คนอื่นอาจจะไม่เห็นเหมือนกันก็ได้

2. การวางจุดมุ่งหมายและการกำหนดวัตถุประสงค์ (Set Goals and Objectives)

การตัดสินใจจะมีความชัดเจนมากถ้าได้เริ่มต้นด้วยการวางจุดมุ่งหมายและกำหนดวัตถุประสงค์ในแต่ละสถานการณ์ได้ถูกต้องเหมาะสม จุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ที่นำไปใช้ในการตัดสินใจก็จะเข้าไปแนวทางที่เหมือนกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงาน และทำให้พนักงานชื่นชอบหรือเกิดความพึงพอใจในระยะยาวต่อองค์กรได้ ผู้ทำการตัดสินใจจะต้องรู้จักแยกจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์อย่างระมัดระวัง และวัตถุประสงค์อันนั้น ควรจะตรวจสอบและสามารถวัดผลได้ ดังนั้นการวางจุดมุ่งหมายและการกำหนดวัตถุประสงค์จึงควรมีการวางไว้ก่อนที่จะมีการตัดสินใจแต่ละทางเลือกของการกระทำ

3. การสร้างทางเลือก (Generate Alternatives)

ผู้ทำการตัดสินใจสร้างทางเลือกที่เป็นไปได้ ต้องค้นหาทางเลือกซึ่งอาจจะมีอยู่มากมายเพื่อนำมาใช้ในการประกอบการตัดสินใจ โดยการทดลองแต่ละทางเลือกเสียก่อน เพื่อให้แน่ใจว่าจะนำแต่ละทางเลือกมาเปรียบเทียบกัน ในการที่หาแบบนี้ทำให้เกิดการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีความเป็นไปได้ที่จะมีทางเลือกที่สามารถเป็นไปได้

4. การรวบรวมข้อมูลข่าวสาร (Gather Information)

ก่อนที่จะประเมินทางเลือกต่อไปต้องมีการรวบรวมการพิจารณาแต่ละทางเลือกและผลลัพธ์ที่ตามมา โดยมากจะเป็นลักษณะเฉพาะของผู้ทำการตัดสินใจต้องให้เรียนรู้มากเท่ากับการพิจารณาทางเลือกที่ทำให้เกิดปัญหาแต่ละทางเลือก ซึ่งเป็นผลให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

5. การประเมินทางเลือก (Evaluate the Alternatives)

รวบรวมข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่ทั้งหมดเพื่อนำมาพิจารณาทางเลือก การทำการตัดสินใจ โดยมากจะใช้ข้อมูลข่าวสารด้วยการใช้ผู้เชี่ยวชาญประเมินทางเลือก แต่ต้องอยู่ภายใต้ระเบียบแบบแผนที่ได้วางไว้ การพิจารณาในแต่ละครั้งของทางเลือก ต้องพิจารณาอยู่ภายใต้การใช้การกระจายและการนำข้อมูลที่เตรียมได้มาแล้ว ทำการเปรียบเทียบประโยชน์ของแต่ละทางเลือก (วิธีทำคือ การให้คะแนนแต่ละทางเลือกบนแต่ละเงื่อนไข ข้อเด่นและข้อด้อยของแต่ละทางเลือกบนแต่ละเงื่อนไข ข้อเด่นและข้อด้อยของแต่ละทางเลือกจะเห็นได้ชัดเจนเมื่อได้เปรียบเทียบกับเงื่อนไขและน้ำหนักที่

ได้กำหนดได้) ผลลัพธ์ที่ออกมาของกระบวนการประเมิน จะเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดที่ให้ความเห็น
 พ้องต้องกันว่าเป็นไปได้ของการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการ
 ทำการตัดสินใจ

ผู้ที่การตัดสินใจสามารถเลือกทางเลือกที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ก็ต่อเมื่อได้ทำการประเมิน
 แต่ละทางเลือกอย่างรอบคอบแล้วเท่านั้น ซึ่งการประเมินนี้จะประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก
 ก็จะต้องแจกแจงหรือแสดงทางเลือกที่มีอยู่อย่างถูกต้องและแม่นยำให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
 รวมถึงการประเมินว่าถ้าทางเลือกนั้นถูกเลือกและนำไปปฏิบัติจะมีผลกระทบอย่างไร ขั้นตอนต่อมา
 ผู้บริหารจะต้องกำหนด ปัจจัยที่อาจจะเป็นไปได้ของแต่ละผลกระทบด้วย นั่นก็คือต้องบ่งชี้
 ผลกระทบจะเป็นอย่างไร ถ้าหากว่าทางเลือกนั้น ๆ ถูกเลือกขึ้นมาและนำไปใช้และขั้นตอนสุดท้าย
 พึงระลึกว่าต้องมุ่งไปสู่เป้าหมายขององค์การ ผู้ทำการตัดสินใจจะต้องทำการเปรียบเทียบผลกระทบ
 ที่อาจจะเกิดขึ้นและความน่าจะเป็นของแต่ละทางเลือกด้วย หลังจากได้ทำตามทั้งสามข้อนี้แล้ว
 ผู้บริหารจะพบว่าทางเลือกอันใดที่น่าจะมีผลและมีประโยชน์ต่อองค์การมากที่สุด

6. เลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Choose the Best Alternative)

ขั้นตอนนี้เป็นประเด็นที่นำไปสู่การประเมินหาทางเลือกที่มีความครอบคลุมและมีระบบ
 ระเบียบแบบแผน ผู้ทำการตัดสินใจจะเลือกทางเลือกอย่างง่าย ๆ ที่กระบวนการประเมินทางเลือกได้บ่งชี้
 ถึงสิ่งที่ต้องการมากที่สุด ปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้กับขั้นตอนนี้ ถ้ากระบวนการประเมินทางเลือกให้
 การตกลงใน 2 ทางเลือกหรือมากกว่าทางเลือกที่ปรากฏและให้เลือกทางเลือกที่ดีที่สุด โดยการ
 ประเมินค่าของแต่ละทางเลือกกับน้ำหนักของแต่ละเงื่อนไข และทางเลือกที่คะแนนสูงสุด

7. การตัดสินใจไปปฏิบัติ (Implement the Decision)

ขั้นต่อมาก็คือการนำทางเลือกมาปฏิบัติ การตัดสินใจจะต้องได้รับการปฏิบัติที่มีส่วน
 สนับสนุนอย่างเหมาะสม เพื่อที่จะได้มีโอกาสในการบรรลุเป้าหมายหรือความสำเร็จ

8. การประเมินถึงประสิทธิผลของการตัดสินใจ (Evaluate the effectiveness of the decision)

วงจรของการตัดสินใจยังไม่เสร็จสิ้นไปจนกว่าผู้ทำการตัดสินใจจะได้มีการประเมิน
 ทางเลือกที่ทำให้เกิดผลสำเร็จในการแก้ปัญหาเสียก่อน และสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายตั้งแต่เริ่ม
 ระยะเวลาของกระบวนการ ถ้าการประเมินเช่นนี้เป็นเครื่องชี้ถึงความสำเร็จ วงจรการตัดสินใจก็จะ
 สามารถจบลงได้ อย่างไรก็ตามทางเลือกไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ให้นำ
 ทางเลือกเดิมกลับมาใช้อีกครั้งจะให้ผลคือเกิดทางเลือกใหม่ ถ้าหลังจากการปฏิบัติงานทำให้
 คุณภาพของงานดีขึ้น การขาดงานและการหมุนเวียนออกจากงานมีระดับลดลง ทำให้ผู้จัดการ
 สามารถสร้างความพึงพอใจต่อผลของการตัดสินใจในปัญหาที่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหา
 นั้นได้ ถ้าเมื่อไรก็ตามที่ระดับของการขาดงานและการหมุนเวียนออกจากงานยังคงอยู่ในระดับที่สูง

ผู้จัดการจะต้องกลับไปยังจุดที่ก่อให้เกิดทางเลือกในระบะต่าง ๆ และพยายามที่เข้าถึงแนวคิดของการกระทำอันใหม่ให้ได้

หลังจากที่ทางเลือกที่ถูกเลือกนำมาปฏิบัติอีก ผู้ที่ทำการตัดสินใจจะต้องรวบรวมผลสะท้อนเพื่อที่จะพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นว่าทางเลือกที่นำไปใช้แก้ปัญหา นั้นเป็นอย่างไรบ้าง ถ้าหากว่าปัญหายังไม่สามารถถูกแก้ไขให้ลุล่วงลงไปได้ ผู้บริหารก็จำเป็นที่จะต้องทำการค้นหาทางเลือกใหม่ต่อไป²⁵

ฉัตรพันธ์ เชนรันทน์ กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน คือ

1. ตระหนักถึงปัญหา (Problem Awareness)

ผู้บริหารจะรับรู้ถึงปัญหาหรือโอกาสขององค์กร โดยปัญหานั้นอาจจะเกิดขึ้นโดยตรงหรือต้องพิจารณาจากสภาพแวดล้อม ซึ่งผู้บริหารสามารถพิจารณาว่าการดำเนินงานขององค์กรอาจจะเกิดปัญหาจากเหตุการณ์ต่อไปนี้

- เมื่อเกิดความเบี่ยงเบนจากอดีต
- เมื่อเกิดความเบี่ยงเบนจากแผน
- เมื่อมีผู้มาร้องเรียนหรือแจ้งปัญหา
- เมื่อคู่แข่งมีผลการดำเนินงานดีกว่าเรา

ในชีวิตจริง การตระหนักถึงปัญหามิใช่เรื่องง่าย เพราะปัญหาจะไม่แสดงตัวอย่างชัดเจน แต่จะต้องอาศัยประสบการณ์และความละเอียดรอบคอบในการประเมิน นอกจากนี้บุคคลยังปฏิบัติงานด้วยความเคยชิน ทำให้มองข้ามปัญหา หรือผู้บริหารอาจไม่เต็มใจรับรู้ว่ามีปัญหาเกิดขึ้น เนื่องจากเกรงความยุ่งยากหรือผลกระทบในทางลบ ซึ่งวิธีการนี้อาจใช้ได้ผลกับปัญหาเล็ก ๆ ที่ไม่ขยายตัวกว้างและรุนแรงขึ้น แต่หลายปัญหาในปัจจุบันจะมีความซับซ้อนและขยายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งถ้าไม่ทำการแก้ไขตั้งแต่ต้น อาจทำให้ปัญหาบานปลายกลายเป็นวิกฤตในเชิงรุก (Proactive) ไม่ปล่อยให้ปัญหาลุกลามใหญ่โต โดยมีแนวทางการปฏิบัติตนเมื่อต้องเผชิญปัญหา 4 ประการ ต่อไปนี้

- สร้างความเชื่อใจ (Establish Trust)
- สร้างความเข้าใจในวัตถุประสงค์ (Clarify Objectives)
- ประเมินสถานการณ์ปัจจุบัน (Assess Current Situation)
- ระบุปัญหา (Identify Problems)

²⁵วิเชียร วิทยอุดม, พฤติกรรมองค์การ, อ่างแล้ว, หน้า 294-298.

2. นิยามปัญหา (Problem Definition)

กำหนดขอบเขตของปัญหาให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทราบขอบเขต สามารถรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้อย่างชัดเจนและตรงประเด็น มีเช่นนั้นภาพของปัญหาที่อาจจะฟุ้งกระจาย ทำให้ไม่สามารถศึกษาและทำความเข้าใจสาเหตุของปัญหาที่แท้จริงได้ การนิยามปัญหามีขั้นตอนสำคัญ 2 ประการ ได้แก่

- วิเคราะห์ปัญหา (Analyze Problems)
- ตัดสินใจแก้ปัญหา (Agree on Problems to Be Solved)

3. ตัดสินใจ (Decision Making)

เป็นขั้นตอนสำคัญในการเลือกผลลัพธ์ที่เหมาะสม ซึ่งกำหนดความถูกต้องและความสำเร็จในการนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ โดยผู้ตัดสินใจจะทำตาม 4 ขั้นตอนต่อไปนี้

- กำหนดเกณฑ์ในการตัดสินใจ (Set Decision Criteria)
- พัฒนาทางเลือก (Develop Action Alternatives)
- ประเมินผลประโยชน์และความเสี่ยงของทางเลือก (Evaluate Benefits and Risks of Alternatives)
- ออกแบบแผน (Decide on a Plan)

4. ปฏิบัติตามแผน (Action Plan Implementation)

นำทางเลือกที่เลือกไว้ไปวางแผนและดำเนินการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมโดยเฉพาะการจัดสรรบุคลากรและทรัพยากรอย่างเหมาะสม ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

- มอบหมายงานและความรับผิดชอบ (Assign Tasks and Responsibilities)
- สร้างตารางการปฏิบัติงาน (Establish and Implementation Schedule)
- ส่งเสริมและกระตุ้นการดำเนินงาน (Support and Stimulate the Operations)

5. ประเมินผล (Evaluation)

เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการตัดสินใจแก้ปัญหา โดยผู้บริหารจะทำการติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อทำการปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนการและสถานการณ์ในขณะนั้น ตลอดจนทำการปรับปรุงให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการประมวลผลจะประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน ดังนี้

- กำหนดเกณฑ์และมาตรฐานในการวัดความสำเร็จ (Establish Criteria and Standard for Measuring Success)

- ติดตามและตรวจสอบผลการดำเนินงาน (Monitoring Results)
- แก้ไขผลการปฏิบัติงานให้ถูกต้อง (Take Corrective Action)²⁶

สรุปได้ว่า กระบวนการตัดสินใจเป็นการตัดสินใจแก้ปัญหาให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ส่วนใหญ่การตัดสินใจในเรื่องสำคัญจะมีความยุ่งยากและซับซ้อน เนื่องจากมีปัจจัยเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของบุคคลมากมาย โดยเฉพาะความจำกัดของข้อมูลและสภาพแวดล้อม ทำให้ผู้ที่ตัดสินใจไม่สามารถตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดได้อย่างเด็ดขาด แต่ต้องประมวลข้อมูลและให้พิจารณาในการเลือกที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่สุด

2.3.6 พฤติกรรมการตัดสินใจ

วุฒิชัย จ่านอง กล่าวว่าโดยทั่วไปแล้วพฤติกรรมการตัดสินใจของมนุษย์ สรุปได้ 9 ประเด็น

1. นิสัย

นิสัยนั้นเป็นผลของการเรียนรู้หรือการสร้างประสบการณ์ที่ผ่านมาแล้ว มิใช่เป็นการประพฤติปฏิบัติซึ่งเป็นไปก่อนข้างจะอัตโนมัติ การประพฤติปฏิบัติในอดีตเป็นผลมาจากการเรียนรู้มาก่อนแล้ว และรู้สึกว่าการปฏิบัติแล้วได้ผลดีพอสมควร เพราะฉะนั้น การตัดสินใจและการเลือกทางเลือกในสถานการณ์ใหม่ ซึ่งถึงแม้จะเป็นสถานการณ์ใหม่แต่ก็คล้ายกับสถานการณ์เก่า มนุษย์ก็ชอบที่จะตัดสินใจตามความเคยชินที่ได้ปฏิบัติมา

2. การแก้ปัญหา

ลักษณะของการตัดสินใจในระดับที่สองนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมของมนุษย์ที่พยายามเกี่ยวข้องกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ก็คือ การประเมินสิ่งใหม่ ๆ ในสถานการณ์ใหม่ พยายามที่จะใช้เทคนิควิธี ตลอดจนกลวิธีต่างๆ ที่ใช้มาเป็นแนวทางปฏิบัติแต่ละครั้งในหลายกรณี มิได้ทำเป็นนิสัยแต่มีหลายวิธีที่จะใช้ประเมินสถานการณ์ใหม่ ๆ เพื่อที่จะหาแนวทางในการแก้ปัญหาเหล่านี้

3. ความสร้างสรรค์

เป็นลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์แปลกใหม่ เป็นเรื่องของทดลองแล้วประสบความสำเร็จ ผิดพลาด ถัดไปถือการค่อยๆ วิเคราะห์ และท้ายที่สุดคือการจัดรูปแบบใหม่โดยทันที การสร้างสรรค์นี้มีลักษณะของการเสี่ยงเข้ามาเกี่ยวข้อง รวมทั้งการใช้ความรู้สึกประเภทหนึ่งที่เราเรียกว่าเป็นกลางสังหรณ์ หากแต่เป็นการมองเห็นช่องทางโดยสภาพสิ่งบอกใบ้

²⁶ ญัฐพันธ์ เขจรนันท์, พฤติกรรมองค์การ, อ้างแล้ว, หน้า 142-144.

4. การเรียนรู้กับการรับรู้

พฤติกรรมการตัดสินใจของมนุษย์โดยทั่วไป มักจะต้องเริ่มต้นจากการที่เรารับรู้ ซึ่งทั้งนี้เราก็อาจจะยอมรับความจริงข้อหนึ่งว่าในสภาพการรับรู้ของมนุษย์นั้นมักจะเป็นลักษณะที่เรียกว่า “เลือกที่จะรับรู้”

5. ฐานะและบทบาท

การรับรู้ในฐานะและบทบาทของตัวเองนั้นเป็นสิ่งสำคัญมากอีกประการหนึ่ง เพราะลักษณะการที่บุคคลเข้ามาทำงานในองค์กรใด ๆ ก็ตาม จำเป็นต้องมีบทบาทที่ตนแสดงและยิ่งไปกว่านั้นจะต้องพยายามผสมผสานบทบาทส่วนตัวที่แสดง หรือวิธีการที่จะพัฒนาตนเองกับบทบาทที่ตัวต้องแสดงตามความต้องการขององค์กร ซึ่งในกรณีนี้เป็นความสำคัญอย่างยิ่งยวดที่ผู้ทำการตัดสินใจต้องทำความเข้าใจให้ดี ไม่เช่นนั้นแล้วลักษณะการตัดสินใจจะเป็นการเพ้อบรรลुวัตถุประสงค์ส่วนตัวมากกว่าองค์การ

6. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ในพฤติกรรมการตัดสินใจ ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แท้จริงเราได้กล่าวถึงสิ่งนี้บ้างพอสมควรในระหว่างฐานะและบทบาท ตลอดจนการสังสมทางสังคมในองค์การ

7. ภาวะผู้นำ

ลักษณะภาวะผู้นำที่ผู้ทำการตัดสินใจ จะแสดงออกมาทางกระบวนการตัดสินใจเป็นต้นว่า ถ้าผู้นั้นยกอำนาจของตนเป็นใหญ่แต่ผู้เดียว มีความเชื่อถือและดีอรัน มีความเป็นตัวของตัวเองมากเกินไป ภาวะผู้นำนั้นก็ส่งผลออกมาในกระบวนการตัดสินใจของผู้นั้น ในขณะที่เดียวกันก็จะเห็นว่าถ้าภาวะผู้นำนั้นเปลี่ยนไป กระบวนการตัดสินใจก็จะเปลี่ยนไปด้วย เช่น ภาวะผู้นำอาจจะเป็นไปในลักษณะไม่กล้าตัดสินใจ เป็นต้น

8. การร่วมอำนาจกัน

การปฏิบัติส่วนหนึ่งของสังคม เป็นการแลกเปลี่ยนอำนาจซึ่งกันและกัน ในกรณีของผู้บังคับบัญชาจะมีการร่วมอำนาจกันว่า ถ้าฐานของอำนาจผู้ได้บังคับบัญชาเท่ากับอำนาจของผู้บังคับบัญชาแล้ว การร่วมอำนาจจะมีมากขึ้น กระบวนการตัดสินใจในสังคมไทยนั้นจะขึ้นอยู่กับฐานอำนาจ กล่าวคืออำนาจของผู้ได้บังคับบัญชานั้นมีอยู่ต่ำกว่า ผู้บังคับบัญชาอย่างมากในกรณีเช่นนี้เราจะเห็นว่าอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจโดยตรงนั้น มักจะตกอยู่ที่ผู้บังคับบัญชา

9. การปฏิบัติต่อกัน

การปฏิบัติต่อกันว่ามีการยอมรับหรือการประสานงาน เข้าอกเข้าใจกันมากน้อยเพียงใด ลักษณะการเช่นว่านี้ย่อมจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของเอกบุคคลในองค์การนั้น เช่น การร่วมมือประสานกันมีอยู่น้อยเฉพาะจะเน้นการตัดสินใจอาจจะออกมาเป็นเอกเทศก็ได้²⁷

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของมนุษย์ มี 9 ประเด็น ได้แก่ 1) นิสัย 2) การแก้ปัญหา 3) ความสร้างสรรค์ 4) การเรียนรู้กับการรับรู้ 5) ฐานะและบทบาท 6) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 7) ภาวะผู้นำ 8) การร่วมอำนาจกัน และ 9) การปฏิบัติต่อกัน

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ กล่าวว่า พฤติกรรมในการตัดสินใจของคนโดยทั่วไปที่ได้จากการศึกษาพฤติกรรมในแง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์แวดล้อมหลายระดับ ประกอบด้วย

1. นิสัย (Habit) หมายถึง คนเราจะตัดสินใจหรือเลือกทางปฏิบัติตามที่ได้เคยปฏิบัติมาจนชินหรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นไปโดยอัตโนมัติ เพราะเคยได้กระทำสิ่งนั้นมาแล้ว และได้ผลดีจนกลายเป็นประสบการณ์ ซึ่งคนส่วนใหญ่จะทำการตัดสินใจในลักษณะนี้มาก

2. การแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นพฤติกรรมการตัดสินใจในระดับที่สองเกี่ยวกับสถานการณ์แวดล้อม โดยพยายามนำวิธีการแก้ปัญหาที่เคยใช้แล้ว ได้ผลสำเร็จมาใช้กับปัญหาใหม่ในสถานการณ์ใหม่ ซึ่งสิ่งที่ได้คือแนวทางการปฏิบัติโดยมิได้ทำโดยนิสัย แต่เกิดจากการสะสมขึ้นจนเป็นพฤติกรรมใหม่

3. การสร้างสรรค์ (Creativity) เนื่องจากไม่สามารถนำประสบการณ์มาใช้แก้ปัญหาได้ทุกเรื่องทุกสถานการณ์ จึงจำเป็นต้องหาทางใหม่ พฤติกรรมในการตัดสินใจจึงต้องเกิดควบคู่กับการคิดออกมาได้อย่างทันทีทันใด ซึ่งเป็นเรื่องของความหยั่งรู้ภายในตัวบุคคลนั้น (Insight) หรือจากกลุ่มทำงานช่วยกันระดมสมอง (Brainstorming) ด้วยการลองผิดลองถูก เพื่อเรียนรู้จากความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นและจะได้ไม่ทำอีก ทำให้มีประสบการณ์เพิ่มขึ้นสามารถที่จะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้²⁸

สรุปได้ว่า พฤติกรรมในการตัดสินใจของคนโดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์แวดล้อมหลายระดับ ประกอบด้วย นิสัยของคนที่เคยตัดสินใจมาแล้วได้ผลดีจนกลายเป็นประสบการณ์ การแก้ปัญหาที่ใช้วิธีการที่เคยแก้ไขได้ผลมาใช้กับปัญหาใหม่ในสถานการณ์ใหม่ และการสร้างสรรค์เป็นการลองผิดลองถูกเพื่อหาข้อผิดพลาดทำให้เกิดประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้น

²⁷ วุฒิชัย จานง, พฤติกรรมการตัดสินใจ, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2530), หน้า 48.

²⁸ ณัฐพันธ์ เขจรนันท์, พฤติกรรมองค์การ, อ่างแล้ว, หน้า 144-145.

2.3.7 พฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

สุธรรม รัตนโชติ กล่าวว่า มีพฤติกรรมของบุคคลหลายประการที่มีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ บางพฤติกรรมมีอิทธิพลในบางกระบวนการตัดสินใจ บางพฤติกรรมมีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจทั้งหมด ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะพฤติกรรม 4 ประการ คือ ค่านิยม นิสัยชอบเสี่ยง ความวิตกกังวลต่อความไม่สอดคล้อง และการเพิ่มความมุ่งมั่น กล่าวคือ

1) ค่านิยม (Values) หมายถึง แนวทาง (guidelines) และความเชื่อ (beliefs) ที่บุคคลใช้เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่ต้องเลือก ค่านิยมเกิดขึ้นกับบุคคลตั้งแต่เด็ก และเป็นพื้นฐานทางความคิดของบุคคลและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในหลาย ๆ เรื่อง เช่น

- ใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ ซึ่งต้องการ “การตัดสินใจคุณค่า” (value judgment) ในการเลือกโอกาสและกำหนดลำดับความสำคัญ
- ใช้ในการพัฒนาทางเลือก ซึ่งต้องการการกำหนดคุณค่าของความเป็นไปได้ว่าทางเลือกแต่ละทางมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงไร
- ใช้ในการเลือกทางเลือก โดยกำหนดคุณค่าว่าจะเลือกทางเลือกใด
- ใช้ในการนำการตัดสินใจเลือกวิธีที่มีคุณค่าในการนำการตัดสินใจไปใช้
- ใช้ในการประเมินผลและควบคุมการปฏิบัติการ โดยกำหนดคุณค่าของการดำเนินการจริงเปรียบเทียบกับคุณค่าตามความคาดหวัง

ค่านิยมทำให้กระบวนการตัดสินใจได้รับการยอมรับ โดยการตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม จะได้รับการยอมรับจากสังคมมากกว่าการตัดสินใจโดยขาดจริยธรรม และยิ่งไปกว่านั้น การตัดสินใจอย่างมีจริยธรรมหรือไม่มีจริยธรรมเป็นผลมาจากค่านิยมของบุคคล

2) นิสัยชอบเสี่ยง (propensity for risk) ผู้ตัดสินใจมีนิสัยชอบเสี่ยงที่แตกต่างกัน บางคนชอบเสี่ยงมากบางคนชอบเสี่ยงน้อย และบางคนไม่ชอบเสี่ยงเลย เหล่านี้เป็นต้น นิสัยชอบเสี่ยงเป็นบุคลิกภาพ (personality) ของบุคคล ซึ่งจะส่งผลให้มีการตัดสินใจที่แตกต่างกันทั้งวัตถุ การเลือกทางเลือก และการประเมินผลทางเลือก ผู้ตัดสินใจที่ไม่ชอบเสี่ยงจะชอบที่จะตัดสินใจภายใต้ความแน่นอน (certainty) ส่วนผู้ตัดสินใจที่ชอบเสี่ยงมักจะตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอน (uncertainty) นิสัยชอบเสี่ยงยังแปรผัน (very) ไปตามความคาดหวังต่อผลลัพธ์ (output) ว่าจะได้ (gains) หรือจะเสีย (losses) โดยที่ผู้ตัดสินใจจะยอมเสี่ยงหากคาดหวังว่าจะได้ประโยชน์ และในทางกลับกัน ผู้ตัดสินใจจะไม่ยอมเสี่ยงหากคาดหวังว่าจะเสียประโยชน์ ตัวอย่างเช่น บริษัทจะไม่ยอมเสี่ยงที่จะลงทุนหากคาดว่าจะไม่ได้กำไรหรือจะยอมเสี่ยงที่จะลงทุนหากคาดว่าจะได้กำไร แต่อย่างไรก็ตามการได้หรือเสียนอกจากเป็นความคาดหวัง (expectation) แล้ว ยังเป็นการรับรู้ (perception) อีกด้วย หมายความว่า รับรู้ว่าจะได้หรือจะเสีย ใช้ความจริง เพราะเป็นสถานการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้น

3) ความวิตกกังวลต่อความไม่สอดคล้อง (anxiety on dissonance) ในทฤษฎีการแตกแยกทางความรู้ความเข้าใจของ Festinger (Festinger's cognitive dissonance theory) ให้ความหมาย ไม่สอดคล้องทางความรู้ความเข้าใจ (cognitive dissonance) ว่าเป็นสภาพของการขาดความต่อเนื่องหรือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างความรู้ความเข้าใจของบุคคลหลังจากที่ได้ตัดสินใจไปแล้ว กับผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ ดังกล่าว ส่วนความวิตกกังวลต่อความไม่สอดคล้อง หมายถึง ความวิตกกังวล (anxiety) ที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ต่อความไม่สอดคล้องของความรู้ความเข้าใจ เช่น ความรู้ ความเชื่อ และอื่นๆ ต่อสภาพการตัดสินใจกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น โดยระดับความวิตกกังวลจะแปรผันตามระดับความไม่สอดคล้อง

การลดความวิตกกังวล อันเนื่องมาจากความไม่สอดคล้องของความรู้ความเข้าใจของผู้ตัดสินใจกับผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานอาจจะกระทำได้หลายประการ เช่น

- หาข้อมูลมาสนับสนุนการตัดสินใจอย่างพอเพียง
- เลือกรับรู้ข้อมูลที่สนับสนุนการตัดสินใจ
- ยอมรับทางเลือกที่ตัวเองไม่ชอบ
- ลดความสำคัญของการตัดสินใจด้านลบ

4) ความมุ่งมั่นดันทุรัง (escalation of commitment) การเรียกนักการพนันที่ตัดสินใจเพิ่มเงินเล่นการพนันขึ้นเรื่อย ๆ อย่างบ้าคลั่งโดยไม่ยอมหยุดว่าเป็น “ความมุ่งมั่นดันทุรัง” (escalation of commitment) ซึ่งเมื่อนำมาใช้ในการบริหาร ก็จะหมายถึงการที่ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าที่จะเอาชนะอุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่งแบบหัวชนฝา ก็จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ตนเองและองค์กรได้ ตัวอย่างเช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา ประธานาธิบดีจอห์นสัน เพิ่มความมุ่งมั่นเพื่อเอาชนะสงครามกับประเทศเวียดนาม โดยการส่งทหารเข้าสู่สงครามมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ต้องใช้งบประมาณมากขึ้น จนเป็นเหตุให้เกิดวิกฤตในตลาดทุนของสหรัฐอเมริกาในปี 1980 ซึ่งเป็นผลของความมุ่งมั่นดันทุรัง

ความมุ่งมั่นดันทุรัง เกิดจากสาเหตุหลายประการแต่สามารถรวบรวมได้เป็น 4 ประการ คือ

1. หลงตัวเอง (ego-centered)
2. ขาดการนับถือตนเอง (lack of self-esteem)
3. ละเลยข้อมูลในทางลบ (ignore negative information)
4. มีแรงกดดันจากเพื่อนร่วมงาน (peer pressure)²⁹

²⁹ สุธรรม รัตน โชติ, พฤติกรรมองค์การและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพิมพ์ ท็อป จำกัด, 2552), หน้า 321-325.

สมพร เพ็ญจันทร์ กล่าวว่า โดยความเป็นจริงแล้ว การตัดสินใจเป็นกระบวนการส่วนบุคคล ส่วนมากแล้วเราตัดสินใจเรื่องของเราเองเป็นหลัก ในบางขณะเราอาจตัดสินใจในตำแหน่งใดภายในองค์กร นอกจากนี้เราอาจเข้าร่วมตัดสินใจกับผู้อื่นในรูปของการตัดสินใจเป็นกลุ่ม ไม่ว่าจะ เป็นในลักษณะใด เราจะต้องเผชิญเงื่อนไขของการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ต่อไปนี้

1. การตัดสินใจภายใต้เงื่อนไขความแน่นอน

ภาวะเช่นนี้เกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเรามีความมั่นใจทางเลือกของการตัดสินใจ และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับทางเลือกหนึ่ง ๆ อย่างชัดเจน ในทางปฏิบัติแล้วเป็นเรื่องยากที่เราจะพบเงื่อนไขและทางเลือกที่ทำให้เรามีความมั่นใจเต็มที่ว่าการตัดสินใจจะถูกต้องโดยไม่ผิดพลาด ทั้งนี้เพราะสังคมปัจจุบันมีความซับซ้อน แนวทางเลือกบางอย่างในการตัดสินใจเลือกอาจเข้าใกล้ความแน่นอน แต่เมื่อเวลาผ่านไปความแน่นอนอาจเปลี่ยนไปได้

2. การตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยง

การตัดสินใจในลักษณะนี้อาจเรียกได้ว่า เป็นลักษณะการตัดสินใจที่พบได้บ่อยภายใต้ความเสี่ยงแล้ว ทางเลือกของการตัดสินใจที่มีอยู่ โอกาสที่จะเลือกนั้นจะถูกเลือกและผลที่ได้จะเกิดขึ้นกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกนั้น

อย่างไรก็ตาม หัวใจของการตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยงย่อมอยู่ในความสามารถ ในการเลือกการประมาณความเป็นไปได้ว่าจะถูกต้องมากน้อยเพียงใดเป็นสำคัญ ดังนั้น การตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยงนี้ นอกจากการค้นหาทางเลือกที่เหมาะสมแล้ว การเลือกความเป็นไปได้ที่เหมาะสมก็เกี่ยวข้องอย่างแน่นอน

3. การตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอน

กล่าวได้ว่าการตัดสินใจของบุคคลหรือองค์กรก็ตาม ส่วนมากแล้วจะเป็นการตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอน นั่นคือผู้ตัดสินใจไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับทางเลือกทั้งหมด ไม่รู้ว่าโอกาสที่ทางเลือกนั้น ๆ จะได้รับการเลือก และผลกระทบต่อเนื่องที่จะเกิดเมื่อเราเลือกทางเลือกนั้น ไปใช้เพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น³⁰

สรุปได้ว่า พฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่กล่าวมา คือ ค่านิยม นิสัยชอบเสียด ความวิตกกังวลต่อความไม่สอดคล้องและความมุ่งมั่นค้นหุรง ซึ่งล้วนแล้วแต่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมเฉพาะตัวของผู้ตัดสินใจและวัฒนธรรมองค์การ ตลอดจนวัฒนธรรมของสังคมและประเทศอีกด้วย การตัดสินใจจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยดังกล่าว

³⁰สมพร เพ็ญจันทร์, นโยบายสาธารณะ : ทฤษฎีและการปฏิบัติ, อ่างแล้ว, หน้า 57.

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองรูปแบบหนึ่งที่ประชาชนมีส่วนร่วม ด้วยการแสดงความต้องการและการสนับสนุนผ่านตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ในการปกครองประเทศ ดังนั้นจะขอกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ดังนี้

2.4.1 ความหมายของการเลือกตั้ง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายคำว่า การเลือกตั้ง หมายถึง การเลือกบุคคลเพื่อเป็นตัวแทนตนในกรณีต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล เป็นต้น³¹

กรมการปกครอง ให้ความหมาย การเลือกตั้ง หมายถึง กิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตน เพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาล³²

กรมการปกครอง กล่าวว่า การเลือกตั้ง หมายถึง การตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตั้งกีดในกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมืองใดพรรคหนึ่ง เท่ากับว่าประชาชนได้มอบอำนาจอธิปไตยของตนให้ผู้ที่ตนเลือกและให้ความชอบธรรมแก่ผู้ที่ตนเลือกไปใช้อำนาจการปกครองได้ในช่วงระยะเวลาที่กำหนดการเลือกตั้ง หมายถึง การที่บุคคลได้เลือกบุคคลหนึ่งหรือบุคคลจำนวนหนึ่งจากหลาย ๆ คน หรือเลือกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าสมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่ง หรืออีกบัญชีหนึ่ง จำนวนหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลาย ๆ บัญชี เพื่อให้ไปกระทำการอันใดอันหนึ่งแทนตน การเลือกตั้ง หมายถึง กิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งแทนของตน เพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาล³³

³¹ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, พิมพ์ครั้งที่ 5, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์ จำกัด, 2546), หน้า 746.

³²กรมการปกครอง, การเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2537), หน้า 19.

³³กรมการปกครอง, รวมกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2538, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2538), หน้า 5.

ชรินทร์ สันประเสริฐ และคนอื่น ๆ กล่าวว่า การเลือกตั้ง หมายถึง กระบวนการทางการเมืองรูปแบบหนึ่ง ที่พลเมืองเข้ามีส่วนร่วม ด้วยการแสดงเจตจำนงตามความต้องการและการสนับสนุน โดยผ่านตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ในการปกครองประเทศ³⁴

สรุปได้ว่า การเลือกตั้งเป็นกลไกการใช้อำนาจอธิปไตยหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยการใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทนที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของคนให้ไปใช้อำนาจแทนตนด้วยความชอบธรรม การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญยิ่งต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2.4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

บุญศรี ยีหมะ กล่าวว่า การเลือกตั้ง มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับพรรคการเมืองเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นช่องทางที่ใช้สำหรับนำเสนอตัวแทนและนโยบายเข้าแข่งขัน เพื่อก้าวไปสู่การขึ้นเป็นผู้บริหารประเทศหากชนะเลือกตั้ง สำหรับประชาชนการเลือกตั้งนับเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญ เพราะเป็นโอกาสในการแสดงเจตจำนงทางการเมืองว่าใคร พรรคการเมืองใด นโยบายเช่นใด ได้รับการยอมรับจากประชาชน หรือเป็นการส่งสัญญาณทางการเมือง หรือมติมหาชนว่าประชาชนคิดเห็นอย่างไร³⁵

กรมล ทองธรรมชาติ และคนอื่น ๆ กล่าวว่า การเลือกตั้ง (Election) เป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่ง เป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาล การเลือกตั้งเป็นกลไกแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องและสนับสนุนให้มีการกระทำ หรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งทางการเมือง และการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน การที่ประชาชนเลือกผู้แทนหรือกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์หรือนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของตน ก็เพราะเชื่อว่าผู้แทนที่ตนเลือกไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนนั้น จะใช้อุดมการณ์หรือนโยบายที่ได้ประกาศเป็นแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติและบริหารประเทศในทำนองเดียวกัน เพื่อเป็นการพิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง ประชาชนจะไม่เลือกผู้แทนที่มีอุดมการณ์หรือนโยบายที่เป็นปฏิปักษ์ หรือไม่เอื้อต่อความ

³⁴ชรินทร์ สันประเสริฐ และคนอื่น ๆ, เอกสารการสอนชุดวิชา สถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย หน่วยที่ 1-8, พิมพ์ครั้งที่ 6, (นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2548), หน้า 535.

³⁵บุญศรี ยีหมะ, ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทเคล็ดไทย จำกัด, 2552), หน้า 208.

ต้องการของตนเอง ดังนั้น การเลือกตั้งจึงเป็นกิจกรรมที่ประชาชนแสวงหาทางเลือกในการปกครอง และบำบัดความต้องการของตนเอง เช่น การเลือกรัฐบาลที่มีอุดมการณ์และนโยบายอนุรักษ์นิยม หรือรัฐบาลที่มีอุดมการณ์ และนโยบายก้าวหน้าตามแนวทางสังคมนิยมประชาธิปไตย หรือเสรีประชาธิปไตยหรือสังคมนิยม เป็นต้น การเลือกตั้ง นอกจากจะเป็นกิจกรรมทางการเมืองแล้ว แนวความคิดเกี่ยวกับ การเลือกตั้งยังถือว่าการเลือกตั้งเป็นเรื่องของสิทธิและหน้าที่ของประชาชนทุกคนด้วย การเลือกตั้งเป็นสิทธิหมายความว่า ทุกคนมีสิทธิในการเลือกตั้งอย่างถ้วนหน้า สิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิในตัวเองไม่ต้องให้ผู้ใดมาอธิบายและไม่ผู้ใดจะมาเพิกถอนได้ ในเมื่อเป็นสิทธิส่วนตัวของทุกคนเช่นนี้แล้ว การไปใช้สิทธิหรือ ไปลงคะแนนเลือกตั้งก็เป็นเรื่องของแต่ละบุคคล คือไม่มีผู้ใดสามารถไปบีบบังคับให้ประชาชนคนหนึ่งคนใดไปลงคะแนนเลือกตั้งได้หากว่าผู้นั้นไม่ต้องการ สำหรับความหมายของการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ มีพื้นฐานอยู่บนหลักการที่ว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของชาติ เพราะฉะนั้นผู้ที่จะมีส่วนใช้อำนาจอธิปไตยจึงไม่จำเป็นต้องเป็นประชาชนทุกคน แต่เป็นเพียงประชาชนบางคนที่มีความสมบัติเหมาะสมไปทำหน้าที่เป็นตัวแทนของชาติ ผู้ที่ได้รับหน้าที่ดังกล่าวจึงอาจถูกบังคับให้ไปลงคะแนนเสียงได้ การให้ราษฎรออกเสียงเลือกตั้งบุคคลที่จะไปทำหน้าที่ปกครองประเทศ เป็นวิธีที่สอดคล้องกับหลักการของประชาธิปไตยมากกว่าการแต่งตั้งหรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้เพราะวิธีการเลือกตั้งนั้นเป็นวิธีการที่ทำให้ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีอำนาจควบคุมผู้แทนของตนได้อย่างใกล้ชิด และทำให้ผู้แทนราษฎรต้องตระหนกอยู่เสมอว่า อำนาจที่ตนได้รับมานั้นเป็นอำนาจที่ผู้เป็นเจ้าของเรียกคืนได้เสมอซึ่งถ้าหากว่าตนอยากจะได้รับมอบอำนาจนั้นอีกต่อไป ตนจะต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบและคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก

การเลือกตั้งจะมีความหมายถึงว่าเป็นฐานที่มาของความชอบธรรมในอำนาจของรัฐบาลและผู้ปกครองนั้น จะต้องมิตัดษณะตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับการยอมรับเป็นสากล ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นอิสระแห่งการเลือกตั้ง หมายถึง การแสดงเจตนารมณ์ในการเลือกตั้งจะต้องเป็นไปอย่างอิสระเสรี ปราศจากการบีบบังคับ ช่มชู้ การให้อำนาจเงินจ้าง หรือการใช้อิทธิพลบีบบังคับ หลักการหรือเงื่อนไขข้อนี้มีรากฐานมาจากความเชื่อที่ว่าสิทธิในการมีส่วนร่วมใช้อำนาจอธิปไตยนั้น เป็นของประชาชนทุกคน การได้มาซึ่งสิทธิดังกล่าว เป็นผลของการต่อสู้และวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ การเมืองอันยาวนาน ในเมื่อประชาชนเป็นผู้ทรงสิทธิก็ย่อมอยู่กับการวินิจฉัยของประชาชนเองว่าต้องการจะใช้สิทธิของตนมากน้อยเพียงใด

2. หลักการเลือกตั้งตามระยะกำหนดเวลา หมายถึง การจัดให้มีการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลา เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสตรวจสอบการปฏิบัติไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการพิจารณาความชอบธรรมในการใช้อำนาจของผู้ปกครอง และเพื่อเป็นเงื่อนไขเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสสามารถและเปลี่ยนผู้ปกครองได้โดยสันติวิธี

3. การเลือกตั้งที่ยุติธรรม หมายถึง การเลือกตั้งที่บริสุทธิ์เป็นไปตามด้วยทฤษฎีหมายปราศจากการครอบงำและเล่ห์ทางการเมือง อิทธิพลทางการเมือง ทางเศรษฐกิจและทางสังคม

4. หลักการใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นการทั่วไป หมายถึง การให้สิทธิเลือกตั้งแก่ประชาชนทั่วไป โดยไม่มีการกีดกันหรือจำกัดสิทธิบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นพิเศษ เนื่องจาก เพศ ศิว สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพย์สินที่ประชาชนผู้นั้นไม่ขาดคุณสมบัติ การมีคุณสมบัติในการเลือกตั้งดำเนินถึงคุณสมบัติที่สำคัญ 7 ประการ ได้แก่

4.1 อายุ ประเทศต่าง ๆ จะกำหนดขั้นต่ำของการใช้สิทธิเลือกตั้งไว้ เนื่องจากคนอายุน้อยอาจจะขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดประสบการณ์ทางการเมือง ซึ่งจะทำให้การวินิจฉัยขาดเหตุผล

4.2 ความเป็นพลเมือง หมายถึง การเป็นสมาชิกในรัฐหนึ่ง ๆ และการเป็นสมาชิกนั้นนำมาซึ่งสิทธิและหน้าที่การเมือง ในเกือบทุกประเทศจะสงวนสิทธิการเลือกตั้งไว้แก่พลเมืองของตน ซึ่งเป็นคนในบังคับหรือสัญชาติของตน ผู้ที่ได้สัญชาติโดยการแปลงสัญชาติจะได้รับสิทธิดังกล่าวต่อเมื่อมีคุณสมบัติอย่างอื่นประกอบด้วย เช่น ระยะเวลา พื้นความรู้ การเป็นทหารหรือข้าราชการ เป็นต้น

4.3 การมีถิ่นที่อยู่ หมายถึง การกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำในการมีถิ่นที่อยู่ในเขตเลือกตั้ง ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการจัดทำและตรวจสอบทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและเพื่อป้องกันการทุจริต

4.4 การรู้หนังสือ กำหนดพื้นความรู้ขั้นต่ำเกิดจากเหตุที่ว่า ผู้ที่อ่านออกเขียนได้เท่านั้นจึงจะรู้เรื่องการบ้านการเมือง และสามารถใช้สิทธิของตนได้อย่างถูกต้อง อย่างไรก็ตามเงื่อนไขนี้ไม่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เพราะการที่จะรู้หรือไม่รู้หนังสือขึ้นอยู่กับการบริการของรัฐที่ให้ประชาชน

4.5 คุณสมบัติเกี่ยวกับความประพฤติ หมายถึง การจำกัดสิทธิบุคคลบางประเภทที่มีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรงจนถูกศาลตัดสินลงโทษ หรือตัดสิทธิในการเลือกตั้ง เช่น การถูกลงโทษให้เป็นบุคคลล้มละลาย หรือการถูกลงโทษในความผิดคดีอาชญากรรม เป็นต้น

4.6 คุณสมบัติเกี่ยวกับสภาพความสมบูรณ์ทางด้านจิตใจ ในทุกสังคมย่อมจะมีคนเจ็บป่วยทางด้านจิตใจ ซึ่งทำให้บุคคลประเภทนี้ขาดสำนึกที่ถูกต้อง เช่น บุคคลวิกลจริต จิตไม่สมประกอบ ถ้าหากจะให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การตัดสินใจของพวกเขาจะเป็นเจตนารมณ์ที่ขาดความสมบูรณ์

4.7 คุณสมบัติเกี่ยวกับสถานภาพทางสังคมบางประการ บุคคลบางประเภทถูกจำกัดสิทธิ เนื่องจากสภาพทางสังคม เช่น นักพรต นักบวช ซึ่งโดยบทบาทและหน้าที่ทางสังคมนั้น สังคมถือว่าไม่ควรมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการเลือกตั้ง เนื่องจากจะไม่เป็นผลดีต่อสถานภาพของเขาเอง และอาจนำมาซึ่งมลทินของสถาบันที่บุคคลประเภทนี้สังกัดอยู่

5. หลักความเสมอภาค หมายถึง การมีสิทธิในการเลือกตั้งของประชาชน ความสำคัญและได้รับความยอมรับ โดยเท่าเทียมกัน ไม่ว่าผู้เลือกตั้งนั้นจะมีสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอย่างไร หลักการที่ใช้เป็นมาตรการในการให้ความเสมอภาคก็คือการให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งคนหนึ่ง ๆ มีคะแนนเสียงเพียงหนึ่งคะแนน (One Man One Vote) และคะแนนเสียงทุกคะแนนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน³⁶

ฉัตรกร วิทิตานนท์ และธีรวัฒน์ ปาระมี กล่าวถึง การเลือกตั้งจะมีความหมายและถือว่าเป็นฐานที่มาของความชอบธรรมได้ อำนาจทางการเมืองของผู้ปกครองนั้นจะต้องมีลักษณะตามหลักเกณฑ์ในการเลือกตั้ง ที่ได้รับการยอมรับอย่างสากล ดังนี้

1. ความเป็นอิสระแห่งการเลือกตั้ง (Freedom of election) หมายถึง การแสดงเจตนารมณ์ในการเลือกตั้งจะต้องเป็นไปอย่างอิสระเสรี ปราศจากการบีบบังคับข่มขู่ด้วยประการใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นการให้อามิสสินจ้างหรือการใช้อิทธิพลบีบบังคับที่เป็นเหตุให้การเลือกตั้งถูกบิดเบือนไปจากเจตจำนงที่แท้จริงของผู้ออกเสียงเลือกตั้ง

2. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลา (Periodic election) หมายถึง การให้มีการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลาอันแน่นอน เช่น กำหนดให้มีการเลือกตั้งทุก 4 ปี หรือ 6 ปี เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสดูตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปกครองว่าได้ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของประชาชนหรือไม่ และเป็นเงื่อนไขสำคัญในการพิจารณาความชอบธรรมในการใช้อำนาจของผู้ปกครองและเป็นเงื่อนไขเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสสามารถเปลี่ยนแปลงตัวผู้ปกครองได้โดยสันติวิธี ผู้ปกครองที่ใช้อำนาจโดยชอบธรรมในระหว่างที่อยู่ในอำนาจเมื่อครบวาระแล้วก็มีโอกาสได้รับความไว้วางใจจากประชาชนและได้รับเลือกตั้งเข้ามาใหม่

3. หลักการเลือกตั้งที่ยุติธรรม (Genuine election) หมายถึง การเลือกตั้งจะต้องดำเนินไปด้วยความบริสุทธิ์ตามตัวบทกฎหมาย และเจตนารมณ์ของกฎหมาย ปราศจากการคงอบงำและเล่ห์ทางทางการเมือง ปราศจากการใช้อิทธิพลทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ และสถานภาพทางสังคม เช่น นักการเมืองที่อยู่ในตำแหน่งใช้อำนาจหน้าที่ของตนเพื่อให้ได้มาซึ่งคะแนนสนับสนุน หรือผู้ที่มิ

³⁶ กระทบ ทองธรรมชาติ และคณะ, การเลือกพรรคการเมืองและเสถียรภาพของรัฐบาล, (กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวิจัย คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 28.

กำลังทางเศรษฐกิจเข้มแข็งกว่าใช้เงินทองทุ่มหาเสียงหรือซื้อคะแนนเสียงเพื่อตนเอง หรือ สนับสนุนผู้สมัคร นอกจากนี้ การต่อสู้แข่งขันระหว่างผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองจะต้องเป็นไป อย่างอิสระเสรีภายในขอบเขตของกฎหมายและเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มีพื้นฐานอยู่บนความ ยุติธรรมและความเสมอภาค รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านการเลือกตั้งได้ หากการเลือกตั้งนั้น ไม่เป็นไปโดยบริสุทธิ์อย่างแท้จริง

4. หลักการให้สิทธิเลือกตั้งเป็นการทั่วไป (Universal suffrage) หมายถึง การให้สิทธิ เลือกตั้งแก่ประชาชนทั่วไปอย่างทั่วถึง โดยไม่มีการกีดกันหรือจำกัดสิทธิบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็น พิเศษเนื่องมาจากเพศ สีผิว สถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ เงื่อนไขข้อนี้มีรากฐานมาจากความ เชื่อที่ว่า สิทธิในการมีส่วนร่วมใช้อำนาจอธิปไตยนั้นเป็นของประชาชนทุกคน เว้นแต่กรณีที่มี ข้อจำกัดอันเป็นที่ยอมรับทั่วไป เช่น ไม่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่เด็ก พระภิกษุ และบุคคลที่มีจิตบกพร่อง เป็นต้น

5. หลักความเสมอภาค (Equal suffrage) หมายถึง การมีสิทธิในการเลือกตั้งของประชาชน มีความสำคัญ และได้รับความยอมรับ โดยเท่าเทียมกัน ไม่ว่าผู้เลือกตั้งจะมีสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอย่างไร มาตรการในการให้ความเสมอภาค อย่างเช่น การให้ผู้มีสิทธิออก เสียงเลือกตั้งคนหนึ่ง ๆ ลงคะแนนเสียงได้เพียงคนละหนึ่งคะแนน (one man one vote) และคะแนน เสียงทุก ๆ คะแนนมีน้ำหนักความสำคัญเท่ากัน

หลักการลงคะแนนลับ (secret) หมายถึง การออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนเป็นเอกสิทธิ ของผู้เลือกตั้ง โดยเด็ดขาด และได้รับการปกป้องพิทักษ์โดยการออกเสียงลับ ทั้งนี้เพื่อให้การ เลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ ปราศจากการข่มขู่บีบบังคับจากอิทธิพลใด ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อเสรีภาพ ของผู้เลือกตั้ง³⁷

สรุปได้ว่า การเลือกตั้งเป็นกลไกการใช้อำนาจอธิปไตยหรือการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชน โดยการให้สิทธิเลือกตั้งตัวแทนที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของคนให้ไปใช้อำนาจแทนตนด้วยความชอบธรรม การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญยิ่งต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีหลักการเลือกตั้งประกอบด้วย ความเป็นอิสระแห่งการเลือกตั้ง หลักการเลือกตั้งตามระยะเวลา การเลือกตั้งที่ยุติธรรม หลักการให้สิทธิเลือกตั้งเป็นการทั่วไป และหลักความเสมอภาค

³⁷ ธีรกร วิทิตานนท์ และธีรวัฒน์ ปาระมี, คู่มือการเลือกตั้งท้องถิ่นไทย, พิมพ์ครั้งที่ 1, (เชียงใหม่ : โรงพิมพ์โพธิ์ทอง, 2548), หน้า 64.

2.4.3 ความสำคัญของการเลือกตั้ง

บุญอริ ยีหมะ กล่าวว่า ความสำคัญของการเลือกตั้ง ในระบอบประชาธิปไตย การเลือกตั้ง เป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญ เนื่องจากมีบทบาทหลายหน้าที่หลายประการ ดังนี้

1) การเลือกสรรนักการเมือง (Recruiting Politicians) การเลือกตั้งเป็นช่องทางสำคัญในการเลือกสรรตัวแทนทางการเมือง โดยกระบวนการเริ่มต้นตั้งแต่การเข้าเป็นสมาชิกพรรค เสนอตัวต่อพรรค จนกระทั่งพรรคตัดสินใจส่งลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจเลือกในท้ายที่สุด

2) การสร้างรัฐบาล (Making Government) ในระบบประธานาธิบดี ซึ่งมีการเลือกผู้บริหารโดยตรง การเลือกตั้งมีความชัดเจนในแง่ของการเลือกผู้ที่จะเป็นรัฐบาลบริหารประเทศ ส่วนในระบอบรัฐสภา ประเทศที่ใช้รูปแบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน รัฐบาลมักจะเป็นรัฐบาลผสม ซึ่งตกลงกันหลังเลือกตั้ง ความชัดเจนของการเลือกตั้งในแง่ของการสร้างรัฐบาลจึงต่างจากระบบประธานาธิบดี

3) การมีอิทธิพลต่อนโยบาย (Influencing Policy) การเลือกตั้งเป็นโอกาสในการสะท้อนความคิด ความเห็นของประชาชนที่มีต่อนโยบาย และการดำเนินนโยบายของรัฐบาลชุดที่ผ่านมา และนโยบายของพรรคอื่น ๆ ที่เสนอตัวแข่งกับพรรครัฐบาล ซึ่งก็คือ การมีอิทธิพลต่อนโยบายนั่นเอง

4) การให้การศึกษารียนรู้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (Educating Voters) กระบวนการของการหาเสียงเลือกตั้งเป็นช่องทางในการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับพรรค นโยบายพรรค ตัวผู้สมัครผลงานของรัฐบาลที่ผ่านมา ระบบการเมือง ตลอดจนประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อท่าทีของพรรครัฐบาลและพรรคการเมืองอื่น ๆ ช่วยให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น

5) การสร้างความชอบธรรม (Building Legitimacy) เหตุผลหนึ่งที่ทำให้ประเทศที่เป็นเผด็จการทั้งหลายยังต้องจัดให้มีการเลือกตั้งเกิดขึ้นทั้ง ๆ ที่ไม่เป็นไปตามหลักการประชาธิปไตย ก็เพื่อต้องการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองให้ประชาชนทั้งในและต่างประเทศยอมรับการมีอำนาจบริหารประเทศของรัฐบาลตนเอง ขณะที่ประเทศประชาธิปไตยสามารถอ้างได้อย่างเต็มภาคภูมิว่าเป็นรัฐบาลที่ได้รับอาณัติ (Mandate) จากประชาชนให้บริหารประเทศได้เพราะผ่านพิธีกรรมสำคัญคือ การเลือกตั้งมาแล้ว³⁸

³⁸บุญอริ ยีหมะ, ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์, อ่างแล้ว, หน้า 208-209.

ขรินทร์ ตันประเสริฐ และคนอื่นๆ กล่าวถึง ความสำคัญของการเลือกตั้ง ดังนี้

1. ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางทฤษฎี ในทางทฤษฎีกล่าวได้ว่า ทฤษฎีการแบ่งอำนาจอธิปไตยออกเป็นสามส่วน คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ ปรากฏว่าการเลือกตั้งมีความเชื่อมโยงกับการแบ่งแยกอำนาจและการใช้อำนาจทั้งสามอย่างชัดเจน กล่าวคือ การเลือกตั้งจะเป็นที่มาของกลไกผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการในประเทศไทย

การเลือกตั้งจึงมีความสำคัญในฐานะที่เป็นการยอมรับในอำนาจของประชาชนในการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยจึงมีการมอบอำนาจให้กับตัวแทนไปปฏิบัติการแทนตามกระบวนการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ การเลือกตั้งจึงเป็นการเปิดโอกาสให้กับประชาชนผู้ลงคะแนนออกเสียงเลือกตั้งมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยด้วยการเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ในทางนิติบัญญัติและมีความสัมพันธ์กับอำนาจของฝ่ายบริหาร ในทฤษฎีประชาธิปไตยแบบคลาสสิก (Classical democratic theory) จึงบ่งชี้ว่า การเลือกตั้ง คือ การเลือกตั้งรัฐบาลที่จะเข้ามาปกครองประเทศ

2. ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางปฏิบัติ ในทางปฏิบัติ การเลือกตั้งถือเป็นสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์ ดังปรากฏในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ว่า “ทุกคนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในรัฐบาลประเทศของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม โดยผ่านทางผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้งโดยอิสระ” “เจตจำนงของประชาชนย่อมเป็นมูลฐานแห่งอำนาจของรัฐบาล เจตจำนงเช่นนี้ จะต้องแสดงออกโดยการเลือกตั้งอันสุจริตตามระยะเวลาที่กำหนด ที่เป็นการออกเสียงทั่วไป เป็นไปอย่างเสมอภาค ด้วยวิธีการที่เป็นความลับ หรือการลงคะแนนโดยอิสระ เพื่อประกันให้การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นไปอย่างเสรี”

การเลือกตั้ง จึงถือเสมือนหนึ่งเป็นกระบวนการขั้นตอนที่สำคัญที่ประเทศที่ปกครองด้วยระบอบเสรีประชาธิปไตย การเลือกตั้งประชาธิปไตย จะต้องเป็นความลับและเป็น โดยเสรี

ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางปฏิบัติ ได้แก่

ประการแรก การเลือกตั้ง เป็นกระบวนการทางการเมืองที่เป็นการแสดงออกถึงเจตจำนงหรือความต้องการของประชาชนในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง การเลือกตั้งจึงเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความชอบธรรมให้เกิดขึ้นกับระบบการเมือง

ประการที่สอง การเลือกตั้ง เป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีผลต่อการจัดตั้งรัฐบาล และการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล การเลือกตั้งจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองโดยสันติวิธี ก่อให้เกิดการหมุนเวียนเปลี่ยนผ่านอำนาจ ป้องกันการผูกขาดอำนาจ และการลือราษฎร์บังหลวง

ประการที่สาม การเลือกตั้ง เป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างสถาบันทางการเมืองกับประชาชน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง เป็นกลไกที่สร้างความเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้างทางการเมืองส่วนบน (Superstructure) อันประกอบด้วยรัฐสภา รัฐบาล และศาล กับ โครงสร้างส่วนล่าง (Infrastructure) อันประกอบด้วยประชาชน โดยผ่านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนั้น การเลือกตั้งจึงสะท้อนถึง ทศนคติ ค่านิยม และความเชื่อ ของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของรัฐบาล และเป็นพันธะสัญญา ที่ทำให้รัฐบาลต้องปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้

ประการที่สี่ การเลือกตั้ง เป็นกระบวนการ กลไก และขั้นตอนที่แสดงถึงความประชาธิปไตย การเลือกตั้งจึงกลายเป็นสัญลักษณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยทำให้การเลือกตั้งเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันการใช้อำนาจรุนแรงทางการเมือง การปฏิบัติ รัฐประหารเมื่อการเมืองเกิดวิกฤตการณ์ การเลือกตั้งจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่จะลดความขัดแย้งลงได้

ประการที่ห้า การเลือกตั้ง ก่อให้เกิดการบูรณาการทางสังคม และความรู้สึกร่วมกัน ในทางปฏิบัติที่ต่างต้องมีสิทธิหรือหน้าที่ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเลือกตั้งจึงเป็นกลไกสำคัญทั้งทางการเมืองและสังคม ในการสร้างความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย และการเป็นเจ้าของประเทศของประชาชนผู้ออกเสียงเลือกตั้ง การเลือกตั้งจึงเป็นกิจของพลเมือง (civic duty) ที่พลเมืองในประชาคมทางการเมืองต้องปฏิบัติโดยทั่วไป

ประการที่หก การเลือกตั้ง ก่อให้เกิดการกลมกลืนทางการเมือง ทั้งนี้เพราะมีกิจกรรมทางการเมืองหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง โดยเฉพาะ การรณรงค์หาเสียง ก่อให้เกิดการเรียนรู้ เกิดการสื่อสารถ่ายทอดความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการเรียนรู้ระหว่างกัน จนนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) ร่วมกัน และนำมาสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือพิเศษการมีส่วนร่วมทางการเมืองในที่สุด³⁹

สรุปได้ว่า การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญในการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในการเรียกร้องและสนับสนุนทางการเมือง การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญ ที่แต่ละประเทศยึดถือและนำไปปฏิบัติ แม้แต่ละประเทศจะมีรูปแบบการปกครองแตกต่างกันก็ตาม

³⁹ชรินทร์ สันประเสริฐ และคนอื่น ๆ, เอกสารการสอนชุดวิชา สถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย หน่วยที่ 1-8, อ้างแล้ว, หน้า 538-539.

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง

พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระบบการเมือง ไม่ว่าจะเป็นระบบการเมืองประเภทใด ๆ นับได้ว่าเป็นหัวใจของกิจกรรมทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย พฤติกรรมการเลือกตั้งจะเกี่ยวพันกันอย่างซับซ้อนและถ้าเป็นการเลือกตั้งที่มีการแข่งขันกันในการเมืองสูงแล้วจะมีการใช้เทคนิคและอุบายต่าง ๆ สูงตามไปด้วย

การตัดสินใจของมนุษย์ในการลงคะแนนเลือกตั้ง โดยผู้วิจัยนำเสนอแนวคิดปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของมนุษย์ในการลงคะแนนเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

สุพานี สฤณภูวานิช ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ได้แก่

1. ปัจจัยด้านตัวบุคคล จะประกอบไปด้วย

1.1 พัฒนาการทางด้านศีลธรรม ซึ่งจะมาจากการอบรมเลี้ยงดู และคำสั่งสอนของครอบครัว โรงเรียน และชุมชนของสังคมนั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร

1.2 ตัวคนคนนั้นมี Locus of Control เป็นอย่างไร ถ้าเป็นพวก Internal จะมีความระมัดระวังในการตัดสินใจมากกว่าพวก External เพราะจาก External จะคิดว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ มักไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวเขา เขาจึงไม่ได้รู้สึกรับผิดชอบและไม่ระมัดระวังในการตัดสินใจเท่ากับพวก Internal

1.3 บุคลิกภาพแบบ Machiavellianism ซึ่งจะไม่สนใจวิธีการ ขอให้ได้มีซึ่งผลลัพธ์อย่างที่ตนเองต้องการก็เป็นพอ

1.4 ค่านิยมและการรับรู้ของคนคนนั้นว่ามีระบบค่านิยมส่วนตัว และมีการรับรู้ในเรื่องพฤติกรรมที่ถูกที่ควรอย่างไร

2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมขององค์กร จะ ได้แก่

2.1 บรรทัดฐาน และค่านิยมขององค์กรนั้น ๆ เป็นอย่างไร สมาชิกคนอื่น ๆ ขององค์กรและ โดยเฉพาะผู้บริหารมีแนวทางประพฤติปฏิบัติเช่นไร ซึ่งจะเป็นแบบอย่าง หรือเป็นกรอบให้คนอื่น ๆ ปฏิบัติตาม

2.2 มีระบบการให้รางวัล และการลงโทษ ที่สนับสนุนหรือให้รางวัลแก่พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างมีจริยธรรม

2.3 มีมาตรฐานของจริยธรรม (Code of Conduct) เพื่อเป็นแนวปฏิบัติให้แก่คนในองค์กรนั้น ๆ⁴⁰

⁴⁰สุพานี สฤณภูวานิช, พฤติกรรมองค์กรสมัยใหม่ : แนวคิดและทฤษฎี, อ่างแล้ว, หน้า 141.

กิตติพงษ์ เตชะพันธ์ กล่าวว่า ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน

1. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคมบางลักษณะจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง (ไปหรือไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง) ดังนี้

1.1 อายุ จะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่มีอายุในระดับปานกลางมีแนวโน้มที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่มีอายุในระดับต่ำและระดับสูงหรืออาจจะกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีความแตกต่างระหว่างระดับอายุกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง

1.2 อาชีพ จะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่ประกอบอาชีพข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ (รวมเกษียณ) มีแนวโน้มที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพอื่นหรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีความแตกต่างระหว่างอาชีพกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ส่วนปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคมที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความแตกต่างด้านเพศและระดับการศึกษาจะไม่ทำให้เกิดความแตกต่างในเรื่องของการใช้สิทธิเลือกตั้ง

2. ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาและจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง (ไปหรือไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง) ดังนี้

2.1 ความรู้สึกมีประสิทธิภาพในทางการเมืองจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่มีความรู้สึกมีประสิทธิภาพในทางการเมือง มีแนวโน้มจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้สึกว่าตนมีประสิทธิในทางการเมือง หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีความแตกต่างระหว่างความรู้สึกมีประสิทธิภาพในทางการเมืองกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง

2.2 ความรู้สึกที่ตนมีหน้าที่พลเมืองจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่มีความรู้สึกว่าตนมีหน้าที่พลเมืองมีแนวโน้มจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้สึกในเรื่องดังกล่าว หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีความแตกต่างระหว่างความรู้สึกที่ตนมีหน้าที่พลเมืองกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง

2.3 ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเทศบาลจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเทศบาลมีแนวโน้มที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้สึกในเรื่องดังกล่าว หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ มีความแตกต่างระหว่างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเทศบาลกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง

2.4 ความรู้สึกว่าได้รับประโยชน์จากการเลือกตั้ง จะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่มีความรู้สึกว่าได้รับประโยชน์จากการเลือกตั้งมีแนวโน้มที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้สึกในเรื่องดังกล่าว หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือมีความแตกต่างระหว่างความรู้สึกว่าได้รับประโยชน์จากการเลือกตั้งกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง

2.5 ความผูกพันกับกลุ่มการเมืองจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยแยกเป็น

2.5.1 การเป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองมีแนวโน้มที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองใดเลย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือมีความแตกต่างระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง

2.5.2 การได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่มการเมืองจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือผู้ที่เคยได้รับความช่วยเหลือจากกล่าวการเมืองมีแนวโน้มที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่มการเมืองใดเลย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีความแตกต่างระหว่างการได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่มการเมืองกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง

3. ความนิยมกลุ่มการเมืองจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่มีความนิยมในกลุ่มการเมืองมีแนวโน้มที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ไม่มีความนิยมในกลุ่มการเมืองใดเลย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือมีความแตกต่างระหว่างความนิยมกลุ่มการเมืองกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง

4. ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งมีแนวโน้มที่จะพิจารณาถึงชื่อเสียงของกลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด นโยบาย และแนวทางในการแก้ไขปัญหาและคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครประกอบกันมากกว่าประเด็นอื่น ๆ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง

5. พฤติกรรมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 ความสนใจในทางการเมืองจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยแยกเป็น

5.1.1 การไปฟังการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่เคยไปฟังการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งมีแนวโน้มที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มากกว่าผู้ที่ไม่เคยไปฟังการหาเสียงเลย หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีความแตกต่างระหว่างการไปฟังการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง

5.1.2 การพูดคุยถึงเรื่องการเลือกตั้งกับบุคคลอื่นจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่เคยพูดคุยถึงการเลือกตั้งครั้งนี้กับบุคคลอื่นมีแนวโน้มที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มากกว่าผู้ที่ไม่เคยพูดคุยถึงเรื่องดังกล่าวกับบุคคลอื่นเลย หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีความแตกต่างระหว่างการพูดคุยถึงเรื่องการเลือกตั้งกับบุคคลอื่นกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง

5.1.3 การติดตามข่าวสารการเลือกตั้งเทศบาลจากวิทยุ โทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ จะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่เคยติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจาก สื่อมวลชนในแขนงดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ไม่เคยติดตามข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อมวลชนในแขนงดังกล่าวเลยหรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่ง ว่ามีความแตกต่างระหว่างการ ติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง เทศบาลจากวิทยุ โทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง

5.2 การมีความรู้ในเรื่องของการเมืองท้องถิ่นจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องของการเมืองในระดับที่คมีแนวโน้มที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลางและต่ำ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีความแตกต่าง ระหว่างการมีความรู้ในเรื่องของการเมืองท้องถิ่นกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง

6. คุณลักษณะบางประการของปัจจัยทางด้านการเงินจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิ ดังรายละเอียด ดังนี้

6.1 การทราบถึงการแจกเงินซื้อเสียงจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่ง ทิศทางของความสัมพันธ์จะเป็น ไปในทางลบ กล่าวคือผู้ที่ทราบว่ามีการแจกเงินซื้อเสียงมีแนวโน้ม ที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าผู้ที่ไม่ทราบว่ามีการแจกเงินซื้อเสียง หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีความแตกต่างระหว่างการทราบถึงว่ามีการแจกเงินซื้อเสียงกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง

6.2 ส่วนการได้รับเงินที่แจกกับการใช้สิทธิเลือกตั้งในการวิจัยครั้งนี้พบว่าจะไม่มีความสัมพันธ์กันหรือไม่มีความแตกต่างระหว่างการได้รับเงินที่แจกกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง⁴¹

พรรคดี ผ่องแผ้ว ได้ศึกษาหลักการกำหนดที่พิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน คือ

1. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับอิทธิพล ที่มีต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ ลงคะแนนเสียงที่มีความรู้ความสนใจทางการเมืองน้อย จะตัดสินใจลงคะแนนเสียง โดยไม่อิงกับ ประเด็นนโยบายทางการเมือง ด้านการชกแจงการระดมและอามิสสินจ้าง จะมีอิทธิพลต่อการ ตัดสินใจเลือกลงคะแนนเสียง

2. ความสัมพันธ์ทางการเมืองกับอิทธิพลที่มีต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งพบว่า ผู้ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเกือบครึ่งหนึ่งใช้เกณฑ์ในการเลือก โดยคำนึงถึงตัวผู้สมัครส่วนที่เหลืออย่าง ละครึ่งคละกันไประหว่างผู้สมัครกับพรรคการเมืองปัจจัยที่มีอิทธิพลที่มีต่อแบบแผนการลงคะแนน

⁴¹ กิติพงษ์ เตชะพันธ์, “รายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง ปัญหาการเลือกตั้งสมาชิกสภา เทศบาล วันที่ 23 กันยายน 2533”, เชียงใหม่ : โครงการศึกษาการเลือกตั้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่, 2533, (อัดสำเนา).

เสียงที่เห็นได้ชัดเจน ได้แก่ อาชีพ การศึกษาและรายได้ส่วนที่อาศัยและเพศนั้น มีอิทธิพลที่ชัดเจนในบางกรณี ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำมักจะตัดสินใจเลือกในเขตเลือกตั้งผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงมักจะตัดสินใจก่อนวันเลือกตั้งและไม่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจนั้น โดยง่าย

3. สภาพแวดล้อมของช่วงเวลากับอิทธิพลที่มีต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ผู้ลงคะแนนเสียงประมาณหนึ่งในสี่เลือกผู้สมัคร โดยคำนึงถึงความนิยมพรรคการเมืองเป็นเกณฑ์สำคัญ เช่น การเป็นคนท้องถิ่นมีศักยภาพที่จะช่วยเหลือท้องถิ่น ได้ มีความรู้ความสามารถ แจกข้าวของเงินทองและหาเสียงที่ประทับใจ เป็นต้น ผู้นำท้องถิ่นที่มีอิทธิพลต่อการชี้นำผู้ลงคะแนนเสียงมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำจากมากไปน้อย ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง และครูตามลำดับ⁴²

สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ได้กล่าวถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง เมื่อแยกพิจารณาแต่ละปัจจัย ดังนี้

1. เพศ เพศชายจะเลือกผู้สมัคร โดยคำนึงถึงพรรคมากกว่า บุคคล และในการเลือกพรรคหนึ่งพรรคใดมักคำนึงถึงนโยบายของพรรคมากกว่าผู้ลงคะแนนเพศหญิง

2. อายุ ผู้ที่มีอายุในวัยกลางคนและวัยหนุ่มวัยสาว มีแนวโน้มเลือกพรรคมากกว่าเลือกตัวบุคคล ส่วนผู้สูงอายุมีแนวโน้มสนใจเลือกตัวบุคคล กลุ่มวัยกลางคนมักจะมีแนวโน้มเลือกพรรคหนึ่งพรรคใด โดยคำนึงถึงนโยบายของพรรคการเมืองมากกว่าผู้สูงอายุหรือผู้ที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว

3. ที่อยู่อาศัย เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง ผู้ที่อยู่ในเขตเมืองมีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียงด้วยเห็นว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีมากกว่าที่อยู่เขตชนบทให้ความสำคัญแก่พรรคและนโยบายของพรรคมากกว่าผู้สมัครและตัดสินใจด้วยตัวเองมากกว่าผู้ออกเสียงในชนบทเล็กน้อย

4. อาชีพ สอดคล้องกับอิทธิพลของการศึกษากล่าวคือ ผู้ที่ประกอบอาชีพที่ต้องมีการศึกษาสูง เช่น ข้าราชการและนักธุรกิจไปลงคะแนนเสียงโดยความสำนึกในหน้าที่พลเมืองดีเป็นสำคัญ มีความสนใจเลือกพรรคการเมืองมากกว่าตัวบุคคล และในการเลือกมักจะคำนึงถึงนโยบายของพรรคเป็นสำคัญ มากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า ส่วนบรรดาผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรและผู้ใช้แรงงาน เลือกลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงความสามารถของผู้สมัครที่จะทำประโยชน์ให้กับตนเป็นสำคัญ

⁴²พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, ทิศทางของรัฐธรรมนูญไทย, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528), หน้า 22.

5. การศึกษา การศึกษามีผลอย่างมากต่อความแตกต่างในพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง คือ ผู้ที่มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียงด้วยความสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย ถูกชักจูงให้ไปลงคะแนนเสียงได้ยากกว่า และมีแนวโน้มจะลงคะแนนโดยคำนึงถึงพรรคมากกว่าตัวบุคคล และให้ความสำคัญในนโยบายของพรรคมากกว่า อย่างไรก็ตาม การศึกษาไม่ได้มีผลให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นความสำคัญของการเลือกตั้งมากขึ้น มีผลแต่เพียงทำให้เขามีความตระหนักในหน้าที่พลเมืองมากขึ้นเท่านั้น⁴³

ถวิลวดี บุรีกุล ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ “พฤติกรรมกาเลือกตั้ง” พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกาเลือกตั้ง โดยอาจแยกเป็น 3 ปัจจัย คือ

- 1) ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ
- 2) การรับรู้ข่าวสาร เช่น การเสนอข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ การจัดทำและการนำเสนอแบบสำรวจความคิดเห็น
- 3) อิทธิพลจากการโน้มน้าวชักจูงด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้อิทธิพล ผู้นำท้องถิ่นการใช้เงินและสิ่งของจูงใจ⁴⁴

สำนักงานคณะกรรมการกาเลือกตั้ง กล่าวถึง การตัดสินใจลงคะแนนให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งของประชาชน แต่ละคนมีพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกตั้งทั้งด้วยตนเองหรือถูกชักจูง ดังนี้

- 1) เลือกเพราะรู้จัก และอยากสนับสนุนผู้สมัคร
- 2) เลือกเพราะคนใกล้ชิดขอรับรอง
- 3) เลือกเพราะเชื่อผู้นำชุมชนหรือหัวหน้าคะแนน
- 4) เลือกเพราะเขาแจกเงิน แจกของ จัดเลี้ยง
- 5) เลือกเพราะถูกอิทธิพลข่มขู่จากผู้นำท้องถิ่นหรือหัวหน้าคะแนน⁴⁵

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกาออกเสียงเลือกตั้ง ได้แก่ ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ การรับรู้ข่าวสาร อิทธิพลจากการโน้มน้าวชักจูง

⁴³ สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, พฤติกรรมกาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย, (กรุงเทพมหานคร : โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527), หน้า 224-254.

⁴⁴ ถวิลวดี บุรีกุล, “พฤติกรรมกาเลือกตั้งและปัจจัยในการตัดสินใจเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า), 2545, หน้า 18.

⁴⁵ สำนักงานคณะกรรมการกาเลือกตั้ง, “กาเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2543”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการกาเลือกตั้ง), 2543, หน้า 12.

เขาวณะ ไตรมาส ได้กล่าวว่า ความคาดหวังในบทบาทของผู้แทนนั้นมีอยู่หลายคุณค่า ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ใช้สิทธิ์ แต่เกณฑ์ที่จะใช้วัดคุณค่าที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกันของผู้ใช้สิทธิ์ส่วนใหญ่ ก็คือ คุณค่าที่เป็นผลประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งคำว่าประโยชน์ต่อสาธารณะอาจจำแนกออกได้เป็นหลายระดับ เช่น สาธารณะประโยชน์ระดับพื้นที่ ได้แก่ ชุมชน ท้องถิ่น ภูมิภาค หรือในระดับชาติ ในกลุ่มอาชีพ กลุ่มคน ในแง่ผลประโยชน์เฉพาะด้าน เช่น ด้านอุตสาหกรรม การสื่อสาร การบริการ ฯลฯ ดังนั้น หากเราคาดหวังประโยชน์สาธารณะในระดับใด เราก็พิจารณาได้จากศักยภาพของผู้สมัคร ได้ ศักยภาพที่ควรใช้ดุลยพินิจพิจารณาในด้านผู้สมัคร ได้แก่

- 1) ภูมิชีวิตหรือภูมิหลัง เช่น การศึกษา อาชีพ วัย ผลงาน ประสบการณ์ และความสำเร็จในอาชีพ
- 2) ภูมิปัญญาหรือความรู้ความสามารถ เช่น ความรู้ ความสามารถ ในการแก้ไขปัญหาสำคัญของประชาชนและการพัฒนาประเทศ
- 3) ภูมิการเมืองหรือคุณลักษณะส่วนตัว เช่น การแสดงออกถึงแรงจูงใจ ใฝ่อุดมการณ์ที่เป็นรูปธรรม ความเอาใจใส่อย่างจริงจัง และชัดเจนต่อเนื่องในปัญหาความต้องการของประชาชนและของประเทศความสามารถในการใช้ทักษะทางการเมืองทำหน้าที่ผลิตผลงานเพื่อสนองตอบต่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศได้
- 4) ภูมิธรรมหรือคุณธรรมจริยธรรม เช่น การซ่งน้ำหนักระหว่างการพูดกับการปฏิบัติจริง การยึดถือกรอบคุณธรรมและจรรยาบรรณทางการเมือง การรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม รับผิดชอบต่อทุกข์สุขของประชาชน ไม่นิ่งดูดายในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ ริเริ่มเรื่องใดแก้ไขปัญหานั้นสำเร็จเห็นผลต่อผู้ตกทุกข์ได้ยาก ตั้งใจจริงและมีความเสียสละ⁴⁶

สรุปได้ว่า ความคาดหวังในบทบาทด้านคุณค่าที่เป็นผลประโยชน์ต่อสาธารณะของผู้แทนหรือผู้สมัคร ซึ่งสามารถพิจารณาได้หลายด้าน ได้แก่ ภูมิชีวิตหรือภูมิหลัง ภูมิปัญญาหรือความรู้ความสามารถ ภูมิการเมืองหรือคุณลักษณะส่วนตัว และภูมิธรรมหรือคุณธรรมจริยธรรม

ดังนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เขาวณะ ไตรมาส แล้วนำมาปรับเป็นกรอบแนวคิด และนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามในการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่” ในครั้งนี้โดยจำแนกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

⁴⁶เขาวณะ ไตรมาส, การเลือกตั้งแบบใหม่ : ทำไมคนไทยต้องไปเลือกตั้ง, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทสุกษุมและบุตร, 2543), หน้า 28-29.

1. ด้านคุณลักษณะส่วนตัว หมายถึง คุณสมบัติและลักษณะส่วนตัว ของนายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลริมเหนือ ที่ปรากฏแก่สายตาของบุคคลทั่วไป เช่น สุขภาพร่างกาย บุคลิกภาพ กิริยา วาจา ศิลปะในการพูด มนุษย์สัมพันธ์ คนเปิดเผยตรงไปตรงมา ความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จัก กาลเทศะ ความสนใจและการเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของประชาชน การมีอุดมการณ์ของตนและการ เคารพระเบียบวินัย เป็นต้น

2. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง การมีความซื่อสัตย์สุจริต มีศีลธรรม การเสียสละ ต่อส่วนร่วม การมีวินัยในตนเอง การซื้อสิทธิ์ขายเสียง เป็นคนดีมีคุณธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีของ สังคม การเข้าใจและกล้าแก้ปัญหาด้วยความกล้าหาญทางจริยธรรม มีการบริหารงานด้วยความเท่า เทียมกัน การจัดสรร โครงการให้แก่ละหมู่บ้านอย่างเหมาะสม และการยึดหลักศาสนาธรรมเป็น หลักในการทำงาน เป็นต้น

3. ด้านภูมิหลัง หมายถึง คุณสมบัติเกี่ยวกับตัวผู้สมัครนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล ริมเหนือ เช่น ระดับการศึกษา ครอบครัว คู่สมรส ฐานะครอบครัวที่มั่นคง ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ถิ่น กำเนิด การประกอบอาชีพ ชาติตระกูล การเสียสละเพื่อประ โยชน์ส่วนรวม การช่วยเหลือแก่ท้องถิ่น และประชาชนในท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น

4. ด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง ความรู้ความสามารถในด้านการปกครอง ด้าน บทบาทหน้าที่การเป็นผู้บริหารท้องถิ่น ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การทำงานด้วยความจริงใจ ความ ซัดเจนในนโยบาย การทำงานที่ชัดเจนสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันเหตุการณ์ และการบริหารที่ ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

กนก วงษ์ตระหง่าน กล่าวว่า ความนิยมทางการเมืองจะสามารถเห็น ได้ชัดจากพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นต้นว่าการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทำให้คนที่ตัดสินใจแล้วว่า จะ เลือกผู้สมัครคนใด เปลี่ยนใจ ไปเลือกผู้สมัครคนอื่นมีจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และในจำนวนที่ เปลี่ยนใจไปนั้น เป็นพวกที่ ได้รับอิทธิพลจากความกดดันของกลุ่มที่นิยมพรรคการเมือง (กลุ่ม Primary) ยิ่งกว่าจะเป็นอิทธิพลของประเด็นนโยบายที่ใช้ในการหาเสียง นอกจากนี้ยังพบว่า มีคน จำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่มีการสื่อสารติดต่อกับพรรคการเมืองที่ตนไม่สังกัดและที่สำคัญ คือ อาชีพ ที่อยู่อาศัย (ชนบท ในเมือง) ศาสนา และอุปนิสัยการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของบุคคลใน อดีตเป็นตัวกำหนดที่สำคัญต่อพฤติกรรมการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของบุคคล

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนความนิยมทางการเมืองของประชาชนจะกล่าวได้ว่า อิทธิพล ของการนิยมทางการเมืองของประชาชน ทำให้ทราบอัตราจำนวนของความนิยมพรรคและ เปลี่ยนแปลงการนิยมพรรคในแต่ละช่วงสมัยมีเพียงเล็กน้อย “กลุ่มบุคคล (ที่เปลี่ยนความนิยมพรรค) เป็นกลุ่มบุคคลที่สนใจการเลือกตั้งน้อยที่สุด สนใจรับฟังข่าวสาร การเมืองจากสื่อมวลชนน้อยที่สุด

ตัดสินใจถ้าช้ากว่าพวกอื่น ชักชวนง่ายกว่าพวกอื่น และการชักชวนนั้นต้องทำโดยการติดต่อส่วนบุคคล ไม่ใช่ติดต่อโดยใช้ประเด็น นโยบายที่ใช้ในกรณีหาเสียงเลือกตั้งและความเข้าใจที่ว่าบุคคลที่เปลี่ยนใจไปเลือกผู้สมัครอื่นที่ตนไม่นิยมในระหว่างการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเป็นการตัดสินใจที่ใช้เหตุใช้ผล ใช้สถิติสัมปัญญะและอุกฉกุง โดยประเด็นปัญหาที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเป็นความเข้าใจผิดโดยสิ้นเชิง แท้จริงนั้นกลับมีลักษณะตรงกันข้ามกับความเชื่อที่กล่าวมานั้นทั้งหมด⁴⁷

สถาบันพระปกเกล้า กล่าวว่า เหตุผลที่ประชาชนตั้งใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นมีอยู่มากมายและค่อนข้างซับซ้อนคนบางคนตั้งใจไปลงคะแนนเพราะความเชื่อถือศรัทธาที่มีต่อพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง บางคนไปเพราะความนิยมชมชอบในตัวผู้สมัคร บางคนอาจไปเลือกเพราะเกรงกลัวต่อกฎหมาย แต่ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด เหตุผลเหล่านั้นก็ล้วนมีส่วนในการตัดสินใจลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วยทั้งสิ้น จะเห็นได้จากผลการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชาชนตั้งใจจะไปลงคะแนนเมื่อการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อ พ.ศ. 2544 ซึ่งมีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งร้อยละ 65.6 พบว่า นโยบายทางการเมืองของผู้สมัครเป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุดทำให้ประชาชนตั้งใจไปลงคะแนนเลือกตั้ง จึงไม่น่าแปลกใจที่พรรคไทยรักไทยซึ่งใช้ “นโยบาย” โดยเฉพาะนโยบาย “ประชานิยม” ซึ่งมุ่งให้สวัสดิการทั้งเป็นตัวเงินและไม่เป็นด้วยแก่ประชาชน อาทิ กองทุนหมู่บ้าน นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค เป็นต้น จนทำให้ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้ง และถึงแม้ว่าในการเลือกตั้งครั้งนี้พรรคการเมืองอื่น ๆ จะหันมาเน้น “นโยบาย” ในการหาเสียงเช่นเดียวกันก็ตาม แต่เนื่องจากพรรคไทยรักไทยมีผลงานที่เป็นรูปธรรมมาแล้วจากการเป็นรัฐบาลที่ผ่านมา ทำให้ประชาชนจำนวนมากยังให้ความไว้วางใจต่อไป

ผลการศึกษาในประเด็นเดียวกันในการเลือกตั้งครั้งนี้ ได้ช่วยย้ำความสำคัญของ “นโยบาย” ที่มีผลต่อการตัดสินใจไปลงคะแนนเลือกตั้งของประชาชน เพราะในขณะที่พรรคการเมืองต่าง ๆ พยายามที่จะแข่งขันกันนำเสนอ นโยบายเพื่อดึงคะแนนนิยมจากประชาชนมากขึ้น ประชาชนส่วนใหญ่ก็ถือว่า นโยบายของผู้สมัครปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะไปใช้สิทธิลงคะแนนด้วยในทำนองเดียวกัน⁴⁸

⁴⁷ กนก วงษ์ตระหง่าน, การเมืองในระบอบประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528), หน้า 13.

⁴⁸ สถาบันพระปกเกล้า, การเมืองไทยในการเลือกตั้งทั่วไป 2548, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพาณิชย์พระนคร (2535) จำกัด, 2548), หน้า 18.

สถาบันพระปกเกล้า กล่าวว่า ปัจจัยในการเลือกผู้สมัคร การเลือกตั้งเป็นกระบวนการสำคัญ ของระบอบประชาธิปไตยในการคัดสรรบุคคลเข้าสู่ระบบการเมือง และขึ้นอยู่กับความคาดหวังของ ประชาชนส่วนใหญ่ การพิจารณาเลือกผู้สมัครของประชาชนจึงมีความสำคัญ การศึกษาครั้งนี้จึงให้ ความสนใจด้วยว่าประชาชนอาศัยปัจจัยใดในการเลือกผู้สมัคร และปัจจัยใดมีความสำคัญมากที่สุด โดยให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นของประชาชนต่อปัจจัยต่าง ๆ ที่เชื่อว่าน่าจะมีอิทธิพลต่อการ คัดเลือกผู้สมัครของประชาชน รวมทั้งสิ้น 15 ปัจจัย ได้แก่ (1) บุคลิกภาพ (2) ประสบการณ์ ทางการเมือง (3) ทำประโยชน์ต่อชุมชน (4) การศึกษาสูง (5) ฐานะทางการเงิน (6) คนท้องถิ่นได้รับการช่วยเหลือในเรื่องส่วนตัว (7) สามารถนำเงินมาให้ท้องถิ่น (8) มีวิสัยทัศน์ (9) มีชื่อเสียงด้าน ความซื่อสัตย์ (10) สามารถแก้ปัญหาชุมชนได้ (11) สัญญาว่าจะทำบางสิ่งให้ชุมชน (12) ช่วยเหลือ เพื่อนเสมอ (13) ครอบครัวดี (14) ให้ของกำนัล และ (15) เป็นคนท้องถิ่นหรือเคยอยู่ในท้องถิ่นมา ก่อน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่พิจารณาเลือกผู้สมัคร โดยหวังให้เป็นบุคคลที่มีความดีเด่นในแทบ ทุกด้าน โดยเฉพาะในด้านความซื่อสัตย์ และความสามารถในการทำงาน ในขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ ทั้ง ในแง่ส่วนตัวพื้นฐานครอบครัว และพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งแม้ว่าจะเป็นปัจจัยในลำดับ รอง ๆ แต่ประชาชนก็ให้ความสำคัญกับปัจจัยเหล่านี้ด้วยทุกปัจจัย และมีเพียงเรื่องการ “ให้ของกำนัล หรือเงิน” เท่านั้นที่ประชาชนเพียงส่วนน้อยหรือไม่ถึงร้อยละ 10 เห็นว่ามีความสำคัญ⁴⁹

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ได้แก่ ปัจจัยจากตัวของผู้ตัดสินใจเอง เช่น อายุ อาชีพ ภูมิความรู้ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น และมีปัจจัยจากสิ่งแวดล้อม ภายนอก เช่น ตัวผู้สมัคร ผู้นำท้องถิ่นที่มีอิทธิพล การเคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้สมัคร ข้อมูล ข่าวสาร นโยบาย วิสัยทัศน์ เป็นต้น

2.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจในการไปเลือกตั้ง

2.6.1 ทฤษฎีการตัดสินใจในการไปเลือกตั้ง

อมร รักษาสัตย์ นักสังคมศาสตร์ได้แบ่งทฤษฎีของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ออกเป็น 3 กลุ่มใหม่ ๆ คือ ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนด (Deterministic Theories) ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล (Consciously Rational Theories) และทฤษฎีระบบ (System Theories)

1) ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนด ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนดระบุว่า “ปัจจัยทางสังคมเป็นตัวกำหนดที่สำคัญของพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง” ทฤษฎีดังกล่าว เสนอว่าปัจจัยทางสังคมอันเป็นภูมิหลัง ของบุคคล ทั้งในระดับกว้างทั่วไปและเรื่อยมาจนถึงช่วงที่จะมีการตัดสินใจ มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อ

⁴⁹เรื่องเดียวกัน, หน้า 21.

พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แนวความคิดที่เป็นพื้นฐานของทฤษฎีนี้ได้แก่ “ตัวแบบแรงผลักดันทางสังคม” (Social Forces) ของ พอล ลาซาร์สเฟลด์ (Lazarsfeld) ทฤษฎีสนาม (Field Theory) ของนักจิตวิทยา เดวิด เลวิน กล่าวอีกนัยหนึ่งทฤษฎีประเภทนี้เป็นการเสนอเงื่อนไขที่กำหนด “รูปแบบ” (Pattern) ของพฤติกรรมโรเบิร์ต (Robert) ซึ่งไม่ได้สรุปรวมเชิงนิรนัย (Educative Generalization) หรือไม่ได้มุ่งที่จะทำพฤติกรรมในอนาคตหากให้ประโยชน์อย่างสำคัญในด้านการจัดตัวแปรอันหลากหลายที่เกี่ยวข้องกันในเศรษฐกิจและสังคมให้เป็นระเบียบ

2) ทฤษฎีความสำนึกถึงเชิงเหตุผล ทฤษฎีความสำนึกถึงเชิงเหตุผลเน้นที่ปฏิกริยาของความสำนึกตรรกะของผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงที่มีต่อการบริหารการเลือกตั้ง นโยบายของพรรค และสภาพของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ลักษณะดังกล่าว คล้ายกับว่ากรอบความคิดเชิงเหตุผล (Rational Framework) ของผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เสมือนกับการตัดสินใจของผู้บริโภคในทางเศรษฐศาสตร์ การศึกษาที่สำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้ ได้แก่ Economic Theory of Democracy ของ แอนโทนี ดาวน์ (Anthony Downs) และเรื่อง The Responsible Electorate ของคีย์ (V.O.Key Jr.)

3) ทฤษฎีระบบ ทฤษฎีระบบเป็นการศึกษาพฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยการพิจารณาเชิงระบบทั่วไปว่าปัจจัยแวดล้อมที่เกิดขึ้นเฉพาะช่วงสมัยที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลระยะสั้น (Short-Term Forces) เช่น ความสนใจในตัวผู้สมัคร ความเห็นต่อนโยบาย และปัญหาทางการเมืองภาพพจน์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของพรรค สภาพการณ์ภายในและภายนอกประเทศ สภาพแข่งขันของผู้สมัคร เป็นต้น จะแปรผันไปในแต่ละช่วงสมัยของการเลือกตั้ง เมื่อมวลชนรวมกันแล้วจะมีผลต่อปัจจัยพื้นฐาน คือ ความนิยมพรรค ซึ่งอาจทำให้ผู้ลงคะแนนเสียงเปลี่ยนความนิยมพรรคจากพรรคหนึ่งไปยังอีกพรรคหนึ่ง เป็นการแกว่งออกจากสภาวะสมดุล “ปกติ” และเมื่อถึงการเลือกตั้งคราวต่อไปก็มักจะแกว่งกลับโดยนัยเดียวกันเช่นนี้เรื่อยไป มินตัน (Minton)⁵⁰

อมร รักษาสัตย์ ได้กล่าวว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการตัดสินใจในการไปเลือกตั้ง ประกอบด้วยทฤษฎีหลัก ๆ ดังนี้

1) ทฤษฎีประชาธิปไตย (Democracy) คือ การยอมรับสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นการปกครองที่ชอบธรรม บาราดาต (Baradat) ประชาชนมีความเสมอภาคกันและมีความสามารถที่จะเข้าร่วมบริหารงานปกครองของประเทศชาติ แต่เมื่อประชากรมีมากจึงต้องมีการเลือกตั้งผู้แทนเป็นตัวแทนของประชาชนไปเป็นปากเป็นเสียงแทนประชาชน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจึงต้องเลือกใช้สิทธิอย่างอิสระปราศจากการให้อิทธิพลหรืออามิสสินจ้างใด ๆ

⁵⁰อมร รักษาสัตย์, การเมืองการปกครองไทย ตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน, (กรุงเทพมหานคร : วี.เจ. พรินติ้ง, 2544), หน้า 23.

2) ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน (Exchange Theory) ในการอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์เราต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน คนเราจะคบหาสมาคมกันอย่างใกล้ชิดหรือขึ้นอยู่กับ การสนองตอบความต้องการ และช่วยเหลือกันมาน้อยแค่ไหนเพียงไร ขึ้นอยู่กับ การสนองตอบความต้องการและผลประโยชน์ (Benefit) การตอบแทนเป็นสิ่งกระตุ้นให้คนเราคบหาสมาคมกัน การจัดสร้างที่พักผู้โดยสารของผู้สมัครในสมัยเลือกตั้งก็ถือว่าการแลกเปลี่ยนที่กว้างออกไปในระดับสังคมด้วย

การที่ผู้เลือกตั้งบางส่วน ไปเลือกผู้แทนก็เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินผลประโยชน์ ความยกย่อง ความสะดวกสบายหรือตำแหน่งหน้าที่ที่คาดว่าจะได้รับ ผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ใช้เงินบ้าง ผลประโยชน์บ้าง เป็นการแลกเปลี่ยนกับคะแนนเสียงที่ตนได้รับ

3) ทฤษฎีระบบอุปถัมภ์ (Patronage System) ผู้มีฐานะสูง มีทรัพย์สินมากเป็นผู้อุปถัมภ์จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้ที่มิฐานะต่ำกว่าหรือยากจน ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่อยู่ในความอุปถัมภ์ เพื่อต้องการได้รับการยอมรับ หรือเมื่อมีความจำเป็นที่เรียกใช้ก็ได้รับการบริการสนองตอบตลอดถึงความจงรักภักดีด้วย

โดยเฉพาะประเทศไทย ซึ่งเคยมีไพร่ทาสมาก่อน ทำให้สถานภาพของคนที่มีฐานะยากจน และค้อยโอกาสมักแสวงหาที่พึ่งจากผู้มีฐานะร่ำรวย ส่วนหนึ่งก็คือ นักการเมืองที่สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงใช้วิธีการให้ความอุปการะต่าง ๆ นานา เช่น เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย ญาติก็จะไปขอความช่วยเหลือจากผู้มีฐานะดีกว่าตน เมื่อได้รับการช่วยเหลือหรือที่เรียกว่าอยู่ในความอุปถัมภ์ก็จะไปลงคะแนนเสียงให้เป็นการตอบแทนบุญคุณที่ตนเคยได้รับการอุปการะมาแต่เก่าก่อน

4) ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Personal Relation) ในฐานะที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคม จะต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มญาติ กลุ่มนักศึกษา กลุ่มสถาบัน กลุ่มอาชีพ สมาคม และกลุ่มการเมืองในสิ่งที่จะต้องสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับสมาชิกในกลุ่ม

เพื่อสร้างความพึงพอใจให้คนที่ตนรู้จักหรือเป็นคนคุ้นเคย เป็นญาติ เคยร่วมสถาบัน เคยทำงานในหน่วยงานเดียวกัน หรืออยู่ในพรรคการเมืองเดียวกัน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจึง ไปเลือกผู้สมัคร เพราะมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับสมาชิกในกลุ่มหรือที่ตนรู้จักดังกล่าวมา¹

สุวิทย์ รุ่งวิสัย ได้สรุปว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจไปเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งมี 4 ประการ

1) ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน (Exchange Theory) การแลกเปลี่ยนกับสินจ้างที่ตนได้รับอันเกิดขึ้นจากการซื้อขายเสียงในการเลือกตั้ง

¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 23.

2) ทฤษฎีระบบอุปถัมภ์ (Patron-Client) ในระบบอุปถัมภ์ ผู้สมัครจะอยู่ในฐานะสูงกว่าให้ความอุปการะช่วยเหลือ เช่น ช่วยเหลือในชีวิตประจำวัน ช่วยจัดหาโต๊ะ เก้าอี้ น้ำดื่ม ในงานมงคลหรืองานศพ เป็นต้น ผู้ที่อยู่ภายใต้ความอุปถัมภ์ก็จะไปลงคะแนนเสียงให้ด้วยความสำนึกในบุญคุณ

3) ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Personal Relation) การรู้จักคุ้นเคยหรือชอบลักษณะของผู้สมัครและผู้เลือกตั้งรู้จักกันดีในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่ม ครอบครัว สถาบันการศึกษา อาชีพ สมาคม ชมรมและท้องถิ่น จึงไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่ตนคุ้นเคย

4) ทฤษฎีประชาธิปไตย (Democracy) ศรีทราในระบอบประชาธิปไตยที่ต้องเลือกผู้แทนของคนไปทำหน้าที่ออกกฎหมายบริหารหรือควบคุมการบริหารบ้านเมืองแทนประชาชน⁵²

สรุปได้ว่า ทฤษฎีที่มีผลต่อการตัดสินใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน ได้แก่ ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนด, ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล, ทฤษฎีระบบ, ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน, ทฤษฎีระบบอุปถัมภ์, ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทฤษฎีประชาธิปไตย ซึ่งเป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

2.6.2 พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง

มีการศึกษาวิจัยโดยนักวิชาการทั้งของต่างประเทศและในประเทศเกี่ยวกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อีกมากมาย ดังนี้

เมอร์ริม และกอสเนล (Merriam & Gosnell) อ้างใน ประเสริฐ สมบูรณ์สินชัย ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคลเกี่ยวกับระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และเพศ ที่มีต่อคะแนนเสียงเลือกตั้งผลการศึกษาพบว่ากลุ่มที่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำมีความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมการเมืองคล้ายคลึงกัน⁵³

⁵² สุวิทย์ รุ่งวิสัย, “ปัจจัยประกอบการตัดสินใจของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”, รายงานการวิจัย, (เชียงใหม่ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2538, หน้า 107.

⁵³ ประเสริฐ สมบูรณ์สินชัย, “ปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในวันที่ 23 กรกฎาคม 2543 ศึกษาเฉพาะกรณีเขตทุ่งครุ”, ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), 2544, หน้า 8.

แองกัสแคมป์เบล (Angus Campbell) อ้างใน ประเสริฐ สมบูรณ์สินชัย และคณะได้ศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่สำคัญมีอยู่ 2 ปัจจัย คือ

1. อิทธิพลของความนิยมในพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง (party identification)
2. อิทธิพลของปัจจัยระยะสั้น (short term factors) ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงสมัยของการเลือกตั้ง จากการศึกษาค้นคว้านโยบายของพรรคการเมืองทั้งทางด้านกิจการภายในประเทศ และนโยบายต่างประเทศที่สำคัญในแต่ละช่วงสมัยจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความนิยมต่อพรรคการเมือง ซึ่งทำให้ผลการเลือกตั้งแต่ละครั้งแตกต่างกันออกไป

เมื่อทำการศึกษาในช่วงระยะเวลาที่ยาวนานออกไปจะพบ ความสมดุลในตัวของมันเอง ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าความนิยมในพรรคการเมืองของประชาชนเป็นตัวแปรสำคัญในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส่วนปัจจัยระยะสั้นทำให้ผลการเลือกตั้งเปลี่ยนไปมาระหว่าง 2 พรรคใหญ่ในสหรัฐอเมริกา⁵⁴

แอนโทนี่ ดาวน์ (Anthony Downs) อ้างใน ประเสริฐ สมบูรณ์สินชัย ได้นำเอาทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์มาใช้เพื่ออธิบายพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งว่า

1. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะเลือกพรรคใดพรรคหนึ่ง โดยพิจารณาจากผลประโยชน์สูงสุดที่เขาจะได้รับจากพรรคการเมืองที่ได้เข้าไปเป็นรัฐบาล
2. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะเลือกพรรคที่ตนเองชอบถ้าหากว่าพรรคนั้นมีโอกาสจะได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง
3. ถ้าพรรคที่ตนเองชอบมีโอกาสน้อยที่จะได้รับเลือกตั้งจะเลือกพรรคอื่นแทนเพื่อปิดกั้นโอกาสของพรรคที่ตนเองไม่ชอบ
4. ถ้าหากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ได้คิดถึงประโยชน์สูงสุดที่จะได้รับจะเลือกพรรคที่ตนชอบไม่ว่าพรรคนั้นจะมีโอกาสได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งหรือไม่ก็ตาม
5. ถ้าไม่สามารถเลือกพรรคที่ตนชอบได้เพราะมีเงื่อนไขบังคับจะตัดสินใจโดย
 - 5.1 ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
 - 5.2 ถ้าพรรคตรงข้ามมีข้อดีหรือมีผลงานในบางประการที่เป็นข้อดีจะเลือกตรงข้าม⁵⁵

⁵⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10.

⁵⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10.

สุจิต บุญบงการ และพรรคคดียุติธรรม ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง ในแง่เหตุผลของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของคนไทยบางประการ ซึ่งเป็นการเสริมทัศนะจากผลงานที่ได้ร่วมศึกษากับพรรคคดียุติธรรมเมื่อปี พ.ศ. 2527 จากผลงานนี้ พบประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งของคนไทยว่า

1) คนไทยไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยความสำนึกว่าเป็นหน้าที่มากกว่าไปเพื่อแสดงออกซึ่งความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงหรือควบคุมรัฐบาล คนไทยส่วนใหญ่ยังเห็นว่า ส.ส. มีหน้าที่หรือบทบาทเพียงเพื่อเป็นปากเสียงแทนตนเท่านั้น แสดงให้เห็นว่า ผู้ไปลงคะแนนเสียงเห็นความสำคัญของการเลือกตั้งเช่นกัน แต่ไม่มากนัก คือเห็นว่า เป็นเพียงการเลือกตั้งตัวแทนเท่านั้น ไม่ใช่เป็นการเลือกรัฐบาล การเลือกตั้งจึงเป็นมิใช่เรื่องที่เกิดขึ้นจากความรู้อันดีที่ตนมีอิทธิพล มีอำนาจ หรือมีประสิทธิภาพทางการเมือง ที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรัฐบาลได้ หรือเพื่อให้ผู้ที่ตนเองพอใจได้รับเลือกตั้งเข้าไปทำงาน หรือลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นเพียงการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองเท่านั้น

2) เมื่อผู้มีสิทธิไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ไปลงคะแนนเพราะความสำนึกในหน้าที่เท่านั้น ความรู้สึกไม่พึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของ ส.ส. จึงไม่มีผล ทั้งที่ความไม่พอใจในการทำงานหรือบทบาทของ ส.ส. มีอยู่พอสมควร จากการศึกษาเห็นว่า ผู้ไปลงคะแนนเสียงจำนวนไม่น้อย ไปลงคะแนนเสียงทั้งที่ไม่พอใจการปฏิบัติหน้าที่ของ ส.ส. ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การไปลงคะแนนเสียงของบุคคลมิได้ขึ้นอยู่กับความพอใจหรือไม่พอใจในการทำงานของ ส.ส.

3) นโยบายของรัฐบาลไม่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงของผู้ไปใช้สิทธิ โดยพบว่า ผู้ที่ลงคะแนนเสียงให้กับพรรคร่วมรัฐบาล ก็มีทั้งผู้พอใจและไม่พอใจต่อนโยบายของรัฐบาล ซึ่งแสดงว่า ผู้ลงคะแนนเสียงไม่สนใจนโยบายของรัฐบาลมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในชนบท ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเลือกผู้สมัครมากกว่าคำนึงถึงพรรคการเมืองหรือนโยบายของพรรคการเมือง ซึ่งแตกต่างแทบจะอย่างสิ้นเชิงกับข้อค้นพบจากศึกษาของ The League of Women Voters ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งสรุปได้ว่าประชาชนมีเหตุผลในการเลือกคือความสนใจในตัวผู้สมัคร ความสนใจในที่ใช้ในการหาเสียงหรือความในใจในกลุ่มคนที่จัดการรณรงค์หาเสียง ซึ่งนักวิจัยทางด้านพฤติกรรมการเลือกตั้งถือว่า มีปัจจัยที่เด่นชัด 3 ประการ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกผู้สมัครของประชาชน คือ พรรคสังกัดการเมือง ความชอบในประเด็นนโยบายที่ใช้ในการหาเสียง และความนิยมในตัวผู้สมัคร แต่กระนั้น ประเด็นในเรื่องการสังกัดพรรคการเมืองซึ่งเคยมีความสำคัญที่สุดในระยะเวลาที่ผ่านมาในปัจจุบัน ได้รับสนใจลดลง เปลี่ยนมาเป็นประเด็นในความชอบนโยบาย

4) ปัญหาทางการเมืองที่ขัดแย้งกันอยู่ มีผลต่อการตัดสินใจของที่อยู่ในเขตศูนย์กลางทางการเมืองและผู้ที่มีการศึกษาเท่านั้น ประชาชนผู้เลือกตั้งส่วนใหญ่ไม่มีความสนใจหรือไม่ได้คำนึงถึงมากจนเป็นตัวผลักดันให้เกิดการตัดสินใจ สำหรับผู้เลือกตั้งในชนบท ปัญหาข้อโต้แย้งทางการเมืองในระดับชาติ ไม่มีผลแต่อย่างใดต่อการตัดสินใจในการเลือกผู้สมัครคนหนึ่งคนใด และความสนใจในปัญหานั้นๆ มีอยู่ค่อนข้างจำกัด⁵⁶

สนธิ เตชานันท์ กล่าวว่า ตัวกำหนดที่สำคัญของพฤติกรรมออกเสียงเลือกตั้ง ได้แก่

1. ประชาชนมีแนวโน้มที่จะได้รับความรู้สึกจรรีภักดีในพรรคการเมืองจากบิดา มารดา ของตน ประชาชนที่อยู่ในวัยหนุ่มสาวนั้น มิได้อยู่ในสุญญากาศทางการเมืองจนถึงอายุ 21 ปี และหลังจากนั้นก็พิจารณาว่าจะลงคะแนนเสียงอย่างไร โดยไม่มีอคติในใจ ตรงกันข้ามคนหนุ่มสาวเหล่านี้ได้รับการเลี้ยงดูโดยทราบว่าครอบครัวของพวกเขาและก็มีแนวโน้มเพียงที่จะคงความจงรักภักดีไว้จนกว่าจะมีเหตุผลที่เฉพาะบางประการมาเปลี่ยนความคิดดังกล่าว ถ้าจะใช้คำในปัจจุบันก็คือ คนได้ถูก “หล่อหลอมทางสังคม” ให้มีพฤติกรรมออกเสียงแบบใดแบบหนึ่งโดยเฉพาะ

2. ประสบการณ์ในชีวิตของผู้ออกเสียงเลือกตั้ง คนบางคน โชคดีกล่าวคือประสบความสำเร็จในการฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ในระบบการศึกษา สามารถหางานที่มีความมั่นคงและมีรายได้มากพอที่จะสนองความต้องการทางด้านวัตถุ สำหรับบุคคลอื่น ๆ ที่มีการศึกษาไม่พอเพียงต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนทางด้านอาชีพ และชีวิตต้องตกอยู่ภายใต้การต่อสู้เพื่อที่จะดำรงไว้ซึ่งสภาพความเป็นอยู่ที่ตนเองและครอบครัวพอใจ

3. ประสบการณ์ของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจากรัฐบาลชุดต่าง ๆ ส่วนใหญ่แล้วถ้าหากทุกสิ่งทุกอย่างในชาติดำเนินไปอย่างราบรื่นความนิยมก็จะตกอยู่กับรัฐบาลในขณะนั้น แต่ถ้าหากได้ผลไม่ดีรัฐบาลก็จะถูก โจมตี ทำให้ความนิยมลดน้อยลง⁵⁷

สรุปได้ว่า เศรษฐกิจและสังคมของบุคคลแต่ละคน ประกอบกับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และความนิยมพรรคการเมือง นโยบายที่นำเสนอของพรรคการเมือง สภาพครอบครัวบิดา มารดา ตลอดจนประสบการณ์ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เหตุผลเหล่านี้มีผลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของแต่ละบุคคล

⁵⁶ สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย, อ้างแล้ว, หน้า 54.

⁵⁷ สนธิ เตชานันท์, ระบบการเมืองการปกครองประเทศอังกฤษ, (กรุงเทพมหานคร : โอ. เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์, 2529), หน้า 93-99.

2.7 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติหรือความคิดเห็นเป็นแนวความคิดเบื้องต้นในการนำมาเป็นกรอบศึกษากรอบแนวคิดโดยศึกษาถึงองค์ประกอบ ปัจจัยที่มีอิทธิพลที่ทำให้เกิดความคิดเห็นและการวัดความคิดเห็น ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

2.7.1 ความหมายของ ความคิดเห็น

บุญเรียง ขจรศิลป์ กล่าวว่า “ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางวาจาของเจตคติ การที่บุคคลกล่าวว่าเขามีความเชื่อ หรือความรู้สึกอย่างไรเป็นการแสดงความคิดเห็นของบุคคล ดังนั้นการวัดความคิดเห็นของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้”⁵⁸

สุชา จันท์ธอม กล่าวไว้ว่า “ความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ เราไม่สามารถแยกความคิดเห็นและทัศนคติออกจากกันได้ เพราะความคิดเห็นมีลักษณะคล้ายทัศนคติตรงที่ทัศนคตินั้นเป็นความพร้อมทางจิตใจ ที่มีต่อสิ่งหนึ่งที่เราแสดงออกมาได้ ทั้งคำพูดและการกระทำ ทัศนคติไม่เหมือนกับความคิดเห็นตรงที่ไม่ใช่สิ่งที่เราที่จะแสดงออกมาได้อย่างเปิดเผย หรือตอบสนองอย่างตรงๆ และลักษณะของความคิดเห็นไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติ”⁵⁹

สุรางค์ จันท์ธอม กล่าวว่า ความคิดเห็น เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือต่อวงการใดในลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติ ความคิดเห็นจึงมีความหลายหลากกว่าทัศนคติและความคิดเห็นของบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามข้อเท็จจริง (Facts) และทัศนคติของบุคคล ทัศนคติคือความรู้สึกทั่วไปที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ส่วนความคิดเห็น คือการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ⁶⁰

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงความรู้สึก ความคิดของแต่ละบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งสามารถแสดงออกได้หลายด้าน และความคิดเห็นสามารถเปลี่ยนไปตามข้อเท็จจริงและเจตคติของบุคคลไม่สามารถตัดสินได้ว่าถูกหรือผิด อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้

⁵⁸บุญเรียง ขจรศิลป์, วิธีวิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพมหานคร : พิชญาพรินติ้ง, 2533), หน้า 78.

⁵⁹สุชา จันท์ธอม, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2554), หน้า 104.

⁶⁰สุรางค์ จันท์ธอม, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2529), หน้า 50-51.

2.7.2 ลักษณะของความคิดเห็น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กล่าวว่า ความคิดเห็นหมายถึง ความชอบ ความไม่ชอบ ความคิดเห็น ความรู้สึกพึงใจของเราต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ความรู้สึกในทางบวก เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ สนับสนุน
2. ความรู้สึกในทางลบ เป็นการแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบและไม่สนับสนุน
3. ความรู้สึกที่เป็นกลาง คือไม่มีความรู้สึกใด ๆ

แนวทางวิธีการวัดความคิดเห็นอาจกระทำได้โดยการสัมภาษณ์ การสังเกตหรือการใช้แบบสอบถาม⁶¹

ลักษณะ สรวัดณ์ กล่าวว่า ความคิดมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะการคิดเป็นแหล่งกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทำให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ของแต่ละบุคคลมีนักการศึกษาได้ทำการศึกษาองค์ประกอบของการคิดและผลของการศึกษาพบว่า ความคิดนั้นประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ ความรู้ (Knowledge) เจตคติ (Attitude) และการปฏิบัติการของสมอง (Operation) สำหรับการปฏิบัติการของสมองยังสามารถแยกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. สติปัญญา ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive) เป็นปฏิบัติการที่ใช้เพื่อให้ได้ทราบความหมายของสิ่งต่าง ๆ อันเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้กลวิธีที่สลับซับซ้อน เช่น การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การสร้างโน้มนำ และยังมีกลวิธีบางอย่างที่ไม่สลับซับซ้อน

2. การควบคุมความรู้ (Metacognitive) หรือเรียกว่า เป็นความคิดที่เกี่ยวกับความคิดก็ได้ซึ่งนับว่าเป็นปฏิบัติการที่คนเราใช้บังคับและควบคุมกลวิธีสร้างความหมาย และสร้างทักษะ นั่นก็คือการคิดเกี่ยวกับความคิดในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การวางแผน การตรวจสอบ และการประเมินความคิด เป็นต้น

นอกจากแนวคิดของนักการศึกษาที่ได้เสนอองค์ประกอบของการคิดมาตามที่เสนอดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังมีแนวคิดตามหลักพุทธศาสนาที่ได้ปรากฏไว้ว่าการคิดประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการที่ไม่สามารถแบ่งแยกออกจากกันได้ ได้แก่ ความรู้สึก ความจำ และจินตนาการ

⁶¹ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, จิตวิทยาการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2534), หน้า 107.

สรุปการคิดจะเกิดขึ้นได้ต้องประกอบด้วย ความรู้ ความคิด ความรู้สึก จินตนาการ และการปฏิบัติกรของสมอง ซึ่งการปฏิบัติกรของสมองแยกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ สติปัญญา ความรู้ความเข้าใจ และการควบคุมความรู้⁶²

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ความรู้ ความคิด ความรู้สึก จินตนาการ ความชอบ ความไม่ชอบ และการปฏิบัติกรของสมอง เป็นองค์ประกอบของความคิดซึ่งเกิดจากการปฏิบัติกรของสมอง ได้แก่ สติปัญญา ความรู้ความเข้าใจ และการควบคุมความรู้

2.7.3 ประเภทของความคิดเห็น

รีมเมอร์ (Remmer) อ้างใน อมรรรัตน์ บุญทำนุก กล่าวว่า ความคิดเห็นมี 2 ประการด้วยกัน คือ

1) ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด (Extreme Opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลงทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงยาก

2) ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Contents) การมีความเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย⁶³

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ประเภทของความคิดเห็นสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ความคิดเห็นที่สามารถบอกทิศทางได้ว่าสิ่งไหนรัก สิ่งไหนเกลียด กับความคิดเห็นที่ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจ

2.7.4 ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น

ออสแคมป์ (Oskamp) อ้างใน สุวิวัฒน์ บุญชาญ ได้กล่าวสรุป ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดความคิดเห็น ดังนี้คือ

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย จะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล ซึ่งจะมีต่อการศึกษาคัดติ หรือ ความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ได้ ส่วนปัจจัยด้านร่างกาย ได้แก่ อายุ ความเจ็บป่วย จะมีผลต่อความคิดเห็นและเจตคติของบุคคล

⁶²ลักษณะ สุวิวัฒน์, การคิด (Thinking), (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอดีเอ็น สโตร์, 2549), หน้า 31-32.

⁶³อมรรรัตน์ บุญทำนุก, "ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์", สารนิพนธ์ศาสนาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย), 2553, หน้า 10.

2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล คือ บุคคลได้รับความรู้สึกและความต่าง ๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำ หรือ ได้พบเห็นสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองทำให้เกิดเจตคติหรือความเห็นจากประสบการณ์ที่ได้รับ

3. อิทธิพลจากครอบครัวเมื่อบุคคลเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และครอบครัว ทั้งนี้เมื่อตอนเป็นเด็กเล็ก ๆ จะได้รับการอบรมสั่งสอน ทั้งในด้านความคิด การตอบสนองความต้องการด้านร่างกาย การให้รางวัล หรือการลงโทษ ซึ่งเด็กจะได้รับจากครอบครัวและจากประสบการณ์ตนเองได้รับมาก

4. ทักษะคิดและความคิดเห็นของกลุ่ม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมาก ต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้นความคิดเห็นและเจตคติต่าง ๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่มไม่ว่าจะเป็นเพื่อนที่โรงเรียน กลุ่มอ้างอิงต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดการคล้อยตามเป็นไปตามกลุ่มได้

5. สื่อมวลชน เป็นสื่อต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ และโทรทัศน์ จะมีผลทำให้บุคคลมีความคิดเห็น มีความรู้สึกต่าง ๆ เป็นไปตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อ⁶⁴

ฟอสเตอร์ (Foster) อ้างใน เรื่องเดช ทองสติต ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับความคิดเห็นว่ามีมูลเหตุ 2 ประการ คือ

1. ประสบการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งของบุคคลหมู่คณะเรื่องราวต่าง ๆ หรือสถานการณ์ ความคิดเห็นเกิดขึ้นในตัวบุคคลจากการได้พบเห็น ความคุ้นเคย อาจถือได้ว่าประสบการณ์ตรงและการได้ยินได้ฟัง ได้เห็นรูปถ่าย หรืออ่านจากหนังสือ โดยไม่ได้พบเห็นของจริงถือว่าเป็นประสบการณ์ทางอ้อม

2. ระบบค่านิยมและการตัดสินใจค่านิยม เนื่องมาจากกลุ่มชนแต่ละกลุ่มมีค่านิยมและการตัดสินใจในค่านิยมไม่เหมือนกัน คนแต่ละกลุ่มจึงมีความคิดเห็นในสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกัน⁶⁵

⁶⁴ สุวัฒน์ บุญชาญ, “การรับรู้ ความเข้าใจและความคิดเห็นของผู้อ่านต่อการนำเสนอข่าวสาร โดยการใช้อักษรย่อของหนังสือพิมพ์รายวัน”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2549, หน้า 64-65.

⁶⁵ เรื่องเดช ทองสติต, “ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการจัดการขยะของชุมชน กรณีศึกษา ตำบลหมอมือ อำเภอมะจิม จังหวัดน่าน”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2545, หน้า 24.

ธงชัย สันติวงษ์ ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความคิดเห็น ดังนี้

1. การจูงใจทางร่างกาย (biological motivation) ความคิดเห็นและทัศนคติของคนเกิดได้จากความต้องการให้ได้รับสิ่งต่าง ๆ ตามความต้องการทางด้านร่างกายซึ่งถ้าความคิดเห็นนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของร่างกายได้ดี ความคิดเห็นและทัศนคติก็จะออกมาในลักษณะทางบวกและในทางกลับกันหากโอกาสตอบสนองความต้องการของร่างกายไม่ดีลักษณะของความคิดเห็นนั้นจะออกมาในลักษณะทางลบ

2. ข้อมูลข่าวสาร (information) ความคิดเห็นและทัศนคติส่วนมากจะอยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลข่าวสารซึ่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับนั้นบางส่วนจะไปสร้างทัศนคติและความคิดเห็นได้

3. การเกี่ยวข้องกับกลุ่ม (group affiliation) ทัศนคติและความคิดเห็นบางอย่างจะมาจากกลุ่ม โดยที่สมาชิกของกลุ่มจะแสดงออกมาเพื่อให้กลุ่มของตนเองอยู่รอดหรือสามารถดำรงอยู่ และมีการพัฒนาตลอดทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อสมาชิกให้ได้มากที่สุด ครอบครัว กลุ่มเพื่อน กลุ่มนักเรียน กลุ่มกีฬา ชมรมต่าง ๆ เป็นต้น บางทีอาจจะมีการถ่ายทอดข้อมูลจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งของกลุ่มแล้วทำให้เกิดทัศนคติและความคิดเห็น ได้เช่นกัน

4. ประสบการณ์ (experience) ประสบการณ์ของแต่ละคนที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดย่อมมีส่วนทำให้บุคคลนั้นมีความคิดเห็นและทัศนคติได้มาก

5. ปัจจัยอื่น ๆ เช่น เพศของผู้แสดงความคิดเห็นและทัศนคติ เวลาของการแสดงความคิดเห็น คือ คนเราเมื่ออยู่ในสถานการณ์หนึ่งก็จะมีความคิดเห็นแบบหนึ่ง ถ้าอยู่ในสถานการณ์หนึ่งความคิดเห็นก็อาจเปลี่ยนไปเป็นอีกแบบหนึ่งไม่เหมือนกัน โดยที่ความคิดเห็นและทัศนคติที่เกิดขึ้นนั้นมีได้มาจากทุกปัจจัยแต่จะมาจากหลาย ๆ ปัจจัยแล้วแต่ส่วนไหนจะมีมากกว่ากัน ซึ่งสามารถดูได้จากความคิดเห็นหรือทัศนคตินั้น ๆ⁶⁶

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลมีทั้งปัจจัยภายในที่มาจากตัวบุคคลไม่ว่าจะเป็น เพศ การศึกษา เจตคติ และปัจจัยภายนอกที่มาจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สื่อมวลชน สังคม ประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับ

⁶⁶ธงชัย สันติวงษ์, การบริหารงานบุคคล, พิมพ์ครั้งที่ 8, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2539), หน้า 116.

2.8 บริบทพื้นที่ศึกษา

2.8.1 ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลริมเหนือ ที่ตั้ง

ตำบลริมเหนือตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ห่างจากที่ว่าการอำเภอแมริมไปทางทิศเหนือประมาณ 3 กิโลเมตร และห่างจากศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ไปทางทิศเหนือประมาณ 10 กิโลเมตร

เนื้อที่

เทศบาลตำบลริมเหนือมีเนื้อที่ครอบคลุมทั้งตำบลริมเหนือซึ่งคิดเป็นเนื้อที่ประมาณ 2,721.25 ไร่ หรือ 5.07 ตารางกิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลสันโป่ง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลริมใต้
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลเหมืองแก้ว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลแม่แรมและตำบลห้วยทราย

ภูมิประเทศ

พื้นที่ของเทศบาลตำบลริมเหนือเป็นที่ราบริมฝั่งแม่น้ำเหมาะแก่การทำเกษตรกรรมพื้นที่โดยส่วนใหญ่เป็นทุ่งนานอกจากนี้ยังมีที่อยู่อาศัย บ้านจัดสรรและสถานประกอบการค้า

จำนวนหมู่บ้าน และจำนวนประชากร

จำนวนหมู่บ้านทั้งสิ้น 5 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น 3,317 คน แยกเป็น ชาย 1,550 คน หญิง 1,767 คน (ข้อมูล ณ เดือน มีนาคม พ.ศ.2553)

ประวัติผู้บริหารตั้งแต่ได้รับการประกาศจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลริมเหนือ

1. นายทวีผล มโนรส นายกองค์การบริหารส่วนตำบลริมเหนือ พ.ศ.2544-2546
2. นายจรัส คำแหลง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลริมเหนือ พ.ศ.2546-2548
3. นางเยาวพา กันทาลักษณ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลริมเหนือ พ.ศ.2548-2552
4. นางเยาวพา กันทาลักษณ์ นายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ พ.ศ.2552-ปัจจุบัน⁶⁷

⁶⁷ฝ่ายข้อมูลทะเบียนราษฎรอำเภอแมริม, “ข้อมูลประชากรตำบลริมเหนือ ณ มีนาคม 2553”, เชียงใหม่ : สำนักทะเบียนราษฎรอำเภอแมริม, 2553, (อค์สำเนา).

ตารางที่ 2.1 ชื่อหมู่บ้านและจำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลริมเหนือ

หมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม
บ้านเหมืองฝาย หมู่ที่ 1	485	534	1,019
บ้านห้องฝาย หมู่ที่ 2	311	356	667
บ้านหัวดง หมู่ที่ 3	314	403	717
บ้านเกาะ หมู่ที่ 4	220	226	446
บ้านเหมืองฝายรวมใจ หมู่ที่ 5	220	248	468
รวม	1,550	1,767	3,317

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่” ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กิตติพงษ์ เตชะพันธุ์ ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรม การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2533 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สิทธิ” ผลการศึกษา พบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้สิทธิ (ไปหรือไม่ไป) เลือกตั้งของประชาชน ได้แก่

1.1 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมบางประการ ได้แก่ อายุ การศึกษา พบว่าผู้ที่มีอายุในระดับปานกลาง มีแนวโน้มไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่อยู่ในกลุ่มอายุอื่น, ด้านอาชีพพบว่าผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ (รวมเกษียณ) มีแนวโน้มไปใช้สิทธิมากกว่าผู้ที่อยู่ในกลุ่มอาชีพอื่น ส่วนเพศ และระดับการศึกษา พบว่าจะไม่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งในครั้งนี้

1.2 ปัจจัยด้านจิตวิทยา จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีความรู้สึกว่าคุณมีประสิทธิภาพในการเมือง มีความรู้สึกว่าคุณมีหน้าที่ของพลเมือง มีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเทศบาล มีความรู้สึกว่าคุณได้รับประโยชน์จากการเลือกตั้ง ผู้ที่มีความรู้สึกในด้านต่าง ๆ เหล่านี้มีแนวโน้มไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้สึกในด้านดังกล่าวเลย ในขณะที่เดียวกันผู้ที่มีความผูกพันกับกลุ่มการเมือง (อันได้แก่ การเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง การได้รับการช่วยเหลือจากกลุ่มการเมือง) ก็มีแนวโน้มไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ไม่มีความผูกพันในเรื่องดังกล่าวเลย

1.3 ความนิยมกลุ่มการเมือง จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีความนิยมในกลุ่มการเมืองมีแนวโน้มไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ไม่มีความนิยมในกลุ่มการเมืองใดเลย

1.4 ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง จากการศึกษาพบว่าผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง มีแนวโน้มที่พิจารณาถึงชื่อเสียงของกลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด นโยบายและแนวทางในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครประกอบกันมากกว่าการพิจารณาถึงประเด็นอื่น ๆ

1.5 พฤติกรรมทางการเมืองของผู้สมัครเลือกตั้ง จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีความสนใจในทางการเมือง (อันได้แก่ เคยไปฟังการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เคยพูดคุยถึงการเลือกตั้งรับบุคคลอื่น) มีแนวโน้มไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ไม่มีความสนใจในเรื่องดังกล่าวเลย นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่มีความรู้ในเรื่องการเมืองในระดับที่ดีมีแนวโน้มไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลางและต่ำ

1.6 ปัจจัยทางด้านการเงิน จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่ทราบว่ามีเงินแจกจ่าย ชื่อเสียงมีแนวโน้มไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าผู้ที่ไม่ทราบว่ามีเงินแจกจ่าย ชื่อเสียง ส่วนการได้รับเงินที่แจกจ่าย การใช้สิทธิเลือกตั้ง จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

2. พื้นฐานความรู้ความเข้าใจในการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับที่ต่ำ⁶⁸

มนัส สิริมหาราช ได้ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์เชิงทัศนคติระหว่างประชาชนกับการเมืองในการเลือกตั้ง : กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสัมพันธ์เชิงทัศนคติของประชาชนกับนักการเมืองที่สอดคล้องกัน คือ สมาชิกสภาเทศบาลชุดปัจจุบันใหญ่ได้รับเลือกตั้งเพราะการชื่อเสียง การแก้ปัญหาชื่อเสียงเป็นเรื่องยากที่จะแก้ไขได้ แต่ทุกฝ่ายก็ปรารถนาที่จะได้เห็นการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรม สำหรับผู้ที่มาดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี ควรมีความรู้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี นอกจากนี้ ยังเห็นว่าการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลชุดปัจจุบันประสบความสำเร็จ

2. ความสัมพันธ์เชิงทัศนคติของประชาชนและนักการเมืองที่ไม่สอดคล้องกัน คือ กรณีผู้มีสิทธิ์จะออกมาใช้สิทธิในการเลือกตั้งครั้งต่อไปฝ่ายนักการเมืองเห็นว่าเท่าเดิม แต่ฝ่ายประชาชนเห็นว่าจะออกมาใช้สิทธิมากกว่าเดิมเกือบเท่าตัว กรณีระดับการศึกษาของสมาชิกกับเทศมนตรี ฝ่ายประชาชนเห็นว่าควรจบปริญญาตรี ฝ่ายนักการเมืองเห็นว่าจบมัธยมปลายก็พอ สำหรับการพิจารณา

⁶⁸ กิตติพงษ์ เตชะพันธุ์, “พฤติกรรมทางการเมืองเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2533 : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สิทธิ”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2534, 152 หน้า.

เลือกผู้สมัครฝ่ายประชาชนเห็นว่าจะพิจารณาเลือกรายบุคคล แต่ฝ่ายนักการเมืองเห็นว่าพิจารณาเลือกบุคคลและกลุ่มการเมือง⁶⁹

นรินทร์ วรรณหิรินทร์ ได้ศึกษาเรื่อง “การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน : กรณีศึกษาอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย” ผลการศึกษา พบว่า

1) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทุกครั้งโดยมีความเห็นในการไปเลือกตั้งว่าเป็นเรื่องของสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองที่ดีมากที่สุดและไม่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คนใดเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

2) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีแนวโน้มเลือกผู้สมัครจากคุณสมบัติส่วนตัวมากกว่าเลือกพรรคและมีแนวโน้มที่จะเลือกตั้งผู้สมัครในห้วงเวลาของวันที่เลือกตั้งมากที่สุด รองลงไปที่มีความคิดที่จะเลือกผู้สมัครรายหนึ่งรายใดอยู่แล้วตั้งแต่ต้น หรือตั้งแต่เริ่มประกาศรายชื่อผู้สมัครแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มว่ามีความสัมพันธ์กันอยู่ก่อนแล้วนั่นเอง

3) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนใหญ่เห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำเป็นต้องใช้เงินซื้อเสียงเป็นจำนวนมาก และมีความเห็นส่วนใหญ่ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นสำคัญมากกว่าคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม

4) คุณสมบัติด้านข้อมูลพื้นฐานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีผลต่อการเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง คือ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ ตำแหน่ง กำนัน มีแนวโน้มเลือกผู้สมัครจากพรรคมากกว่าคุณสมบัติส่วนตัวและผู้ใหญ่บ้านมีแนวโน้มเลือกผู้สมัครจากคุณสมบัติส่วนตัวมากกว่าพรรค

5) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีแนวโน้มได้รับความเชื่อถือจากประชาชนในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกตั้งในระดับปานกลางค่อนข้างมาก และพบว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านชื่นชอบเป็นส่วนตัว มีแนวโน้มได้รับการเลือกตั้งในระดับปานกลางค่อนข้างมาก ซึ่งอาจสรุปได้ว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนและมีผลต่อการได้รับเลือกตั้งของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก⁷⁰

⁶⁹มนัส ศิริมหาราช, “ความสัมพันธ์เชิงทัศนคติระหว่างประชาชนกับการเมืองในการเลือกตั้ง : กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่”, การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2537, 165 หน้า.

⁷⁰นรินทร์ วรรณหิรินทร์, “การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน : กรณีศึกษาอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย”, การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2539, 110 หน้า.

ประจัญ ปัญญาแก้ว ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มนวัตรัฐพัฒนาได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่แบบยกทีม ปี 2538” ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการเลือกกลุ่มนวัตรัฐพัฒนาให้ได้รับการเลือกตั้งแบบยกทีม นั้น ได้แก่ รายได้ ความไม่พอใจในการบริหารงานเทศบาลของผู้บริหารชุดเดิม (กลุ่มอานันท์ภูมิ) ความรู้ที่กว่าตนเองมีประสิทธิภาพทางการเมือง ความพอใจในนโยบายของกลุ่มการเมือง การพิจารณาคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัคร

2. แบบแผนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2538 ของผู้ไปเลือกตั้งมีดังนี้ คือ

2.1 ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ได้ตัดสินใจเลือกผู้สมัครก่อนหน้าที่จะถึงวันเลือกตั้งหลายวัน

2.2 ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่เลือกผู้สมัคร โดยพิจารณาตัดสินใจด้วยตนเองมากกว่า การเลือกตามคำแนะนำของผู้อื่น

2.3 ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่เลือกผู้สมัคร โดยคำนึงถึงกลุ่มการเมืองมากกว่าตัวบุคคล

2.4 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ประชาชนมักไปกับกลุ่มญาติพี่น้องรองลงมาได้แก่ ผู้ที่ไปใช้สิทธิคนเดียว

3. ด้านพื้นฐานทางด้านความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเมืองท้องถิ่นของประชาชนนั้น ยังอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับต่ำเป็นส่วนใหญ่⁷¹

นิวัติ จอมใจ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกวุฒิสภาของข้าราชการตำรวจจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกวุฒิสภาเฉพาะในเขตอำเภอแมริม แม่แตง เชียงดาว ไชยปราการ ฝาง และกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยด้านอายุของผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาในระดับปานกลางถึงระดับน้อย อาจกล่าวได้ว่าปัจจัยด้านอายุไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครฯ

2. ปัจจัยด้านการศึกษาของผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาในระดับมาก อาจกล่าวได้ว่าปัจจัยด้านการศึกษาไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครฯ

⁷¹ประจัญ ปัญญาแก้ว, “ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มนวัตรัฐพัฒนาได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่แบบยกทีม ปี 2538”, การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2539, 131 หน้า.

3. ปัจจัยด้านอาชีพของผู้สมัครมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาในระดับมาก อาจกล่าวได้ว่าปัจจัยด้านอาชีพมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครฯ

4. ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ต่อการเลือกผู้สมัครฯ ที่มีอาชีพเดียวกัน ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของประชากรกลุ่มตัวอย่างกับปัจจัยด้านอาชีพของผู้สมัครพบว่าในทุกระดับรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเปรียบเทียบเป็นปัจจัยด้านเศรษฐกิจของประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านอาชีพของผู้สมัครฯ อยู่ในระดับมาก ประกอบกับค่า Sig. ที่ได้เท่ากับ .001 ซึ่งน้อยกว่า .05 ดังนั้นแสดงว่าฐานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร โดยดูปัจจัยด้านอาชีพ

5. ปัจจัยด้านยศและตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาจากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า

5.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของทั้งสองชั้นยศได้ให้เหตุผลสำคัญที่สุดในการเลือกผู้สมัครฯ ว่าศรัทธาในตัวผู้สมัครมากกว่าเหตุผลอื่นๆ ประกอบกับค่า Sig. ที่ได้เท่ากับ .000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า .05 ดังนั้น แสดงว่าชั้นยศมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกผู้สมัครฯ ของประชากรกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 ประชากรกลุ่มตัวอย่างในตำแหน่งต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะให้เหตุผลสำคัญที่สุดในการเลือกผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภานั้นคือเหตุผลที่ศรัทธาในตัวผู้สมัครมากกว่าเหตุผลอื่น ๆ ประกอบกับค่า Sig. ที่ได้เท่ากับ .000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า .05 ดังนั้น แสดงว่าตำแหน่งหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกผู้สมัครฯ ของประชากรกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะประการสำคัญที่ผู้วิจัยเห็นว่าจะเป็นประโยชน์และเกิดความยุติธรรมต่อผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ การที่ห้ามผู้ที่มียศทางทหารหรือตำรวจใช้ชื่อนำหน้าชื่อของผู้สมัคร⁷²

เจนจิรา พระบาง ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งด้วยเหตุผลเพราะอยากได้สมาชิกที่ดี และถือว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540

⁷²นิวัติ จอมใจ, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกวุฒิสภาของข้าราชการตำรวจจังหวัดเชียงใหม่”, การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2543, 107 หน้า.

2. ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป การศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และประกอบอาชีพรับจ้าง ลูกจ้าง และเกษตรกร
3. ประชาชนส่วนใหญ่จะรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งจากป้าย โฆษณาประชาสัมพันธ์ รถประชาสัมพันธ์ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน การพบปะ พูดคุย วิทยุ แผ่นพับ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์
4. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติส่วนบุคคลกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และพฤติกรรมการเลือกตั้ง พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง⁷³

นภาพร ยามศิริ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่เป็นเหตุจูงใจในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขต 1 จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษา พบว่า “นโยบายของพรรคการเมือง ความรู้ความสามารถของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กฎหมายเลือกตั้งที่กำหนดให้ต้องไปเลือกตั้ง และชื่อเสียงของหัวหน้าพรรคการเมือง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งมาก พรรคการเมือง และบทบาทและการรณรงค์ของสื่อมวลชนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งในระดับกลาง และความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้สมัครกับผู้เลือกตั้ง สิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่จะได้จากผู้สมัครและการมีบุญคุณต่อกันในอดีต เป็นปัจจัยที่อิทธิพลต่อการเลือกตั้งน้อย

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคการเมือง รวมทั้งไม่เคยให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง โดยที่ส่วนใหญ่ทราบนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เนื่องจากต้องการรักษาสิทธิเลือกตั้งของตนเอง เป็นการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองที่ดี เพื่อส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย เพื่อเลือกผู้แทนที่มีความรู้ความสามารถ สนใจในนโยบายและวิธีการแก้ปัญหาของพรรคการเมือง มีความนิยมชมชอบพรรคการเมือง และมีความสนใจในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง”⁷⁴

⁷³เจนจิรา พระบาง, “พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่”, การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) 2547, 69 หน้า.

⁷⁴นภาพร ยามศิริ, “ปัจจัยที่เป็นเหตุจูงใจในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาแทนราษฎรของประชาชนในเขต 1 จังหวัดเชียงใหม่”, การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2549, 69 หน้า.

ธนศ ขามช่วง ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโศกชัย จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการศึกษาพบว่า “ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขตอำเภอโศกชัย จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านภูมิหลัง ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผลการศึกษาโดยรวมพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับความพึงพอใจ พบว่า ด้านภูมิหลังมีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.10 ด้านคุณธรรมจริยธรรมมีความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.26 ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.27 ด้านคุณลักษณะส่วนตัว มีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.16”⁷⁵

วิไลยจันต์ จันทร์เรือง ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.7 มีอายุระหว่าง 21-35 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.8 มีสถานภาพสมรสมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 52.0 มีการศึกษาในระดับ มัธยมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.5 ในด้านอาชีพ ประกอบอาชีพ พนักงาน/ลูกจ้างเอกชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.3 และมีรายได้ต่อเดือน 5,001-15,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.8

2. ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่ามีการติดตามรับรู้และสนทนากับข้อมูลข่าวสารการเมืองในแต่ละสัปดาห์โดยเฉลี่ย ไม่เกิน 2 วัน ต่อสัปดาห์ สื่อหรือแหล่งข่าวทางการเมืองการเลือกตั้ง ที่มีการติดตามมากที่สุด คือ โทรทัศน์ ส่วนเรื่อง/รายการที่มี

⁷⁵ธนศ ขามช่วง, “ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโศกชัย จังหวัดร้อยเอ็ด”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, 74 หน้า.

การติดตามจากสื่อมากที่สุด คือ ข่าวการเมือง/เศรษฐกิจ และสื่อหรือการรับรู้ข่าวสารที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นมากที่สุด คือ โทรทัศน์

ด้านระบบอุปถัมภ์และเครือข่าย พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ไม่มีความสัมพันธ์ใด ๆ ต่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง และในการจะตัดสินใจช่วยเหลือคนอื่นสิ่งแรกที่จะพิจารณาคือ ความมีคุณธรรม-น่านับถือ ส่วนในเรื่องวัฒนธรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของไทยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าอิงอยู่กับเรื่อง ความรักพวกพ้องมากที่สุด ลักษณะของระบบอุปถัมภ์ที่มีผลต่อการเลือกตั้งมากที่สุด คือ ความช่วยเหลือ และผู้ที่มีอิทธิพลในการชักชวนให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากที่สุด คือ พ่อแม่-พี่น้อง

ด้านคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง พบว่าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ให้ระดับความสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ที่มีเพศ และสถานภาพแตกต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ได้เสนอปัญหาที่สำคัญ คือ ขาดการเปรียบเทียบในด้านนโยบายและแนวทางการพัฒนาของผู้สมัคร ปัญหาการซื้อสิทธิ์ ขายเสียงและได้มีการเสนอแนวทางแก้ไขที่สำคัญ คือ จัดให้ผู้สมัครทุกคนหาเสียงในเวทีเดียวกัน และให้คณะกรรมการเลือกตั้งเข้าไปตรวจสอบ⁷⁶

⁷⁶วิไลจันท์ จันเรือง, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, 157 หน้า.

น้ำเพชร เอียงสันต์ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก” ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก อยู่ในระดับมากมี 2 ด้าน โดยด้านที่มีผลสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รองลงมา ได้แก่ ด้านพรรคการเมือง ส่วนด้านเครือข่ายทางการเมืองของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีผลอยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสูงสุด ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริตและมีอุดมการณ์ทางการเมือง รองลงมา ได้แก่ ความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาให้กับชุมชน
3. ปัจจัยด้านพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสูงสุด ได้แก่ นโยบายพรรคการเมือง รองลงมา ได้แก่ พรรคการเมืองที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับของประชาชนส่วนใหญ่
4. ปัจจัยด้านเครือข่ายทางการเมืองของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สูงสุด ได้แก่ การโฆษณาหาเสียง ประชาสัมพันธ์ แจกเอกสารแนะนำตัว และพบปะประชาชนอย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ ของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และหัวหน้าคณะ ลงมาได้แก่ ผู้นำในชุมชนเป็นฐานคะแนนให้กับผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร⁷⁷

มานัส กิริยาภรณ์ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านนโยบาย รองลงมา ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ, ด้านผลงานในอดีต ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ด้านจริยธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต ตามลำดับ
2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ ครอบครัว และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีตำบลออนใต้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนประชาชนที่

⁷⁷ น้ำเพชร เอียงสันต์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, 98 หน้า.

มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลออนใต้ไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหา พบว่า ผู้สมัครที่เป็นคนเดิมมักมีความรู้ความสามารถที่ไม่พัฒนา ส่วนผู้สมัครหน้าใหม่ก็ไม่มีประสบการณ์ทางการเมืองเลย นโยบายมักมีรูปแบบซ้ำ ๆ กัน หรือเหมือนในอดีตไม่มีการสร้างสรรค์นโยบายใหม่ ๆ ผู้สมัครไม่รับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับปากไว้ว่าจะทำ ส่วนมากเน้นภาพลักษณ์ตนเองว่าสามารถทำได้ทุกอย่างมากกว่าจะคำนึงถึงสิ่งที่สามารถทำได้จริง และผู้สมัครเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องของการคอร์ปชั่น หรือทุจริต

4. แนวทางแก้ไข พบว่า ผู้สมัครควรนำความรู้และความสามารถ รวมทั้งวิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่นให้ชัดเจน ควรให้ความสำคัญกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน มากกว่าเน้นโครงสร้างพื้นฐาน หรือการแจกหรือให้สิ่งของเป็นหลัก โดยต้องแสดงผลงานของตนเองที่ผ่านมาว่าทำให้ส่วนรวมได้รับประโยชน์ หรือตนเองมีส่วนร่วมที่ผ่านมาอย่างไร และแสดงความบริสุทธิ์ใจในการที่จะเข้ามาบริหารงานเทศบาล โดยปราศจากคอร์ปชั่นหรือทุจริต โดยให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้⁷⁸

สิริพัฒน์ ลาภจิตร ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล” ผลการศึกษาพบว่า “ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านชุมชน และปัจจัยด้านองค์การ (องค์การบริหารส่วนตำบล) มีความสัมพันธ์และมีผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งหากระดับการมีส่วนร่วมกิจกรรมใดสูงก็จะพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของกิจกรรมอื่นสูงตามกันด้วย การมีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นเพียงการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ในขณะที่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบายและการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ส่วนปัจจัยหรือสาเหตุที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมงานกับองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ การเป็นหน้าที่ของประชาชน อาสาสมัครด้วยใจ มีความรู้ความสามารถ กล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็น เป็นที่เคารพนับถือของคนในชุมชน มีทักษะและประสบการณ์ เป็นประโยชน์กับตัวเองและชุมชน ส่วนปัจจัยด้านชุมชน ได้แก่ ชุมชนให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม เลือกให้เป็นตัวแทน ชุมชนมีความสามัคคี และมีกลุ่มต่างๆ ที่สนับสนุนผลักดันการมีส่วนร่วม ส่วนปัจจัยด้านองค์การ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินงานเป็นไปตามกฎระเบียบ

⁷⁸มานัส กิริยาภรณ์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลออนใต้ อำเภอต้นก้าแพง จังหวัดเชียงใหม่”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, 194 หน้า.

เอาใจใส่กระตือรือร้นในการแก้ปัญหา มีประชากรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับตัวแบบการตัดสินใจ พบว่าทั้ง 3 กลุ่มมีการตัดสินใจแบบมีเหตุผล มีระดับความถี่มากที่สุด รองลงมา คือ การตัดสินใจแบบผสม การตัดสินใจแบบกลุ่ม ตัวแบบผู้นำ ตัวแบบสถาบัน ตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป และท้ายสุดเป็นตัวแบบถึงขยะ สาเหตุที่คนตัดสินใจไม่เข้ามามีส่วนร่วมเป็นปัจจัยด้านบุคคล คือ ในเรื่องการศึกษา ความรู้ทักษะประสบการณ์ ความคิดหรือปม (Stigmatizations) ของประชาชนที่คิดว่าตัวเองไม่สำคัญ ไม่ใช่หน้าที่ ไม่มีเวลา ขาดโอกาสการประกอบอาชีพ ส่วนปัจจัยด้านชุมชน เป็นปัญหาที่ชุมชนขาดความสามัคคี มีความขัดแย้งกัน ส่วนปัจจัยด้านองค์การ เป็นปัญหาความโปร่งใส และความเป็นธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) พบว่า การมีส่วนร่วมมีปัจจัยสำคัญ คือ ความมีหน้าตาสังคม จิตสาธารณะ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และการเป็นเพศชาย”⁷⁹

ธนบดี ภูมิเดช ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนจังหวัด เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัย พบว่า “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ดเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านภูมิหลัง ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่าเฉลี่ย 4.26 รองลงมาด้านคุณลักษณะส่วนตัว ค่าเฉลี่ย 3.58 ด้านการรับรู้ข่าวสารของประชาชน ค่าเฉลี่ย 3.56 และด้านภูมิหลังค่าเฉลี่ย 3.25

ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ควรมีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน รองลงมามีการดำเนินชีวิตที่โปร่งใสทั้งชีวิตส่วนตัว หน้าที่การงาน มีกิจกรรมยาตราเรียบร้อยทั้งกาย วาจา และจิตใจ”⁸⁰

⁷⁹ศิริพัฒน์ ลาภจิตร, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”, สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2550, 263 หน้า.

⁸⁰ธนบดี ภูมิเดช, “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนจังหวัด เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด”, สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย), 2551, 85 หน้า.

รังสรรค์ อินทะราชา ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนสูงสุดคือ ปัจจัยด้านมนุษยสัมพันธ์ รองลงมาคือปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์

2. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพและรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของประชาชน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

3. ปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจของประชาชนที่มีมากที่สุดคือ ไม่ทราบนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี แนวทางแก้ไขที่มีมากที่สุดคือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีควรจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์นโยบาย ข้อเสนอแนะที่มีมากที่สุด คือ ควรลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีที่มีการกำหนดนโยบายเพื่อประโยชน์ส่วนรวม⁸¹

ศุภฤทธิ ธาราทิพย์นรา ได้ศึกษาเรื่อง “รูปแบบภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบุณฑล จังหวัดแม่ฮ่องสอน” ผลการวิจัยพบว่า

1) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบุณฑล มีรูปแบบการเป็นผู้นำแบบมีส่วนร่วมไม่ได้มีรูปแบบภาวะผู้นำแบบเผด็จการแบบมีศิลป์

2) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ด้านการศึกษาและด้านความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ และปัจจัยด้านพื้นที่พบว่าไม่มีผลต่อความคิดเห็นต่อรูปแบบภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบุณฑล จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3) คุณลักษณะความเป็นผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบุณฑล จังหวัดแม่ฮ่องสอนที่เป็นจริงในความคิดเห็นของประชาชนมีความแตกต่างจากคุณลักษณะความเป็นผู้นำที่คาดหวังและต้องการ

4) การได้มาซึ่งฐานะอำนาจของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นพบว่านายกองค์การบริหารในอำเภอบุณฑล จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้อำนาจมาตามตำแหน่งอย่างถูกกฎหมาย ชาวบ้านและผู้ร่วมงานจึงยอมรับและปฏิบัติตามคำสั่ง

5) ในส่วนของคุณสมบัติอื่น ๆ ที่ตั้งกลุ่มของข้าราชการ พนักงานเจ้าหน้าที่และประชาชนมีความคาดหวังและต้องการคือ ให้ผู้นำหรือผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีใช้เหตุผลในการทำงานและ

⁸¹ รังสรรค์ อินทะราชา, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, 110 หน้า.

เพิ่มการกระจายอำนาจแก่ประชาชนและผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนดูแลประชาชนอย่างทั่วถึงและมีความเสมอต้นเสมอปลาย มีความซื่อสัตย์สุจริต มีการทำงานเพื่อส่วนร่วมอย่างแท้จริง โดยทำงานต้องคำนึงถึงความแตกต่างด้านวัฒนธรรมและประเพณีของคนในท้องถิ่น

6) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

6.1) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีความรู้ความเข้าใจในด้านวิชาการ กรอบกฎหมาย และระเบียบ

6.2) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นคนที่มีความวิสัยทัศน์ มีรูปแบบภาวะผู้นำที่เหมาะสม เช่น มีคุณธรรมและจริยธรรม มีการดำเนินงานโดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

6.3) ผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการพัฒนาองค์การอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมให้มีการออกไปศึกษาดูงาน การสัมมนา การฝึกอบรม เพื่อให้เกิดวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพื้นที่ของตนเองได้⁸²

กรวิกา สารคณา ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น โดยตรงในจังหวัดลำพูน ในปี 2551” ผลการศึกษา พบว่า “จากผลของนโยบายกระจายอำนาจได้กระตุ้นให้ประชาชนให้ความสำคัญในการออกมาใช้สิทธิ ออกเสียงเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมากขึ้น ทำให้ประชาชนในชุมชนเฝ้าติดตามนโยบาย แนวคิดต่าง ๆ ที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนำเสนอและรวมถึงการทำงานของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด กระตุ้นในคนในชุมชน เกิดความสนใจในการเมืองและอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเพิ่มมากขึ้น ขณะที่ด้านระบบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่า ส่งผลต่อระบบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในระดับปานกลาง โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีระบบการทำงานที่สามารถแก้ปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนได้ในระดับหนึ่ง ประชาชนได้รับบริการสาธารณะที่ดี สอดคล้องกับความต้องการ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเอาใจใส่ดูแลความเดือดร้อนของประชาชนในชุมชน และประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานพัฒนาชุมชนร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้

แต่ขณะเดียวกันยังพบปัญหาการซื้อเสียงขายเสียง ขาดการประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นให้ประชาชนได้รับทราบ การพัฒนาท้องถิ่นใน

⁸²ศุภฤทธิ์ ชาราทิพย์นรา, “รูปแบบภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2551, 118 หน้า.

พื้นที่ซึ่งเน้นแต่ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบบัญชีงบประมาณ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ทำงานเชิงรุก ระบบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยังคงถูกแทรกแซงจากนักการเมืองระดับชาติ และการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยังซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นอยู่”⁸³

ณัฐพงศ์ นิลาทวงศ์ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีศึกษากรณี : เทศบาลตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม” ผลการศึกษาพบว่า “ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้สมัครนายกเทศมนตรีจะเลือกผู้สมัครเพราะผู้สมัครเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์คืออยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านนโยบายจะเลือกนายกเทศมนตรีเพราะนายกเทศมนตรีเป็นนโยบายที่มีประโยชน์ในการพัฒนาตำบลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ปัจจัยในการตัดสินใจด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนจะเลือกผู้สมัครเพราะผู้สมัครช่วยงานประเพณีต่างๆ ของชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ เช่น งานบวช งานศพ งานแต่งงาน ฯลฯ อยู่ในระดับน้อย ปัจจัยในการตัดสินใจด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัครจะเลือกผู้สมัครเพราะผู้สมัครเป็นคนรู้จักคุ้นเคยกับผู้ติดต่อแบบสอบถาม อยู่ในระดับน้อย

โดยสรุป ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านจะเป็นปัจจัยด้านคุณสมบัติเพราะผู้สมัครเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับในสังคม เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี มีวาทศิลป์ และเป็นผู้ที่พูดจริง ทำจริง เข้าถึงและช่วยเหลือประชาชน”⁸⁴

อมร กล้าแข็ง ได้ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลเกาะนางคำ อำเภอป่าพะยูง จังหวัดพัทลุง” ผลการวิจัยพบว่า “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะนางคำ อำเภอป่าพะยูง จังหวัดพัทลุง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นด้านการหาเสียง และด้านการลงคะแนนเสียงอยู่ในระดับมาก

⁸³ กรวิกา สารคณา, “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงในจังหวัดลำพูน ในปี 2551”, การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2552, 73 หน้า.

⁸⁴ ณัฐพงศ์ นิลาทวงศ์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ศึกษากรณี : เทศบาลตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม”, การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2552, 119 หน้า.

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะนางคำ อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีอายุและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการเลือกตั้งต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มี เพศ และระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อกระบวนการเลือกตั้งไม่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางกระบวนการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะนางคำ อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ปัญหาพบว่า ด้านการหาเสียง การหาเสียงยังมีน้อย เพราะตัวผู้สมัครเองมุ่งให้ญาติพี่น้องช่วยมากกว่าที่จะบอกถึงนโยบายในการทำงาน และด้านการลงคะแนนเสียง การลงคะแนนเสียงในรูปแบบใหม่ ประชาชนยังขาดความเข้าใจจึงทำให้การลงคะแนนเสียงยังมีบัตรเสียค่อนข้างมาก แนวทางแก้ไข ด้านการหาเสียง หน่วยงานภาครัฐควรจัดเวทีให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ปราศรัย และใช้เป็นเวที ในการหาเสียง เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบนโยบายต่าง ๆ ของผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน และด้านการลงคะแนนเสียง หน่วยงานภาครัฐควรที่จะออกพื้นที่ เพื่อแนะนำข้อปฏิบัติในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และวิธีการในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่ถูกวิธีให้กับประชาชนได้รับทราบ เพื่อที่จะนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องต่อไป”⁸⁵

อำพันธ์ แสนคำวัง ได้ศึกษาเรื่อง “การเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นตำบลสันพระเนตร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ตามทัศนะของประชาชน” ผลการวิจัยพบว่า

1) ทัศนะของประชาชนต่อการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น ตำบลสันพระเนตร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรก ได้แก่ ด้านตัวผู้นำ รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการรับรู้ข่าวสาร

2) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีทัศนะต่อการเลือกผู้นำท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีทัศนะต่อการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

⁸⁵ อมร กล้าแข็ง, “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลเกาะนางคำ อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง”, สารนิพนธ์ ศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2553, 122 หน้า.

3) ปัญหาพบว่า เสียงตามสาย ซึ่งมีทุกหมู่บ้านแต่ไม่มีความดีในการใช้ ประชาชนไม่ค่อยได้เข้ามีส่วนร่วมในการรับฟัง และเสนอแนะนโยบายหรือวาระการประชุมที่ได้รับมา และผู้นำยังไม่ค่อยรู้ถึงปัญหาที่แท้จริงของท้องถิ่น รวมทั้งความรู้ ความสามารถ วิสัยทัศน์และบุคลิกภาพยังไม่เป็นที่ประทับใจของประชาชน

4) แนวทางแก้ไขพบว่า ให้มีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น หลากหลายรูปแบบ ทางสื่อต่างๆ และควรให้ความสำคัญแก่ประชาชนในการมีส่วนร่วมให้มากที่สุด อย่างเท่าเทียมกัน ในด้านการรณรงค์ การเลือกตั้ง ส่วนตัวผู้ควรมีคุณสมบัติที่เหมาะสม วางตัวเป็นกลาง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรู้ ความสามารถ บริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว⁸⁶

วิลาสินี วรรณกุลพนา ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลป่าจิว อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย” ได้กล่าวว่า “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง คือ สิ่งที่เป็นปัจจัยให้ประชาชนคำนึงถึงและนำมาประกอบการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ได้แก่

1) ด้านความรู้ ความสามารถ คือการศึกษาประสบการณ์ของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ไม่ว่าจะ เป็นความรู้ด้านกฎหมาย ความรู้ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตำแหน่งที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง

2) ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร คือ การที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งรู้จักคุ้นเคยหรือชอบลักษณะของผู้สมัครและผู้เลือกตั้งรู้จักกันดี ในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่มครอบครัว สถาบันการศึกษา อาชีพ สมาคม ชมรม และท้องถิ่น จึงไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่ตนคุ้นเคย

3) ด้านผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้สมัคร คือ บุคคลผู้สามารถเอื้อประโยชน์แก่ผู้อื่น ได้ เช่น การเงิน การฝากให้ทำงาน รับเข้าทำงาน การให้บริการในท้องถิ่น เป็นต้น

4) ด้านนโยบายของผู้สมัคร คือ แนวทางในการปฏิบัติงานของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนที่จะใช้ในการหาเสียงและการทำงานเมื่อได้รับเลือกตั้ง เช่น นโยบายการสร้างอาชีพ นโยบายการให้ประชาชนมีส่วนร่วม นโยบายการสร้างถนน เป็นต้น

5) ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัคร คือ ผลงานที่มีในอดีตของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งที่เคยได้รับเลือกตั้งมาแล้วสามารถพบได้ง่าย การปฏิบัติเสมอต้นเสมอปลาย การพบปะชาวบ้านอย่างทั่วถึง การรักษาสัญญาภายหลังการได้รับการเลือกตั้ง เป็นต้น

⁸⁶อำพันธ์ แสนคำวัง, “การเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นตำบลสันพระเนตร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ตามทัศนะของประชาชน”, สารนิพนธ์ศาสนาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2553, 162 หน้า.

6) ด้านความซื่อสัตย์ สุจริตของผู้สมัคร คือ จิตสำนึกในการทำงานหรือปฏิบัติหน้าที่ที่มีความซื่อสัตย์ในการทำงานมีความโปร่งใสทำงานอย่างตรงไปตรงมาเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมต่อสังคม และต่อบทบาทหน้าที่ เป็นต้น

7) ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร คือ การที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะให้เหตุผลตัดสินใจเลือกผู้แทนขึ้นอยู่กับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้รับเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นผู้มีพรรคพวกเพื่อนฝูงมาก มีคนนับนำถือตา มีฐานะทางสังคมคิดคนด่าบดขี้ได้ เป็นต้น

8) ด้านชื่อเสียงของผู้สมัคร คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นบุคคลที่รู้จัก ซึ่งมีผลต่อสาเหตุที่ประชาชนจะตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

9) ด้านครอบครัวของผู้สมัคร คือ ผู้สมัครที่มีครอบครัวดี ภรรยา/สามี และบุตรดี ตลอดจนเป็นผู้รับผิดชอบต่อครอบครัว

10) ด้านการเป็นคนท้องถิ่นของผู้สมัคร คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นคนที่เกิด เคยเรียนหนังสือหรือเคยทำงานที่พื้นที่ที่ตนเองลงสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเป็นสาเหตุให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตัดสินใจเลือกเป็นผู้แทนในการเข้าไปทำงานด้านการบริหารท้องถิ่น⁸⁷

ฉัตรพล สุอินตะ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โหล่งซอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า

1) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โหล่งซอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรก ได้แก่ ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร รองลงมาคือ ด้านนโยบายและด้านการประชาสัมพันธ์รณรงค์หาเสียง ตามลำดับ

2) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัครมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โหล่งซอด ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยด้านนโยบายและด้านการประชาสัมพันธ์รณรงค์หาเสียงไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โหล่งซอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

⁸⁷ วิลาสินี วรกุลพนา, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลป่าจ้อย อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2552, 99 หน้า.

3) ปัญหาจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า 1) ผู้สมัครมีน้อยคนตัวเลือกไม่พอ 2) นโยบายที่ประกาศดีเหมือนกันหมด 3) นโยบายที่ประกาศไม่สามารถปฏิบัติได้จริง 4) นโยบายที่ประกาศเกินความเป็นจริง

4) แนวทางส่งเสริมจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ควรส่งเสริมให้ประชาชน 1) เลือกผู้สมัครที่คิดว่ามีความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาให้กับชุมชน 2) เลือกผู้สมัครที่มีความจริงใจ ซื่อสัตย์สุจริต 3) เลือกผู้สมัครที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับของสังคม 4) เลือกผู้สมัครที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีและเป็นกันเองกับทุกคน 5) เลือกผู้สมัครด้วยความมีเหตุและมีผล 6) เลือกผู้สมัครที่ช่วยเหลืองานส่วนรวมหรือสังคมเป็นประจำ⁸⁸

นิยม ยากรณ์ ได้ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของข้าราชการทหารที่มีต่อกระบวนการการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลนครเชียงใหม่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของข้าราชการทหารต่อกระบวนการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลนครเชียงใหม่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการนับคะแนนการเลือกตั้ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ความคิดเห็นด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง ด้านวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง และด้านการรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากตามลำดับ

2. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ข้าราชการทหารค่ายกาวิละ ที่มี อายุ อายุราชการ ระดับการศึกษา และระดับชั้นยศ ต่างกัน มีความเห็นต่อกระบวนการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

1. ปัญหาจากผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า มีเวลาในการลงคะแนนน้อยเกินไป มีคนไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยมากและไม่ค่อยให้ความสำคัญ ขาดการตรวจประวัติและคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง การกำหนดคุณสมบัติด้านวุฒิการศึกษา ทำให้เกิดความสับสน และมีการแสวงหาปริญญาในทางมิชอบ ทำให้เกิดการใช้หลักฐานเท็จในการสมัครรับเลือกตั้ง มีเวลาในการลงคะแนนน้อยเกินไป มีคนไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยมาก และไม่ค่อยให้ความสำคัญ

⁸⁸ ฐพล สุอินตะ, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิ์เลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2554, 130 หน้า.

2. แนวทางแก้ไขพบว่า เพิ่มคณะกรรมการในกรณีนับคะแนนให้มากขึ้น ควรจัดสถานที่นับคะแนนในที่โล่งแจ้ง หรือที่สนามกีฬา คณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการรับสมัครให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ควรกำหนดคุณวุฒิการศึกษาในการรับสมัครให้เหมาะสม เพื่อตรงกับความต้องการของประชาชน ต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง เพิ่มเวลาในการลงคะแนน⁸⁹

ภัทรภร ดุษฎีพงศ์ ได้ศึกษาเรื่อง “ศึกษาคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า

1) คุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านความรู้ความสามารถ และด้านความเป็นผู้นำ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองที่พึงประสงค์ โดยรวมทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ข้อเสนอแนะ

3.1) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา พบว่า ผู้นำขาดความมั่นใจ และความเชื่อมั่นใจตนเอง เชื่อผลประโยชน์ต่อพวกพ้อง มีความรู้ไม่พอต่อการเป็นนายก ขาดความซื่อสัตย์ คุณธรรมจริยธรรม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว

3.2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหา พบว่า ผู้นำทางการเมืองแสดงออกต่อหน้าชุมชนมากขึ้น ควรส่งเสริมให้ชุมชนได้เสนอความคิดเห็นใหม่ ๆ ควรติดตามข่าวสารทางการเมืองให้ทันเหตุการณ์ตลอดเวลา ควรส่งเสริมให้มีกระบวนการตรวจสอบการทำงานมากขึ้น⁹⁰

⁸⁹ นิยม ยากรณ์, “ความคิดเห็นของข้าราชการทหารที่มีต่อกระบวนการการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลนครเชียงใหม่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2554, 184 หน้า.

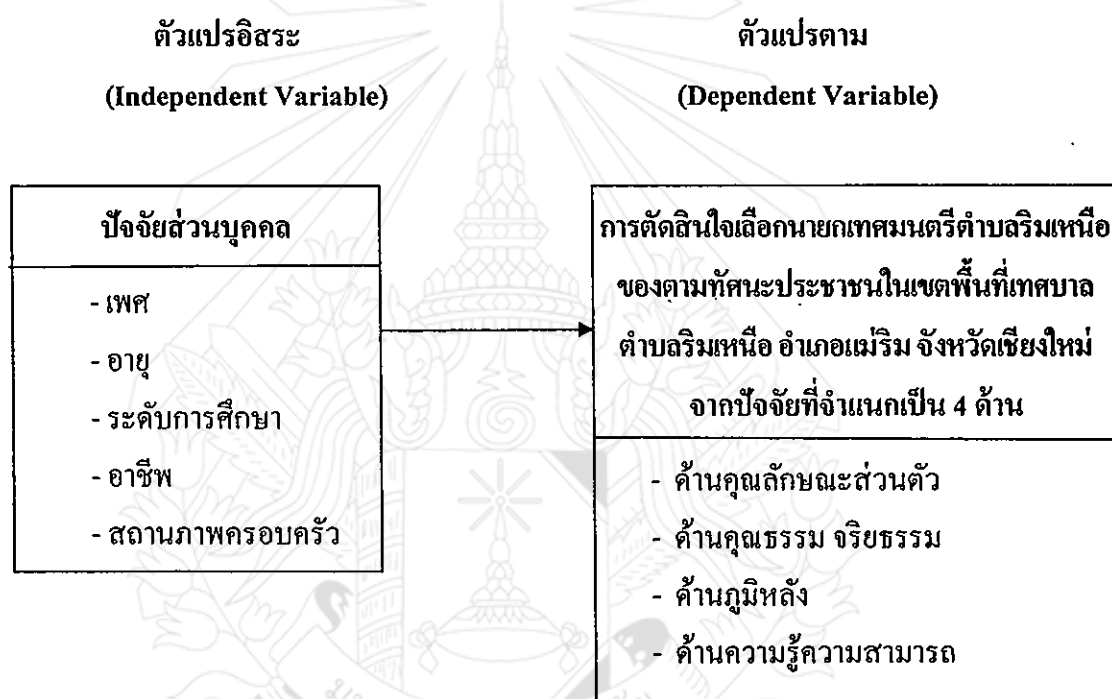
⁹⁰ ภัทรภร ดุษฎีพงศ์, “ศึกษาคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2554, 169 หน้า.

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทิศนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ ด้าน โดยภาพรวมพอสรุปได้ว่า ประชาชนมีความคิดเห็นแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการเรียนรู้ การรับรู้และองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณลักษณะส่วนตัว คุณธรรมจริยธรรม ภูมิหลังหรือความรู้ความสามารถของผู้สมัครนายกเทศมนตรี ซึ่งทำให้การศึกษาแต่ละที่ให้ความสำคัญแตกต่างกันไปด้วย

2.10 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาเป็นแนวทางและกรอบในการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาล ตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดของ ชาวนะ ไตรมาส⁹¹ โดยได้นำมาพัฒนาเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง แบบสอบถาม สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตอบวัตถุประสงค์ และสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสามารถ เขียนเป็นแผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

⁹¹ชาวนะ ไตรมาส, การเลือกตั้งแบบใหม่ : ทำไมคนไทยต้องไปเลือกตั้ง, อ้างแล้ว, หน้า 28-29.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้การศึกษาวิจัยบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการ ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (อายุ 18 ปีขึ้นไป) ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2,755 คน (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2554 ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งเขตเลือกตั้งที่ 7 เรื่องบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งฯ ประกาศ ณ วันที่ 12 เดือนมิถุนายน พ.ศ.2554)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Nagtalon

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) และนำไปคิดสัดส่วนต่อประชากรในเขตพื้นที่รับผิดชอบเทศบาลตำบลริมเหนือที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป จำนวน 5 ชั้น โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวน 400 คน จากประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลริมเหนือ จำนวน 2,755 คน

3.2.2 จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามหมู่บ้าน จำนวน 5 หมู่บ้าน

3.2.3 แบ่งจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างออกตามชุมชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลริมเหนือ เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละชุมชน โดยใช้สูตรของ Nagtalon

$$\text{สูตร} \quad n_i = \frac{nN_i}{N}$$

กำหนดให้

$$n_i = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละชุมชน}$$

$$n = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}$$

$$N_i = \text{จำนวนตัวอย่างที่จะสุ่มตัวอย่าง}$$

$$N = \text{จำนวนประชากรทั้งหมด}$$

ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดสัดส่วนที่เท่ากันในแต่ละกลุ่มจะได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากรทั้งหมด (N)	สูตรการคำนวณ	กลุ่มตัวอย่าง (n)
1	เหมืองผ่า	816	$400 \times 816 / 2,755$	118
2	ท้องฝาย	571	$400 \times 571 / 2,755$	83
3	หัวดง	621	$400 \times 621 / 2,755$	90
4	เกาะ	364	$400 \times 364 / 2,755$	53
5	เหมืองผ่าร่วมใจ	383	$400 \times 383 / 2,755$	56
รวม		2,755		400

¹ฝายข้อมูลทะเบียนราษฎรอำเภอแมริม, “ข้อมูลประชากรตำบลริมเหนือ ณ มีนาคม 2554”, เชียงใหม่ : สำนักทะเบียนราษฎรอำเภอแมริม, 2554, (อัดสำเนา).

3.2.3 การแจกแบบสอบถามให้กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีบังเอิญ เนื่องด้วยพื้นที่ตำบลริมเหนือเป็นชุมชนที่มีพื้นที่ที่ไม่กว้างใหญ่มาก แต่ละชุมชนมีสถานที่ที่พบปะของคนในชุมชน เช่น ตลาด ร้านค้าชุมชน สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น ทำให้ง่ายในการเก็บข้อมูลในพื้นที่

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของเทศบาลตำบลริมเหนือ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง และนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close-ended Question) เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ และสถานภาพครอบครัวของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close-ended Question) เป็นคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านคุณลักษณะส่วนตัว
- 2) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
- 3) ด้านภูมิหลัง
- 4) ด้านความรู้ความสามารถ

ซึ่งผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ โดยใช้หลักของ Likert Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดเป็นตัวเลขและความหมาย คือ

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

การแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่คำนวณได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดยเกณฑ์ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย
4.21 – 5.00	มีผลต่อการตัดสินใจสูงที่สุด

3.41 – 4.20	มีผลต่อการตัดสินใจสูง
2.61 – 3.40	มีผลต่อการตัดสินใจปานกลาง
1.81 – 2.60	มีผลต่อการตัดสินใจต่ำ
1.00 – 1.80	มีผลต่อการตัดสินใจต่ำที่สุด ²

ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงกว้างระหว่างระดับเท่ากับ 0.8 ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่องว่างระหว่างระดับ (Range)} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด (Open-ended Question) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็น ได้อย่างเสรี มีจำนวน 4 ข้อ

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

3.4.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำราวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแบบสอบถาม

3.4.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัย โดยใช้คำถาม 2 ประเภท คือ คำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด

3.4.3 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

²ไชยวัฒน์ รุ่งเรืองศรี, ระเบียบวิธีวิจัยทางวิทยาศาสตร์สังคม, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2550), หน้า 141-142.

3.4.4 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

1) ดร.ภูมินทร์ สันติทฤษฎีกร

วุฒิการศึกษา B.A., M.A., Ph.D. (Social Science)

ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2) ดร. ตระกูล ชำนาญ

วุฒิการศึกษา ป.ธ.๗, ศน.บ, M.A. (Sociology)

ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3) สิบเอกมั่ง สิงห์ศักดิ์

วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แรม

อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

เพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม โดยใช้แบบวัดดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency : IOC)

3.4.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ไปทดสอบ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach)¹ ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.94

3.4.6 ผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะที่ได้จากการทดลองใช้พร้อมจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

¹ อองอาจ นัยพัฒน์, วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : สามลดา, 2549), หน้า 151.

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือ คือแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวางแผนและปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

3.5.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลการทำวิจัยจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา เพื่อขอความร่วมมือถึงนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

3.5.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.5.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเองจากประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบแบ่งชั้นตามชุมชนในพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ โดยใช้สูตรของ Nagtalon ในการคำนวณ จากประชาชนจำนวน 2,755 คน จะได้ประชาชนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน จากนั้นจึงทำการแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถาม

3.5.4 ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ มาประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าสถิติความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แบบทดสอบค่า (t-test) และ (F-test) เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์กับแบบสอบถามโดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 บัญชีส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วเสนอแบบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเสนอแบบความเรียง

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับปัจจัยที่มีจำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว F-test (One-Way ANOVA) สำหรับปัจจัยที่มีจำนวนมากกว่า 2 กลุ่ม ถ้า

พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least-Significant Different) แล้วเสนอแบบความเรียง

ตอนที่ 4 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ แล้วรวบรวมข้อมูลตามประเด็น นำมาเรียบเรียงนำเสนอในรูปแบบตาราง โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วนำเสนอแบบบรรยาย

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติในการทำวิจัยอยู่ 2 ประเภท ได้แก่

3.7.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

3.7.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics)

ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว F-test (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least-Significant Different)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สารนิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 3 ประการดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพครอบครัวแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลเพื่อกำหนดหาค่าสถิติต่างๆ สำหรับตอบปัญหาและวัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
p	แทน	ความน่าจะเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพครอบครัว ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least-Significant Different) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและสถานภาพครอบครัว นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบบรรยาย ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	161	40.3
หญิง	239	59.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 400 คน เป็นเพศชาย จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 และเป็นเพศหญิง จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 - 30 ปี	95	23.8
31 - 40 ปี	121	30.3
41 - 50 ปี	99	24.8
51 - 60 ปี	55	13.8
61 ปีขึ้นไป	30	7.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 รองลงมา มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 อายุระหว่าง 18 - 30 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 อายุระหว่าง 51 - 60 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 และลำดับสุดท้ายอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	122	30.5
มัธยมศึกษาตอนต้น	93	23.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	62	15.5
อนุปริญญา/ปวส.	45	11.3
ปริญญาตรี	72	18.0
สูงกว่าปริญญาตรี	6	1.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 รองลงมา มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 ระดับการศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 ระดับการศึกษอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 และ ลำดับสุดท้ายมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักศึกษา	64	16.0
รับจ้าง	162	40.5
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	57	14.3
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	54	13.5
เกษตรกร	51	12.8
อื่น ๆ (ระบุ).....	12	3.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมามีอาชีพนักศึกษา จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 อาชีพเกษตรกร จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 และลำดับสุดท้ายมีอาชีพอื่นๆ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพครอบครัว

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	132	33.0
สมรส/อยู่ด้วยกัน	199	49.8
หย่า/แยกกันอยู่	34	8.5
หม้าย	35	8.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด มีสถานภาพครอบครัวสมรส/อยู่ด้วยกัน จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 รองลงมามีสถานภาพครอบครัวโสด จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33 หม้าย จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 และน้อยที่สุดมีสถานภาพครอบครัวหย่า/แยกกันอยู่ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ 4 ด้าน คือ 1) ด้านคุณลักษณะส่วนตัว 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 3) ด้านภูมิหลัง และ 4) ด้านความรู้ความสามารถ ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน

ที่	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ด้านคุณลักษณะส่วนตัว	4.09	0.48	มาก
2	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.84	0.43	มาก
3	ด้านภูมิหลัง	3.73	0.40	มาก
4	ด้านความรู้ความสามารถ	4.05	0.57	มาก
	รวม	3.93	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรก ได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านภูมิหลัง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว

ที่	ด้านคุณลักษณะส่วนตัว	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	มีสุขภาพแข็งแรง และบุคลิกภาพดี	4.10	0.68	มาก
2	มีกิริยาวาจาสภาพเรียบร้อย	3.99	0.59	มาก
3	มีศิลปะในการพูด	3.82	0.75	มาก
4	มีมนุษยสัมพันธ์ดี	4.25	0.65	มากที่สุด
5	เป็นคนเปิดเผย ตรงไปตรงมา	4.03	0.70	มาก
6	มีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ	3.91	0.74	มาก
7	สนใจและเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของประชาชน	4.32	0.75	มากที่สุด
8	เชื่อมั่นในอุดมการณ์ของตน	4.23	0.84	มากที่สุด
9	เคารพระเบียบวินัย	4.22	0.70	มากที่สุด
รวม		4.09	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมด้านคุณลักษณะส่วนตัวอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกได้แก่ สนใจและเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของประชาชน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ มีมนุษยสัมพันธ์ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าตัวแปรอื่น คือ มีศิลปะในการพูด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ
เลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามที่สนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาล
ตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ที่	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่มีประวัติเกี่ยวกับการทุจริต	4.27	0.77	มากที่สุด
2	เป็นผู้เสียสละ	4.00	0.57	มาก
3	เป็นผู้มีวินัยในตนเอง	3.98	0.72	มาก
4	ชื่อเสียงเพื่อได้ตำแหน่ง	2.46	1.33	น้อย
5	เป็นคนดี มีคุณธรรม	4.10	0.68	มาก
6	เข้าใจและกล้าแก้ปัญหาด้วยความกล้าหาญทางจริยธรรม	3.97	0.63	มาก
7	บริหารงานด้วยความเท่าเทียมกัน จัดสรร โครงการให้ แต่ละหมู่บ้านอย่างเหมาะสม	3.97	0.71	มาก
8	ยึดหลักศาสนาธรรมเป็นหลักในการทำงาน	3.97	0.79	มาก
	รวม	3.84	0.43	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ
เลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมด้านคุณธรรม จริยธรรม
อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกได้แก่ มีความ
ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่มีประวัติเกี่ยวกับการทุจริต มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ เป็นคน
ดี มีคุณธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าตัวแปรอื่น คือ ชื่อเสียงเพื่อได้ตำแหน่ง มีค่าแปลผลอยู่ใน
ระดับน้อย

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง

ที่	ด้านภูมิหลัง	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3.80	0.93	มาก
2	มีชีวิตครอบครัวที่ราบรื่น	3.83	0.81	มาก
3	มีฐานะมั่นคง ไม่มีหนี้สินส่วนตัว	3.70	0.96	มาก
4	เคยเป็นข้าราชการมาก่อนและเกษียณอายุราชการ	2.89	1.11	ปานกลาง
5	มีถิ่นกำเนิดอยู่ในท้องถิ่น	4.14	0.84	มาก
6	ประกอบอาชีพด้วยความสุจริต โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้	4.23	0.70	มากที่สุด
7	มีเชื้อสายวงศ์ตระกูลที่เคยเป็นนักการเมืองมาก่อน	2.38	0.88	น้อย
8	มีความเสียสละ ทำเพื่อประโยชน์ส่วนร่วม	4.18	0.69	มาก
9	มีการให้ความช่วยเหลือแก่ท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ	4.10	0.76	มาก
10	มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	4.10	0.74	มาก
	รวม	3.73	0.40	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมด้านภูมิหลัง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกได้แก่ ประกอบอาชีพด้วยความสุจริต โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ มีความเสียสละ ทำเพื่อประโยชน์ส่วนร่วมและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีเชื้อสายวงศ์ตระกูลที่เคยเป็นนักการเมืองมาก่อน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ
เลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาล
ตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ

ร.ที่	ด้านความรู้ความสามารถ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	มีความรู้ ความสามารถในการปกครองท้องถิ่น	3.93	0.75	มาก
2	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของนายกเทศมนตรี	4.13	0.57	มาก
3	มีความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	3.86	0.80	มาก
4	ทำงานด้วยความจริงใจเพื่อประชาชน	4.20	0.66	มาก
5	มีความชัดเจนในการเสนอนโยบายด้านการพัฒนา ท้องถิ่น	4.07	0.72	มาก
6	สามารถทำงานให้บรรลุผลสำเร็จในเวลาที่กำหนด	3.94	0.71	มาก
7	สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันเหตุการณ์ เช่น ปัญหา น้ำท่วม ไฟฟ้าสาธารณะ เป็นต้น	4.10	0.71	มาก
8	บริหารงานด้วยความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบและ ข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.17	0.66	มาก
รวม		4.05	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ
เลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมด้านความรู้ความสามารถ
อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าตัวแปรอื่น อันดับแรกได้แก่
ทำงานด้วยความจริงใจเพื่อประชาชน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ บริหารงานด้วยความ
ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยค่า
กว่าตัวแปรอื่น คือ มีความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ แตกต่างกัน มี 4 ด้าน 1) ด้านคุณลักษณะส่วนตัว 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 3) ด้านภูมิหลัง และ 4) ด้านความรู้ความสามารถ มีผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	161	3.95	0.34	มาก
หญิง	239	3.91	0.40	มาก
รวม	400	3.93	0.37	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ประชาชนเมื่อแยกตามเพศ มีทัศนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	p
ชาย	161	3.95	0.34	1.05	0.29
หญิง	239	3.91	0.40		
รวม	400	3.93	0.37		

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บัญชีที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	161	4.10	0.46	มาก
หญิง	239	4.08	0.50	มาก
รวม	400	4.10	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ประชาชนเมื่อแยกตามเพศ มีทัศนคติเกี่ยวกับบัญชีที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.14 แสดงการเปรียบเทียบบัญชีที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	p
ชาย	161	4.10	0.46	0.45	0.64
หญิง	239	4.08	0.50		
รวม	400	4.10	0.48		

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับบัญชีที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	161	3.84	0.39	มาก
หญิง	239	3.83	0.45	มาก
รวม	400	3.83	0.42	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ประชาชนเมื่อแยกตามเพศ มีทัศนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	p
ชาย	161	3.84	0.39	0.10	0.91
หญิง	239	3.83	0.45		
รวม	400	3.83	0.42		

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	161	3.78	0.34	มาก
หญิง	239	3.70	0.43	มาก
รวม	400	3.74	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ประชาชนเมื่อแยกตามเพศ มีทัศนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านภูมิหลัง อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.18 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	p
ชาย	161	3.78	0.34	2.08	0.03*
หญิง	239	3.70	0.43		
รวม	400	3.74	0.38		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านภูมิหลัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่เพศชายมีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้าน ภูมิหลัง มากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	161	4.08	0.52	มาก
หญิง	239	4.02	0.60	มาก
รวม	400	4.05	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ประชาชนเมื่อแยกตามเพศ มีทัศนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	p
ชาย	161	4.08	0.52	0.95	0.34
หญิง	239	4.02	0.60		
รวม	400	4.05	0.56		

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านความรู้ความสามารถ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18 - 30 ปี	95	3.95	0.38	มาก
31 - 40 ปี	121	3.92	0.39	มาก
41 - 50 ปี	99	3.91	0.32	มาก
51 - 60 ปี	55	3.94	0.42	มาก
61 ปีขึ้นไป	30	3.92	0.41	มาก
รวม	400	3.93	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ประชาชนมีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามอายุ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	0.81	4	0.020	0.13	0.96
ภายในกลุ่ม	59.340	395	0.150		
รวม	59.422	399			

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18 - 30 ปี	95	4.09	0.52	มาก
31 - 40 ปี	121	4.13	0.50	มาก
41 - 50 ปี	99	4.05	0.45	มาก
51 - 60 ปี	55	4.11	0.48	มาก
61 ปีขึ้นไป	30	4.03	0.49	มาก
รวม	400	4.09	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ประชาชนจำแนกตามอายุ มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามช่วงอายุ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.24 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	0.460	4	0.115	0.47	0.75
ภายในกลุ่ม	95.277	395	0.241		
รวม	95.737	399			

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18 - 30 ปี	95	3.82	0.45	มาก
31 - 40 ปี	121	3.84	0.44	มาก
41 - 50 ปี	99	3.82	0.37	มาก
51 - 60 ปี	55	3.89	0.52	มาก
61 ปีขึ้นไป	30	3.80	0.39	มาก
รวม	400	3.84	0.43	มาก

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ประชาชนจำแนกตามอายุ มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามช่วงอายุ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.26 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	0.232	4	0.048	0.29	0.88
ภายในกลุ่ม	75.178	395	0.163		
รวม	75.409	399			

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18 - 30 ปี	95	3.76	0.37	มาก
31 - 40 ปี	121	3.71	0.44	มาก
41 - 50 ปี	99	3.75	0.29	มาก
51 - 60 ปี	55	3.70	0.47	มาก
61 ปีขึ้นไป	30	3.72	0.46	มาก
รวม	400	3.73	0.40	มาก

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ประชาชนจำแนกตามอายุ มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านภูมิหลัง อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามช่วงอายุ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.28 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	0.192	4	0.048	0.29	0.88
ภายในกลุ่ม	64.532	395	0.163		
รวม	64.724	399			

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านภูมิหลัง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.29 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18 - 30 ปี	95	4.11	0.56	มาก
31 - 40 ปี	121	4.00	0.57	มาก
41 - 50 ปี	99	4.01	0.55	มาก
51 - 60 ปี	55	4.05	0.59	มาก
61 ปีขึ้นไป	30	4.15	0.63	มาก
รวม	400	4.05	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ประชาชนจำแนกตามอายุ มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามช่วงอายุ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.30 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.121	4	0.280	0.85	0.49
ภายในกลุ่ม	130.016	395	0.329		
รวม	131.137	399			

จากตารางที่ 4.30 พบว่า พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านความรู้ความสามารถ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.31 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	122	3.93	0.34	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	93	3.85	0.47	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	62	3.96	0.35	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	45	3.86	0.41	มาก
ปริญญาตรี	72	4.02	0.33	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	6	4.07	0.31	มาก
รวม	400	3.93	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ประชาชนจำแนกตามระดับการศึกษา มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.32 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.552	5	0.310	2.11	0.06
ภายในกลุ่ม	57.870	394	0.147		
รวม	59.422	399			

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.33 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	122	4.06	0.47	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	93	4.04	0.54	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	62	4.08	0.48	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	45	4.06	0.50	มาก
ปริญญาตรี	72	4.21	0.44	มากที่สุด
สูงกว่าปริญญาตรี	6	4.29	0.35	มากที่สุด
รวม	400	4.09	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ประชาชนจำแนกตามระดับการศึกษา มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.34 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.614	5	0.323	1.351	0.242
ภายในกลุ่ม	94.123	394	0.239		
รวม	95.737	399			

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.35 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	122	3.86	0.35	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	93	3.77	0.54	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	62	3.86	0.37	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	45	3.73	0.47	มาก
ปริญญาตรี	72	3.91	0.42	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	6	4.04	0.28	มาก
รวม	400	3.84	0.43	มาก

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ประชาชนจำแนกตามระดับการศึกษา มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.36 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.628	5	0.326	1.73	0.12
ภายในกลุ่ม	73.782	394	0.187		
รวม	75.409	399			

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.37 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	122	3.75	0.35	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	93	3.67	0.50	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	62	3.79	0.30	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	45	3.65	0.44	มาก
ปริญญาตรี	72	3.79	0.37	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	6	3.76	0.36	มาก
รวม	400	3.73	0.40	มาก

จากตารางที่ 4.37 พบว่า ประชาชนจำแนกตามระดับการศึกษา มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านภูมิหลัง อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.38 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.160	5	0.323	1.43	0.20
ภายในกลุ่ม	63.564	394	0.161		
รวม	64.724	399			

จากตารางที่ 4.38 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านภูมิหลัง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.39 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	122	4.07	0.57	มาก
มัธยมศึกษาตอนต้น	93	3.91	0.60	มาก
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	62	4.09	0.56	มาก
อนุปริญญา/ปวส.	45	4.00	0.59	มาก
ปริญญาตรี	72	4.17	0.51	มาก
สูงกว่าปริญญาตรี	6	4.18	0.43	มาก
รวม	400	4.05	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.39 พบว่า ประชาชนจำแนกตามระดับการศึกษา มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกตามระดับการศึกษา มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.40 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3.056	5	0.611	1.88	0.09
ภายในกลุ่ม	128.081	394	0.325		
รวม	131.137	399			

จากตารางที่ 4.40 พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านความรู้ความสามารถ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.41 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
นักศึกษา	64	3.94	0.38	มาก
รับจ้าง	162	3.90	0.34	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	57	3.93	0.44	มาก
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	54	4.02	0.47	มาก
เกษตรกร	51	3.94	0.29	มาก
อื่นๆ	12	3.76	0.52	มาก
รวม	400	3.93	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.41 พบว่า ประชาชนจำแนกตามอาชีพ มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกตามอาชีพ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.41

ตารางที่ 4.42 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	0.886	5	0.177	1.19	0.31
ภายในกลุ่ม	58.536	394	0.149		
รวม	59.422	399			

จากตารางที่ 4.42 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.43 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามที่เสนอแนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
นักศึกษา	63	4.14	0.50	มาก
รับจ้าง	164	4.04	0.47	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	57	4.11	0.49	มาก
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	53	4.25	0.49	มากที่สุด
เกษตรกร	51	4.07	0.43	มาก
อื่นๆ	12	3.84	0.54	มาก
รวม	400	4.09	0.48	มาก

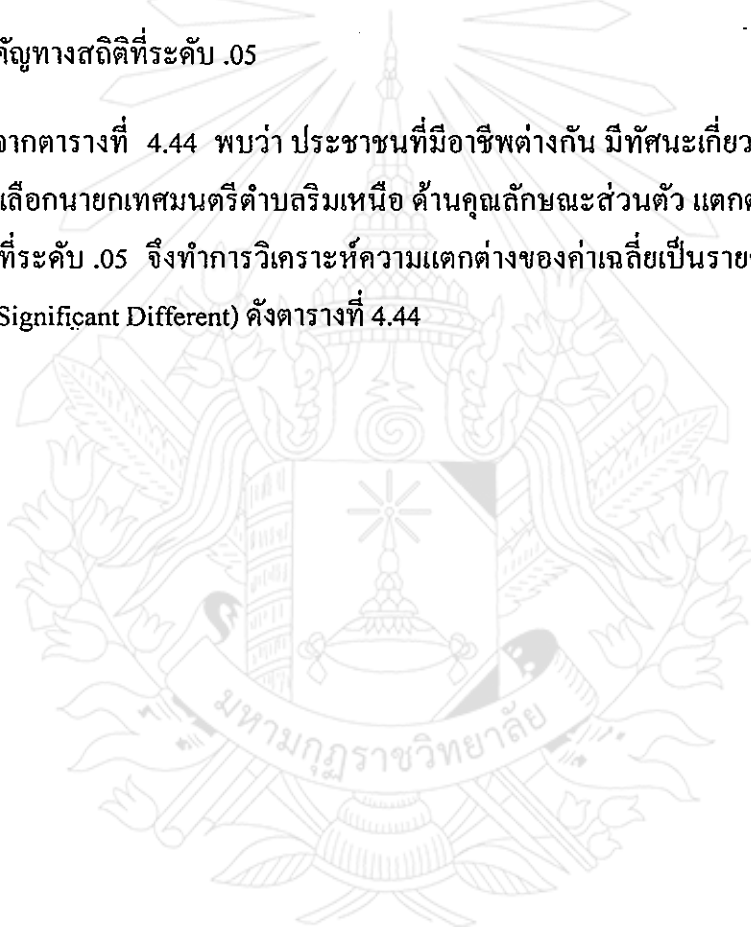
จากตารางที่ 4.43 พบว่า ประชาชนจำแนกตามอาชีพ มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกตามอาชีพ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.43

ตารางที่ 4.44 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2.751	5	0.550	2.33	0.04*
ภายในกลุ่ม	92.986	394	0.236		
รวม	95.737	399			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.44 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD (Least – Significant Different) ดังตารางที่ 4.44

ตารางที่ 4.45 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ที่มีอาชีพแตกต่างกัน ด้วยวิธีการของ LSD (Least-Significant Different)

อาชีพ		นักศึกษา	รับจ้าง	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกร	อื่นๆ
	\bar{X}	4.14	4.04	4.11	4.25	4.07	3.84
นักศึกษา	4.14	-	.1050	.0306	-.1035	.0735	.3050*
รับจ้าง	4.04		-	-.0744	-.2085*	-.0316	.1999
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	4.11			-	-.1341	.0429	.2744
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4.25				-	.1770	.4084*
เกษตรกร	4.07					-	.2315
อื่นๆ	3.84						-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.45 พบว่า ประชาชนมีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ที่มีอาชีพแตกต่างกัน แตกต่างกัน มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่

1. กลุ่มตัวอย่าง ผู้ที่มีอาชีพนักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว แตกต่างกับอาชีพอื่น ๆ
2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้ที่มีอาชีพ รับจ้าง มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว แตกต่างกับอาชีพ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
3. กลุ่มตัวอย่าง ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว แตกต่างกับอาชีพอื่น ๆ

ตารางที่ 4.46 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ ด้าน คุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
นักศึกษา	63	3.83	0.48	มาก
รับจ้าง	164	3.80	0.37	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	57	3.87	0.47	มาก
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	53	3.92	0.54	มาก
เกษตรกร	51	3.87	0.36	มาก
อื่นๆ	12	3.67	0.48	มาก
รวม	400	3.84	0.43	มาก

จากตารางที่ 4.46 พบว่า ประชาชนจำแนกตามอาชีพ มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกตามอาชีพมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.46

ตารางที่ 4.47 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ ด้าน คุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.089	5	0.218	1.15	0.33
ภายในกลุ่ม	74.320	394	0.189		
รวม	75.409	399			

จากตารางที่ 4.47 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณธรรมจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.48 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
นักศึกษา	63	3.70	0.37	มาก
รับจ้าง	164	3.76	0.35	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	57	3.72	0.42	มาก
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	53	3.73	0.53	มาก
เกษตรกร	51	3.72	0.34	มาก
อื่นๆ	12	3.60	0.64	มาก
รวม	400	3.73	0.40	มาก

จากตารางที่ 4.48 พบว่า ประชาชนจำแนกตามอาชีพ มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านภูมิหลัง อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกตามอาชีพ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.48

ตารางที่ 4.49 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	0.381	5	0.076	0.46	0.80
ภายในกลุ่ม	64.344	394	0.163		
รวม	64.724	399			

จากตารางที่ 4.49 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านภูมิหลัง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.50 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
นักศึกษา	63	4.07	0.56	มาก
รับจ้าง	164	4.01	0.55	มาก
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	57	4.00	0.69	มาก
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	53	4.16	0.61	มาก
เกษตรกร	51	4.09	0.42	มาก
อื่นๆ	12	3.91	0.64	มาก
รวม	400	4.05	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.50 พบว่า ประชาชนจำแนกตามอาชีพ มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมากเมื่อแยกตามอาชีพ มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.50

ตารางที่ 4.51 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.335	5	0.267	0.81	0.54
ภายในกลุ่ม	129.801	394	0.329		
รวม	131.137	399			

จากตารางที่ 4.51 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านความรู้ความสามารถ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.52 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามที่เสนอของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้านจำแนกตามสถานภาพครอบครัว

สถานภาพครอบครัว	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
โสด	132	3.91	0.34	มาก
สมรส/อยู่ด้วยกัน	199	3.95	0.35	มาก
หย่า/แยกกันอยู่	34	3.87	0.62	มาก
หม้าย	35	3.92	0.39	มาก
รวม	400	3.93	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.52 พบว่า ประชาชนจำแนกตามสถานภาพครอบครัว มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกตามสถานภาพครอบครัว มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.52

ตารางที่ 4.53 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามที่เสนอของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	0.207	3	0.069	0.46	0.70
ภายในกลุ่ม	59.215	396	0.150		
รวม	59.422	399			

จากตารางที่ 4.53 พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.54 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

สถานภาพครอบครัว	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
โสด	132	4.06	0.49	มาก
สมรส/อยู่ด้วยกัน	199	4.12	0.46	มาก
หย่า/แยกกันอยู่	34	4.03	0.62	มาก
หม้าย	35	4.18	0.45	มาก
รวม	400	4.09	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.54 พบว่า ประชาชนจำแนกตามสถานภาพครอบครัว มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกตามสถานภาพครอบครัว มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.54

ตารางที่ 4.55 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	0.470	3	0.157	0.65	0.58
ภายในกลุ่ม	95.267	396	0.241		
รวม	95.737	399			

จากตารางที่ 4.55 พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.56 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้าน คุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

สถานภาพครอบครัว	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
โสด	132	3.83	0.40	มาก
สมรส/อยู่ด้วยกัน	199	3.86	0.39	มาก
หย่า/แยกกันอยู่	34	3.76	0.74	มาก
หม้าย	35	3.81	0.38	มาก
รวม	400	3.84	0.43	มาก

จากตารางที่ 4.56 พบว่า ประชาชนจำแนกตามสถานภาพครอบครัว มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกตามสถานภาพครอบครัว มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.56

ตารางที่ 4.57 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	0.315	3	0.106	0.55	0.64
ภายในกลุ่ม	75.092	396	0.190		
รวม	75.409	399			

จากตารางที่ 4.57 พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.58 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

สถานภาพครอบครัว	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
โสด	132	3.71	0.34	มาก
สมรส/อยู่ด้วยกัน	199	3.75	0.37	มาก
หย่า/แยกกันอยู่	34	3.65	0.65	มาก
หม้าย	35	3.74	0.44	มาก
รวม	400	3.73	0.40	มาก

จากตารางที่ 4.58 พบว่า ประชาชนจำแนกตามสถานภาพครอบครัว มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านภูมิหลัง อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกตามสถานภาพครอบครัว มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.58

ตารางที่ 4.59 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	0.350	3	0.117	0.71	0.54
ภายในกลุ่ม	64.375	396	0.163		
รวม	64.724	399			

จากตารางที่ 4.59 พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านภูมิหลัง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.60 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามที่ชนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

สถานภาพครอบครัว	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
โสด	132	4.05	0.52	มาก
สมรส/อยู่ด้วยกัน	199	4.05	0.57	มาก
หย่า/แยกกันอยู่	34	4.03	0.73	มาก
หม้าย	35	4.03	0.57	มาก
รวม	400	4.05	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.60 พบว่า ประชาชนจำแนกตามสถานภาพครอบครัว มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกตามสถานภาพครอบครัว มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.60

ตารางที่ 4.61 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามที่ชนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ จำแนกตามสถานภาพครอบครัว

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	0.026	3	0.009	0.02	0.99
ภายในกลุ่ม	131.111	396	0.331		
รวม	131.137	399			

จากตารางที่ 4.61 พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ด้านความรู้ความสามารถ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้นำเสนอข้อเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่และความคิดเห็นอื่นๆ โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปრაกฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.62 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว

ที่	ปัญหา	ความถี่	ที่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1	ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงเกินไปไม่ฟังเหตุผลผู้อื่น	25	1	ผู้บริหารควรรู้จักฟังเหตุผลผู้อื่นประกอบเหตุผลของตนเอง	25
2	การติดต่อกับผู้บริหารไม่สามารถติดต่อหรือประสานงานได้สะดวก	12	2	ควรเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสาร เพื่อสะดวก	12

จากตารางที่ 4.62 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างได้นำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาด้านคุณลักษณะส่วนตัว คือ คือ ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงเกินไปไม่ฟังเหตุผลผู้อื่น จำนวน 25 คน รองลงมา คือ การติดต่อกับผู้บริหารไม่สามารถติดต่อหรือประสานงานได้สะดวก จำนวน 12 คน

ได้นำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหา คุณลักษณะส่วนตัว คือ มากที่สุดผู้บริหารควรรู้จักฟังเหตุผลผู้อื่นประกอบเหตุผลของตนเอง คือ จำนวน 25 คน และรองลงมา ควรกำหนดช่องทางการติดต่อสื่อสาร เพื่อสะดวก จำนวน 12 คน

ตารางที่ 4.63 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ที่	ปัญหา	ความถี่	ที่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1	ผู้บริหารงานและการแก้ไขปัญห โดยเลือกแต่พวกพ้อง	30	1	ผู้บริหารควรบริหารงานและแก้ไขปัญหอย่างแท้จริงไม่เลือกเฉพาะพวกพ้อง	30
2	ผู้บริหารไม่ยึดกฎระเบียบในการบริหารงาน	23	2	ผู้บริหารควรยึดกฎระเบียบของทางราชการในการบริหารงาน	25
3	การทำงานยังไม่โปร่งใส	20	3	การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมตรวจสอบ / การจัดให้มีการชี้แจงรายรับ-รายจ่ายและมีเอกสารชี้แจงอย่างทันสมัย	20

จากตารางที่ 4.63 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ได้นำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา ด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ ผู้บริหารงานและการแก้ไขปัญหโดยเลือกแต่พวกพ้อง จำนวน 30 คน รองลงมาคือ ผู้บริหารไม่ยึดกฎระเบียบในการบริหารงาน จำนวน 23 คน และอันดับที่ 3 คือ การทำงานยังไม่โปร่งใส จำนวน 20 คน

ได้นำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญห คุณธรรมจริยธรรม คือ ผู้บริหารควรบริหารงานและแก้ไขปัญหอย่างแท้จริงไม่เลือกเฉพาะพวกพ้อง มากที่สุด จำนวน 30 คน รองลงมาคือ ผู้บริหารควรยึดกฎระเบียบของทางราชการในการบริหารงาน จำนวน 25 คน และอันดับที่ 3 คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมตรวจสอบ / การจัดให้มีการชี้แจงรายรับ-รายจ่ายและมีเอกสารชี้แจงอย่างทันสมัย จำนวน 20 คน

ตารางที่ 4.64 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง

ที่	ปัญหา	ความถี่	ที่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1	ผู้บริหารที่เคยมาจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านมาก่อน การให้ความช่วยเหลือจึงเป็นเฉพาะในหมู่บ้านที่เคยเป็นผู้ใหญ่บ้านเท่านั้น	24	1	ควรมีความยุติธรรมในการช่วยเหลือประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน	26
2	ผู้บริหารใช้เวลาราชการไปธุระส่วนตัว	20	2	การสร้างจิตสำนึกแก่ผู้บริหารในการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	15
3	ผู้บริหารบางคนไม่ได้จบปริญญาตรีและแต่มีคุณสมบัติที่เคยเป็นสมาชิกมาก่อน	10	3	ผู้บริหารควรมีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และควรจะตรงกับสายงานที่เกี่ยวกับท้องถิ่น	10

จากตารางที่ 4.64 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ได้นำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา ด้านภูมิหลัง คือ ผู้บริหารที่เคยมาจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านมาก่อน การให้ความช่วยเหลือจึงเป็นเฉพาะในหมู่บ้านที่เคยเป็นผู้ใหญ่บ้านเท่านั้น มากที่สุด จำนวน 24 คน รองลงมาคือ การใช้เวลาราชการไปธุระส่วนตัว จำนวน 20 คน และอันดับที่ 3 คือ ผู้บริหารบางคนไม่ได้จบปริญญาตรีและแต่มีคุณสมบัติที่เคยเป็นสมาชิกมาก่อน จำนวน 10 คน

ได้นำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหา ด้านภูมิหลัง คือ ควรมีความยุติธรรมในการช่วยเหลือประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน มากที่สุด จำนวน 26 คน รองลงมาคือการสร้างจิตสำนึกแก่ผู้บริหารในการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม จำนวน และอันดับที่ 3 ผู้บริหารควรมีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และควรจะตรงกับสายงานที่เกี่ยวกับท้องถิ่น จำนวน 10 คน

ตารางที่ 4.65 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ

ที่	ปัญหา	ความถี่	ที่	แนวทางแก้ไข	ความถี่
1	ผู้บริหารไม่ค่อยสนใจระเบียบของทางราชการ เช่น ด้านการเงิน	39	1	ผู้บริหารต้องปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบและให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบเข้าทำงานการตรวจสอบอย่างแท้จริง	30
2	ผู้บริหารไม่มีความเด็ดขาดในการแก้ไขปัญหาให้ประชาชน	20	2	ผู้บริหารควรใช้ความรู้ ความสามารถของตนเองจัดการกับปัญหาของประชาชนอย่างเด็ดขาด	18
3	ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง	16	3	ผู้บริหารควรมีการจัดทำลำดับความสำคัญของปัญหาแล้วแก้ไขตามความเร่งด่วน	16

จากตารางที่ 4.65 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ได้นำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาความรู้ความสามารถ คือ ผู้บริหารไม่ค่อยสนใจระเบียบของทางราชการ เช่น ด้านการเงิน มากที่สุดจำนวน 39 คน รองลงมาคือ ผู้บริหารไม่มีความเด็ดขาดในการแก้ไขปัญหาให้ประชาชน จำนวน 20 คน และอันดับที่ 3 คือ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง จำนวน 16 คน

ได้นำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาความรู้ความสามารถ คือ ผู้บริหารต้องปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบและให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบเข้าทำงานการตรวจสอบอย่างแท้จริงมากที่สุด จำนวน 30 คน รองลงมาคือ ผู้บริหารควรใช้ความรู้ ความสามารถของตนเองจัดการกับปัญหาของประชาชนอย่างเด็ดขาด จำนวน 18 คน และอันดับที่ 3 คือ ผู้บริหารควรมีการจัดทำลำดับความสำคัญของปัญหาแล้วแก้ไขตามความเร่งด่วน จำนวน 16 คน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลริมเหนือ ตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่

2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพครอบครัวแตกต่างกัน

3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัย ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้ศึกษาจากแนวคิดของ เขาวนะ ไตรมาส เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลริมเหนือในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2,755 คน (อายุ 18 ปีขึ้นไป) โดยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Nagtalon ได้จำนวน 400 คน แล้วคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากแต่ละหมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 5 หมู่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพครอบครัว จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ แบบสอบถามปลายปิดมีจำนวน 35 ข้อ ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะส่วนตัว 2) ด้าน

คุณธรรม จริยธรรม 3) ด้านภูมิหลัง 4) ด้านความรู้ความสามารถ ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ โดยใช้หลักของ Likert Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยเป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติอนุมานหรืออ้างอิง ได้แก่ ทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least-Significant Different) โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถสรุปผลของการวิจัยตามข้อค้นพบได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 มีอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 และมีสถานภาพครอบครัว สมรส/อยู่ด้วยกัน จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8

5.1.2 ผลสรุปข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบล ริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่

พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกออกเป็นรายด้านพบว่า มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1) ด้านคุณลักษณะส่วนตัว

พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 7 มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าแปลผลอยู่ใน

ระดับมากที่สุด คือ สนใจและเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของประชาชน และข้อที่ 3 มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ศิลปะในการพูด

2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่มีประวัติเกี่ยวกับการทุจริต และข้อที่ 4 มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย คือ ซื่อเสียงเพื่อได้ตำแหน่ง

3) ด้านภูมิหลัง

พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 6 มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ประกอบอาชีพด้วยความสุจริต โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ และข้อที่ 7 มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีเชื้อสายวงศ์ตระกูลที่เคยเป็นนักการเมืองมาก่อน

4) ด้านความรู้ความสามารถ

พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ 4 มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ทำงานด้วยความจริงใจเพื่อประชาชน และข้อที่ 3 มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ สถานภาพครอบครัว พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพครอบครัว ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือแตกต่างกัน และเมื่อแยกออกเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านคุณลักษณะส่วนตัว

พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และ สถานภาพครอบครัว ต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน

2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพครอบครัว ต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน

3) ด้านภูมิหลัง

พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลังไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน

4) ด้านความรู้ความสามารถ

พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ไม่แตกต่างกัน

5.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบล ริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้นำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือของประชาชน ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เรียงตามลำดับดังนี้

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา

1. ประชาชนไม่ค่อยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอนโยบายหรือการร่วมรับฟังการประชุม
2. ผู้บริหารงานและการแก้ไขปัญหา โดยเลือกแต่พวกพ้อง
3. ผู้บริหารที่เคยมาจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านมาก่อน การให้ความช่วยเหลือจึงเป็นเฉพาะในหมู่บ้านที่เคยเป็นผู้ใหญ่บ้านเท่านั้น
4. ผู้บริหารไม่ค่อยสนใจระเบียบของทางราชการ เช่น ด้านการเงิน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหา

1. เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมให้มากขึ้น และควรส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนิน โครงการ/กิจกรรม
2. ผู้บริหารควรบริหารงานและแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริงไม่เลือกเฉพาะพวกพ้อง
3. ควรมีความยุติธรรมในการช่วยเหลือประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน
4. ผู้บริหารต้องปฏิบัติให้อยู่ในระเบียบและให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบเข้าทำงานการตรวจสอบอย่างแท้จริง

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ คุณลักษณะส่วนตัว แตกต่างกัน ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านคุณลักษณะส่วนตัว 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) ด้านภูมิหลัง และ 4) ด้านความรู้ความสามารถ นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 การวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ปัจจัยทั้ง 4 ด้านนั้นเป็นปัจจัยที่ประชาชนเห็นว่าผู้นำหรือผู้บริหารที่ตนเองต้องการจะต้องมีคุณสมบัติทั้งภายในและภายนอกที่เหมาะสม เพื่อจะเกิดการพัฒนาและสร้างความเจริญมาสู่ท้องถิ่นต่อไป ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ เมื่อดูรายด้านพบมากที่สุด ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้วยประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในเรื่องคุณลักษณะของผู้นำที่ควรมีความสนใจและเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของประชาชน มีอุดมการณ์ในการทำงาน ลักษณะบุคลิกภาพ กิริยาวาจาที่ดีน่าเชื่อถือ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ประชาชนเห็นว่าผู้นำต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่ใช้เงินในการซื้อเสียง เพราะผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรมในการทำงานแล้วนั้น ประชาชนก็จะมีแต่ความสุขส่งผลให้ท้องถิ่นหรือบ้านเมืองก็จะประสบแต่ความสงบสุขมีความเจริญยิ่งขึ้นไป 3) ด้านภูมิหลัง ประชาชนส่วนใหญ่พิจารณาภูมิหลังของผู้นำเพราะพื้นฐานของผู้นำเป็นสิ่งสำคัญไม่ว่าจะเป็นเรื่องอาชีพที่ต้องประกอบอาชีพสุจริต โปร่งใส และการทำงานของผู้นำจะต้องเน้นการให้ความช่วยเหลือแก่ท้องถิ่นหรือประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกัน ไม่แบ่งแยกหรือเพื่อประโยชน์ส่วนตัว และ 4) ด้านความรู้ความสามารถ ประชาชนเห็นว่าผู้นำควรมีความรู้ในการพัฒนาท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็น การปกครองท้องถิ่น กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้นำความรู้ความสามารถนั้นมา

พัฒนาท้องถิ่นให้เจริญยิ่งขึ้น และควรมีนโยบายที่ตรงใจประชาชนด้วย ดังนั้น จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ประชาชนจึงมีความเห็นว่า ปัจจัยทั้ง 4 ด้านนั้นมีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนืออยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดตามทฤษฎี ของฮอพพอค (Hoppock) ที่ได้กล่าวว่า การตัดสินใจ เป็นความต้องการของบุคคลและความสำคัญของข้อสนเทศเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งแวดล้อมว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกตัดสินใจ ได้แก่ บุคคล ความต้องการ ความรู้ความสามารถ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ในการตัดสินใจและความพอใจในการเลือกที่ต้องตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ และสอดคล้องกับทฤษฎี ของ แอนโทนี ดาร์วิน ที่ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งเกิดจากความสำนึกเชิงเหตุผลเน้นที่ปฏิริยาของความสำเร็จหรือการสูญเสียของผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงที่มีต่อการบริหารการเลือกตั้ง นโยบายของพรรค และสภาพของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ลักษณะดังกล่าว คล้ายกับว่ากรอบความคิดเชิงเหตุผล ของผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เปรียบเสมือนกับการตัดสินใจของผู้บริโภคในทางเศรษฐศาสตร์ และสอดคล้องกับแนวคิดของสถาบันพระปกเกล้า ที่ได้กล่าวไว้ว่า เหตุผลที่ประชาชนตั้งใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นมีอยู่มากมายและค่อนข้างซับซ้อนคนบางคนตั้งใจไปลงคะแนนเพราะความเชื่อถือศรัทธาที่มีต่อพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง บางคนไปเพราะความนิยมชมชอบในตัวผู้สมัคร บางคนอาจไปเลือกเพราะเกรงกลัวต่อกฎหมาย แต่ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด เหตุผลเหล่านั้นก็ล้วนมีส่วนในการตัดสินใจลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วยทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จ.ส.อ.วรยุทธ สถาปนาสกุล ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งว่า ประชาชนมีการตัดสินใจเลือกตั้ง โดยพิจารณาจากปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ความสามารถ หมายถึง ผู้มีความรอบรู้ และสามารถนำมาปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเป็นจริงด้วย 2) ภาวะผู้นำ หมายถึง การเป็นผู้นำโดยการผู้ที่มีอำนาจเหนือผู้อื่นและอำนาจนี้ช่วยให้ผู้นำสามารถปฏิบัติงานซึ่งเขาไม่สามารถปฏิบัติคนเดียวได้สำเร็จ และทำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามยอมรับและเต็มใจปฏิบัติตามหรือการใช้ผลในความสัมพันธ์ และ 3) ศีลธรรมคุณธรรม หรือ วิธีการกระทำหรือปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลของการกระทำนั้น ๆ ถ้ามีการกระทำดี ย่อมจะก่อให้เกิดผลดีได้ผลที่ดี และคุณธรรม หมายถึง ความถึง คุณงามความดี (Virtue) เป็นความประพฤติอุปนิสัยอันดีงามที่สะสมอยู่ในจิตใจ และแสดงออกมาด้วยความเคยชินอย่างสม่ำเสมอ คุณธรรมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเสริมสร้างความสงบสุข และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนบดี ภูมิเดช ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด” ปัจจัยมีผลต่อการเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านภูมิหลัง ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ

เทศ ขามช่วง ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณี สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโพนธิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขตอำเภอโพนธิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านภูมิหลัง ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผลการศึกษาโดยรวมพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบล ริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูง ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า คุณลักษณะส่วนตัวของนักการเมืองท้องถิ่นที่ประชาชนใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกมักจะเป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับประชาชน การสนใจมีความเอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่ของประชาชน การมีมนุษยสัมพันธ์ดีต่อประชาชน การมีอุดมการณ์ทางการเมือง การเคารพกฎระเบียบวินัยขององค์กร ตลอดจนผู้นำควรมีสภาพแข็งแรงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน บุคลิกภาพต้องคมีกิริยาจาสุภาพเรียบร้อยมีศิลปะในการพูดมีความอ่อนน้อมถ่อมตน เนื่องจาก ประชาชนตำบลริมเหนือส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี โดยเลือกจากการตัวผู้สมัครที่มีความสนใจและเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของประชาชน คำนึงถึงความต้องการของประชาชน มีความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวและกล้าหาญ กล้าตัดสินใจที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ เป็นผู้ที่มีมองการณ์ไกลกำหนดอนาคตและสามารถนำทิศทางท้องถิ่นไปสู่ความเจริญและสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นในสังคม ดังนั้น คุณลักษณะส่วนตัวเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจของประชาชนในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ อมร รักษาสัตย์ ที่ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยพิจารณาเชิงระบบทั่วไปพบว่า ปัจจัยแวดล้อมที่เกิดขึ้นเฉพาะช่วงสมัยที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลระยะสั้น เช่น ความสนใจในตัวผู้สมัคร ความเห็นต่อนโยบาย และปัญหาทางการเมืองภาพพจน์ที่มีต่อการปฏิบัติงานพรรคสภาพการณ์ภายในและภายนอกประเทศสภาพแข่งขันของผู้สมัคร เป็นต้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ วุฒิชัย จ้างงได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะภาวะผู้นำที่ผู้ทำการตัดสินใจ จะแสดงออกมาทางกระบวนการตัดสินใจเป็นต้นว่า ถ้าผู้นั้นยกอำนาจของตนเป็นใหญ่แต่ผู้เดียว มีความเชื่อถือและเชื่อมั่น มีความเป็นตัวของตัวเองมากเกินไป ภาวะผู้นำนั้นก็ส่งผลออกมาในกระบวนการตัดสินใจของผู้นั้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เชาวนะ ไตรมาส ที่ได้กล่าวไว้ว่า ภูมิการเมืองหรือคุณลักษณะส่วนตัว เช่น การแสดงออกถึงแรงจูงใจใฝ่อุดมการณ์ที่เป็นรูปธรรม ความเอาใจใส่อย่างจริงจัง และชัดเจนต่อเนื่องในปัญหาความต้องการของประชาชนและของประเทศความสามารถในการใช้ทักษะทางการเมืองทำหน้าที่ผลิตผลงานเพื่อสนองตอบต่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศได้ ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิถีญจน์ จันเรือง ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” ด้านคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ให้ระดับความสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำพันธ์ แสนคำวัง ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น ตำบลสันพระเนตร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ตามทัศนะของประชาชน” ผู้นำเป็นบุคคลสำคัญเป็นผู้ที่มีบทบาทในการรับผิดชอบท้องถิ่น และเป็นคนแรกที่จะมองเห็นความต้องการของประชาชน จะต้องทำให้ประชาชนตระหนักถึงความต้องการและแก้ปัญหาของท้องถิ่น ประชาชนต้องการผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ที่จะสามารถพัฒนาท้องถิ่นให้ก้าวหน้าได้มากที่สุด จึงเลือกเข้ามาเป็นตัวแทนเพื่อรักษาผลประโยชน์แก่ท้องถิ่นโดยรวม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำเพชร เอียงสันต์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก” พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพล สุอินตะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิ์เลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า “การตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิ์เลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร อยู่ในระดับมาก”

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง โดยรวมมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าปัจจัยอื่น ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนไม่ให้ความสำคัญสำหรับผู้ที่มีเชื้อสายวงศ์ตระกูลที่เคยเป็นนักการเมืองมาก่อนมากนัก ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย เนื่องจาก ประชาชนส่วนใหญ่จะพิจารณาจากการกระทำของผู้наที่เป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาของประชาชน ได้แก่ มีความเสียสละทำงานเพื่อประโยชน์โดยส่วนร่วม มีการให้ความช่วยเหลือแก่ท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงอาชีพที่ต้องสุจริต โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ อีกทั้งพื้นฐานชีวิตครอบครัว ฐานะความมั่นคง และการไม่มีหนี้สินส่วนตัว สอดคล้องกับแนวคิด ของสถาบันพระปกเกล้า ที่ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่เชื่อว่าน่าจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครของประชาชน รวมทั้งสิ้น 15 ปัจจัย ได้แก่ (1) บุคลิกภาพ (2) ประสบการณ์ทางการเมือง (3) ทำประโยชน์

ต่อชุมชน (4) การศึกษาสูง (5) ฐานะทางการเงิน (6) คนท้องถิ่น ได้รับการช่วยเหลือในเรื่องส่วนตัว (7) สามารถนำเงินมาให้ท้องถิ่น (8) มีวิสัยทัศน์ (9) มีชื่อเสียงด้านความซื่อสัตย์ (10) สามารถแก้ปัญหาชุมชนได้ (11) สัญญาว่าจะทำบางสิ่งให้ชุมชน (12) ช่วยเหลือเพื่อนเสมอ (13) ครอบครัวยุติธรรม (14) ให้ของกำนัล และ (15) เป็นคนท้องถิ่นหรือเคยอยู่ในท้องถิ่นมาก่อน และสอดคล้องกับแนวคิดของ กิติพงษ์ เตชะพันธ์ ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งมีแนวโน้มที่จะพิจารณาถึงชื่อเสียงของกลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด นโยบาย และแนวทางในการแก้ไขปัญหาและคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครประกอบกันมากกว่าประเด็นอื่น ๆ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งกับการใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนบดี ภูมิเดช ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ด้านภูมิหลังในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสรรค์ อินทะราชา ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความสำเร็จในชีวิตมีผลต่อการตัดสินใจของประชาชน อยู่ในระดับมาก

เมื่อแยกเป็นรายด้านปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ด้านคุณลักษณะส่วนตัว

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ 7 คือ สนใจและเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของประชาชน มีระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัจจัยอื่น แต่มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่เลือกผู้นำที่มีความสนใจและเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของประชาชน สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างถูกต้อง ถูกใจโดยไม่แบ่งชนชั้น หรือพวกพ้อง และประชาชนทุกคนได้รับสิทธิเท่าเทียมกัน และประชาชนมีความคาดหวังให้ผู้ที่ของตนมาเอาใจใส่ตน การที่ผู้นำที่มีให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างทั่วถึง ไม่แบ่งชนชั้น แบ่งพรรคแบ่งพวก ประชาชนทุกคนได้รับสิทธิได้รับการช่วยเหลืออย่างเท่าเทียมกัน เพราะประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการอยากได้รับการตอบสนองของเค้า ซึ่งหากผู้นำได้ให้ความสำคัญ และใส่ใจต่อความต้องการที่ประชาชนในพื้นที่เช่น ความเป็นอยู่ การสร้างความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และ

สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ หรือบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นได้ทันเหตุการณ์ อีกทั้งการที่ผู้นำแสดง ความปกป้องผลประโยชน์ การเรียกร้องให้แก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นในชุมชน หากไม่มี ผู้นำก็จะไม่มีผู้นำเสนอปัญหาเหล่านั้นซึ่งก็จะไม่ได้รับการแก้ไข ดังนั้นทำให้ประชาชนเลือกผู้นำหรือ ตัวแทนที่เข้าไปบริหารท้องถิ่นจึงต้องเป็นผู้นำที่มีความสนใจ เอาใจใส่ความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่ง สอดคล้องกับทฤษฎีของ สุวิทย์ รุ่งวิสัย ที่ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน ไว้ว่า ในการอยู่ร่วมกันใน สังคมมนุษย์เราต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน คนเราจะคบหาสมาคมกันอย่างใกล้ชิดหรือขึ้นอยู่กับ การสนองตอบความต้องการและช่วยเหลือกันมาน้อยแค่ไหนเพียงไร ขึ้นอยู่กับการสนองตอบความ ต้องการและผลประโยชน์ และสอดคล้องกับแนวคิดของ วุฒิชัย จำนง ได้กล่าวไว้ว่า ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล ในพฤติกรรมการตัดสินใจ ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือลักษณะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล แท้จริงเราได้กล่าวถึงสิ่งนี้บ้างพอสมควร ในระหว่างฐานะและบทบาท ตลอดจนการสั่งสมทาง สังคมในองค์กร และฐานะและบทบาท การรับรู้ในฐานะและบทบาทของตนเองนั้นเป็นสิ่งสำคัญมาก อีกประการหนึ่ง เพราะลักษณะการที่บุคคลเข้ามาทำงานในองค์กรใด ๆ ก็ตาม จำเป็นต้องมีบทบาทที่ ตนแสดงและยิ่งไปกว่านั้นจะต้องพยายามผสมผสานบทบาทส่วนตัวที่แสดง หรือวิธีการที่จะพัฒนา ตนเองกับบทบาทที่ตัวเองต้องแสดงตามความต้องการขององค์กร ซึ่งในกรณีนี้เป็นความสำคัญอย่าง ยิ่งยวดที่ผู้ทำการตัดสินใจต้องทำความเข้าใจให้ดี ไม่เช่นนั้นแล้วลักษณะการตัดสินใจจะเป็นการเพื่อ บรรลุวัตถุประสงค์ส่วนตัวมากกว่าองค์กร และสอดคล้องกับแนวคิดของ กระมล ทองธรรมชาติ ได้ กล่าวไว้ว่า การที่ประชาชนเลือกผู้แทนหรือกลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์หรือนโยบาย ที่สอดคล้องกับความต้องการของตน ก็เพราะเชื่อว่าผู้แทนที่ตนเลือก ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนนั้น จะ ใช้อุดมการณ์หรือนโยบายที่ได้ประกาศเป็นแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติและบริหารประเทศ ในทำนองเดียวกัน เพื่อเป็นการพิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง ประชาชนจะไม่เลือกผู้แทนที่มี อุดมการณ์หรือนโยบายที่เป็นปฏิปักษ์ หรือไม่เอื้อต่อความต้องการของตนเอง ดังนั้น การเลือกตั้งจึง เป็นกิจกรรมที่ประชาชนแสวงหาทางเลือกในการปกครองและบำบัดความต้องการของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธเนศ ขามช่วง ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมือง ของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโพนีชัย จังหวัด ร้อยเอ็ด” พบว่าประชาชนมีความนิยมทางการเมืองต่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอ โพนีชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด โดย เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีความสามารถในการแก้ปัญหาท้องถิ่นได้ รองลงมา ได้แก่ สนใจและเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของประชาชน แผลผลในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ไตรรงค์ แก้วมัน ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนต่อคุณภาพของ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนในเขตเทศบาลเมืองกำแพงเพชร” ผลการศึกษาพบว่า “ประชาชนมีความคาดหวังต่อคุณภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านคุณประโยชน์ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่ประชาชนมีความคาดหวังมากที่สุดคือ การทำเพื่อประโยชน์ของประชาชน สังคมและประเทศชาติ รองลงมาคือ ไม่ทำหน้าที่เพื่อหาผลประโยชน์ส่วนตัว และไม่เห็นแก่ส่วนตัวหรือพวกพ้องตามลำดับ”

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามที่เสนอของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว พบว่า ข้อที่ 3 คือ มีศิลปะในการพูด มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าปัจจัยอื่น แต่มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า การที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสามารถอภิปราย เสนอนโยบายหรือพูดจูงใจให้ประชาชน หรือเสนอนโยบาย เพื่อโน้มน้าวให้ได้รับการเลือกตั้งมีผลน้อยมาก เนื่องจากเป็นแค่รูปธรรมหรือการให้สัญญาแก่ประชาชน ประชาชนจะเห็นเป็นคำมั่นนโยบายที่ฝันเพื่องเท่านั้นซึ่งทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งน้อยกว่าการกระทำที่แสดงออกมา หรือผลงานที่ผ่านมา แม้จะเป็นผู้ที่พูดเก่งอาจไม่ได้หมายความว่าการทำงานจะเก่งตาม แต่สำหรับคนที่มีความคิดที่ดี ก็ยังแสดงให้เห็นว่ามีความคิด มีแนวคิด มีนโยบายที่ดีที่น่าเสนอที่น่าสนใจ อาจส่งผลให้เห็นว่าแนวคิดนั้นสามารถเป็นรูปธรรม เป็นประโยชน์เพื่อสังคมได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุจิต บุญบงการ และพรรคกิจ ผ่องแผ้ว ได้กล่าวว่ นโยบายของรัฐบาล ไม่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงของผู้ไปใช้สิทธิ โดยพบว่า ผู้ที่ลงคะแนนเสียงให้กับพรรคร่วมรัฐบาล ก็มีทั้งผู้พอใจและไม่พอใจต่อ นโยบายของรัฐบาล ซึ่งแสดงว่าผู้ลงคะแนนเสียงไม่สนใจนโยบายของรัฐบาลมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในชนบท ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเลือกผู้สมัครมากกว่าคำนึงถึงพรรคการเมืองหรือนโยบายของพรรคการเมือง และสอดคล้องกับแนวคิดของ อมร รักษาสัตย์ ที่ได้กล่าวถึงทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล เน้นที่ปฏิริยาของความสำนึกศรีตรองของผู้ไปใช้สิทธิหรือออกเสียงที่มีต่อการบริหารการเลือกตั้ง นโยบายของพรรค และสภาพของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ลักษณะ ดังกล่าวคล้ายกับว่ากรอบความคิดเชิงเหตุผล (Rational Framework) ของผู้ไปใช้สิทธิหรือออกเสียงเลือกตั้งเสมือนกับการตัดสินใจของผู้บริโภคในทางเศรษฐศาสตร์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัฐพงศ์ นิลาทวงค์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรี ศึกษากรณี : เทศบาลตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม” ผลการวิจัยพบว่า “ปัจจัยด้านคุณสมบัติผู้สมัครนายกเทศมนตรี พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดและรองลงมา 3 ข้อ คือ ผู้สมัครนายกเทศมนตรีเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ดี รองลงมา คือผู้สมัครนายกเทศมนตรีเป็นที่ยอมรับในสังคม และผู้สมัครนายกเทศมนตรีเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี และมีวาทศิลป์ และเป็นผู้ที่พูดจริง ทำจริง เข้าถึงและช่วยเหลือประชาชน”

2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามที่เสนอของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 1 คือ มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่มีประวัติเกี่ยวกับการทุจริต มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า การตัดสินใจของประชาชนในด้านคุณธรรมจริยธรรมนั้นเป็นเหมือนมาตรฐานทางสังคม เพราะนั่นคือลักษณะเฉพาะของนักการเมืองในอุดมคติ ความซื่อสัตย์ สุจริตจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการตัดสินใจเลือกนักการเมือง ซึ่งการทุจริตเป็นสิ่งที่ผิดต่อมาตรฐานทางสังคมและอยู่ตรงข้ามกับคุณธรรมอย่างเด่นชัด ทั้งนี้ ผู้นำที่คั้นนั้นควรจะต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมประจำชีวิต ได้แก่ มีความรักและความเมตตา และความเสียสละ มีจิตใจสะอาดบริสุทธิ์ ไม่คิดอาฆาตพยาบาทหรือคิดเบียดเบียนคนอื่นด้วยความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว มีความรู้ที่ถูกต้องและใช้ความรู้ในทางสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามแก่ตนเองและแก่สังคม ประกอบกับการมีสติสัมปชัญญะ ไม่ประมาทลุ่มหลงหรือมัวเมาในอบายมุข มีความละเอียดในการทำชั่ว และเกรงกลัวต่อผลของอกุศลกรรมทุกประเภทมีความกตัญญูรู้คุณของบุคคลอื่นที่ได้ทำในสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเอง มีความรักในสังคม รักในความซื่อสัตย์ มีความเคารพในศักดิ์ศรีของเพื่อนมนุษย์ มีความเชื่อในกฎแห่งกรรมและปฏิบัติตามหลักกุศลกรรม มีความสามารถในการดำรงความเป็นธรรม และความยุติธรรมในสังคม มีมุทิตาจิตต่อผู้อื่น ไม่อิจฉาริษยาผู้อื่น ตลอดจนการปฏิบัติตามหลักทศพิธราชธรรม และหลักสังคัตถุรวมทั้งหลักธรรมที่ดีงามในศาสนาทั้งหลาย ประชาชนส่วนใหญ่จึงพิจารณาไม่เลือกผู้สมัครที่ทุจริตมากที่สุดในด้านมาตรฐานคุณธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ อมร รักษาสัตย์ ที่ได้กล่าวถึงทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม รูปแบบทางจิตวิทยาสังคมที่เกี่ยวกับการตัดสินใจและการกระทำพฤติกรรมของมนุษย์นั้น สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ เซาเวเน ไตรมาส ที่ได้กล่าว ภูมิธรรมหรือคุณธรรมจริยธรรม เช่น การซึ้งน้ำหนักระหว่างการพูดกับการปฏิบัติจริง การยึดถือกรอบคุณธรรมและจรรยาบรรณทางการเมือง การรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม รับผิดชอบต่อทุกข์สุขของประชาชน ไม่นิ่งดูตาในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ ริเริ่มเรื่องใดแก้ไขปัญหาคานสำเร็จเห็นผลต่อผู้อื่นไม่ย่อท้อ ตั้งใจจริงและมีความเสียสละ และสอดคล้องกับแนวคิดของ กิติพงษ์ เตชะพันธ์ ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งจะมีความสัมพันธ์กับการใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งมีแนวโน้มที่จะพิจารณาถึงชื่อเสียงของกลุ่มการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด นโยบายและแนวทางในการแก้ไขปัญหาและคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครประกอบกันมากกว่าประเด็นอื่น ๆ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลญจน์ จันเรือง ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งนายก

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า “ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทองมีการให้ระดับความสำคัญของ ความซื่อสัตย์ สุจริตของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด” และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาสิณี วรกุลพนา ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลป่าจิว อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย” ผลการวิจัยพบว่า ด้านความซื่อสัตย์ สุจริตของผู้สมัคร คือ จิตสำนึกในการทำงานหรือปฏิบัติหน้าที่ที่มีความซื่อสัตย์ในการทำงานมีความโปร่งใสทำงานอย่างตรงไปตรงมาเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมต่อสังคม และค้ำชูบทบาทหน้าที่ เป็นต้น

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ข้อที่ 4 คือ ซื่อเสียงเพื่อได้ตำแหน่ง มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า ในความเห็นของประชาชนการซื่อเสียง ไม่ได้เป็นการผิดด้านคุณธรรม แต่เป็นความผิดในทางกฎหมายเลือกตั้งมากกว่า จึงทำให้ประชาชนให้ความสนใจต่ำในคุณสมบัติดังกล่าว ประกอบกับประชาชนยังตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีจากความเสียสละ การทำประโยชน์เพื่อส่วนร่วม การให้ความช่วยเหลือแก่ท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ตามผลการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีในด้านภูมิหลัง ซึ่งแปรผลในระดับมาก แต่ยังมีประชากรที่ยังเชื่อว่ามี การซื่อเสียงขายสิทธิ์ในการเลือกตั้งอยู่ ซึ่งการเลือกตั้งของไทยตั้งแต่อดีต การซื่อเสียงขายสิทธิ์มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งระดับไหน เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังยึดติดอยู่กับการซื่อเสียงขายสิทธิ์กันอยู่ ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมการเมืองไทย เรียกได้ว่า “เงินไม่มา กาไม่เป็น” จึงทำให้การเลือกตั้งไม่ว่าจะระดับประเทศหรือท้องถิ่นยังคงขาดความโปร่งใส ซึ่งประชาชนก็ยังคงมีความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของสุวิทย์ รุ่งวิสัย ที่ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน ไว้ว่า การแลกเปลี่ยนกับสินจ้างที่ตนได้รับอันเกิดขึ้นจากการซื่อขายเสียงในการเลือกตั้งในการอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์เราต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน คนเราจะคบหาสมาคมกันอย่างใกล้ชิดหรือขึ้นอยู่กับ การสนองตอบความต้องการ และช่วยเหลือกันมาน้อยแค่ไหนเพียงไร ขึ้นอยู่กับการสนองตอบความต้องการและผลประโยชน์ การตอบแทนเป็นสิ่งกระตุ้นให้คนเราคบหาสมาคมกัน การจัดสร้างที่พักผู้โดยสารของผู้สมัครในสมัยเลือกตั้งก็ถือว่าเป็นการแลกเปลี่ยนที่กว้างออกไปในระดับสังคมด้วย การที่ผู้เลือกตั้งบางส่วนไปเลือกผู้แทนก็เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินผลประโยชน์ ความยกย่อง ความสะดวกสบายหรือตำแหน่งหน้าที่ที่คาดว่าจะได้รับ ผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ใช้เงินบ้างผลประโยชน์บ้าง เป็นการแลกเปลี่ยนกับคะแนนเสียงที่ตนได้รับ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ถวิลวลี บุรีกุล ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง โดยอาจแยกเป็น 3 ปัจจัย คือ

1) ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ 2) การรับรู้ข่าวสาร เช่น การเสนอข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ การจัดทำและการนำเสนอแบบสำรวจความคิดเห็น และ 3) อิทธิพลจากการโน้มน้าวชักจูงด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้อิทธิพล ผู้นำท้องถิ่นการเงินและสิ่งของจูงใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส ตีริมหาราช ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์เชิงทัศนคติระหว่างประชาชนกับการเมืองในการเลือกตั้ง : กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า “การซื้อเสียง ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า ในการเลือกตั้งปี 2538 นั้น การซื้อเสียงมีแนวโน้มที่จะลดลง ทั้งนี้เพราะประชาชนเข้าใจปัญหาที่เกิดจากการซื้อเสียงเพิ่มมากขึ้น” และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรินทร์ วรรณมรินทร์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน : กรณีศึกษาอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย” ผลการศึกษาพบว่า “กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนใหญ่เห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำเป็นต้องใช้เงินซื้อเสียงเป็นจำนวนมาก และมีความเห็นส่วนใหญ่ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นสำคัญมากกว่าคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม”

3) ด้านภูมิหลัง

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 6 คือ ประกอบอาชีพด้วยความสุจริต โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนสนใจผู้ที่ประกอบอาชีพด้านความสุจริต เนื่องจากเป็นสิ่งที่แสดงออกมา สามารถพิสูจน์ได้จากการกระทำ หรือผลงานที่ผ่านมา ทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่น และมั่นใจในตัวผู้สมัครที่มีการทำงานที่โปร่งใสมั่นคง ตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล อีกทั้งการที่ผู้นำมีหน้าที่การงานที่ดีมีความสำเร็จย่อมสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จอีกประการหนึ่งในชีวิต คนที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพมักต้องมีคุณลักษณะที่โดดเด่น เช่น มีความขยัน อดทน มีความสามารถ เป็นต้น ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและพิจารณาตัดสินใจว่าเหมาะสมแก่การเป็นผู้นำที่จะสามารถช่วยเหลือและพัฒนาให้เกิดความเจริญแก่ท้องถิ่น ให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิด อมร รักษาสิทธิ์ ที่ได้กล่าวถึงทฤษฎีระบบ ไว้ว่าพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยการพิจารณาเชิงระบบทั่วไป พบว่าปัจจัยแวดล้อมที่เกิดขึ้นเฉพาะช่วงสมัยที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบ เช่น ความสนใจในตัวผู้สมัคร ความเห็นต่อนโยบาย และปัญหาทางการเมืองภาพพจน์ที่มีต่อการปฏิบัติงานของพรรค สภาพการณ์ภายในและภายนอกประเทศ สภาพแข่งขันของผู้สมัคร เป็นต้น และสอดคล้องกับแนวคิด ชาวนะ ไตรมาส ที่ได้กล่าวว่า ความคาดหวังในบทบาทของตัวผู้แทนนั้นมีอยู่หลายคุณค่า ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ใช้สิทธิ์ พิจารณาได้จากศักยภาพของผู้สมัครในด้านผู้สมัคร ได้แก่ ภูมิชีวิตหรือภูมิหลัง เช่น การศึกษา อาชีพ วัย ผลงาน ประสบการณ์ และความสำเร็จในอาชีพ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนบดี ภูมิเดช ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนจังหวัด เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมาด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านการรับรู้ข่าวสารของประชาชน และด้านภูมิหลังและความคิดเห็น และข้อเสนอแนะปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ดังนี้ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ควรมีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน รองลงมาได้มีการดำเนินชีวิตที่โปร่งใสทั้งชีวิตส่วนตัว หน้าที่การงาน มีกิจกรรมอาสาสมัครทั้งกาย วาจา และจิตใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัตติ จอมใจ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกวุฒิสภาของข้าราชการตำรวจจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกวุฒิสภาเฉพาะในเขตอำเภอแมริม แม่แตง เชียงดาว ไชยปราการ ผ่า และกองบังับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านอาชีพของผู้สมัครฯ ดังนั้นแสดงว่าฐานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร โดยดูปัจจัยด้านอาชีพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาสินี วรรณกุลพนา ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลป่าจั่ว อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย” ผลการศึกษาพบว่า ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร คือ การที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะให้เหตุผลตัดสินใจเลือกผู้แทนขึ้นอยู่กับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้รับเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นผู้มีพรรคพวกเพื่อนฝูงมาก มีคนนับหน้าถือตา มีฐานะทางสังคมดีคนตำบลพึงได้เป็นต้น

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลัง ข้อที่ 7 คือ มีเชื้อสายวงศ์ตระกูลที่เคยเป็นนักการเมืองมาก่อน มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่มีค่าแปรผลอยู่ในระดับน้อยที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า การที่ผู้สมัครมีชาติตระกูลดีไม่ได้หมายความว่าทำงานเก่ง และเป็นคนดีเป็นแค่ลักษณะเด่นทางสายเลือดเท่านั้น แต่มีหลายองค์ประกอบด้วยกันที่หลอมรวมทำให้นุคคลนั้นเป็นนักการเมือง เช่น มีอุดมการณ์ตั้งแต่วัยเด็กว่ามีความต้องการที่จะเป็นนักการเมือง ซึ่งเป็นความต้องการส่วนตัว เป็นบุคคลที่ชอบดูข่าวสารบ้านเมืองและเห็นความไม่ถูกต้องของบรรณที่นักการเมืองได้กระทำ จึงมีปณิธานว่าต้องการเป็นนักการเมืองเพื่อที่จะได้บำเพ็ญประโยชน์ให้แก่สังคมและจะไม่คดโกงประเทศชาติ ดังเช่นนักการเมืองทั่วไปกระทำ เป็นต้น และในปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่

ตัดสินใจเลือกผู้สมัครที่การแสดงออกหรือความสามารถในสิ่งที่ตนเห็นหรือยอมรับมากกว่า ความสำคัญทางสายโลหิต อีกทั้งประชาชนตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีจากความเสียสละทำเพื่อประโยชน์ส่วนร่วม การให้ความช่วยเหลือแก่ท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอมากกว่านายกเทศมนตรีที่มาจากเชื้อสายวงศ์ตระกูลที่เคยเป็นนักการเมืองมาก่อน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อมร รักษาสัตย์ ที่ได้กล่าวถึงทฤษฎีการตัดสินใจ ไว้ว่าทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม รูปแบบทางจิตวิทยาสังคมที่เกี่ยวกับการตัดสินใจและการกระทำพฤติกรรมของมนุษย์นั้น สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนบดี ภูมิเดช ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการศึกษาพบว่า “ปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ร้อยเอ็ด” โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านภูมิหลัง ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมาด้านคุณลักษณะส่วนตัว ด้านการรับรู้ข่าวสารของประชาชน และด้านภูมิหลัง

4) ด้านความรู้ความสามารถ

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามที่คณะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 4 คือ ทำงานด้วยความจริงใจเพื่อประชาชน มีระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัจจัยอื่น และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนต้องการผู้สมัครที่ทำงานด้วยความจริงใจ และเสียสละในมีส่วนร่วม เพราะผู้สมัครที่จะมาบริหารท้องถิ่นของคนนั้น เปรียบเสมือนหัวหน้าชุมชน การที่หัวหน้าจริงใจในการแก้ปัญหาจึงเป็นสิ่งที่ประชาชนคาดหวัง อีกทั้ง ความรู้ความสามารถของบุคคลยังเป็นสิ่งที่ประชาชนให้ความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งอยู่มาก ดังนั้นจึงส่งผลทำให้การพิจารณาปัจจัยด้านความรู้ความสามารถ ซึ่งเป็นคุณสมบัติเฉพาะของบุคคลเบื้องต้นนั้น ผู้ที่มีความรู้จบการศึกษาในระดับสูงก็จะได้เปรียบเมื่อเทียบกับผู้ที่จบการศึกษาต่ำกว่า เนื่องจากประชาชนมีความคาดหวังที่จะได้ผู้สมัครที่สามารถทำงานได้ดี มีความจริงใจ และใช้ความรู้ที่มีอยู่โดยเฉพาะเรื่องกฎหมายและระเบียบการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนผู้สมัครหรือผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่มากเพียงใด ยิ่งส่งผลทำให้ผู้สมัครหรือผู้นำคนนั้นสามารถจัดสรรผลประโยชน์โดยไม่ขัดต่อระเบียบและกฎหมาย เพราะสิ่งเหล่านี้จะทำให้

ผู้สมัครสามารถผลักดันผลประโยชน์ให้กับประชาชนได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีของระบบอุปถัมภ์ ของ สุวิทย์ รุ่งวิสัย ที่ได้กล่าวว่า ในระบบอุปถัมภ์ ผู้สมัครจะอยู่ในฐานะสูงกว่าให้ความอุปการะช่วยเหลือ เช่น ช่วยเหลือในชีวิตประจำวัน ช่วยจัดหาโต๊ะ เก้าอี้ น้ำดื่ม ในงานมงคลหรืองานศพ เป็นต้น ผู้ที่อยู่ภายใต้ความอุปถัมภ์ก็จะไปลงคะแนนเสียงให้ด้วยความสำนึกในบุญคุณ และสอดคล้องกับแนวคิดของ เซาวันะ ไตรมาศ ที่ได้กล่าวว่า ความคาดหวังในบทบาทของตัวผู้แทนนั้น มีอยู่หลายคุณค่า ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ใช้สิทธิ์ พิจารณาได้จากศักยภาพของผู้สมัครในด้านผู้สมัคร ได้แก่ ภูมิการเมืองหรือคุณลักษณะส่วนตัว เช่น การแสดงออกถึงความเอาใจใส่อย่างจริงจัง และชัดเจนต่อเนื่องในปัญหาความต้องการของประชาชนและของประเทศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาสินี วรกุลพนา ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลป่าจิว อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง คือ สิ่งที่เป็นปัจจัยให้ประชาชนคำนึงถึงและนำมาประกอบการตัดสินใจในการลงคะแนนเลือกตั้ง ได้แก่ ด้านความรู้ ความสามารถ คือ การศึกษาประสบการณ์ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ไม่ว่าจะ เป็นความรู้ด้านกฎหมาย ความรู้ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตำแหน่งที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร คือ การที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งรู้จักคุ้นเคยหรือชอบลักษณะของผู้สมัครและผู้เลือกตั้งรู้จักกันดี ในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่มครอบครัว สถาบันการศึกษา อาชีพ สมาคม ชมรม และท้องถิ่น จึงไปลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่ตนคุ้นเคย ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัคร คือ ผลงานที่มีในอดีตของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งที่เคยได้รับเลือกตั้งมาแล้วสามารถพบได้ง่าย การปฏิบัติเสมอต้นเสมอปลาย การพบปะชาวบ้านอย่างทั่วถึง การรักษาสัญญาภายหลังการได้รับการเลือกตั้ง เป็นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รั้งสรรค์ อินทะราชา ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า “ปัจจัยด้านมนุษย์สัมพันธ์มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนสูงสุด คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีมีความจริงใจในการช่วยเหลืองานด้านสังคม รองลงมาคือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น” นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาพร ยามศิริ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่เป็นเหตุจูงใจในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขต 1 จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษา พบว่า “ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคการเมือง รวมทั้งไม่เคยให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง โดยที่ส่วนใหญ่ทราบนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เนื่องจากต้องการรักษาสิทธิเลือกตั้งของตนเอง เป็นการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองที่ดี เพื่อส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย เพื่อ

เลือกผู้แทนที่มีความรู้ความสามารถ สนใจในนโยบายและวิธีการแก้ปัญหาของพรรคการเมือง มีความนิยมชมชอบพรรคการเมือง และมีความสนใจในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง”

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอเมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ ข้อที่ 3 คือ มีความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าปัจจัยอื่น แต่มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ผู้บริหารที่ประชาชนต้องการคือ นักการเมืองที่มีความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนว่าจะสามารถเป็นผู้บริหารที่จะทำงานได้ดี เพราะผู้นำต้องทำงานหรือบริหารท้องถิ่นนั้นควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่น โครงสร้าง กระบวนการทางการเมือง และความรู้เกี่ยวกับปกครองท้องถิ่น เพื่อจะได้นำความรู้นี้มาแก้ปัญหาของท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ฉะนั้นผู้บริหารท้องถิ่นต้องปรับปรุงด้านความรู้ความสามารถ การเพิ่มเติมความรู้ให้เท่าทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างสม่ำเสมอ และเพื่อจะนำไปพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเป็นอยู่ที่สงบสุขและเจริญต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมของช่วงเวลากับอิทธิพลที่มีต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ผู้ลงคะแนนเสียงประมาณหนึ่งในสี่เลือกผู้สมัคร โดยคำนึงถึงความนิยมพรรคการเมือง เป็นเกณฑ์สำคัญ เช่น การเป็นคนท้องถิ่นมีศักยภาพที่จะช่วยเหลือท้องถิ่นได้ มีความรู้ความสามารถ แจกจ่ายของเงินทองและหาเสียงที่ประทับใจ เป็นต้น ผู้นำท้องถิ่นที่มีอิทธิพลต่อการชักนำผู้ลงคะแนนเสียงมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำจากมากไปน้อย ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อนฝูงญาติพี่น้อง และครูตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกฤทธิ ธาราทิพย์นรา ได้ทำการศึกษาเรื่อง “รูปแบบภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน” ผลการศึกษาพบว่า “นายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีความรู้ ความเข้าใจในด้านวิชาการ กรอบ กฎหมายและระเบียบ” นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มานัส กิริยาภรณ์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า “ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกนายกเทศมนตรีตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอันดับแรก ได้แก่ ข้อที่ 1 ผู้สมัครรับเลือกตั้งฯ มีความรู้ด้านการปกครองท้องถิ่น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 3 ผู้สมัครรับเลือกตั้งฯ มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า”

5.2.2 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพครอบครัว พบว่า

1) ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน

มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก เพศ ไม่มีผลต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ อาจเป็นเพราะว่าประชาชนตำบลริมเหนือ ไม่ว่าจะเป็นเพศใดก็ไม่มีทัศนคติต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือที่ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เพศชายมีความคิดเห็นด้านภูมิหลังแตกต่างกับเพศหญิง โดยเพศชายมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีพิจารณาจาก คุณสมบัติเกี่ยวกับตัวผู้สมัครนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลริมเหนือ เช่น ระดับการศึกษา ครอบครัว คู่สมรส ฐานะครอบครัวที่มั่นคงไม่มีหนี้สินส่วนตัว ถิ่นกำเนิด การประกอบอาชีพ ชาติตระกูล การเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การช่วยเหลือแก่ท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ของ มานัส กิริยาภรณ์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ การศึกษา อาชีพ สถานภาพครอบครัวและรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถแตกต่างกัน

2) ประชาชนที่มี อายุ ต่างกัน

มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก อายุ ไม่มีผลต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่ อาจเป็นเพราะว่าประชาชนตำบลริมเหนือ ไม่ว่าจะเป็นอายุ แบบใดก็ไม่มีทัศนคติต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ของ รั้งสรรพ์ อินทระชา ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า “ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของประชาชน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้”

3) ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน

มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อยังปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบล ริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบล ริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ อาจเป็นเพราะว่าประชาชนตำบลริมเหนือ ไม่ว่าจะ เป็น ระดับการศึกษา แบบใดก็ไม่มีทัศนคติต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร กล้าแข็ง ได้ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลเกาะนางคำ อำเภอปางพระยูง จังหวัดพัทลุง” ผลการวิจัยพบว่า “ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะนางคำ อำเภอปางพระยูง จังหวัดพัทลุง ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีอายุและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการเลือกตั้งต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มี เพศ และระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อกระบวนการการเลือกตั้งไม่ต่างกัน” และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิยม ยากรณ์ ได้ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของข้าราชการทหารที่มีต่อกระบวนการการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลนครเชียงใหม่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า “ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ข้าราชการทหารค่ายกาวิละ ที่มี อายุ อายุราชการ ระดับการศึกษา และระดับชั้นยศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน”

4) ประชาชนที่มีอาชีพ ต่างกัน

มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า จากการที่ประชาชนประกอบอาชีพต่างกันองค์กรอาชีพ มีวัฒนธรรมองค์กร และความต้องการต่างกัน บางอาชีพต้องใช้เวลา

ละเอียด บางอาชีพต้องใช้ความชำนาญ จึงทำให้ทัศนคติในการเลือกตั้งต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญวิทย์ อินทร์ฐานะ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมกรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 6 มกราคม 2544 : กรณีศึกษาเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า “ปัจจัยในการกำหนดการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อ 6 มกราคม 2544 คือ อายุที่แตกต่างกัน หรือระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน หรือระดับรายได้ที่แตกต่างกัน หรืออาชีพที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่แตกต่างกัน” และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอนจิรา พระบาง ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมกรเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า “ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการทดสอบค่าทางสถิติ Sig มีระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .000”

5) ประชาชนที่มี สถานภาพครอบครัว ต่างกัน

มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากสถานภาพครอบครัว ไม่มีผลต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ อาจเป็นเพราะว่าประชาชนตำบลริมเหนือ ไม่ว่าจะสถานภาพครอบครัวแบบใดก็ไม่มีทัศนคติต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำพันธ์ แสนคำวัง ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น ตำบลสันพระเนตร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ตามทัศนคติของประชาชน” ผลการศึกษาพบว่า “ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกผู้นำท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 3 ด้านไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อการเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05”

5.3 ข้อเสนอแนะ

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบล ริมเหนือ ตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็น ข้อเสนอแนะที่ได้จากการค้นพบ (Fact Finding) จากผลการวิจัยทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านคุณลักษณะ ส่วนตัว 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 3) ด้านภูมิหลัง และ 4) ด้านความรู้ความสามารถ โดยได้นำมาเป็น ข้อเสนอแนะ เป็น 2 ระดับ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตาม ทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลตำบลริมเหนือ ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะ เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่แสดงถึงภาวะผู้นำ และมีความซื่อสัตย์สุจริต สนใจเอาใจใส่ความเป็นอยู่ ของประชาชน มีบุคลิกภาพดี มีการดำเนินงานอย่าง โปร่งใส และมีผลงานต่อสาธารณะ นอกจากนี้ควร เปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง สร้างประ โยชน์ให้แก่ชุมชนและท้องถิ่นให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรพัฒนาแผนงานและยุทธศาสตร์เพื่อสร้างทัศนคติทางการเมือง ตามระบอบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนอย่างถูกต้อง

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัจจัยอื่น มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลควรมีการส่งเสริมและพัฒนา โดยการจัดทำนโยบายพัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะ การติดต่อสื่อสาร ให้มีความคิดริเริ่ม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ นอกจากนี้ ควรมีการ ส่งเสริมภาวะผู้นำให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ในปัจจุบันและแก้ไขปัญหาในเรื่องเร่งด่วนได้ และควรมี พัฒนาภาวะความเป็นผู้นำโดยการอบรมภาวะผู้นำ มีการจัดการอบรมให้ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพใน การบริหารงาน อีกทั้งผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นมีการแสดงออกมี ความสนใจและตั้งใจในการทำงาน ซึ่งอาจจะแสดงออกโดยการพูดและการแสดงออก การแสดงสรรค์ งานใหม่ ๆ ให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสายตามประชาชน

ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าปัจจัยอื่น มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ด้านภูมิหลัง ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลควรมีการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการศึกษา โดยการสนับสนุนให้ผู้นำได้ศึกษาต่อใน ระดับที่สูงขึ้น และควรจะตรงกับสายงานที่เกี่ยวกับท้องถิ่น เพื่อเพิ่มศักยภาพการทำงาน ทั้งนี้ผู้บริหาร ควรพัฒนาและให้ความสำคัญกับการพัฒนาท้องถิ่น เน้นการเข้าถึงความต้องการประชาชนอย่าง แท้จริง อีกทั้งการให้ความสำคัญกับประชาชนในท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน เปิดโอกาส ให้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

2) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลควรมีการส่งเสริมและพัฒนา คุณลักษณะส่วนตัว โดยการพัฒนาด้านความสัมพันธ์ต่อชุมชน ผู้นำชุมชน และระหว่างเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ผู้บริหารควรมีความกล้าเสี่ยงตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยว เพื่อให้ทันสถานการณ์ที่แปรเปลี่ยน ไปตลอดเวลา อีกทั้งผู้บริหารควรเป็นผู้ลงมือดำเนินงานทุกวิถีทางเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไปด้วยความเต็มใจอย่างเต็มกำลังและอย่างมีความมุ่งมั่นเพื่อมุ่งหวังอย่างจริงจังให้ประชาชนในชุมชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยทั่วกัน ตลอดจนผู้บริหารควรแสวงหาความร่วมมือจากบุคคลทุกฝ่าย เนื่องจากผู้บริหารเป็นที่ยอมรับของบุคคลทุกฝ่ายมีอำนาจและบารมีมากจนสามารถแสวงหาความร่วมมือเพื่อสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นในชุมชนได้โดยง่าย

ข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัจจัยอื่น มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 7 สนใจและเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของประชาชน ผู้บริหารเทศบาลควรมีการส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำเกี่ยวกับการเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการลงพื้นที่ตรวจสอบความเป็นอยู่ของประชาชน แล้วนำปัญหาของประชาชนมาแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและความต้องการของประชาชน นอกจากนี้ ควรกำหนดนโยบายให้ตรงตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่

ส่วนข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าปัจจัยอื่น มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 3 มีศิลปะในการพูด ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลควรมีการส่งเสริมและพัฒนา โดยผู้บริหารควรพัฒนาความรู้ ความคิดความสามารถของคนในชุมชนให้เพิ่มขึ้นจากสภาพเดิมที่เป็นอยู่ซึ่งมีความเป็นธรรมสูง ไม่สามารถจับต้องได้และมองเห็นได้ ซึ่งจำเป็นต้องใช้การพูดคุย กระตุ้นความคิด ปลุกจิตสำนึกของประชาชนให้เห็นคล้อยตาม หลังจากนั้นให้นำนโยบายที่เป็นนามธรรมนำมาดำเนินการให้เป็นรูปธรรมสามารถจับต้องได้ นอกจากนี้ข้อสัญญาหรือนโยบายที่ให้กับประชาชนไว้ควรนำมาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ควรชักชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย

3) ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบล ริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลควรมีการส่งเสริมและพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม โดยผู้บริหารควรแสดงความซื่อสัตย์สุจริต ให้เป็นที่ไว้วางใจประชาชนได้ ไม่คดโกงเพื่อผลประโยชน์ของตนเองให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาประชาชน ทั้งนี้ควรมีการพัฒนาจิตใจที่มีสุขภาพจิตดีแล้ว ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความทะเยอทะยาน กระตือรือร้นที่จะก้าวหน้า กล้าตัดสินใจ กล้าเสี่ยง อีกทั้งควรมีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีความจริงจัง รับผิดชอบไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ไม่โลเลและไม่เปลี่ยนแปลงง่าย

ข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อที่ 1 มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่มีประวัติเกี่ยวกับการทุจริต ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลควรมีการส่งเสริมและพัฒนา โดยการสร้างจิตสำนึกดีในการทำงานมีความโปร่งใส ทำงานอย่างตรงไปตรงมาเห็นแก่ประโยชน์ส่วนร่วมต่อสังคม และต่อบทบาทหน้าที่ อีกทั้ง การสร้างความไว้วางใจ แสดงออกซึ่งความซื่อสัตย์ ซื่อตรงและสามารถสร้างความเชื่อถือแก่ประชาชนให้มีความเชื่อมั่นว่าผู้นำมีความซื่อสัตย์ มีความมั่นคง และเป็นผู้ที่สามารถเชื่อถือได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดความไว้วางใจแก่ประชาชนได้

ข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าปัจจัยอื่น มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย คือ ข้อที่ 4 ซื่อเสียงเพื่อได้ตำแหน่ง (เป็นคำถามเชิงลบซึ่งต้องอ่านค่าคะแนนไปในทางตรงกันข้ามกับคำถามเชิงบวก กล่าวคือ หากมีคะแนนมากแสดงถึงการตัดสินใจในระดับน้อย และหากมีค่าคะแนนน้อยแสดงถึงการตัดสินใจในระดับมาก) ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลควรมีการส่งเสริมและพัฒนา โดยการให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ การปลูกฝังอุดมการณ์และจิตสำนึกทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย โดยการเน้นย้ำในเรื่องการซื้อสิทธิ์ขายเสียง ว่ามีข้อเสียอย่างไร ยิ่งประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้มากเท่าใด ก็จะทำให้เกิดการเมืองที่ไม่มีคุณภาพ ไม่มีความซื่อสัตย์หมดไปจากระบบนักการเมือง เช่น ชี้ให้เห็นว่านักการเมืองที่ซื้อเสียงนั้น พวกเขา นำเงินมาให้เราคนละ สองร้อยบาทที่พวกนักการเมืองพวกนี้ก็จะเข้าไปโกงกินงบประมาณที่นำมาพัฒนาหมู่บ้านเป็นสองเท่าหรืออาจจะมากกว่านั้น ซึ่งจะทำให้ประชาชนมองภาพอนาคตออกได้อย่างชัดเจนว่า หากนักการเมืองพวกนี้ได้เข้าไปบริหารนั้น จะเกิดความเสียหายต่อท้องถิ่นของตนมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้การส่งเสริมให้เยาวชน ได้มีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การจัดตั้งเป็นชมรมประชาธิปไตยเพื่อต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง เพราะเยาวชนรุ่นใหม่ มีความรู้ มีความคิดที่ริเริ่ม และให้กลุ่มเยาวชนจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการให้ความรู้ในรูปแบบของพวกเขา เพราะกลุ่มเยาวชนเป็นลูกหลานของประชาชนในหมู่บ้านซึ่งพ่อแม่ญาติพี่น้องของพวกเขาย่อมให้ความสนใจเป็นพิเศษ ซึ่งจะเป็นการง่ายที่จะนำความรู้ในเรื่องการซื้อสิทธิ์ขายเสียง ไปให้ประชาชนได้รู้อย่างทั่วถึง

4) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านภูมิหลังโดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลควรมีการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของตนเองให้เป็นผู้ที่มีพื้นฐานทางสังคมที่ดี โดยทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม อีกทั้งควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ หลักการบริหารงานท้องถิ่นควบคู่กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและมีจิตวิพากษ์กับชุมชนมากขึ้น เพื่อจะได้แก้ไขและตอบสนองต่อปัญหาของท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อที่ 6 ประกอบอาชีพด้วยความสุจริต โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลควรมีการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารท้องถิ่น โดยการนำหลักธรรมาภิบาล หลักความยุติธรรมที่โปร่งใсыังมาใช้ในการบริหารท้องถิ่น การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม มีคุณธรรมในการบริหารงาน การสร้างความคุ้มค่าให้ประชาชนให้มากที่สุด อีกทั้งการเปิดเผยข้อมูลแก่ประชาชนได้รับทราบและสามารถตรวจสอบได้ เช่น ทรัพย์สินส่วนตัว รายได้ส่วนตัว เป็นต้น

ข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าปัจจัยอื่น มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย คือ ข้อที่ 7 มีเชื้อสายวงศ์ตระกูลที่เคยเป็นนักการเมืองมาก่อน ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลตำบลควรมีการสร้างทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยแนะนำ ให้ประชาชนเลือกนักการเมืองที่มีความรู้ความสามารถมากกว่าเลือกเพราะนักการเมืองผู้นั้นมาจากวงศ์ตระกูลที่เคยเป็นนักการเมือง แนะนำแนวทางที่เปิดโลกทรรศน์ใหม่ ๆ ให้แก่ประชาชน ว่าปัจจุบันนี้สังคม เศรษฐกิจ ได้เปลี่ยน อีกทั้งการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนทางด้านความคิด การพัฒนาความคิดเห็นเพื่อให้เกิดความหลากหลายของผู้สมัคร และทำให้เกิดนักการเมืองที่หลากหลายเผ่าพันธุ์ และวงศ์ตระกูล เพื่อจะได้เกิดการพัฒนาที่แตกต่างและมีประโยชน์ต่อส่วนรวม

5) ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบล ริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลควรมีการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ โดยการจัดสรรงบประมาณในการศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มศักยภาพการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ ควรแสวงหาข้อมูลข่าวสาร พัฒนาด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อสภาพชุมชน รู้จุดมุ่งหมายในการทำงาน รู้หลักการพัฒนาชุมชน กฎระเบียบ และกติกาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทำงานในหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง รู้จักกาล รู้จักสถานที่ รู้จักจัดลำดับความสำคัญของงาน รู้จักจังหวะ ปริมาณ คุณภาพ ความพอเหมาะของระยะเวลา รู้จักข้อมูลทุกประเภทของชุมชน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผน รู้จักบริหารชุมชน รู้จักขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และสังคม รู้จักสภาพปัญหา ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รู้จักความต้องการของชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน รู้จักบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรในหน่วยงานและประชาชนในชุมชน

ข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัจจัยอื่น มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 4 ทำงานด้วยความจริงใจเพื่อประชาชน ดังนั้น ผู้บริหารงานเทศบาลตำบลควรมีการส่งเสริมและพัฒนา โดยการที่ผู้บริหารต้องมั่นสำรวจตัวเองอยู่เสมอเพื่อปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ต้องให้การวิเคราะห์ประชาชนในชุมชนในระยะสั้น และช่วยให้ประชาชนชุมชนพื้นที่ทุกขั้วในระยะยาว ต้องเป็นผู้ที่ทำงานสำเร็จตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ ให้การส่งเสริมกลุ่มและองค์กรประชาชนที่มีประโยชน์และสร้างความเป็นปึกแผ่นให้แก่ประชาชนในชุมชน นอกจากนี้ ผู้บริหารควรแสดงให้ประชาชนได้เห็นถึงความจริงใจในการ

ช่วยเหลือประชาชนอย่างแท้จริง เช่น การให้ความสำคัญในเรื่องของสามัคคีในการทำงานร่วมกัน การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ร่วมกันแก้ไขปัญหา นำความรู้ความสามารถที่มีเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน การยกย่องผู้ที่ทำความดี หรือเป็นแบบอย่างที่ดีให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสังคม การกระทำเหล่านี้จะส่งผลทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นพวกพ้องเดียวกัน เกิดความสนิทสนมกันมากขึ้น ทำให้การทำงานประสบผลสำเร็จได้ดี และมี ประสิทธิภาพ ก่อให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกันการจะดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งก็ง่ายขึ้น

ส่วนข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยต่ำกว่าปัจจัยอื่น มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่ 3 มีความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลควรมีการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น รวมถึงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาศึกษาหาความรู้ การฝึกอบรม การศึกษาดูงานเพื่อให้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและได้พบเห็นการปฏิบัติการของที่อื่นๆ ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้จนเกิดแรงบันดาลใจที่จะนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ผู้บริหารควรต้องรู้จักบทบาทและทำหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ประกอบกับผู้บริหารควรให้ความสำคัญเน้นการสร้างศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรมทางการเมืองและการบริหารงานด้วย

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่” เพื่อให้ งานวิจัยเกิดความสมบูรณ์ ชัดเจนยิ่งขึ้น และครอบคลุมทุกประเด็น จึงได้เสนอแนะหัวข้อในการวิจัยในโอกาสต่อไป ดังนี้

- 1) ควรวิจัยเกี่ยวกับ ความพึงพอใจของประชาชนต่อผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
- 2) ควรวิจัยเกี่ยวกับ ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ ตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
- 3) ควรวิจัยเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานของเทศบาลตำบลแมริม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กนก วงษ์ตระหง่าน. การเมืองในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

การปกครอง, กรม. การเผยแพร่ประชาธิปไตยระดับหมู่บ้าน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2537.

_____. รวมกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2538. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2538.

กรมพล ท่องธรรมชาติ และคณะ. การเลือกพรรคการเมืองและเสถียรภาพของรัฐบาล. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวิจัย คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

กุลขลิ ไชยนันดา. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ. ลพบุรี : สถาบันราชภัฏเทพสตรีลพบุรี, 2542.

จุมพล หนิมพานิช, ดร., รศ., ผู้นำ อำนวยการ และการเมืองในองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547.

ชรินทร์ สันประเสริฐ, ดร., ผศ., และคนอื่น ๆ. เอกสารการสอนชุดวิชา สถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย หน่วยที่ 1-8. พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2548.

เขาวนะ ไตรมาส. การเลือกตั้งแบบใหม่ : ทำไมคนไทยต้องไปเลือกตั้ง. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสุขุมและบุตร, 2543.

ไชยวัฒน์ รุ่งเรืองศรี. ระเบียบวิธีวิจัยทางวิทยาศาสตร์สังคม. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2550.

ฉัญฉุพันธ์ เขจรนันท์, ดร., ผศ., พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2551.

ฉัฐกร วิทิตานนท์ และธีรวัฒน์ ปาระมี. คู่มือการเลือกตั้งท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. เชียงราย : โรงพิมพ์โพธิ์ทอง, 2548.

ธงชัย สันติวงษ์. การบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2539.

เกียรติชัย เอี่ยมวรเบศ. พจนานุกรมไทย ฉบับใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : บริษัท รวมสาส์น (1977) จำกัด, 2537.

- บุญเรียง ขจรศิลป์. วิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : พิชายูพรีนติ้ง, 2533.
- บุญอริ ยีหมะ,ดร.. ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเคล็ดไทย จำกัด, 2552.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2534.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2529.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. ทิศทางของรัฐศาสตร์ไทย. กรุงเทพมหานคร : สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ไพลิน ผ่องใส. การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- มดิชน, สำนักพิมพ์. พจนานุกรมฉบับมดิชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : บริษัทมดิชน จำกัด (มหาชน), 2547.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด, 2546.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด, 2546.
- ลักษณะ สรวิวัฒน์, ดร., รศ.. การคิด (Thinking). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2549.
- วิเชียร วิทญูตม, รศ.. พฤติกรรมองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ธนรัชการพิมพ์ จำกัด, 2551.
- วุฒิชัย จ้านง. พฤติกรรมการตัดสินใจ. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2530.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์, 2541.
- การจัดการและพฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพมหานคร : ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์ จำกัด, 2550.
- พระปกเกล้า, สถาบัน. การเมืองไทย ในการเลือกตั้งทั่วไป 2548. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พาณิชพระนคร (2535) จำกัด, 2548.
- สนธิ เตชานันท์. ระบบการเมืองการปกครองประเทศอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร : โอ. เอส. พรีนติ้ง เฮ้าส์, 2529.
- สมพร เพ็ญจันทร์, รศ., ดร.. นโยบายสาธารณะ : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ออนอาร์ต ครีเอชั่น จำกัด, 2552.
- สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย. กรุงเทพมหานคร : โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

สุชา จันทร์เอม. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2554.

สุธรรม รัตนโชติ, ผศ., ดร.. พฤติกรรมองค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพิมพ์
ท็อป จำกัด, 2552.

สุพานี สถัญญาวิช, รศ.. พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่ : แนวคิดและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :
บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด, 2552.

สุรางค์ จันทร์เอม. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2529.

องอาจ นัยพัฒน์. วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สามลดา, 2549.

อมร รักษาสัตย์. การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน. กรุงเทพมหานคร :
วี.เจ.พรินติ้ง, 2544.

2) บทความจากเว็บไซต์ (Web Site)

สมชัย ตั้งพร้อมพันธ์. น.พ.. “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของคน”. 28 มีนาคม 2555. <http://www.novabizz.com/NovaAce/Relationship/Ethical_Behavior.htm> (28 March 2012).

สุริชัย หวันแก้ว และคณะ. “ปัจจัยของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม”. 6 เมษายน 2555. <http://www.dhamma.mbu.ac.th/th/index.php?option=com_content&task=view&id=34&Itemid=56>
(6 April 2012).

Human Behavior. “พฤติกรรมมนุษย์-ปัจจัยพื้นฐานด้านจิตวิทยา”. 10 มีนาคม 2555. <http://www.novabizz.com/NovaAce/behavior/Factor_Psyco.htm#ixzzlobvntvgz> (10 March 2012).

3) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

กรวิกา สารคณา. “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงในจังหวัดลำพูน ในปี 2551”.
การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
2552.

กิตติพงษ์ เตชะพันธุ์. “พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2533 : ปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อการใช้สิทธิ”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่, 2534.

คณะกรรมการการเลือกตั้ง, สำนักงาน. “การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2543”. รายงานการวิจัย.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2543.

- เจนจิรา พระบาง. “พฤติกรรมการณ์เลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหอย อำเภอเมือง เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เชียงใหม่, 2547.
- ณัฐพงศ์ นิทลระวงศ์. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ศึกษากรณี : เทศบาล ตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตร มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- ณัฐพล สุอินตะ. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการใช้สิทธิ์เลือกตั้งนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2554.
- ถวิลวลี บุรีกุล. “พฤติกรรมการณ์เลือกตั้งและปัจจัยในการตัดสินใจเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2543”. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, 2545.
- ธนบดี ภูมิเดช. “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2551.
- ธนศ ขามช่วง. “ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตร มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.
- นภาพร ขามศิริ. “ปัจจัยที่เป็นเหตุจูงใจในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชนในเขต 1 จังหวัดเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- นรินทร์ วรรณมรินทร์. “การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน : กรณีศึกษาอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตร มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539.
- น้ำเพชร เอียงสันต์. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนใน เขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.
- นิยม ยากรณ์. “ความคิดเห็นของข้าราชการทหารที่มีต่อกระบวนการการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นของ เทศบาลนครเชียงใหม่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตร มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2554.

- นิวัติ จอมใจ. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกวุฒิสภาของข้าราชการตำรวจจังหวัด เชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2543.
- ประจัญ ปัญญาแก้ว. “ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มนักรัฐพัฒนาได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนคร เชียงใหม่แบบยกทีม ปี 2538”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539.
- ประเสริฐ สมบูรณ์สินชัย. “ปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ใน วันที่ 23 กรกฎาคม 2543 ศึกษาเฉพาะกรณีเขตทุ่งครุ”. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2544.
- ภัทรภร ดุษฎีพงศ์. “ศึกษาคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชน ตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2554.
- มนัส ศิริมหาราช. “ความสัมพันธ์เชิงทัศนคติระหว่างประชาชนกับการเมืองในการเลือกตั้ง : กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2537.
- มานัส กิริยาภรณ์. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบล ออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.
- รังสรรค์ อินทะราชา. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง นายกเทศมนตรีตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.
- เรืองเดช ทองสถิต. “ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการจัดการขยะของชุมชน กรณีศึกษาดำบลหมอ เมือง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- วิลาสินี วรกุลพนา. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน ตำบล ป่าจิว อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2552.

- วิไลญจน์ จันเรือง. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหา มกุฏราชวิทยาลัย, 2550.
- สุกฤทธิ ธาราทิพย์นรา. “รูปแบบภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบุณยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551.
- สิริพัฒน์ ลากจิตร. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- สุวัฒน์ บุญชาญ. “การรับรู้ ความเข้าใจและความคิดเห็นของผู้อ่านต่อการนำเสนอข่าวสาร โดยการใช้อักษรย่อของหนังสือพิมพ์รายวัน”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549.
- สุวิทย์ รุ่งวิสัย. “ปัจจัยประกอบการตัดสินใจของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่ : คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2538.
- อมร กล้าแข็ง. “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลเกาะนางคำ อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2553.
- อมรรัตน์ บุญทำนุก. “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2553.
- อำพันธ์ แสนคำวัง. “การเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น ตำบลสันพระเนตร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ตามทัศนะของประชาชน”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2553.

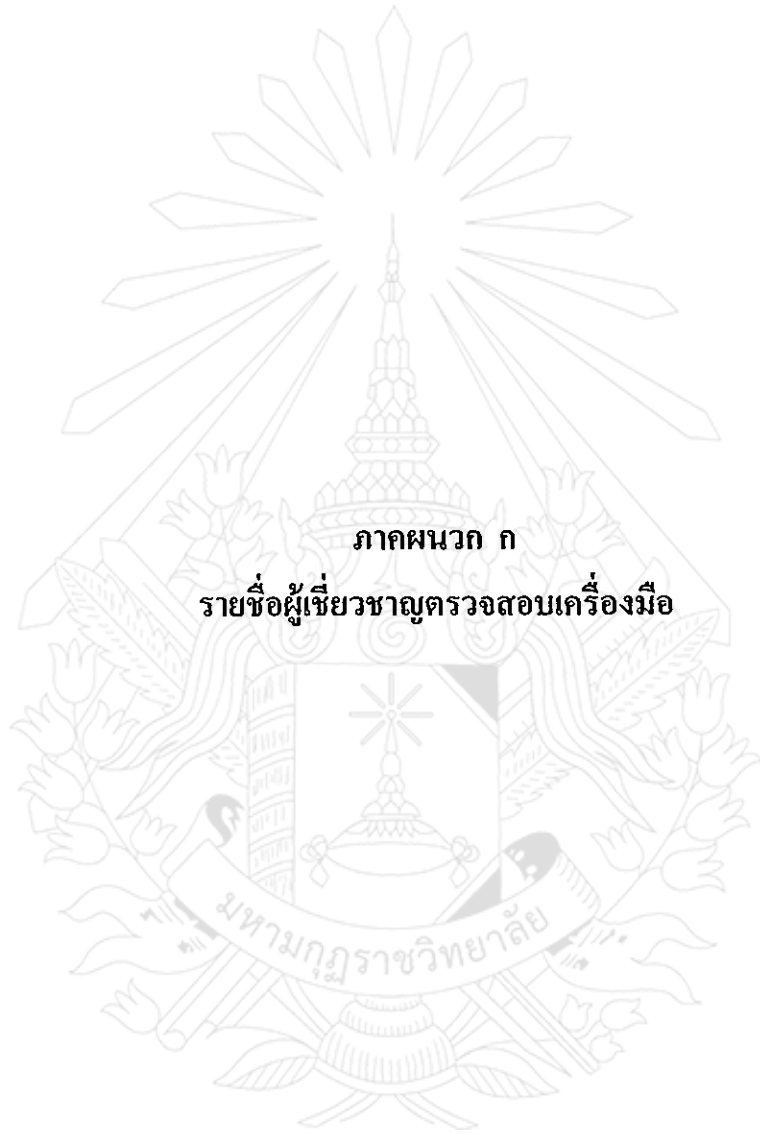
4) เอกสารอื่น ๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์

กรรมการการเลือกตั้งประจำเทศบาลตำบลริมเหนือ. สำนักงานคณะ. “รายงานผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลริมเหนือ”. เชียงใหม่ : เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม, 2553, (อัดสำเนา).

กิติพงษ์ เตชะพันธ์. “รายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง ปัญหาการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลวันที่ 23 กันยายน 2533”. โครงการศึกษาการเลือกตั้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2533, (อัดสำเนา).

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1) ดร.ภูมินทร์ สัตติพิชญ์ภูริกร

วุฒิการศึกษา B.A., M.A., Ph.D. (Social Science)

ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2) ดร. ตระกูล ชำนาญ

วุฒิการศึกษา ป.ธ.๗, ศน.บ, M.A. (Sociology)

ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายจัดการศึกษา

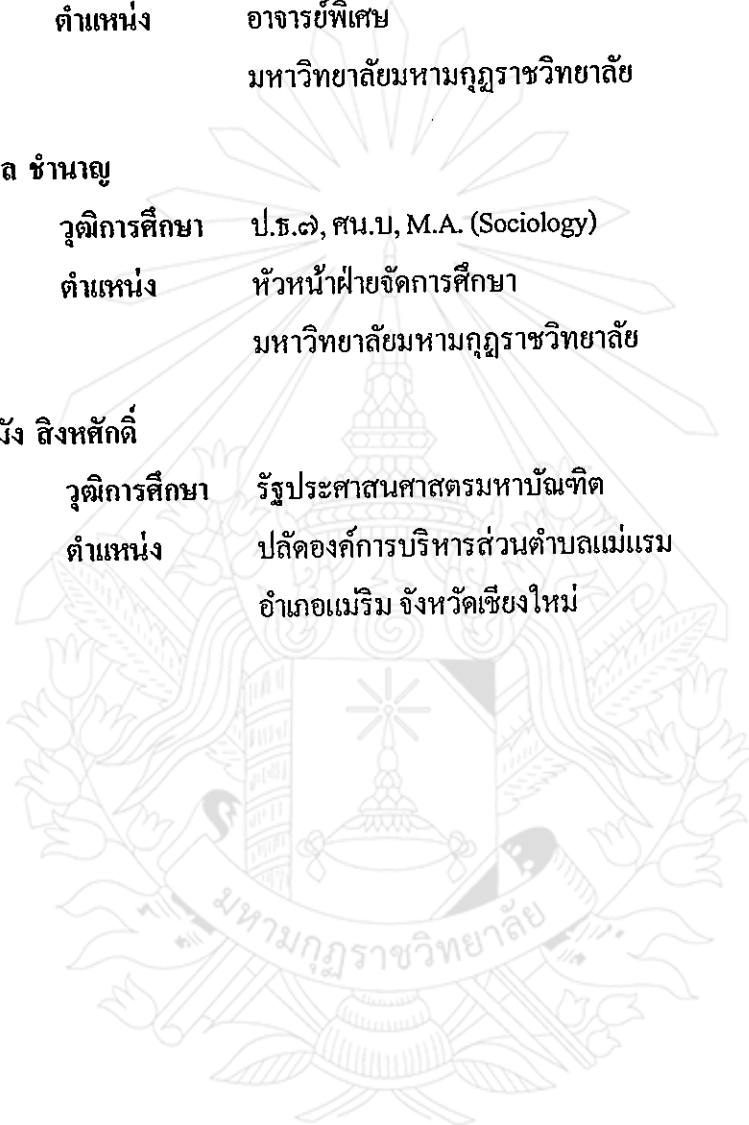
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

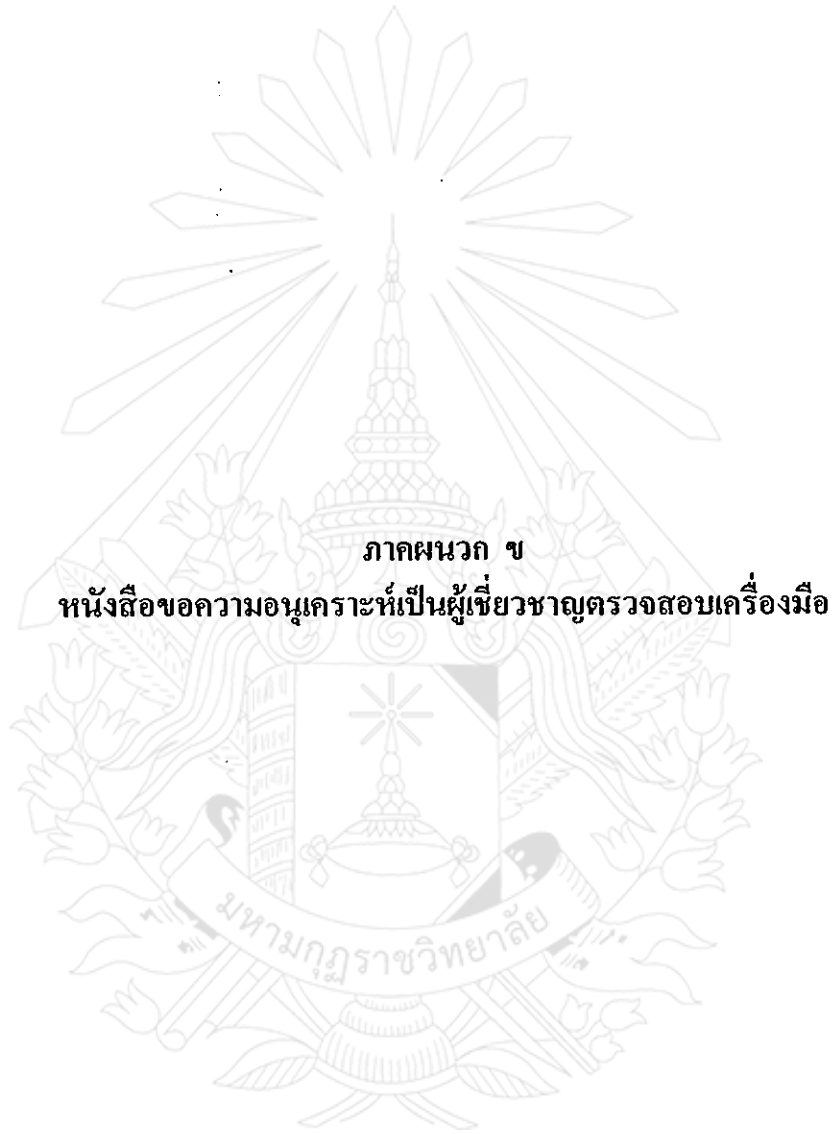
3) สิทธิเดช มั่ง สึงหัตถ์ดี

วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แรม

อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ 6013(2.21)/450

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
๑๐๓ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๐๐
โทรศัพท์ : ๐-๕๓๒๗-๐๕๗๕-๖ โทรสาร : ๐-๕๓๘๑-๔๗๕๒
www.lanna.mbu.ac.th

18 ตุลาคม 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ดร.ภูมินทร์ สันติทฤษฎีกร

ศูนย์การศึกษาด้านจิตวิทยาวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ขอรับรองว่า นางสาวรณูช คำภีระ เป็น
นักศึกษาระดับปริญญาโท รหัสนักศึกษา 5312204070 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง ของมหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

นักศึกษาผู้นี้มีความประสงค์จะขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำสารนิพนธ์
เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่
เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้นักศึกษาผู้นี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ รศ.ดร.สุวิทย์ รุ่งวิสัย
และ ดร.ศิริโสภา สันติทฤษฎีกร อาจารย์ที่ปรึกษา

ศูนย์การศึกษาด้านจิตวิทยาวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความ
ร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่ นักศึกษาผู้นี้ด้วย

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระมหาวิรัชศักดิ์ สุรเมธี)

เลขานุการศูนย์การศึกษาด้านจิตวิทยาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา โทร. 0-5327-0975-6 ต่อ 14

ที่ ศธ 6013(2.21)/369

วันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2554

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ดร.ตระกูล ชำนาญ

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ขอรับรองว่า นางสาวรณู คำภีระ เป็น นักศึกษาระดับปริญญาโท รหัสนักศึกษา 5312204070 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง ของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

นักศึกษาผู้นี้มีความประสงค์จะขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำสารนิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้นักศึกษาผู้นี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ รศ.ดร.สุวิทย์ รุ่งวิสัย และ ดร.ศิริโสภา สันติทฤษฎีกร อาจารย์ที่ปรึกษา

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นักศึกษาผู้นี้ด้วย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

(พระมหาวิรัชศักดิ์ สุรเมธี)

เลขานุการศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ที่ ศธ 6013(2.21)/451

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
๑๐๓ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๐๐
โทรศัพท์ : ๐-๕๓๒๗-๐๙๗๕-๖ โทรสาร : ๐-๕๓๔๑-๔๗๕๒
www.lanna.mbu.ac.th

18 ตุลาคม 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร สิบเอกฉมัง สิงห์ศักดิ์

ศูนย์การศึกษาด้านจิตวิทยา วิทยาเขตล้านนา ขอรับรองว่า นางสาวรณช คำภีระ เป็น
นักศึกษาระดับปริญญาโท รหัสนักศึกษา 5312204070 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง ของมหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

นักศึกษาผู้นี้มีความประสงค์จะขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำสารนิพนธ์
เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่
เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้ นักศึกษาผู้นี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ รศ.ดร.สุวิทย์ รุ่งวิสัย
และ ดร.ศิริโสภา สันติทฤษฎีกร อาจารย์ที่ปรึกษา

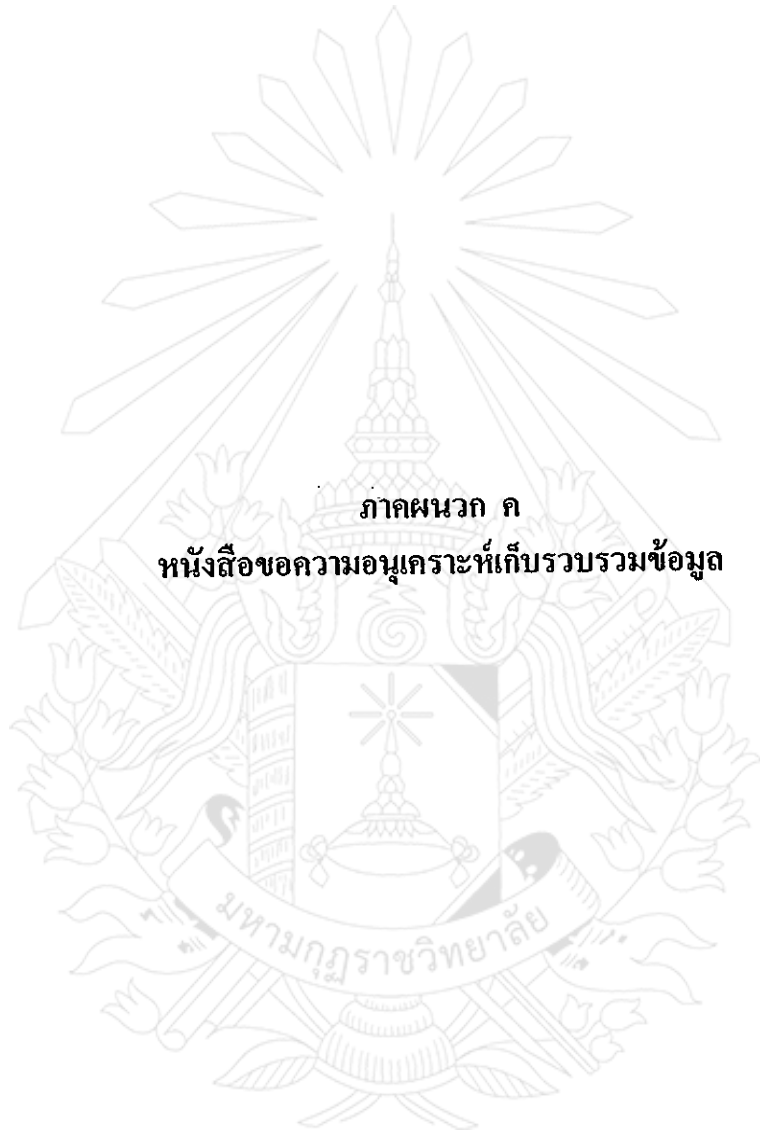
ศูนย์การศึกษาด้านจิตวิทยา วิทยาเขตล้านนา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความ
ร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่ นักศึกษาผู้นี้ด้วย

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระมหาวิรัชศักดิ์ สุรเมธี)

เลขานุการศูนย์การศึกษาด้านจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 6013(2.21)/568

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
๑๐๓ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๐๐
โทรศัพท์ : ๐-๕๓๒๗-๐๕๗๕๖ โทรสาร : ๐-๕๓๒๑-๔๗๕๑๐
www.lanna.mbu.ac.th

16 พฤศจิกายน 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย (Try Out)

เจริญพร นายกองค้การบริหารส่วนตำบลแม่แรม

ด้วย นางสาวรณูช คำภีระ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำสารนิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก นายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่วิม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศนบ.) โดยมี รศ.ดร.สุวิทย์ รุ่งวิสัย และ ดร.ศิริโสภา สันติทฤษฎีกร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นางสาวรณูช คำภีระ ได้เก็บรวบรวมข้อมูล (Try Out) ในเขตพื้นที่เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำการวิจัยต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขออนุโมทนามา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิรศักดิ์ สุรเมธี)

เลขานุการศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ที่ ศธ 6013(2.21)/602

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
๑๐๓ วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร ถนนพระปกเกล้า ตำบลพระสิงห์
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๐๐
โทรศัพท์ : ๐-๕๓๒๗-๐๙๗๕-๖ โทรสาร : ๐-๕๓๔๖-๔๗๕๖
www.lanna.mbu.ac.th

6 ธันวาคม 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือ

ด้วย นางสาวรณช คำภีระ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตรการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำสารนิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก นายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศนม.) โดยมี รศ.ดร.สุวิทย์ รุ่งวิสัย และ ดร.ศิริโสภา ลันตีทฤษฎีกร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในครั้งนี้

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นางสาวรณช คำภีระ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำการวิจัยต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขออนุโมทนามา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิรัชศักดิ์ สุรเมธี)

เลขานุการศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

แบบสอบถาม

เรื่อง บัณฑิตที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะ
ของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ
อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับบัณฑิตที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นที่ตรงความเป็นจริงทุกข้อ ข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากท่านในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างสูงต่อการศึกษาครั้งนี้ คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 บัณฑิตส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับบัณฑิตที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับบัณฑิตที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาววรรณุช คำภีระ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องสี่เหลี่ยม หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. เพศ

- 1) ชาย 2) หญิง

2. อายุ

- 1) 18-30 ปี 2) 31-40 ปี 3) 41-50 ปี
4) 51-60 ปี 5) 61 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- 1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษาตอนต้น
3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. 4) อนุปริญญา/ปวส.
5) ปริญญาตรี 6) สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

- 1) นักศึกษา 2) รับจ้าง
3) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว 4) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
5) เกษตรกร

5. สถานภาพครอบครัว

- 1) โสด 2) สมรสอยู่ด้วยกัน
3) หย่า/แยกกันอยู่ 4) หม้าย

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามที่สนทนากับประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านมีความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่

การตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี	ระดับการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านคุณลักษณะส่วนตัว					
1. มีสุขภาพแข็งแรง และบุคลิกภาพดี					
2. มีกิริยาวาจาสุภาพเรียบร้อย					
3. มีศิลปะในการพูด					
4. มีมนุษยสัมพันธ์ดี					
5. เป็นคนเปิดเผย ตรงไปตรงมา					
6. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ					
7. สนใจและเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของประชาชน					
8. เชื่อมมั่นในอุดมการณ์ของตน					
9. เคารพระเบียบวินัย					
ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
10. มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่มีประวัติเกี่ยวกับการทุจริต					
11. เป็นผู้เสียสละ					
12. เป็นผู้มีวินัยในตนเอง					
13. ซื่อเสียงเพื่อได้ตำแหน่ง					
14. เป็นคนดี มีคุณธรรม					
15. เข้าใจและกล้าแก้ปัญหาด้วยความกล้าหาญทางจริยธรรม					
16. บริหารงานด้วยความเท่าเทียมกัน จัดสรรโครงการให้แต่ละหมู่บ้านอย่างเหมาะสม					
18. ยึดหลักศาสนธรรมเป็นหลักในการทำงาน					

การตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้ง นายกเทศมนตรี	ระดับการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านภูมิหลัง					
18. มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า					
19. มีชีวิตครอบครัวที่ราบรื่น					
20. มีฐานะมั่นคง ไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว					
21. เคยเป็นข้าราชการมาก่อนและเกษียณอายุราชการ					
22. มีถิ่นกำเนิดอยู่ในท้องถิ่น					
23. ประกอบอาชีพด้วยความสุจริต โปร่งใสและ สามารถตรวจสอบได้					
24. มีเชื้อสายวงศ์ตระกูลที่เคยเป็นนักการเมืองมาก่อน					
25. มีความเสียสละ ทำเพื่อประโยชน์ส่วนร่วม					
26. มีการให้ความช่วยเหลือแก่ท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ					
27. มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ					
ด้านความรู้ความสามารถ					
28. มีความรู้ ความสามารถในการปกครองท้องถิ่น					
29. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของนายกเทศมนตรี					
30. มีความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น					
31. ทำงานด้วยความจริงใจเพื่อประชาชน					
32. มีความชัดเจนในการเสนอนโยบายด้านการพัฒนาท้องถิ่น					
33. สามารถทำงานให้บรรลุผลสำเร็จในเวลาที่กำหนด					
34. สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันเหตุการณ์ เช่น ปัญหาน้ำท่วม ไฟฟ้าสาธารณะ เป็นต้น					
35. บริหารงานด้วยความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

โปรดแสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

1. ด้านคุณลักษณะส่วนตัว

ปัญหา

แนวทางแก้ไขปัญหา

2. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

ปัญหา

แนวทางแก้ไขปัญหา

3. ด้านภูมิหลัง

ปัญหา

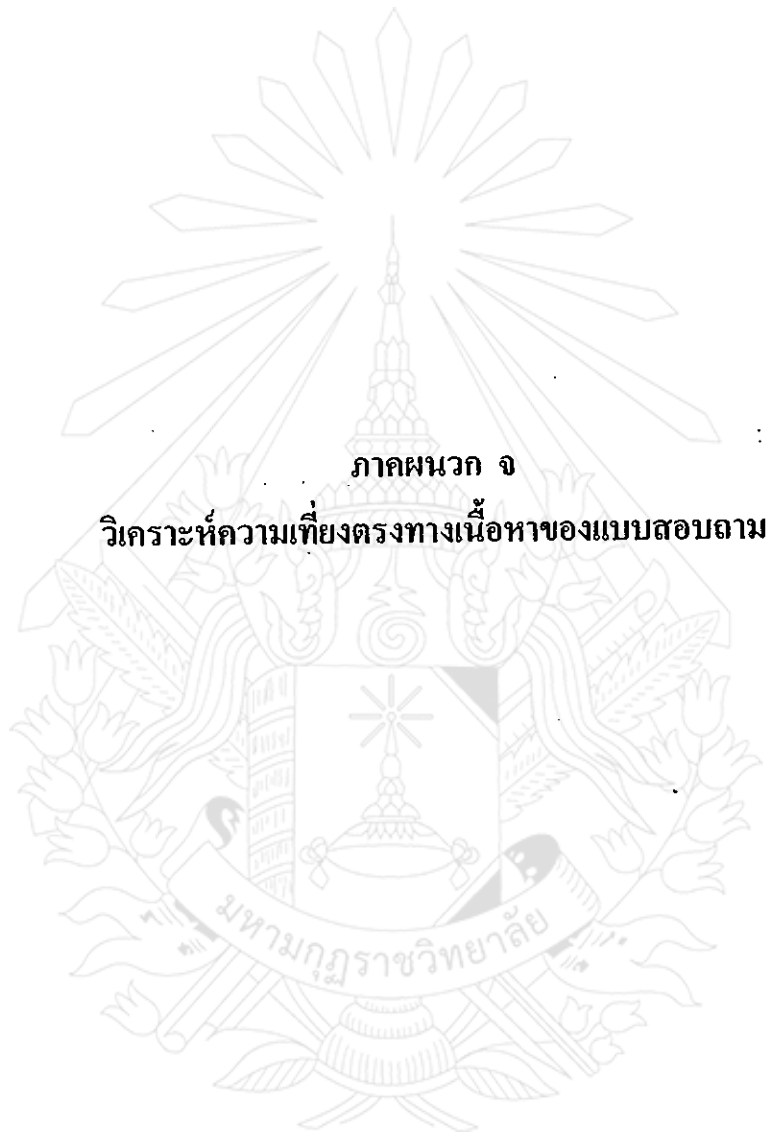
แนวทางแก้ไขปัญหา

4. ด้านความรู้ความสามารถ

ปัญหา

แนวทางแก้ไขปัญหา

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้สละเวลาในการกรอกแบบสอบถามในครั้งนี้

ภาคผนวก จ

วิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถาม

แบบวิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC)

ชื่อเรื่อง(สารนิพนธ์) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่

รหัส 5312204070 ซื่อนักศึกษา นางสาวรณช คำภีระ รุ่นที่ 8/2553 สาขารัฐศาสตร์การปกครอง

คำชี้แจง : ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้เหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้เหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้ไม่เหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

แบบสอบถามตอนที่ 2 ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแม่อิง จังหวัดเชียงใหม่

ข้อที่	การตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี	ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้คะแนน (IOC)			ผลรวม	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านคุณลักษณะส่วนตัว						
1	มีสุขภาพแข็งแรง และบุคลิกภาพดี	+1	+1	+1	3	1
2	มีกิริยาจาสุภาพเรียบร้อย	+1	+1	+1	3	1
3	มีศิลปะในการพูด	+1	+1	+1	3	1
4	มีมนุษยสัมพันธ์ดี	+1	+1	+1	3	1
5	เป็นคนเปิดเผย ตรงไปตรงมา	+1	+1	+1	3	1
6	มีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ	+1	+1	+1	3	1

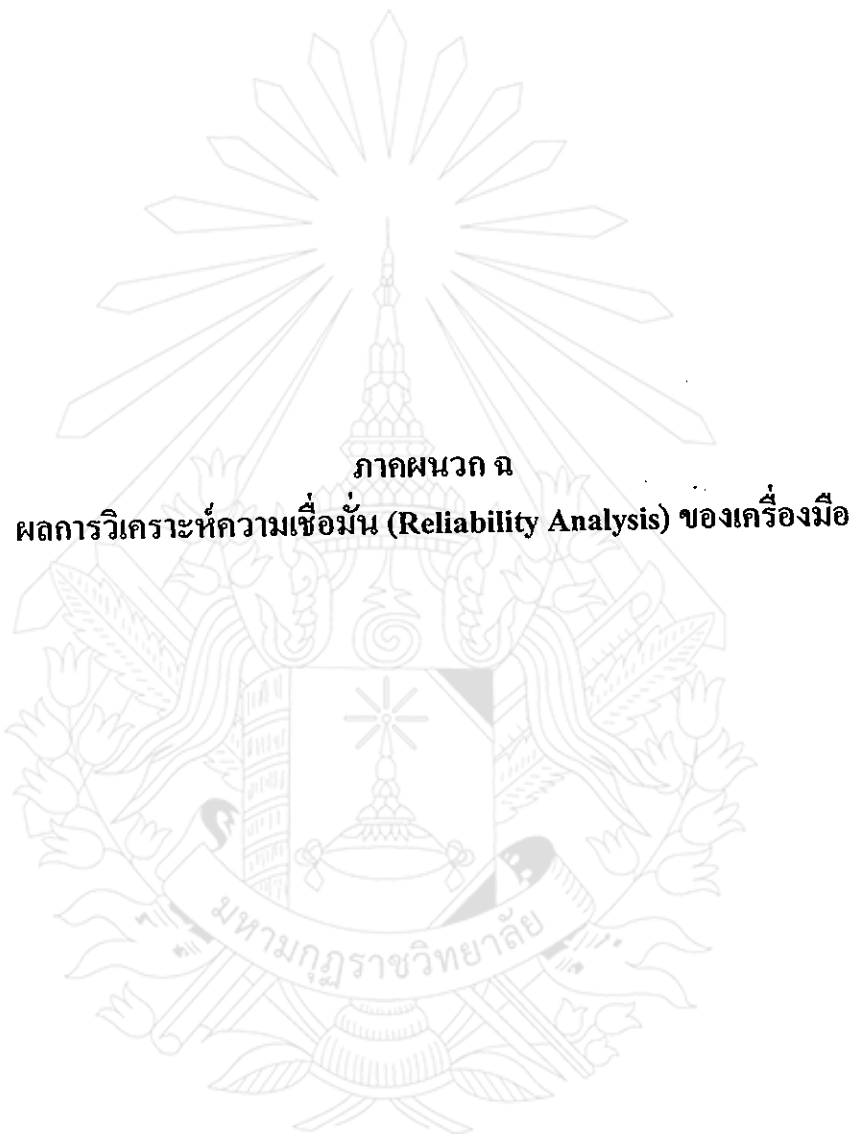
ข้อที่	การตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้ง นายกเทศมนตรี	ผู้เชี่ยวชาญตรวจ แบบสอบถามให้ คะแนน (IOC)			ผลรวม	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
7	สนใจและเอาใจใส่ความเป็นอยู่ของประชาชน	+1	+1	+1	3	1
8	เชื่อมั่นในอุดมการณ์ของตน	+1	+1	+1	3	1
9	เคารพระเบียบวินัย	+1	+1	+1	3	1
ด้านคุณธรรม จริยธรรม						
10	มีความซื่อสัตย์ สุจริต ไม่มีประวัติเกี่ยวกับการทุจริต	+1	+1	+1	3	1
11	เป็นผู้เสียสละ	+1	+1	+1	3	1
12	เป็นผู้มีวินัยในตนเอง	+1	+1	+1	3	1
13	ชื่อเสียงเพื่อได้ตำแหน่ง	+1	+1	+1	3	1
14	เป็นคนดี มีคุณธรรม	+1	+1	+1	3	1
15	เข้าใจและกล้าแก้ปัญหาด้วยความกล้าหาญทางจริยธรรม	+1	+1	+1	3	1
16	บริหารงานด้วยความเท่าเทียมกัน จัดสรรโครงการให้แต่ละหมู่บ้านอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1
18	ยึดหลักศาสนธรรมเป็นหลักในการทำงาน	+1	+1	+1	3	1
ด้านภูมิหลัง						
18	มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า	+1	+1	+1	3	1
19	มีชีวิตครอบครัวที่ราบรื่น	+1	+1	+1	3	1
20	มีฐานะมั่นคง ไม่มีหนี้สินส่วนตัว	+1	+1	+1	3	1
21	เคยเป็นข้าราชการมาก่อนและเกษียณอายุราชการ	+1	+1	+1	3	1
22	มีถิ่นกำเนิดอยู่ในท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1
23	ประกอบอาชีพด้วยความสุจริต โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้	+1	+1	+1	3	1

ข้อที่	การตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้ง นายกเทศมนตรี	ผู้เชี่ยวชาญตรวจ แบบสอบถามให้ คะแนน (IOC)			ผลรวม	หมายเหตุ
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
24	มีเชื้อสายวงศ์ตระกูลที่เคยเป็นนักการเมือง มาก่อน	+1	+1	+1	3	1
25	มีความเสียสละ ทำเพื่อประ โยชน์ส่วนร่วม	+1	+1	+1	3	1
26	มีการให้ความช่วยเหลือแก่ท้องถิ่นและ ประชาชนในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1
27	มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนอย่าง สม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1
ด้านความรู้ความสามารถ						
28	มีความรู้ความสามารถในด้านการปกครอง ท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1
29	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของ นายกเทศมนตรี	+1	+1	+1	3	1
30	มีความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับการ ปกครองท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1
31	ทำงานด้วยความจริงใจเพื่อประชาชน	+1	+1	+1	3	1
32	มีความชัดเจนในการเสนอนโยบายด้าน การพัฒนาท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1
33	สามารถทำงานให้บรรลุผลสำเร็จในเวลา ที่กำหนด	+1	+1	+1	3	1
34	สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันเหตุการณ์ เช่น ปัญหาน้ำท่วม ไฟฟ้าสาธารณะ เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1
35	บริหารงานด้วยความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1
รวม						1

แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาล้างจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีตำบลริมเหนือตามทัศนะของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

แบบสอบถาม ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้คะแนน (IOC)			ผลรวมคะแนน ของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	3	1
2	+1	+1	+1	3	1
3	+1	+1	+1	3	1
4	+1	+1	+1	3	1
รวม					1

ภาคผนวก ฉ

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของเครื่องมือ

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของเครื่องมือ

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
DV1.1	133.7333	337.2368	.5005	.9479
DV1.2	133.7000	342.7000	.3713	.9487
DV1.3	133.8667	334.7402	.5647	.9474
DV1.4	133.4333	337.3575	.6085	.9473
DV1.5	133.6667	336.5747	.5607	.9475
DV1.6	133.6667	337.2644	.5016	.9479
DV1.7	133.3333	338.3678	.1722	.9481
DV1.8	133.6667	331.5402	.5788	.9473
DV1.9	133.5667	335.6333	.5903	.9473
DV2.1	133.4667	334.8092	.5562	.9475
DV2.2	133.6000	340.4552	.4951	.9480
DV2.3	133.8000	332.5103	.6712	.9467
DV2.4	134.7667	351.9092	-.0344	.9567
DV2.5	133.4667	335.9816	.6265	.9472
DV2.6	133.6000	337.4897	.4997	.9479
DV2.7	133.5667	338.4609	.4849	.9480
DV2.8	133.8333	335.2471	.5034	.9479
DV3.1	134.2667	335.7195	.4584	.9483
DV3.2	134.1000	328.9207	.6420	.9468
DV3.3	133.9667	329.6885	.6702	.9466
DV3.4	134.8667	348.5333	.0837	.9513
DV3.5	133.8667	325.1540	.6719	.9465
DV3.6	133.6333	326.9299	.7359	.9460
DV3.7	135.2333	348.4609	.1048	.9507
DV3.8	133.5667	327.5644	.7246	.9461
DV3.9	133.6333	322.3092	.8449	.9450
DV3.10	133.6667	322.5057	.8201	.9452
DV4.1	133.6333	325.6195	.7767	.9457
DV4.2	133.6333	330.4471	.7278	.9463
DV4.3	133.8667	326.1195	.7488	.9459
DV4.4	133.5333	327.1540	.7607	.9459
DV4.5	133.6667	324.0920	.7731	.9456
DV4.6	133.8333	320.5575	.8982	.9446
DV4.7	133.6333	323.0678	.8220	.9452
DV4.8	133.6000	323.6966	.8599	.9451

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 35

Alpha = .9485

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ - สกุล : นางสาว วรนุช คำภีระ
- วัน เดือน ปี เกิด : วันที่ 26 เมษายน 2518
- ภูมิลำเนา : เลขที่ 149 หมู่ 1 ตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม
จังหวัดเชียงใหม่
- ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ 149 หมู่ 1 ตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม
จังหวัดเชียงใหม่
- การศึกษา : ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต โปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจ
สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
- ประวัติการทำงาน
ปัจจุบัน : ตำแหน่ง นักพัฒนาชุมชน
องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แรม
อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

